

Bruksanvisning

Hjertelig til lykke

Vi gratulerer hjertelig med din nye bobilen. Mange takk for at du bestemte deg for et kvalitetsprodukt fra Dethleffs. Uansett om du er på jakt etter feriegleder på mer eller mindre gode veier, eller om "hytta" di står i grønne omgivelser, ute ved havet eller i fjellet: Din Dethleffs-bobil vil alltid sørge for at du kan nyte ferien, for Dethleffs-teamet har produsert campingvogner i og bobiler i 90 år og vet hva som gjelder. Denne erfaringen viser seg i den gjennomtenkte, koselige, men likevel i høy grad funksjonelle innredningen og i de ypperlige kjøreegenskapene.

Hvert Dethleff-kjøretøy produseres med stor presisjon og det gjennomføres trenge kontroller. Dette sikrer en lang levetid for produktet. På grunn av disse strenge kravene går vi god for den førsteklasses kvaliteten til våre produkter og garanterer deg 6 års garanti på tettheten til karosseriet i henhold til våre garantibestemmelser (se avsnittet 1.1).

Alle Dethleffs-kjøretøy oppfyller kravene i utslippsstandarden Euro 6.

Denne bruksanvisningen omhandler i overveiende grad bobilens boenhet. Den gir deg all viktig informasjon og gode råd, slik at du kan nytte ut alle de tekniske fortrinnene ved din Dethleffs-bobil. Vi har opplyser også om stell – og hvordan du kan sørge for at bobilen beholder sin verdi.

I tillegg får du separat dokumentasjon for chassiset og de diverse innebygde apparatene.

Når det skal utføres vedlikeholdsarbeider, og alltid når du behøver hjelp, kan du henvende deg tillitsfullt til ditt autoriserte fagverksted. De kjenner din bobilen best og vil raskt og pålitelig kunne oppfylle alle dine ønsker.

Ved problemer med chassiset på Dethleffs-kjøretøy kan også de autoriserte verkstedene til produsenten av basis-kjøretøyet være til hjelp. Hvis det oppstår problemer på Fiat-chassiet, vennligst ta kontakt på telefonnummer 00800 34281111.

Nå gjenstår det bare å ønske deg mye glede av din bil. Ha en god ferie og god tur.

Hilsen Dethleffs-teamet

Bruksanvisning

Kjøretøyinformasjon
Modell:
Bilprodusent/motortype:
Registreringsdato:
Chassisnummer:
Serienummer:
Kjøpt av firma:
Garantiens start:
Garantiens utløp:
Kundeadresse
Etternavn, fornavn:
Gate, nummer:
Postnummer, sted:
Forhandlers underskrift og stempel

- Med forbehold om endringer av konstruksjon, utstyr og innholdet av leveringen. Det er også angitt spesialutstyr som ikke er en del av standard levering. Beskrivelsene og illustrasjonene i denne brosjyren kan ikke tilordnes en bestemt versjon, det dreier seg om informasjon som gjelder alle modeller. Kun den til enhver tid gyldige utstyrslisten gjelder for alle detaljer.

- Følg bruksanvisningen og bruksanvisningen fra chassisprodusenten.
 - Begrepene som brukes i denne bruksanvisningen for vektinformasjon er forkåret i detalj en gang til på slutten av bruksanvisningen (juridisk informasjon om vektrelatert informasjon).
- Ytterligere detaljer om vektinformasjon finner du på hjemmesiden vår i delen "Weight information" på www.hymer.com/weight information.

Ansvarlig importsentral:
Caravan Nord ApS
Knud Højgaards Vej 2
DK 7100 Vejle
Telf.: +45/75 82 66 99
E-mail: cn@dethleffs.dk

Innholdsfortegnelse

1	Garanti	8	4.13	Trafikksikkerhet	50
1.1	Betingelser for tetthetsgaranti	8	5	Under kjøring	52
1.2	Tetthetsinspeksjon	9	5.1	Kjøre med bobilen	52
1.2.1	Inspeksjonsplan	9	5.2	Kjørehastighet	53
1.2.2	Inspeksjonsbevis	11	5.3	Bremser	53
1.3	Andre inspeksjoner	15	5.4	Sikkerhetsbelter	53
1.3.1	Inspeksjonsplan årsinspeksjon	15	5.4.1	Riktig feste av sikkerhetsbeltet	54
1.3.2	Inspeksjonsplan chassis	16	5.4.2	Belteforlengelse ved Alpa 7820	54
1.3.3	Inspeksjonsplan gasskontroll	16	5.5	Førersete og passasjersele	55
1.3.4	Inspeksjonsbevis	17	5.6	Enkeltsete	56
2	Innledning	21	5.7	Nakkestøtter	57
2.1	Generelt	22	5.8	Sitteplassforordning	57
2.2	Miljøvernansvisninger	23	5.9	ISOFIX-system	58
3	Sikkerhet	24	5.10	Strengsperre (I-modell)	58
3.1	Redningskort	24	5.11	Elektrisk vindusheis (I-modell)	59
3.2	Brannvern	24	5.12	Elektrisk justerbare ytterspeil (I-modell)	59
3.2.1	Hvordan unngå brannfare	24	5.13	Blendingsfoldegardiner for frontrute, fører- og passasjervindu	60
3.2.2	Brannslukking	24	5.14	Skrive-/lesepult	61
3.2.3	Ved gasslukt	25	5.15	Motorlokk	61
3.3	Generelt	25	5.15.1	I-modell	61
3.4	Trafikksikkerhet	26	5.16	Påfylling av spylevæske (I-modell)	62
3.5	Kobling av tilhenger	27	5.17	Kontrollere oljenivå (I-modell)	62
3.6	Gassanlegg	27	5.18	Fylle diesel	63
3.6.1	Generelle råd	27	6	Oppstilling av bobilen	64
3.6.2	Gassflasker	28	6.1	Håndbremse	64
3.7	Elektrisk anlegg	29	6.2	Stigtrinn	64
3.8	Vannanlegg	29	6.3	Støtteklosser	64
4	Før kjøring	30	6.4	Støtter	65
4.1	Nøkler	30	6.4.1	Generelle råd	65
4.2	Registrering	30	6.4.2	Støttebein (AL-KO)	65
4.3	Last	30	6.5	230 V-tilkobling	66
4.3.1	Begrep	31	6.6	Kjøleskap	66
4.3.2	Beregning av last	34	6.6.1	Absorpsjonskjøleskap	66
4.3.3	Last kjøretøyet riktig	35	6.6.2	Kompressorkjøleskap	66
4.3.4	Opplasting og lossing	38	6.7	Markise	66
4.3.5	Taklast	38	6.7.1	Markise, manuell	67
4.3.6	Festesystem bak	39	6.7.2	Markise, elektrisk	68
4.3.7	Dobbeltgolv	41	6.8	Satellittanlegget Teleco	69
4.3.8	Sykelstativ	41	7	Å bo i bobil	70
4.4	Kobling av tilhenger	42	7.1	Dører	70
4.4.1	Tilhengerkobling	43	7.1.1	Inngangsdør, utvendig	70
4.5	Stigtrinn	43	7.1.2	Inngangsdør, innvendig (med låsespak)	71
4.5.1	Mekanisk stigtrinn	44	7.1.3	Førerdør, utvendig	71
4.5.2	Elektrisk stigtrinn	44	7.1.4	Førerdør, innvendig (uten lås)	72
4.6	Gulvbelegg av PVC	45	7.1.5	Førerdør, innvendig (med lås)	72
4.7	Nakkestøtter	45	7.1.6	Myggnetting på inngangsdøren	72
4.8	Fjernsynsapparat	46	7.1.7	Vindu i inngangsdør (variant 1)	73
4.9	Deksel til oppvaskkum	47	7.1.8	Vindu i inngangsdør (variant 2)	73
4.10	Blendingsfoldegardin førerhus	47	7.2	Utvendige luker	74
4.10.1	Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu	47	7.2.1	Klaffelås med håndtaksskål	74
4.10.2	Blendingsfoldegardin for frontruten	48	7.2.2	Justerbar spennlås	75
4.11	Sentrallås kjøkkenbenk	49	7.2.3	Låse utvendige luker i åpen posisjon	76
4.12	Kjettinger	49	7.3	Førerhusskillevegg	77

Innholdsfortegnelse

7.4	Lufting	78	7.17.1	Bygge om buesofa med langsgående sete	129
7.5	Vinduer	78	7.17.2	Ominnrede buesofa til nødseng (frittstående bord)	130
7.5.1	Skyvevindu med lås (variant 1)	79	7.17.3	Ominnrede buesofa til nødseng (fasthengende bord)	131
7.5.2	Skyvevindu med lås (variant 2)	79	7.17.4	Ominnrede hjørnesofa i bakre del	132
7.5.3	Skyvevindu med lås (variant 3)	80	7.17.5	Ominnrede motsatt sittegruppe med langsgående benk	133
7.5.4	Skyvevindu uten lås (variant 1)	80	7.17.6	Ominnrede motsatt sittegruppe med langsgående benk	134
7.5.5	Skyvevindu uten lås (variant 2)	81	7.17.7	Bygge om motsatt sittegruppe med langsgående benk (med/uten ISOFIX)	135
7.5.6	Vindu med åpning utover med dreiearmer	82	7.17.8	Bygge om enkeltseter fra kjøredrift til bodrift	136
7.5.7	Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing	84	7.17.9	Bygge om enkeltseter fra kjøredrift til bodrift	137
7.5.8	Blendingsgardin og insektnettsjalusi	86	7.17.10	Ominnrede enkeltsete fra kjøredrift til bomodus	138
7.5.9	Sjalusi, plissert med insektnett	87	7.17.11	Ominnrede enkeltseter fra kjøredrift til bomodus	139
7.5.10	Elektrisk rullegardin for frontruten	87	7.17.12	Ominnrede enkeltseter fra kjøredrift til senger	140
7.5.11	Blendingsfoldegardin for frontruten	88	7.17.13	Bygge om motsatt sittegruppe med langsgående benk (med/uten Isofix) (Iveco XXL A9000)	141
7.5.12	Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu	89	7.18	Rombad	142
7.5.13	Liftgardiner	90	7.19	Atskilt sovedel	142
7.5.14	Fallsikringsstang i vinduet	90	7.19.1	Skyvedør	142
7.6	Takluker	91	8	Gassanlegg	143
7.6.1	Takluke med smekklås	92	8.1	Generelt	143
7.6.2	Heki-takluke (mini og midi)	92	8.2	Gassflasker	144
7.6.3	Takluke med sveiveløfting	94	8.3	Gassforbruk	145
7.7	Dreie seter	95	8.4	Bytte gassflaske	146
7.8	Bord	96	8.5	Gassavstengeventiler	147
7.8.1	Anhengsbord med leddet støtteben	96	8.6	Ekstern gasstilkobling	148
7.8.2	Anhengsbord (barsittegruppe)	97	8.7	Sikkerhetsgasstrykkreguleringsanlegg Caramatic DriveOne	149
7.8.3	Fast bord (forskyvbar bordplate)	98	8.8	Omskifteranlegg Caramatic DriveTwo	153
7.8.4	Stolpebord (bordplaten kan forskyves)	98	9	Elektrisk anlegg	159
7.8.5	Senkbart bord i hjørnesofa	99	9.1	Generelle sikkerhetsanvisninger	159
7.8.6	2-Senkbart søylebord i hjørnesofa	100	9.2	Begreper	159
7.8.7	2-søylet vippebord, kan senkes	101	9.3	12 V-spenning	160
7.8.8	2-søylet vippebord, kan senkes ved midtre løfteseng	102	9.3.1	Boenhetsbatteri	160
7.8.9	Klappbord, senkbart og stivt	103	9.4	Lade boenhets- og startbatteriet	162
7.9	Sentrallås kjøkkenbenk	103	9.4.1	Lading over 230 V-forsyning	162
7.9.1	Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Alpa)	105	9.4.2	Lading med kjøretøyets motor	162
7.9.2	Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Globetrotter)	106	9.4.3	Å lade med eksternt ladeapparat	163
7.10	Fjernsynsapparat	107	9.5	Vekselretter	164
7.11	Radio i førerhuset	110	9.6	Vekselretter MultiPlus	165
7.12	Ringe via handsfreeanlegg	110	9.6.1	Digital Multi Control-panel	166
7.13	Lamper	111	9.6.2	LED-visningene på vekselretteren MultiPlus og på Digital Multi Control-panelet	166
7.14	Lysbryter	111	9.7	Strømsentral EBL 111	168
7.15	Forstørre sittegruppe	112	9.7.1	Batteriskillebryter	169
7.16	Senger	113			
7.16.1	Queen-seng som kan justeres i høyden	114			
7.16.2	Sovealkove	115			
7.16.3	Nedfellbar seng (I-modell)	116			
7.16.4	Nedfellbar seng (T-modell)	124			
7.16.5	Køyeseng	125			
7.16.6	Fast seng (gassfjærer)	126			
7.16.7	Ominnredning fra enkelt seng til dobbelt seng	127			
7.16.8	Sengeforlengelser ved Queens-senger	128			
7.17	Ominnrede sittegrupper til senger	129			

Innholdsfortegnelse

9.7.2	Batteriovervåking	169	9.17	System Control Display	201
9.7.3	Batterilading	170	9.17.1	Å bo i bobil	201
9.8	Strømsentral EBL 119	171	9.17.2	Privat	203
9.8.1	Batteriskillebryter	172	9.17.3	Installasjon	203
9.8.2	Batterivalgbryter	172	9.17.4	Kjøretøysdetaljer	205
9.8.3	Batteriovervåking	173	9.17.5	Innstillinger	206
9.8.4	Batterilading	173	9.18	Dethleffs Connect App	207
9.9	Strømsentral EBL 102	174	9.18.1	Koble mobilenheten til kjøretøyet	207
9.9.1	Batteriskillebryter	175	9.18.2	Funksjoner på Dethleffs Connect App	211
9.9.2	Batterivalgbryter	175	9.19	Truma iNet-boks	214
9.9.3	Batteriovervåking	176	9.20	230 V-spenning	215
9.9.4	Batterilading	176	9.20.1	230 V-tilkobling	215
9.9.5	Overspenningsvern	176	9.20.2	Forsyningsledning for ekstern 230 V-tilkobling	215
9.10	Strømsentral EBL 402/403	177	9.21	Sikringer	217
9.10.1	Batteri-skillebryter	178	9.21.1	12 V-sikringer	217
9.10.2	Nøddrift	178	9.21.2	Sikring 230 V	220
9.10.3	Batteriovervåking	179	9.22	LED Lightbar (Globebus Performance)	221
9.10.4	Batterilading	179	9.23	Campernet (ekstraustyr)	222
9.11	Elektroblokk EBL 31-2	180	10	Innebygde apparater	223
9.11.1	Batteriskillebryter	181	10.1	Generelt	223
9.11.2	Batteriovervåking	181	10.2	Varmeanlegg	224
9.11.3	Batterilading	181	10.2.1	Modeller med eksosavtrekk på høyre side	224
9.12	SCU (System Control Unit)	182	10.2.2	Riktig oppvarming	224
9.13	Panel MP 20-T	183	10.2.3	Varmluftsvarmeanlegg Truma Combi	225
9.13.1	230 V-kontrolllampe	183	10.2.4	Varmtvannsvarmeanlegg Alde	226
9.13.2	12 V-hovedbryter	184	10.2.5	Varmeanlegg for spillvannstank og spillvannsledninger (vinter-komfort-pakke)	232
9.13.3	Indikeringsinstrument batterier	184	10.2.6	Elektrisk gulvvarme/sengevarme	233
9.13.4	Indikatorinstrument tank	186	10.3	Takklimaanlegg	234
9.13.5	Alarmer	186	10.3.1	Takklimaanlegg (Truma)	234
9.13.6	Temperaturindikator	187	10.3.2	Takklimaanlegg (Telair)	235
9.13.7	Indikeringsinstrument klokke	187	10.4	Varmtvannsbereder	236
9.13.8	Knapp reserve	187	10.4.1	Modeller med eksosavtrekk på høyre side	237
9.14	Panel MP 20-S	188	10.4.2	Varmtvannsbereder Alde	237
9.14.1	230-V-kontrolllampe	188	10.4.3	Sikkerhets-/avtappingsventil	238
9.14.2	12 V-hovedbryter	189	10.5	Kokeplass	239
9.14.3	Indikeringsinstrument Batterier	190	10.5.1	Gasskomfyr	239
9.14.4	Indikatorinstrument tank	191	10.5.2	Gasstekeovn (Spinflo)	241
9.14.5	Alarmer	192	10.5.3	Gasstekeovn (Dometic)	242
9.14.6	Temperaturindikator	192	10.5.4	Gasstekeovn (Thetford)	243
9.14.7	Knapp reserve	192	10.5.5	Vifte	244
9.15	Panel LT 96 / LT 97	193	10.6	Kjøleskap	244
9.15.1	230 V kontrollampe	193	10.6.1	Kjøleskapets luftegitter	244
9.15.2	12 V-hovedbryter	193	10.6.2	Drift (Dometic 8-serien)	245
9.15.3	Indikator for batterispenning	194	10.6.3	Drift (Dometic 8-serien med manuelt energivalgssystem MES)	247
9.15.4	Indikator for fyllenivå	195	10.6.4	Drift (Dometic 8-serien med automatisk energivalgssystem)	249
9.15.5	Aktivere / deaktivere vannpumpe	195	10.6.5	Drift (Dometic 10-serien)	251
9.15.6	Alarmer	195	10.6.6	Drift (Dometic 10er-serie, modell RM 10.5)	253
9.16	Panel Truma CP plus	196	10.6.7	Drift (Thetford)	255
9.16.1	Slå på og av	197	10.6.8	Kjøleskapdør-lås	257
9.16.2	Stille inn romtemperatur	197			
9.16.3	Endre varmtvannstrinn	198			
9.16.4	Velge energitype	198			
9.16.5	Velge viftetrinn	199			
9.16.6	Stille inn koblingsur	199			
9.16.7	Slå lyset på og av	200			
9.16.8	Stille inn klokkeslett	200			
9.16.9	Servicemeny	200			

Innholdsfortegnelse

11	Sanitæranlegg.....260	13.2	Vedlikeholdsarbeid.....288
11.1	Vannforsyning, generelt.....260	13.3	Varmtvanns-varmeanlegg Alde.....288
11.2	Bryter for vannpumpe (vinter-komfortpakke eller spesialutstyr).....261	13.3.1	Kontroll av væsknivået.....289
11.3	Vanntank.....262	13.3.2	Etterfylling av varmevæske.....289
11.3.1	Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel.....262	13.3.3	Utlufting av varmeanlegget.....290
11.3.2	Fylle på vann.....262	13.3.4	Rengjøre vannfilteret til trykkvannspumpen.....290
11.3.3	Tappe av vann.....263	13.4	Dieseloppvarming Webasto.....291
11.4	Spillvannstank.....264	13.4.1	Desinfeksjon.....291
11.4.1	Spillvannstank (Modeller med dobbeltgulv).....264	13.4.2	Avkalking.....291
11.4.2	Spillvannstank (Modeller uten dobbeltgulv).....265	13.4.3	Sikringer.....292
11.4.3	Vannlås.....265	13.5	Kupévarmer.....292
11.5	Påfylling av vannanlegget.....266	13.6	Takklimaanlegg (Truma).....292
11.6	Tømme vannanlegg.....267	13.7	Bytte av lyspærer og lysstoffør.....293
11.7	Toalettrom.....268	13.7.1	LED-spotlight.....293
11.7.1	Vario-toalett.....269	13.7.2	Garasjelampe.....294
11.8	Toalett.....270	13.7.3	Kjøleskapslys.....294
11.8.1	Svingbart toalett (Thetford).....270	13.8	AL-KO bakaksel.....295
11.8.2	Toalett med fast benk.....272	13.9	Typeskilt.....296
11.8.3	Ta ut kassett.....273	13.10	Varsel- og henvisningsklistremerker.....296
11.8.4	Tømme kassett.....273	14	Reservedeler.....297
11.8.5	Kverntoalett.....274	15	Hjul og dekk.....298
11.8.6	Tømme kassetten til kverntoalettet.....275	15.1	Generelt.....298
12	Stell.....276	15.2	Dekkutvalg.....299
12.1	Utvendig stell.....276	15.3	Betegnelser på dekket.....300
12.1.1	Vaske med høytrykksspyler.....276	15.4	Håndtering av dekkene.....300
12.1.2	Vaske kjøretøyet.....276	15.5	Montere felg-påkjøringsbeskyttelsesring.....301
12.1.3	Vindusruter av akrylglass.....277	15.6	Hjulbytte.....302
12.1.4	Undergulv.....277	15.6.1	Generelle råd.....302
12.1.5	Spillvannstank.....277	15.6.2	Tiltrekkingsmoment.....303
12.1.6	Stigtrinn.....278	15.7	Dekkrepasjonssett.....303
12.1.7	Førerhus isolasjonsmatte (I-modell).....278	15.8	Dekktrykk.....303
12.2	Innvendig stell.....278	16	Feillokalisering.....306
12.3	Vannanlegg.....279	16.1	Bremseanlegg.....306
12.3.1	Rengjøre vannledninger.....279	16.2	Elektrisk anlegg.....307
12.3.2	Desinfisere vannanlegget.....279	16.3	Gassanlegg.....310
12.4	Vifte.....280	16.4	Gasskomfyr/gasstekeovn.....310
12.5	Vask/utslagsvask.....281	16.5	Varmeanlegg/Varmtvannsbereder.....310
12.5.1	Vask/utslagsvask i rustfritt stål.....281	16.5.1	Varmeanlegg/Varmtvannsbereder Truma.....311
12.5.2	Vask/utslagsvask i plast.....282	16.5.2	Varmeanlegg/Varmtvannsbereder Alde.....312
12.6	Toaletter.....282	16.6	Kjøleskap.....312
12.6.1	Toalett med egen vanntank.....282	16.6.1	Kjøleskap Dometic uten AES.....313
12.7	Vintervedlikehold.....283	16.6.2	Kjøleskap Thetford uten SES (feildiagnose).....313
12.7.1	Forberedelser.....283	16.6.3	Dometic 8-serien med MES.....315
12.7.2	Vinterdrift.....283	16.6.4	Dometic 8-serien med AES.....316
12.7.3	Etter vintersesongen.....283	16.6.5	Dometic 10-serien.....316
12.8	Lagring.....283	16.7	Klimaanlegg.....317
12.8.1	Midlertidig lagring.....283	16.8	Vannforsyning.....317
12.8.2	Lagring om vinteren.....286	16.9	Karosseri.....318
12.8.3	Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring.....287	17	Spesialutstyr.....319
13	Vedlikehold.....288	17.1	Vekt og spesialutstyr.....319
13.1	Inspeksjonsarbeider.....288	17.2	Heving (Globebus Performance).....322

Innholdsfortegnelse

18	Verdifulle tips	323	18.5	Overnatte i kjøretøyet utenfor camping-	
18.1	De viktigste opplysningene for bobiler ..	323		plasser	332
18.1.1	Trafikkbestemmelser i Tyskland	323	18.6	Gassforsyning i europeiske land	334
18.1.2	Trafikkbestemmelser i utlandet	324	18.7	Veiavgiftsbestemmelser i	
18.1.3	Parkering	324		europeiske land	337
18.1.4	Offentlige kontroller	325	18.8	Tips for trygg overnatting når man er under-	
18.1.5	Nødutstyr	325		veis	338
18.2	Hjelp på Europas veier	326	18.9	Tips for vintercampere	338
18.3	Fartsbegrensninger og tillatte		18.10	Reisesjekkliste	339
	dimensjoner	326			
18.4	Kjøring med nærlys i europeiske land ..	331	19	Vektrelatert informasjon	341

1.1 Betingelser for tetthetsgaranti

1. Firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG tilbyr sine kunder etter eget valg, i tillegg til lovens garanti og produktansvar, en seks års garanti for at kjøretøyene er bygget slik at ingen fuktighet trenger inn utenfra og inn i kupeen. **Dette gjelder for påbygg og karosseri fra Dethleffs.**
Garantiforpliktelsene gjelder ikke hvis utettheten oppstår som en følge av uriktig bruk av vinduer, dører og takluker hhv. at disse er reparert på uriktig måte. Skader som forårsakes av naturkrefter (f.eks. høyvann), dekkes ikke av garantien. Garantiforlengelsene inneholder kun korrekt vedlikehold. Endrings- og reduksjonskostnader samt kjørekostnader eller andre indirekte kostnader dekkes ikke av garantien.
2. Når utetthet oppdages, forplikter firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG seg, innenfor rammen av garantibetingelsene, til å gjennomføre vedlikeholds- og utskiftingsarbeid på de delene av kjøretøyet det gjelder, noe som fører til umiddelbar reparasjon av skaden.
Oppretting av feil må gjennomføres av firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG eller av et autorisert fagverksted som jobber etter retningslinjene til firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG.
3. Forutsetningen for denne garantien er en årlig inspeksjon av kjøretøyet på et autorisert verksted. Visningen må skje årlig senest 2 måneder etter årsdagen for første registrering hhv. overlevering.
Hvis inspeksjonen ikke utføres innen fristen, opphører garantiansvaret, og den kan ikke settes i kraft igjen ved at det utføres inspeksjon på et senere tidspunkt.
Som bevis på gjennomgått inspeksjon må garantimerket limes inn på anvist plass i garantiheftet fra firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG og bekreftes med stempel, dato og underskrift av den respektive Dethleffs-forhandleren.
4. **Garantien begynner fra og med den dagen kjøretøyet blir registrert for første gang eller ved overlevering av kjøretøyet til sluttkunden, senest 18 måneder etter utleveringen til forhandleren, og gjelder for den tiden kjøretøyet er i brukbar stand, maks. 6 år.** Hvis den første registreringen foretas før overleveringen, gjelder datoen for kjøretøyetets første registrering som garantistart (garantidato). **Eierskifte av kjøpsobjektet har ingen innflytelse på produsentens garantiforpliktelser.** Garantien går ut, når man ikke overholder de fristene som er beskrevet i Siff. 3. Gjennomføring av garantiarbeid forlenger ikke garantitiden.
5. Innenfor disse bestemmelsene garanteres det også for de delene som ved utbedring bygges inn i kjøretøyet inntil dets garantitid går ut.
6. Oppstår det utettheter, må kjøperen melde skriftlig fra om dette til firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG eller en Dethleffs-forhandler innen 14 dager.
Sammen med meldingen må man også legge ved garantibeviset med de nødvendige garantimerkene. Hvis det ikke meldes fra om utettheten innenfor den angitte fristen, faller garantien bort.
Oppretting av utettheten gjennomføres i overensstemmelse med firmaet Dethleffs GmbH & Co.KG.
7. Kostnadene for inspeksjonen må betales av garantiinnehaveren.
8. Det rettslige ansvaret har, så langt det er rettslig tillatt, de domstolene som er ansvarlig for Isny.

1

Garanti

1.2 Tetthetsinspeksjon

1.2.1 Inspeksjonsplan

Pos.	Komponent	Ting å gjøre
1.1	Hjulkasser	Visuell inspeksjon
1.2	Tilkobling golvplate bakvegg	Visuell inspeksjon
1.2.1	Tilkobling på venstre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.2.2	Tilkobling på høyre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.3	Tilkobling golvplate frontvegg	Visuell inspeksjon
1.3.1	Tilkobling på venstre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.3.2	Tilkobling på høyre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.4	Tilkobling golvplate sidevegg på høyre side	Visuell inspeksjon
1.5	Tilkobling golvplate sidevegg på venstre side	Visuell inspeksjon
1.6	Tilkobling til førerhus	Visuell inspeksjon
1.7	Bunnramme med bunnrammeseksjoner	Visuell inspeksjon
1.8	Tilstandskontroll av utvendige plater	Visuell inspeksjon
1.9	Tilstandskontroll vindusgummi, ekspansjonsskjøter, sveisesømmer	Visuell inspeksjon
1.10	Diverse påmontert utstyr (sykkelstativ, markise, stige osv.)	Visuell inspeksjon
2.1	Målinger av golvplanet med fuktighetsmåler på disse koblingspunktene; skriv ned resultatene med dato for målingene. Foreskrevne maksimalverdier – inntil 20 % normalt.	Måling Hvis verdiene ligger over 20 %, må du kontrollere om det dreier seg om en kondensvannopphopping.
2.2	Målinger inne i kjøretøyet (vegger, vindusåpninger, tak osv.), vær obs på fargeforandringer i dekoren. Foreskrevne maksimalverdier – inntil 20 % normalt.	Måling Hvis verdiene ligger over 20 %, må du kontrollere om det dreier seg om en kondensvannopphopping.
2.3	Bruk fuktighetsmåler, og mål på innredningen på lukene til oppbevaringsrommet.	Måling
3.1	Tilkobling golvplate bakvegg	Spray med Dethleffs spialtetningsmiddel
3.2	Tilkobling golvplate frontvegg	Spray med Dethleffs spialtetningsmiddel
3.3	Tilkobling golvplate sidevegg på høyre side	Spray med Dethleffs spialtetningsmiddel

1

Garanti

Pos.	Komponent	Ting å gjøre
3.4	Tilkobling gulvplate sidevegg på venstre side	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel
3.5	Åpninger/gjennomføringer for kabler, gassledninger og resirkulering	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel
3.6	Tilkobling fra gulv til chassis ► For et undergulv av GRP blir flaten ikke behandlet med Dethleffs spesialtetningsmiddel, bare ved kabelgjennomføringer, gassledninger og ved kabeltilkoblinger til chassis.	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel

Med forbehold om endringer i inspeksjonsplanen.

1

Garanti

1.2.2 Inspeksjonsbevis

Overlevering

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

1. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- ☐ Tetthetskontroll 1. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

2. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- ☐ Tetthetskontroll 2. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

3. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- ☐ Tetthetskontroll 3. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

4. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

**Lim inn garantimerket
her (verksted).**

- ☐ Tetthetskontroll 4. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

5. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

**Lim inn garantimerket
her (verksted).**

- ☐ Tetthetskontroll 5. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

6. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- ☐ Tetthetskontroll 6. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

1.3 Andre inspeksjoner

1.3.1 Inspeksjonsplan årsinspeksjon

▷ Årsinspeksjonen er ikke bundet til den 6-årige tetthetsinspeksjonen, men bør likevel gjennomføres hvert år.

Pos.	Komponent	Ting å gjøre	Intervall
1	Takluker	Demontere de innvendige rammene til taklukene, og etterstramme skrueforbindelsene til holdklemmene	1. år
2	Kjøleskap, varmeanlegg, varmtvannsbereder, komfyr, belysning, låser til luker på oppbevaringsrom og dører, toalett, sikkerhetsbelter	Funksjonskontroll	Årlig
3	Vinduer, takluker	Funksjonskontroll, gni inn tetningene med talkum	Årlig
4	Rullegardiner	Visuell inspeksjon	Årlig
5	Tetningslister, -kanter, -gummi	Kontroller mht. skade	Årlig
6	Vannforsyning	Tetthetskontroll (visuell kontroll) av tilkoblingene til vannkraner, varmtvannsbereder og fordelere	Årlig
7	Varmluftsanlegg	Funksjonskontroll, rengjør ev. viftehjul	Årlig
8	Trykkvannspumpe	Rengjør vannfilteret (se også kapittel 13.3.4)	Årlig
9	Varmtvannsvarmeanlegg Alde	Kontroll av væsknivå Skifte ut varmevæske	Årlig Annethvert år
10	Feste av utvendige skjermer	Visuell inspeksjon	Årlig
11	Oppheng for nedfellbar seng	Funksjonskontroll	Årlig
12	Elektrisk anlegg, utvendig og innvendig	Funksjonskontroll	Årlig
13	Gassanlegg	Offisiell gasskontroll	Annethvert år
14	Vinduviskere på I-modeller	Funksjonskontroll	Årlig
15	Ledd, hengsler, klaffer, dører	Smøre	Årlig

Med forbehold om endringer i inspeksjonsplanen.

1

Garanti

1.3.2 Inspeksjonsplan chassis

- ▷ Chassisinspeksjonen er ikke bundet til den 6-årige tetthetsinspeksjonen, men bør likevel gjennomføres hvert år. Følg også anvisningene fra produsenten (AL-KO).

Pos.	Komponent	Ting å gjøre	Intervall
1	Ekstrastøtter	Rengjøre	Årlig
2	Forbindelser mellom chassis og karosseri	Kontroll	Annethvert år
3	Feste av utvendige skjermer	Visuell inspeksjon	Årlig
4	Belysning utvendig	Funksjonskontroll	Årlig
5	Hjulfeste	Trekk til hjulmutrene, kontroller hjullagrene	Årlig
6	Kronemutter på hjul	Kontroller feste- og blindsikring	Årlig
7	Dekk og felger	Lufttrykkkontroll (se kapittel 15.8); visuell inspeksjon mht. skader, mønsterdybde	Årlig

Med forbehold om endringer i inspeksjonsplanen.

1.3.3 Inspeksjonsplan gasskontroll

- ▷ I Tyskland er gasskontrollen lovpålagt og skal gjennomføres annethvert år.
- ▷ I andre land må gjeldende nasjonale forskrifter følges.

Pos.	Komponent	Ting å gjøre	Intervall
1	Gassanlegg	Offisiell gasskontroll	Annethvert år
2	Gassfilter	Skift ut gassfilterpatronen hvis det er rester på filterpatronen. Minst annethvert år	Annethvert år

1

Garanti

1.3.4 Inspeksjonsbevis

Overlevering

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

1. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- ☐ Chassisinspeksjon
- ☐ Årsinspeksjon 1. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

2. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- ☐ Gasskontroll
- ☐ Chassisinspeksjon
- ☐ Årsinspeksjon 2. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

3. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- ☐ Chassisinspeksjon
- ☐ Årsinspeksjon 3. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

4. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- ☐ Gasskontroll
- ☐ Chassisinspeksjon
- ☐ Årsinspeksjon 4. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

5. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- ☐ Chassisinspeksjon
- ☐ Årsinspeksjon 5. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

6. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- ☐ Gasskontroll
- ☐ Chassisinspeksjon
- ☐ Årsinspeksjon 6. år
 - ☐ Ingen mangler fastslått
 - ☐ Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

2

Innledning

Vennligst les bruksanvisningen før første start!

Bruksanvisningen skal alltid ligge i kjøretøyet. Sørg for at alle brukere gjøres kjent med sikkerhetsbestemmelsene.

► Fare for personskader dersom dette tegnet ignoreres.

► Fare for skader på eller i kjøretøyet dersom dette tegnet ignoreres.

► Dette tegnet viser til anbefalinger eller spesielle forhold.

► Dette tegnet viser til miljøvennlig opptreden.

En mappe med følgende dokumenter følger med din Dethleffs-bobilen:

Dethleffs-dokumenter

- Bruksanvisning og servicehefte (boenhet)
- Dethleffs-forhandleroversikt

Tilleggsdokumenter

- Bruks- og monteringsanvisninger for forskjellige innbyggingsapparater
- Komplette dokumentasjon fra chassis-produsenten
- Produsenterklæring for første godkjenning av flytende gass-anlegg i henhold til tyske forskrifter

Denne bruksanvisningen inneholder avsnitt hvor modellavhengig utstyr eller spesialutstyr er beskrevet. Disse avsnittene er merket spesielt. Det kan hende at ditt kjøretøy ikke er utstyrt med dette spesialutstyret. Utstyret i kjøretøyet kan derfor avvike fra enkelte bilder og beskrivelser.

På den annen side kan ditt kjøretøy være utstyrt med mer spesialutstyr, som ikke er beskrevet i denne bruksanvisningen.

Spesialutstyret beskrives når du trenger en forklaring.

Se de separat vedlagte bruksanvisningene.

- Angivelsene "høyre", "venstre", "foran", "bak" refererer alltid til kjøretøyet sett i kjøreretningen.
- Alle mål- og vektangivelser er "circa"-verdier.

Oppstår det skader på kjøretøyet som følge av at anvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes, bortfaller garantiansvaret.

- ▷ Våre kjøretøyer utvikles stadig videre. Vi ber om forståelse for at vi tar forbehold om endringer vedr. form, utstyr og teknikk. Av denne grunn kan det ikke stilles krav overfor produsenten på bakgrunn av bruksanvisningen. Bruksanvisningen beskriver det utstyr som var kjent og i bruk på trykkingstidspunktet.

Opptrykk, oversettelse og kopiering er ikke tillatt uten skriftlig tillatelse fra produsenten.

2.1 Generelt

Kjøretøyet er konstruert på grunnlag av nyeste tekniske standard og anerkjente sikkerhetstekniske regler. Likevel kan personer eller kjøretøyet bli skadet hvis sikkerhetsanvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes.

Kjøretøyet må kun brukes i teknisk feilfri tilstand. Følg bruksanvisningen.

Feil som kan redusere passasjerenes og kjøretøyetets sikkerhet, må straks repareres av fagfolk. For å unngå ytterligere skader må brukeren overhold sin plikt til å redusere skadeomfanget når det foreligger feil.

Bremse- og gassanlegget til kjøretøyet må kun kontrolleres og repareres av et autorisert fagverksted.

Forandringer på karosseriet må kun utføres med tillatelse fra produsenten.

Kjøretøyet er bare beregnet til transport av personer. Det kan kun tas med bagasje og tilbehør inntil teknisk tillatt totalvekt.

- ▷ Overhold de foreskrevne kontroll- og inspeksjonsfrister som produsenten har fastsatt.

2

Innledning

2.2 Miljøvernansvisninger

- ▷ Vis hensyn til naturen.
- ▷ Prinsipielt gjelder følgende: Spillvann og avfall må ikke etterlates i renne-
steiner eller i naturen.
- ▷ Samle spillvann om bord kun i spillvannstanken eller i nødstilfeller i egnede
beholdere som er beregnet til dette.
- ▷ Spillvannstank og toalett-kassett eller kloakktank må kun tømmes på depo-
nier, campingplasser eller oppstillingsplasser. Følg lokale og kommunale
anvisninger eller informer deg om videre deponeringsstasjoner.
- ▷ Tøm spillvannstanken så ofte som mulig, selv om spillvannstanken ikke er helt
full (hygiene).
Når det er mulig bør man spyle spillvannstanken og evt. avløpsledningen med
rent vann ved hver tømming.
- ▷ Pass på at toalett-kassett eller kloakktanken aldri blir for full. Tøm toalett-kas-
sett eller kloakktanken senest når fyllnivåmåleren lyser.
- ▷ Også på tur bør man kildesortere; glass, hermetikk, plastikk og våt søppel.
Forhør deg om deponeringsmulighetene der du befinner deg. Tøm ikke søp-
pelet ditt i søppelkassene på parkeringsplasser.
- ▷ Tøm avfallsbeholderne så ofte som mulig i containere som er beregnet til
dette. På denne måten unngår man lukt og problematisk oppsamling av
søppel om bord.
- ▷ Ikke la motoren gå unødig på tomgang. En kald motor frigjør miljøskadelige
stoffer når den går på tomgang. Motorens driftstemperatur oppnås raskest
under kjøring.
- ▷ Bruk små doser av miljøvennlige og biologisk nedbrytbare kjemikalier til toa-
lettet.
- ▷ Under lengre opphold i byer og kommuner bør du oppsøke de spesielle parke-
ringsplassene for bobiler. Lokale myndigheter gir informasjon om parkerings-
muligheter.
- ▷ Sørg for at oppstillingsplassen er ren når du forlater den.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige sikkerhetsanvisninger. Sikkerhetsanvisningene beskytter personer og eiendeler.

Anvisningene omfatter:

- Redningskortet
- Brannvern og opptreden ved brann
- Generell opptreden ved omgang med kjøretøyet
- Trafikksikkerheten til kjøretøyet
- Kobling av tilhenger
- Gassanlegget til kjøretøyet
- Elektriske anlegget til kjøretøyet
- Vannanlegget til kjøretøyet

3.1 Redningskort

Redningskortet inneholder kjøretøyspesifikke opplysninger og kan forkorte redningstiden ved en ulykke. På redningskortet skal det stå hvor f.eks. gassflasker, drivstofftank, gasstrykkstøtdempere og batterier er plassert.

Klem fast redningskortet bak førerens solskjerm, og plasser klistremerket "Redningskort i kjøretøy" oppe eller nede på venstre side av frontruten. Klistremerket får du på alle ADAC-filialer.

Det riktige redningskortet for ditt kjøretøy kan du laste ned og skrive ut fra hjemmesiden til Dethleffs under "Service / Rettungskarten" ("Service / Redningskort").

3.2 Brannvern

3.2.1 Hvordan unngå brannfare

- ▶ Etterlat aldri barn alene i kjøretøyet.
- ▶ Hold brennbare materialer borte fra varme- og kokeapparater.
- ▶ Lamper kan bli svært varme. Når lyset er slått på, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander alltid være 30 cm. Brannfare!
- ▶ Bruk aldri bærbare varme- eller kokeapparater.
- ▶ Kun autoriserte fagfolk skal endre det elektriske anlegget, gassanlegget eller innbyggingsapparatene.

3.2.2 Brannslukking

- ▶ Ha alltid med et tørrpulver-brannslukkingsapparat i kjøretøyet. Brannslukkingsapparatet må være godkjent, kontrollert og lett tilgjengelig.
- ▶ Brannslukkingsapparatet er ikke inkludert i leveringen av kjøretøyet.
- ▶ Sørg for at autoriserte fagfolk kontrollerer brannslukkingsapparatet regelmessig. Sjekk kontrolldato.
- ▶ Oppbevar alltid et brannteppe i nærheten av kokeplassen.

3

Sikkerhet

3.2.3 Ved gasslukt

- ▶ Evakuer alle passasjerer.
- ▶ Slå av strømmen og koble kjøretøyet fra strømnettet.
- ▶ Sørg for tilstrekkelig lufting (åpne luker til oppbevaringsrom).
- ▶ Steng gassflaskens hovedventil.
- ▶ Slå alarm og varsle brannvesenet.
- ▶ Slukk ilden, dersom dette er mulig uten fare.
- ▶ Steng gassventilen. Kontroll av fagpersonale.

- ▶ Gjør deg kjent med plasseringen og betjeningen av nødutgangene.
- ▶ Hold rømningsveiene frie.
- ▶ Les bruksanvisningen for brannslukningsapparatet.
- ▶ Bruk redningskortet!

Som nødutganger gjelder alle vinduer og dører som oppfyller følgende kriterier:

- De kan åpnes utover eller skyves i horisontal retning
- Åpningsvinkel på minst 70°
- Diameter for fri åpning på minst 450 mm
- Avstand fra kjøretøyets gulv maksimalt 950 mm

3.3 Generelt

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må oksygenet stadig fornyes. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem, takhettevifter eller gulvvifter). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.
- ▶ Ta hensyn til dørenes høyde.

- ▶ For de innebygde apparatene (varmeanlegg, kokeplass, kjøleskap osv.) og for basiskjøretøyet (motor, bremsen osv.) gjelder de enkelte driftsinstruksjoner og bruksanvisninger. Disse må følges.
- ▶ Montering av tilbehør eller spesialutstyr kan forandre kjøretøyets dimensjoner, vekt og kjøreforhold. Deler må i enkelte tilfeller føres inn i vognkortet.
- ▶ Bruk kun felger og dekk som er tilpasset kjøretøyet. Se vognkortet for informasjon om tillatte dimensjoner på felger og dekk, eller spør hos autoriserte forhandlere og servicestasjoner.
- ▶ Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.
- ▶ Hvis teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet overskrider 4 t, må man bruke støtteklosser ved parkering i skrått terreng. Støtteklossene er standardutstyr for biler med totalvekt på over 4 t.

- ▷ Steng alle dører, utvendige luker og vinduer når kjøretøyet forlates.
- ▷ Varseltrekant, førstehjelpsskrin og/eller varselblinklys skal alltid være med når bilen er forskriftsmessig utstyrt.
- ▷ Kjøretøyet skal bare brukes i veitrafikk når føreren av kjøretøyet har gyldig førerkort for kjøretøyklassen.
- ▷ Ved salg av kjøretøyet må ny eier få den komplette bruksanvisningen for kjøretøyet og de innebygde apparatene.

3.4 Trafikksikkerhet

- ▶ Før start må det kontrolleres at signal- og lysanlegg, styring og bremse-system fungerer.
- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ Før avreise må den svingbare nedfellbare sengen sikres.
- ▶ Før man starter kjøringen skal blendingsgardiner ved frontruten og på fører-/passasjersiden trekkes opp og festes.
- ▶ Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres. Under kjøring skal de dreibare setene være låst i kjøreretningen.
- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise må man sikre fjernsynskonsollene i alkoven slik at de ikke dreies.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Ta av de løse dekslene til oppvaskkummen og skyllekummen før kjøring, og oppbevar dem i kjøkkenbenken eller klesskapet.
- ▶ Under kjøring må passasjerene kun sitte på de foreskrevne sitteplassene (se kapittel 5). Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- ▶ Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.
- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.
- ▶ Det er forbudt å oppholde seg i alkoven under kjøring.
- ▶ Barn skal være sikret med sikkerhetsinnretningene for barn som er foreskrevet for den respektive kroppsstørrelsen og vekten.
- ▶ Fest barnesikringsutstyr bare på sitteplasser med fabrikkmonterte trepunktsbelter.
- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ I underkjøringer, tunneler eller liknende vær oppmerksom på totalhøyden til kjøretøyet (inkludert taklast).
- ▶ Fjern snø og is fra taket før start.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Ikke bruk kupévarmeren på bensinstasjoner. Eksplosjonsfare!
- ▶ Ikke bruk kupévarmeren i lukkede rom. Kvelningsfare!

3

Sikkerhet

- ▷ Fordel lasten jevnt i kjøretøyet før avreise (se kapitlet 4).
- ▷ Ved lasting av kjøretøyet og ved senere lasting av f.eks. bagasje eller proviant, skal det tas hensyn til teknisk tillatt totalvekt og tillatt akseltrykk (se vognkortet).
- ▷ Steng skap- og toalettromsdørene samt alle skuffer og klaffer før hver avreise. Fest kjøleskapsdør-sikringen.
- ▷ Før kjøringen starter, må man senke bordet og feste det i festeanordningen på gulvet i kjøretøyet.
- ▷ Før du starter kjøringen må du lukke vinduer og takluker.
- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ Før avreise må de eksterne støttene fjernes, og de innebygde støttene på kjøretøyet kjøres inn.
- ▷ Plasser antennen i parkeringsstilling før du begynner å kjøre.
- ▷ Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjulmutrene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden (se kapittel 15).
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.

3.5 Kobling av tilhenger

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom trekkvognen og tilhengeren.

3.6 Gassanlegg

3.6.1 Generelle råd

- ▶ Før avreise, når du forlater kjøretøyet og når gassapparatene ikke er i bruk, må alle gassavstengeventilene og hovedventilen på gassflasken lukkes.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjen må ikke noe apparat (f.eks. varmeapparat eller kjøleskap) være i drift når det drives med åpen flamme. Eksplosjonsfare!
- ▶ Når et apparat drives med åpen flamme, må apparatet ikke brukes i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget skal alltid vedlikeholdes, repareres og endres på et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting må du få kontrollert gassanlegget på et autorisert fagverksted i henhold til nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren og eksosrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren må skiftes ut senest etter 10 år. Eieren av kjøretøyet er ansvarlig for at dette blir gjort.

3

Sikkerhet

- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng gassflaskens hovedventil umiddelbart. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren eller gass-stekeovnen må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gassapparat ha en egen gassavstengeventil. Når noen av gassapparatene ikke er i bruk, skal de respektive gassavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennsikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen er gått ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er utelukkende konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Under denne temperatur forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.
- ▶ Sjekk regelmessig at slangen er tett ved gassflaskekoblingen. Gasslangen må ikke ha sprekker eller være porøs. Gasslangen må skiftes senest 10 år etter produksjonsdato på et autorisert fagverksted. Brukeren av gassanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Den standardinstallerte automatiske luftingen må ikke tildekkes eller blokkeres. En slik blokkering fører til at gass som strømmer ut ikke kan ledes ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom. Brannfare!
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Dette gjøres ved å lukke tilgangen.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble bare til gassdrevne apparat (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

3.6.2 Gassflasker

- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Plasser gassflasker stående i gasskapet.
- ▶ Surr gassflasker fast slik at de ikke kan snu seg eller velte.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangen fjernes fra gassflasken.

3

Sikkerhet

- ▶ Gasstrykkregulatoren eller gasslangen skal kun kobles til gassflasken for hånd. Ikke bruk verktøy.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C må det brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) til gasstrykkregulatoren.
- ▶ Bruk bare 11 kg- eller 5 kg-gassflasker. Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun i unntakstilfeller brukes med sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Ikke blokker ventilasjonsåpningene i gulvet under gassflaskene.

3.7 Elektrisk anlegg

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Før det utføres arbeid på det elektriske anlegget må alle apparater og lamper slås av, batteriet kobles fra og kjøretøyets strømforsyning fra strømmettet kobles fra.
- ▶ Bruk kun originalsikringer med angitte verdier.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.

3.8 Vannanlegg

- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen.

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige opplysninger om hva du skal passe på og hva du må gjøre før start.

Anvisningene omfatter:

- Nøkler
- Registrering
- Last og beregning av denne
- Riktig lasting av kjøretøyet
- Kobling av tilhenger
- Sørg for at EBL-bryteren er slått på
- Inntrekking og utskyving av stigtrinet
- Gulvbelegget av PVC
- At hodestøttene er i riktig posisjon
- Festing av fjernsynsapparatet
- Bruk av kjettinger

På slutten av kapitlet finner du en sjekklister hvor de viktigste punktene er sammenfattet en gang til.

4.1 Nøkler

Ditt kjøretøy blir levert med alle nødvendige nøkler. Eksempler på nøkler:

To nøkler for

- Tenningslås
- Fører- og passasjer døren (hvis aktuelt)
- Drivstofftank
- Bobilens inngangsdør
- Drikkevann-påfyllingsstussen (kun hvis drikkevann-påfyllingsstussen er plassert utvendig)
- Utvendige luker

Sørg for å ha en reservenøkkel utenfor kjøretøyet. Noter nøkkelnummeret. Ved tap kan våre autoriserte forhandlere og verksteder hjelpe deg videre.

4.2 Registrering

Bobilen din er et registreringspliktig kjøretøy. Følg de nasjonale registreringsbestemmelsene.

Vær oppmerksom på at enkelte land krever et separat nasjonalitetsmerke til tross for EU-nummerskilt.

4.3 Last

- ▶ Overbelastning av kjøretøyet og feil dekktrykk kan føre til at dekkene eksploderer. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar stand, ikke kjøretøyets faktiske vekt. For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fulllastede kjøretøyet (med alle gjenstander som skal tas med på reisen og med alle personer) på en offentlig vekt før turen starter.
- ▶ Tilpass hastigheten til lasten. For høy last øker bremsestrekningen.

4

Før kjøring

- ▷ Teknisk tillatt totalvekt (se vognkortet) må ikke overskrides under lasting av bagasje.
- ▷ **Innebygd tilbehør og spesialutstyr reduserer muligheten for ytterligere belastning.**
- ▷ Overhold akseltrykket som er oppført i vognkortet.

Ved lasting må man påse at tyngdepunktet til lasten er direkte på kjøretøygulvet. Ellers kan kjøretøyets kjøreegenskaper forandres.

Maksimal tillatt belastning

Betegnelse	Belastning (kg)
Belastning takstativ	75
Tak, som man kan gå på	100 ¹⁾
Sykelstativ ²⁾	For 3 sykler 45
	For 4 sykler 60
Bakre lasteluke og oppbevaringsrom	150 ³⁾
Surreskinne bakre lasteluke (25 kg pr. festepunkt)	125
Surreskinne vindusareal sidevegg (per surrepunkt 50 kg)	100
Surreskinne oppholdsrområde (per surreskinne 50 kg)	150
Sovealkove	200
Nedfellbar seng	200
Bakre seng	200
Køyesenger	100
Enkeltseger	100
Skuffer	10

- ¹⁾ maks. 100 kg overflatelast
²⁾ Følg angivelsene på stativet.
³⁾ Fra Esprit-klasse 250 kg

4.3.1 Begrep

- ▷ Innen teknikken har begrepet "masse" i mellomtiden avløst begrepet "vekt". I generell språkbruk er det imidlertid mest vanlig å bruke begrepet "vekt". For at det skal være lettere å forstå, blir derfor i de følgende avsnittene begrepet "masse" kun brukt i faste formuleringer.
- ▷ Alle opplysninger i henhold til EU-standard DIN EN 1646-2.

Teknisk tillatt totalvekt

Den teknisk tillatte totalvekten er en verdi spesifisert av produsenten som kjøretøyet av sikkerhetsgrunner aldri må overskride, også når det er lastet (f.eks. 3500 kg). Opplysninger om teknisk tillatt totalmasse finnes i registreringsdokumentene (felt F.1) og på karosseriprodusentens merkeskilt festet til kjøretøyet.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er **vekten i kjøreklar tilstand og lasten**.

Kjøretøyets reelt veide masse

For å bestemme den gjenværende nyttelastmuligheten er det viktig at kjøretøyets reelle vekt er kjent.

Når kjøretøyet er ferdig, bestemmer Dethleffs-selskapet den reelle vekten til kjøretøyet ved å veie det på slutten av linjen. Dette inkluderer massen i kjøreklar stand pluss vekten av alt bestilt og fabrikkinstallert spesialutstyr.

4

Før kjøring

Basert på denne faktiske veide massen kan gjenværende lastekapasitet for bagasje eller annet tilbehør beregnes.

Eksempel:

Teknisk tillatt totalvekt	Reelt veid masse	Passasjerens masse	Gjenværende nyttelastalternativ
3.500 kg	3.000 kg	225 kg (3 × 75 kg)	275 kg

- ▷ I fabrikkberegningen av gjenværende lastekapasitet for massen til sjåføren (inkludert i den faktiske veide massen) og massen til passasjerene, er det estimert en flat rate på 75 kg per sete. Som følge av ulike kroppsvekter kan den reelle gjenværende nyttelastkapasiteten til kjøretøyet påvirkes.
- ▷ Den faktiske massen på kjøretøyet veid på fabrikken kan i ettertid variere på grunn av værpåvirkninger og f.eks. variere litt med en assosiert absorpsjon eller frigjøring av fuktighet. Enhver ytterligere etterfølgende endring av kjøretøyet, f.eks. ved tilleggsmontering av tilbehør hos handelspartneren eller andre tilleggsutstyr og/eller ombygginger, også påvirker den rapporterte reelle veide massen til kjøretøyet og følgelig også den gjenværende ekstra lastekapasiteten. Etter overlevering fra handelspartner er det eiers ansvar å hindre at teknisk tillatt totalvekt overskrides. Er du usikker på om det lastede kjøretøyet overholder teknisk tillatt totalvekt, kan du få kjøretøyet veid/kontrollert på offentlige brovekter eller hos enkelte handelspartnere.

- ▷ Den faktiske massen på kjøretøyet veid av Dethleffs på fabrikken og den gjenværende ytterligere lastekapasiteten blir kommunisert til handelspartneren når fakturaen utstedes. Denne er pålagt å videresende meldingen til eieren. Dersom dette ikke er gjort, kan handelspartner kontaktes og opplysningene etterspørres.
- ▷ Vektene fra Dethleffs oppfyller alle lovkrav og standardkrav og blir jevnlig vedlikeholdt, kontrollert og kalibrert. En liten toleranse er imidlertid teknisk uunngåelig. I tillegg kan kjøretøyets vekt variere på grunn av værets påvirkninger og f.eks. med en assosiert absorpsjon eller frigjøring av fuktighet. Kjøretøyets reelle vekt kan derfor avvike med noen få kilo fra den rapporterte reelle vekten.

Tillatt vekt

Den godkjente vekten er vekten angitt av produsenten for oppnådd typegodkjenning. Den tillatte vekten må aldri overstige den tekniske, tillatte totalvekten med last.

Masse i kjøreklar tilstand

Vekten i kjøreklar tilstand er vekten til det kjøreklare standardkjøretøyet.

Massen i kjøreklar tilstand består av:

- Tomvekt (massen til det tomme kjøretøyet) med innmontert standardutstyr fra fabrikken
- Vekten til sjåføren
- Vekten til grunnutstyret

Tomvekten inkluderer påfylt smøremiddel som olje og kjølevæske, håndverktøy, reservehjulet og en 90% fylt drivstofftank.

Som vekt for sjåføren blir det alltid beregnet 75 kg, uavhengig av den virkelige vekten til sjåføren.

4

Før kjøring

Grunnutstyret omfatter alt utstyr og væsker som er nødvendig for sikker og forskriftsmessig bruk av kjøretøyet. Vekten til grunnutstyret består av:

- 90 % fylt vannanlegg (vanntank og ledninger)
- 100% fylte aluminiumsgassflasker
- Fylt varmeanlegg
- Forsyningsledningene for 230 V-forsyningen (kabeltrommel)
- Fylt toalettspyleanlegg
- Innbyggingssett for ekstrabatteri, når det er ekstrabatteri er mulig

Spillvannstank og kloakktank er tom.

Eksempel på beregning av grunnutstyr

Vanntank på 120 l	120 kg
Gassflasker (2 x 11 kg gass + 2 x 14 kg flaske)	+ 50 kg
Varmtvannsbereder på 12 l	+ 12 kg
230 V-forsyningsledning	+ 4 kg
Innbyggingssett ekstrabatteri	+ 20 kg
Sum	= 206 kg

Den faktiske vekten i kjøreklar tilstand angis inkludert grunnutstyr i CoC (Certificate of Conformity).

Last

Lasten består av:

- Konvensjonell belastning
- Tilleggsutstyr
- Personlig utstyr

▷ Kjøretøyets nyttelast kan økes ved å redusere massen i kjøreklar stand. Til dette er det f.eks. tillatt å tømme ut væskebeholderne eller ta ut gassflaskene.

Forklaringer til de enkelte bestanddelene i lasten finner du i den følgende teksten.

Konvensjonell belastning

Konvensjonell belastning er vekten som er beregnet for passasjerene og oppgitt av produsenten.

Konvensjonell belastning betyr: For hver sitteplass som er tiltenkt av produsenten, beregnes 75 kg, uavhengig av hvor mye passasjerene faktisk veier. Førersetet er allerede inkludert i vekten i kjøreklar tilstand og skal **nicht** ikke medregnes.

Antall sitteplasser oppgis i vognkortet i felt S 1 av produsenten.

Tilleggsutstyr

Til tilleggsutstyret hører tilbehør og spesialutstyr. Eksempler på tilleggsutstyr er:

- Tilhengerkobling
- Markise
- Sykkel- eller motorsykkelstativ
- Satellittanlegg

Vektangivelsene for forskjellig spesialutstyr finner du i kapittel 17 eller du kan få dem hos produsenten.

4

Før kjøring

Personlig utstyr

Personlig utstyr omfatter alle gjenstander som er tatt med i kjøretøyet og som ikke er inkludert i den konvensjonelle belastningen og tilleggsutstyret. Personlig utstyr er for eksempel:

- Matvarer
- Servise
- Fjernsynsapparat
- Radio
- Klær
- Sengetøy
- Leker
- Bøker
- Toalettsaker

Dessuten regnes følgende som personlig utstyr, uavhengig av hvor det er plassert:

- Dyr
- Sykler
- Båter
- Surfebrett
- Sportsutstyr

For personlig utstyr må produsenten planlegge en minstevekt etter gjeldende bestemmelsepunkt i en minstevekt som kan regnes ut etter følgende formel:

Formel Minstevekt M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Forklaring N=maks. antall personer inklusive fører iht. til produsentens opplysninger
L=Kjøretøyets totale lengde i meter

4.3.2 Beregning av last

- ▶ Beregning av lasten fra fabrikken skjer delvis på grunnlag av punktvekt. Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand må av sikkerhetsgrunner ikke under noen omstendighet overskrides.
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøpreklar stand, ikke kjøretøyets faktiske vekt. For din egen sikkerhets skyld anbefaler vi at du veier det lastede kjøretøyet (med alle gjenstander og personer som kjøretøyet skal frakte på reisen) på en offentlig vektsbro før du starter turen.

Lasten (se avsnittet 4.3.1) er vektforskjellen mellom

- teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og
- kjøretøyets masse i kjøpreklar tilstand.

Eksempel på beregning av last

	Beregnet vekt i kg	Beregning
Teknisk tillatt totalvekt iht. vognkortet felt F.1	3.500	
Faktisk vekt i kjøpreklar tilstand inklusive grunnutstyr iht. CoC	- 3.070	
Fremgår som tillatt last	430	
Konvensjonell belastning, f. eks. 3 personer à 75 kg	- 225	
Tilleggsutstyr	- 40	
Utgjør til personlig utstyr	= 165	

4

Før kjøring

Beregningen av lasten ut fra differansen mellom teknisk tillatt totalmasse i lastet tilstand og massen som er angitt av produsenten i kjøreklar tilstand, er imidlertid kun en teoretisk verdi.

Kun når kjøretøyet veies på en offentlig vekt med fylte tanker (drivstoff og vann), fylte gassflasker og komplett tilleggsutstyr, kan den virkelige lasten registreres.

Gå fram på følgende måte:

- Kjør først kjøretøyet opp på vekten med bare framhjulene og vei.
- Deretter kjører du kjøretøyet opp på vekten med bare bakhjulene og veier.

De enkelte verdiene angir det momentane akseltrykket. Disse er viktige for riktig belastning av kjøretøyet (se avsnittet 4.3.3). Summen av verdiene gir den momentane vekten av kjøretøyet.

Differansen mellom teknisk tillatt totalmasse i lastet tilstand og den veide vekten til kjøretøyet gir den virkelige lasten.

Ut fra dette kan man igjen bestemme hvilken vekt som blir igjen til personlig utstyr:

- Registrer vekten til personene som er med og trekk den fra verdien for den virkelige lasten.

Resultatet er vekten som virkelig kan lastes på det personlige utstyret.

4.3.3 Last kjøretøyet riktig

- ▶ Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand må av sikkerhetsgrunner ikke overskrides.
- ▶ Fordel lasten jevnt på venstre og høyre kjøretøyside.
- ▶ Fordel lasten levnt på begge akslene. Overhold akseltrykkene som er oppgitt i vognkortet. I tillegg må også tillatt bæreevne for dekkene overholdes (se kapittel 15).
- ▶ Tung last bak bakakselen kan lette frontakselen via hevevirkning ($\uparrow$ — $\downarrow$). Dette gjelder spesielt med et langt overheng bak, ved transport av en motorsykkel på bakre stativ eller når det bakre oppbevaringsrommet er tungt lastet. Avlastningen av frontakselen virker negativt inn på kjøreegenskapene, spesielt i forhjulsdrevne kjøretøy, og fører dermed til f.eks. til tap av veigrep, dårligere styrerespons (endret kjøreatferd), overbelastning av dekkene og den resulterende økte risikoen for dekkbrudd. Dermed er det fare for at kjøretøyet kommer ut av kontroll og setter passasjerer og andre trafikanter i fare. En belastning jevnt fordelt over hele kjøretøyet gir optimal håndtering under reisen.
- ▶ Plasser alle gjenstander slik at de ikke kan gli.
- ▶ Bruk kun egnede klemsystemer for å sikre mot sklir. Kontroller alle festeanordningene på nytt før du begynner reisen.
- ▶ Tyngre gjenstander (fortelt, hermetikkbokser o.l.) plasseres i nærheten av akslingene. For oppbevaring av tunge gjenstander er fremfor alt de nedre oppbevaringsrommene, hvis dører ikke lar seg åpne i kjøreretningen, spesielt godt egnet.
- ▶ Lettere gjenstander (tøy) plasseres i takskepene.
- ▶ Fest dørene og klaffene på skap og oppbevaringsrom på riktig måte.
- ▶ Sykkelstativet må kun lastes med sykler (maks. 4 stykker).

4

Før kjøring

- ▷ For individuelle modeller angir karosseriprodusenten en maksimal belastning for skap, skuffer, oppbevaringsrom eller andre oppbevaringsplasser. Dette kan sees av klistremerkene som er festet på stedet og må alltid overholdes. Teknisk tillatt totalvekt og den teknisk tillatte totalmassen på akselen må imidlertid ikke under noen omstendigheter overskrides.
- ▷ Oppgitt makslast kan ikke benyttes fullt ut dersom denne overstiger teknisk tillatt totalmasse eller teknisk tillatt masse på aksel.
- ▷ For ytterligere informasjon om riktig last, se "Teknisk tillatt totalvekt" på side 31, "Teknisk tillatt totalvekt på akselen (aksellast)" på side 36 samt "Festesystem bak" på side 39.

Teknisk tillatt totalvekt på akselen (aksellast)

Teknisk tillatt totalvekt på akselen eller akselgruppen (heretter kalt aksellast) beskriver kjøretøyet og den akselspesifikke belastningen som kan overføres fra hjulene til en aksel eller akselgruppe til veibanen. Akslasten er en verdi spesifisert av produsenten som kjøretøyet av sikkerhetsgrunner aldri må overskride, også når det er lastet.

Informasjon om kjøretøyets aksellast finnes i registreringsdokumentene og på karosseriprodusentens navneskilt festet til kjøretøyet.

- ▶ Hvis den teknisk tillatte totalmassen på akselen overskrides, kan kjøretøyet bli skadet (f.eks. på grunn av ødelagt aksel eller sprengt dekk) og kjøringen kan bli betydelig svekket. Dermed er det fare for at kjøretøyet kommer ut av kontroll og setter passasjerer og andre trafikanter i fare.

Vi anbefaler derfor at du veier det endelig lastede kjøretøyet, inkludert alle passasjerer, før du starter reisen, slik at akseltrykket og den teknisk tillatte totalvekten alltid er garantert.

Til dette formålet er det mulighet for å veie/kontrollere kjøretøyet på offentlige brovekter eller hos individuelle handelspartnere.

- ▷ Aksellastene på de respektive akslene eller akselgruppene kan avvike fra hverandre. Les derfor informasjonen i registreringspapirene nøye.
- ▷ Teknisk tillatt totalvekt og den teknisk tillatte totalmassen på akselen må ikke overskrides. Aksellastene må kontrolleres og observeres, spesielt når du stuver bort eller fester tungt tilbehør eller tilbehør som er tungt lastet (f.eks. motorsykkelstativer eller sykkelstativ) bak. Er du usikker på om det lastede kjøretøyet overholder teknisk tillatt totalvekt og akselens teknisk tillatte totalvekt, kan du få kjøretøyet veid/kontrollert på offentlige brovekter eller hos enkelte handelspartnere.
- ▷ Hvis kjøretøyet overstiger den teknisk tillatte totalmassen på akselen spesifisert av produsenten i praktisk kjøring, er det juridiske konsekvenser som bot eller tap av forsikring.
- ▷ Det er mulig at chassisprodusenten av kjøretøyet angir en minimumslast for forakselen for å oppnå optimal håndtering. Følg derfor alltid informasjonen om dette fra chassisprodusentens bruksanvisning.

Store oppbevaringsrom som f.eks. bakre lasteluke har plass til store gjenstander (f.eks. scootere). Akseltrykket til bakakselen blir dermed overskredet under visse omstendigheter.

De enkelte akslene må imidlertid aldri overbelastes. Derfor er det viktig med hvilken avstand fra akslingene lasten blir plassert.

- ▷ Kjøretøyets nyttelast kan økes ved å redusere massen i kjøreklar stand. Til dette er det f.eks. tillatt å tømme ut væskebeholderne eller ta ut gassflaskene.

4

Før kjøring

For å fordele lasten riktig trenger man en vekt, et målebånd, en kalkulator og litt tid.

Ved hjelp av to enkle formler kan man beregne hvordan vekten av lasten virker på akslingene:

Formler

$A \times G : R = \text{Vekt på bakakslingen}$

Vekt på bakakslingen $G = \text{Vekt på framakslingen}$

Forklaring

A = Avstand mellom oppbevaringsrom og framaksling i cm

G = Vekt til lasten i oppbevaringsrommet i kg

R = Kjøretøyets hjulavstand (avstand mellom akslingene) i cm

- Mål avstandene utenfor kjøretøyet horisontalt fra midten av forhjulet til midten av oppbevaringsområdet eller til midten av bakhjulet.

Beregne akseltrykk:

- Multipliser avstanden mellom oppbevaringsrommet og framakslingen (A) med vekten til lasten i oppbevaringsrommet (G) og del resultatet med hjulavstanden (R). Derav får man vekten som lasten i oppbevaringsrommet belaster bakakslingen med. Noter denne vekten og oppbevaringsrommet.
- I neste trinn trekker man vekten i oppbevaringsrommet (G) fra vekten som nettopp er utregnet. Hvis det blir en **positiv** verdi (eksempel 1), betyr det at framakslingen blir **avlastet** med denne summen. Hvis det blir en **negativ** verdi (eksempel 2), betyr det at framakslingen blir **belastet**. Noter denne verdien.
- På denne måten beregnes alle oppbevaringsrommene i kjøretøyet.
- Som et siste trinn beregnes alle vektene til bakaksellasten som er beregnet for bakakselen og alle vektene for framaksellasten som er beregnet for framakselen, eller man trekker fra disse.
Hvordan bakaksellast og framaksellast beregnes, er beskrevet i avsnittet 4.3.2.

Når den beregnede verdien overskrider tillatt akseltrykk, må lasten plasseres annerledes.

Når bakakselen blir avlastet for sterkt, reduseres dekkenes festevevne til kjørebanelen (traksjon), spesielt på kjøretøy med framhjulsdrift. Også i dette tilfellet må lasten plasseres annerledes.

Eksempel på beregning

		Eksempel 1	Eksempel 2
Avstand til framaksling	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vekt i oppbevaringsrommet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Kjøretøyets hjulavstand	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning på bakakslingen (skal medregnes til aksellasten)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vekt i oppbevaringsrommet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning på framakslingen (trekk fra aksellasten)		38,5 (kg)	
Belasting på framakslingen (skal medregnes til aksellasten)			-11,5 (kg)

4.3.4 Opplasting og lossing

Ved opplasting økes vanligvis teknisk tillatt totalvekt for kjøretøyet, teknisk tillatte totalmasse på akselen og som følge av dette gjenværende lastekapasitet for bagasje, campingutstyr osv. pga. en endring av chassiset.

Ved lossing blir i motsetning til opplasting, teknisk tillatt totalvekt for kjøretøyet, teknisk tillatte totalmasse på akselen og som følge av dette gjenværende lastekapasitet for bagasje, campingutstyr osv. redusert. Det er vanligvis ingen teknisk endring på chassiset.

- ▷ På grunn av endret teknisk tillatt totalvekt kan økning eller reduksjon i last påvirke tillatte seter, understell og aksellast. Dersom du har spørsmål angående dette, kan du ta kontakt med ansvarlig teknisk testsenter for råd.
- ▷ En økning eller reduksjon i last kan resultere i endrede lovkrav som følge av den nye teknisk tillatte totalvekten til kjøretøyet. Dette gjelder særlig lovkravene fra vegtrafikkforskriften, vegtrafikkkonsesjonsforskriften, samt skatte- og forsikringsforskriften. En økning av teknisk tillatt totalmasse til over 3 500 kg kan f.eks. B. ha innvirkning på førerkortklassen eller føre til andre fartsgrenser eller gjennom- og forbikjøringsforbud kan gjelde. Kravene til å betale bompenger kan også endres på grunn av ny teknisk tillatt totalvekt. Du bør derfor orientere deg om gjeldende rettsstilstand med hensyn til kjøretøyet nye teknisk tillatte totalvekt og søke råd om dette fra relevante myndigheter. Vær oppmerksom på at de nasjonale forskriftene i destinasjonslandet og landene du besøkte for transitt kan avvike fra reglene i hjemlandet ditt.
- ▷ For mer informasjon om alternativet for gjenværende nyttelast, se "Kjøretøyet reelt veide masse" på side 31.

4.3.5 Taklast

- ▶ Klatre alltid opp via stigen bak når du skal opp på taket.
- ▶ Vær forsiktig når du går opp stigen. Sklifare når stigen er fuktig eller isete.
- ▶ Vær forsiktig når du går på taket. Sklifare når taket er fuktig eller isete.
- ▶ Ikke belast taket for mye. Med økende takbelastning blir kjøreegenskapene og bremseegenskapene dårligere.
- ▶ Overhold makismal taklast på 100 kg.

- ▷ **Kjøretøyet tak er ikke konstruert for punktbelastning. Før du går på taket må området du skal gå på tildekkes. Materialer med glatt eller myk overflate som f.eks. en tykk isoporplate egner seg bra.**
- ▷ Hvis kjøretøyet er utstyrt med takreling, kan man feste lastestativ for taklast på takrelingen (f.eks. surfebrett, gummibåt eller lettere kanoer). Spesielle bæresystemer fås som tilbehør. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.
- ▷ Maksimalt tillatt taklast er 100 kg.
- ▷ Taklasten må festes sikkert med strammestroppe. Bruk ikke festebånd av gummi.
- ▷ Kontroller kjøretøyet totalhøyde etter ferdig lastet lastestativ for taklast.

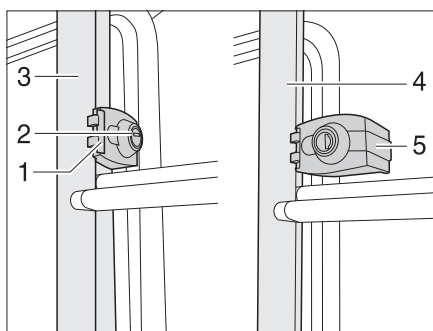

- ▷ Fest en lapp med totalhøyden godt synlig i førehuset. Så trenger du ikke å beregne totalhøyden hver gang du vil kjøre under en bro eller en gjennomkjøring.

4

Før kjøring

Stige bak

Bilde 1 Lås til stige bak

Folding nedover:

- Sett nøkkelen i låsesylindren (Bilde 1,2) til låsen for stigen bak (Bilde 1,1), og drei en kvart omdreining til nøkkelen står loddrett.
- Hold fast i den nedfellbare delen av stigen bak (Bilde 1,4) og sving ut sikringsbøylen (Bilde 1,5).
- Trekk ut nøkkelen og fold ned stigen bak.

Folding oppover:

- Fold opp stigen bak og hold den fast.
- Sett nøkkelen i låsesylindren (Bilde 1,2) på låsen til stigen bak (Bilde 1,1).
- Sving inn sikringsbøylen (Bilde 1,5) for å feste røret på den faste delen av stigen bak (Bilde 1,3).
- Drei nøkkelen en kvart omdreining til nøkkelen står vannrett.
- Kontroller at stigen bak er låst: Trekk lett i stigen bak.

4.3.6 Festesystem bak

- ▶ Ta hensyn til tillatt akseltrykk og teknisk tillatt totalvekt ved lastning av bakre lasteluke og bakre oppbevaringsrom.
- ▶ Den maksimalt tillatte belastningen for den bakre lasteluken og oppbevaringsrommet er mellom 150 kg og 250 kg avhengig av modell. Tillatt bakakselast må ikke overskrides.
- ▶ Ujevn lastning eller overbelastning har en negativ innvirkning på håndteringen. Spesielt fører en tung last bak til en avlastning av framakslingen på grunn av løftestangeffekten og dermed til f.eks. til tap av veigrep, dårligere styrerespons (endret kjøreatferd), til overbelastning av dekkene og den resulterende økte risikoen for dekkbrudd.
Dermed er det fare for at kjøretøyet kommer ut av kontroll og setter passasjerer og andre trafikanter i fare.
En belastning jevnt fordelt over hele kjøretøyet gir optimal håndtering under reisen.
Er du usikker på om det lastede kjøretøyet overholder teknisk tillatt totalvekt og akselens teknisk tillatte totalvekt, kan du få kjøretøyet veid/kontrollert på offentlige brovekter eller hos enkelte handelspartnere.
- ▶ Ved transport av kjøretøy drevet av bensin, diesel, gass eller annet brennbart materiale, skal det sikres at tanken på kjøretøyet som transporteres er helt tom. Ved transport av elsykler anbefaler vi også å ta ut batteriet før reisen begynner og oppbevare dem på et trygt sted.
- ▶ Bakre lasteluker og bakre oppbevaringsrom er ikke beregnet som sove- eller salongområder for mennesker eller dyr. Disse rommene har ingen innebygd lufting. Det er fare for kvelning på grunn av oksygenmangel.

4

Før kjøring

- ▷ Avhengig av kjøretøyets utstyr er det montert festeskinner med festemaljer i bakre lasteluke eller oppbevaringsrom. Sikre alltid lasten på festemaljene. Ikke bruk festebånd av gummi til å låse strammestopper eller eventuelt festnett.
- ▷ Før man fester lasten, må man alltid kontrollere at festemaljene i festeskinne sitter godt. Hvis festemaljen ikke er festet godt i festeskinne, kan lasten begynne å gli og løsne ved brå styrebevegelser eller ved bremsing.
- ▷ Fordel lasten jevnt. For høye punktlaster skader gulvbelegget.
- ▷ Før du kjører må du påse at oppbevaringsrommet bak i bobilen eller oppbevaringsplassen bak er ordentlig lukket.

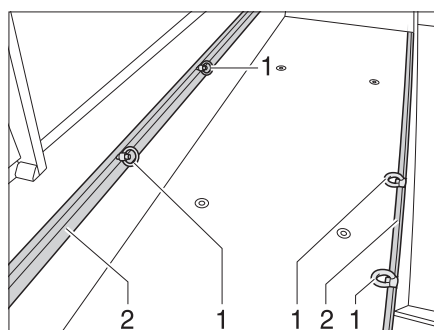

- ▷ Vær oppmerksom på den tillatte makslasten i oppbevaringsrommet bak i bobilen eller oppbevaringsplassen bak. Den spesifiserte tillatte makslasten i oppbevaringsrommet bak i bobilen eller på oppbevaringsplassen bak kan påvirkes ved å velge ekstra spesialutstyr som f.eks. tilhengerfester eller rammeforlengelser.

Teknisk tillatt totalvekt og den teknisk tillatte totalmassen på akselen må imidlertid ikke under noen omstendigheter overskrides. Aksellastene må kontrolleres og observeres, spesielt når du stuver bort eller fester tungt tilbehør eller tilbehør som er tungt lastet (f.eks. motorsykelstativer eller sykkelstativ) bak.

Makslasten kan derfor ikke benyttes fullt ut dersom denne overstiger teknisk tillatt totalmasse eller teknisk tillatt masse på aksel.

For ytterligere informasjon om riktig last, se "Teknisk tillatt totalvekt" på side 31, "Teknisk tillatt totalvekt på akselen (aksellast)" på side 36 samt "Last kjøretøyet riktig" på side 35.

- 1 Festemalje
- 2 Festeskinne

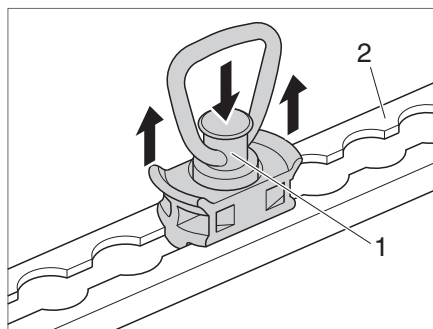
Bilde 2 Festemaljer bakre lasteluke (variant 1)

Forskyve festemaljer (variant 1):

- Drei festemaljen (Bilde 2,1) en halv omdreining mot urviseren.
- Skyv festemaljen i festeskinne (Bilde 2,2) til ønsket posisjon.
- Drei festemaljen en halv omdreining med urviseren. Festemaljen sitter igjen fast i festeskinne.
- Kontroller at festemaljen sitter som den skal.

4

Før kjøring

- 1 Knapp festemalje
- 2 Festeskinne

Bilde 3 Festemaljer bakre lasteluke (variant 2)

Forskyve festemaljer (variant 2):

- Trykk på knappen (Bilde 3,1) på festemaljen og løft i de to endene samtidig.
- Skyv festemaljen i festeskinnen (Bilde 3,2) til ønsket posisjon opp til en inn-snevring av festeskinnen.
- Løsne knappen.
Festemaljen sitter igjen fast i festeskinnen.
- Kontroller at festemaljen sitter som den skal.

4.3.7 Dobbeltgulv

- ▶ Ta hensyn til tillatt akseltrykk og teknisk tillatt totalvekt ved oppbevaring av last i dobbeltgulvet.

- ▶ Fordel lasten jevnt. Altfor tunge lastepunkter skader gulvbelegget.

4.3.8 Sykkelstativ

- ▶ Ta hensyn til tillatt akseltrykk og teknisk tillatt totalvekt ved lasting av sykkelstativet.
- ▶ Sykler må ikke stikke ut over kjøretøyets maksimale bredde. Still inn festene for syklene ut fra dette.
- ▶ Sykkelstativet må kun lastes med sykler (maks. 4 stykker).
- ▶ Kontroller at syklene er godt festet til sykkelstativet etter 10 km kjøring, og deretter ved hver stans.
- ▶ Ikke overskrid maksimalt tillatt last (50-60 kg, avhengig av modellen).

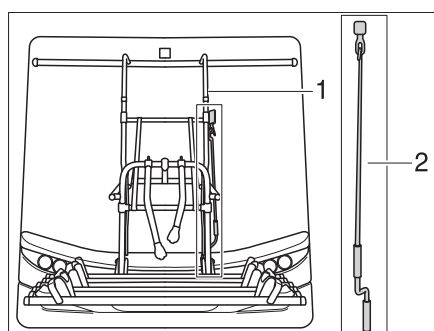
- ▶ Nummerskiltet og baklysene må ikke tildekkes.
- ▶ Ikke kjør med utfelt sykkelstativ dersom det er tomt.
- ▶ Sjekk alltid før kjøring:
 - Er sykkelstativet - uten sykler - slått riktig sammen?
 - Er syklene festet godt til sykkelstativet med beltene?
 - Er sykkelstativet låst fast?
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

4

Før kjøring

Å laste sykler på sykkelstativet

Ta hensyn til tyngdepunktet ved lastning på sykkelstativet. Syklenes tyngdepunkt må ligge helt inntil kjøretøyets bakvegg. Begynn alltid lastingen av sykkelstativet innerst.

- 1 Sykkelstativ
- 2 Sveiv

Bilde 4 Regulerbart sykkelstativ

Riktig lastning av sykkelstativet:

- Avhengig av modellen slås sykkelstativet ned, trekkes av eller senkes med sveiven (ligger i den bakre lasteluken).
- Den tyngste sykkelen står inntil bakveggen.
- De lettere syklene står i midten eller ytterst på stativet.
- Fest henholdsvis framhjulet og bakhjulet på sykkelen med holdebøylene som finnes på sykkelstativet.
- I tillegg fester du den ytterste sykkelen, avhengig av modellen til sykkelstativet, på holdebøylen eller holdearmen hhv. med avstandsholderen.
- Sveiv det regulerbare sykkelstativet opp igjen.
- ▷ Lastes sykkelstativet bare med **én** sykkel, skal den plasseres helt inntil bakveggen.
- ▷ Før kjøring må det ubelastede sykkelstativet slås opp og festes.

4.4 Kobling av tilhenger

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom trekkvognen og tilhengeren.
- ▶ Legg merke til tillatt akseltrykk for støtte- og bakaksel på trekkvognen. Støttelast og bakakseltrykk må ikke overskrides. Følg verdiene til støttelasten og bakakseltrykket som finnes i vognkortet og i tilhengerpapirene.

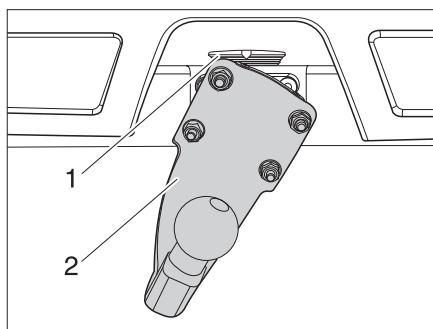
- ▷ Tilhenger med påløpsbrems: Tilhengeren må ikke kobles til eller fra når bremsen er aktivert.
- ▷ Tilhengerkobling med avtagbar kulehals: Ved feilmontering av kulehalsen er det fare for at tilhengeren kan rykkes løs. Følg bruksanvisningen av tilhengerkoblingen.
- ▷ Kontroller trekksnor og elektrisk forbindelse.
- ▷ Kontroller belysningen.

4

Før kjøring

4.4.1 Tilhengerkobling

Tilhengerkoblingen kan monteres og fjernes etter bruk. Tilkoblingen av en tilhenger er beskrevet i produsentens bruksanvisning

Bilde 5 Tilhengerkobling

- Montering:**
- Sett tilhengerkoblingen (Bilde 5,2) i 90° vinkel på låsen (Bilde 5,1).
 - Sving ned tilhengerkoblingen (Bilde 5,2) til låsen (Bilde 5,1) klikker på plass.

- Demontering:**
- Trykk låsen (Bilde 5,1) opp.
 - Sving tilhengerkoblingen (Bilde 5,2) 90° mot venstre.
 - Slipp låsen (Bilde 5,1).
 - Ta av tilhengerkoblingen (Bilde 5,2).

4.5 Stigtrinn

- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnet er trukket helt inn.
- ▶ Ikke stå i det direkte svingområdet for stigtrinnet når stigtrinnet trekkes inn eller skyves ut.
- ▶ Vent med å trå på stigtrinnet til det er skjøvet helt ut. Fare for personskader og materielle skader!
- ▶ Det er ikke tillatt å løfte eller senke verken personer eller last med stigtrinnet.

- ▶ Pass på de forskjellige trinnhøydene, og påse at du står på et jevnt underlag når du går ut.
- ▶ Stigtrinnenenes dreielager og ledd må ikke smøres med fett eller olje (se kapittel 12).

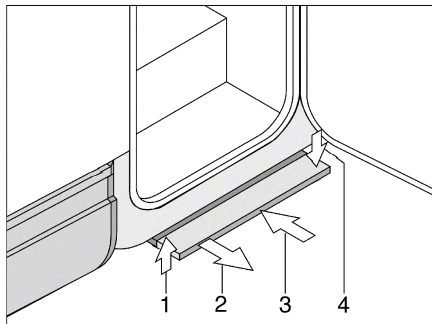
4

Før kjøring

4.5.1 Mekanisk stigtrinn

- ▶ En varselsignal utløses hvis stigtrinnene ikke er korrekt kjørt inn og låst når tenningen slås på.

Bilde 6 Mekanisk stigtrinn

Uttrekking:

- Trekk stigtrinnene frem (Bilde 6,2) til det går i lås.

Innskyving:

- Løft stigtrinnene litt (Bilde 6,1).
- Skyv stigtrinnene under kjøretøyet til stopp (Bilde 6,3). Pass på at stigtrinnene går i lås (Bilde 6,4).

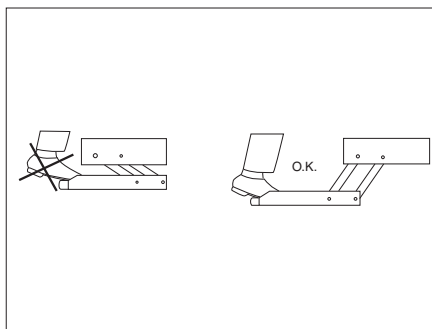
4.5.2 Elektrisk stigtrinn

- ▶ Slå på batteriskillebryteren (Bilde 266,11) før kjøring.

- ▶ En varselsignal utløses hvis stigtrinnene ikke er korrekt kjørt inn og låst når tenningen slås på.
- ▶ Vær oppmerksom på advarselen på stigtrinnene.

Bilde 7 Advarsel stigtrinn

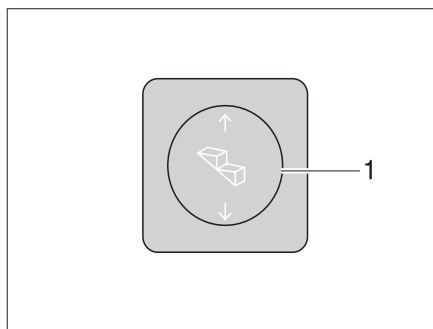
Kjør stigtrinnene helt ut før du trår på dem (Bilde 7).

4

Før kjøring

Bryter

Bryteren for betjening av stigtrinet er plassert ved inngangsdøren inne i bobilen.

Bilde 8 Bryter stigtrinn

Skyve ut: ■ Trykk nederst på vippebryteren (Bilde 8,1) til stigtrinet er skjøvet helt ut.

Trekke in: ■ Trykk øverst på vippebryteren (Bilde 8,1) til stigtrinet er trukket helt inn.

Nøddrift

Hvis den elektriske driften til stigtrinet svikter, kan trinnet skyves inn manuelt. Følg anvisningene fra produsenten av utstyret.

- Skyv inn stigtrinet for hånd, og fest eller lås det med et egnet hjelpemiddel.
- Kontakt kundeservice omgående.

4.6 Gulvbelegg av PVC

- ▷ Sko med tynne hæler kan lage merker som ikke går bort på gulvbelegget av PVC. Bruk ikke sko med spisse hæler inne i kjøretøyet.
- ▷ Pålagte gummimatter eller lengre tids påvirkning av f.eks. ketchup, gulrotsaft, kulepennblekk, blod eller lepestift kan føre til misfarging av PVC-gulvbelegget. Flekker på gulvet skal helst fjernes straks.

4.7 Nakkestøtter

- ▶ Kontroller før kjøring at hodestøttene er i kjørestilling (låseposisjon) og ikke i parkeringsstilling (under låseposisjonen).

- ▷ For mer informasjon om plassering av hodestøttene, se kapittel 5.7.

4

Før kjøring

4.8 Fjernsynsapparat

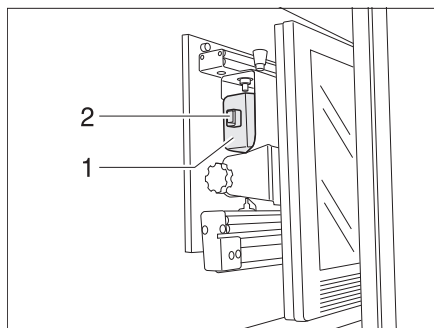
- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Før hver avreise skal du kontrollere at antennen er plassert i parkeringsstilling. Fare for ulykker! Parkeringsposisjon betyr: Antennen peker bakover, er helt senket og er låst i denne posisjonen.

- ▶ Du finner mer informasjon om plassering av flatskjermen i kapitlet 7.10.

Holder i TV-skap

Flatskjermen er festet i et uttrekk i TV-skapet.

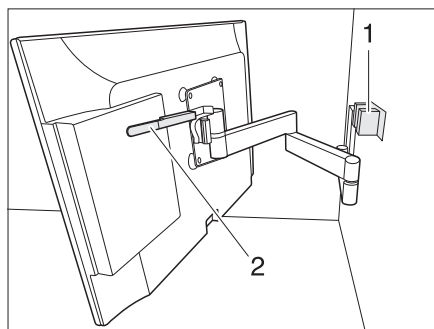
Bilde 9 Holder i TV-skap

Lagre flatskjerm:

- Drei fjernsynsapparatet til utgangsstilling (Bilde 9), og la det ev. hektes på plass.
- Skyv holderen for flatskjermen på håndtaket (Bilde 9,1) bakover. Låsen (Bilde 9,2) spretter inn.
- Lukk TV-skapet.

Holder med leddarm

Flatskjermen er festet til en leddarm.

Bilde 10 Holder med leddarm

Lagre flatskjerm:

- Sving tilbake flatskjermen til utgangsstilling, og la det hektes på plass.

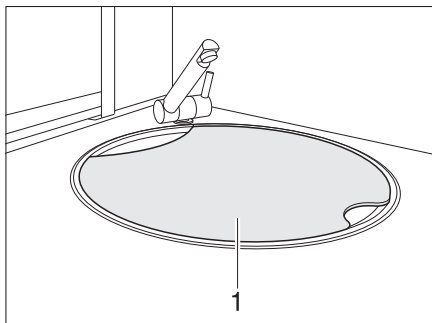
4

Før kjøring

4.9 Deksel til oppvaskkum

- ▶ Ved et uhell eller nødbremsing kan dekselet til oppvaskkummen (Bilde 11,1) skade passasjerene i kjøretøyet. Før kjøring må dekselet til oppvaskkummen oppbevares trygt og sikkert på kjøkkenbenken eller i klesskapet.

Bilde 11 Deksel til oppvaskkum

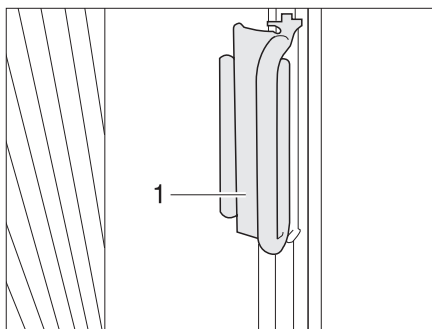
4.10 Blendingsfoldegardin førerhus

- ▶ Under kjøring må blendingsfoldegardinene for frontruten, førervinduet og passasjervinduet være åpnet, festet og sikret.

4.10.1 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

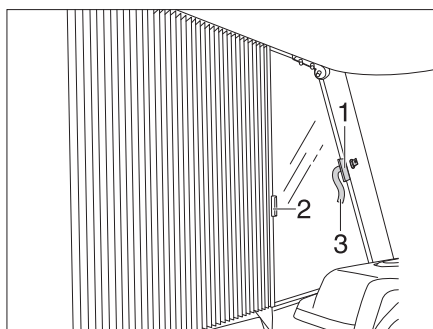
Variant 1

Bilde 12 Håndtak til blendingsfoldegardiner fører-/passasjervindu

- Sikre:**
- Skyv blendingsfoldegardinene for fører- og passasjervinduet på påsatsen med håndtaket (Bilde 12,1). Blendingsfoldegardinen er festet.

Variant 2

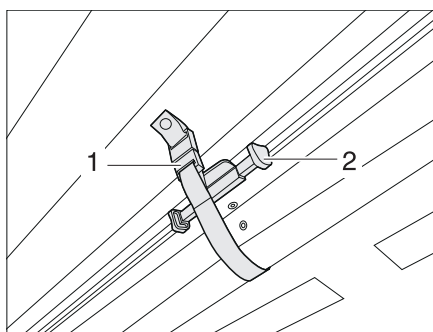

Bilde 13 Sikre blendingsfoldegardin for fører-/passasjervindu

- Sikre:** ■ Skyv blendingsfoldegardinene for førervinduet og passasjervinduet under dekslene med håndtakene (Bilde 13,2), og sikre dem med borrelåsbåndene (Bilde 13,1 og Bilde 13,3). Blendingsfoldegardinene er festet.

4.10.2 Blendingsfoldegardin for frontruten

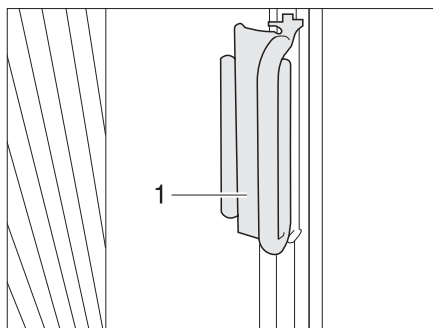
Variant 1

Bilde 14 Sikre blendingsfoldegardin for frontruten

- Sikre:** ■ Skyv blendingsfoldegardin for frontruten oppover med håndtaket (Bilde 14,2) helt til den festes. Sikre med stroppe (Bilde 14,1). Blendingsfoldegardinene er festet.

Variant 2

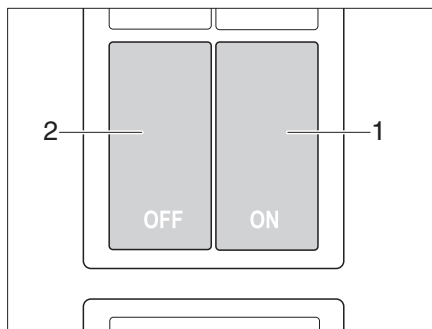
Bilde 15 Håndtak til blendingsfoldegardin for frontrute

- Sikre:** ■ Skyv blendingsfoldegardinene for frontruten under dekslene på A-stolpene med håndtakene (Bilde 15,1), og fest håndtaket på dekselet. Blendingsfoldegardinene er festet.

4

Før kjøring

4.11 Sentrallås kjøkkenbenk

Bilde 16 Bryter til sentrallåsen for kjøkkenbenken

Kjøkkenbenken er utstyrt med en sentrallås. Lukene og skuffene på kjøkkenbenken kan låses og låses opp manuelt med bryteren (Bilde 16).

- ▷ Før du låser, sjekk om skuffene til kjøkkenenheten er trukket helt inn.

For å låse

- Trykk på bryteren (Bilde 16,2). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst.

Låse opp

- Trykk på bryteren (Bilde 16,1). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst opp.

Når motoren går

Når kjøretøyets motor går, aktiveres sentrallåsen automatisk. Under kjøring kan sentrallåsen deaktiveres ved å trykke på bryteren. Når du har sluppet bryteren og lukket åpne deksler, låses den igjen.

- ▷ Hvis en luke eller en skuff fremdeles er åpen når kjøretøyets motor startes, låses den automatisk når den lukkes.

4.12 Kjettinger

- ▷ Monter kjettinger kun når avstanden mellom dekkene og kjøretøyets karosseri er minimum 50 mm.
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.
- ▷ Følg monteringsanvisninger fra kjettingprodusenten.
- ▷ Bruk kun kjettinger som er godkjente av produsenten.
- ▷ Legg ikke kjettinger på alufelger.

- ▷ Når drivakselen til kjøretøyet har tvillingdekk (2 dekk ved siden av hverandre), legges kjettingene på de ytterste dekkene.
- ▷ På kjøretøy av typen I-modell må det kun brukes finleddede kjettinger.

Bruk av kjettinger er underlagt bestemmelsene i de enkelte landene.

- Legg alltid kjettinger på drivhjulene.
- Sjekk kjettingenes spenning etter noen få meters kjøring.

4.13 Trafikksikkerhet

- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Pass på at ved luftfjæring endres kjøretøyhøyden i forhold til kjøretøypapirene.
- ▶ Installasjoner som klimaanlegg, satellittantenne osv. kan påvirke kjøretøyhøyden.

Bruk sjekklisten før hver avreise:

Basiskjøretøy

Nr.	Kontroll	Kontrollert
1	Alle bilpapirer om bord	
2	Dekk i forskriftsmessig stand. Kontroller eventuelt reservehjul eller dekkreparasjonsett.	
3	Sjekk at kjøretøysbelysning, bremse- og baklys virker	
4	Oljenivået i motor, gir og servostyringen er kontrollert	
5	Kjølevæske og væske for vindusvisker-spyleanlegget fylt opp	
6	Bremsene fungerer	
7	Bremsene reagerer jevnt/regelmessig	
8	Kjøretøyet holder sporet under bremsing	

Boenhet utvendig

9	Markise kjørt helt inn	
10	Sjekk at det ikke er snø og is på taket (om vinteren)	
11	Utvendige tilkoblinger frakoblet og ledninger lagret	
12	Eksterne støtter fjernet	
13	Innebygde støttebein kjørt inn og festet	
14	Støtteklossene fjernet og lagt bort	
15	Trekk inn stigtrinn (varselsignal)	
16	Utvendige luker lukket og låst	
17	Lukk inngangsdøren	
18	Forteltlampe slått av	
19	Kjøretøyet totalhøyde med pålastet takrail målt og notert. Totalhøyden skal oppbevares godt synlig i førerhuset	
20	Avtakbar eller innsvingbar tilhengerkobling tatt av eller svingt inn dersom det ikke brukes tilhenger	

Boenhet innvendig

21	Vinduer og takluker lukket og låst	
22	Fjernsynsapparatet festet i TV-skapet eller fjernet fra underlaget og trygt lagret	
23	Trekk inn TV-antennen (hvis montert)	
24	Fest eller sikre alle løse gjenstander	
25	Tøm åpne hyller etc.	

Nr.	Kontroll	Kontrollert
26	I takskapet til forteltlampen ingen oppbevaring av gassflasker eller andre lett antennelige materialer	
27	Sikre kjøleskapdøren	
28	Kjøleskap satt på 12 V-drift	
29	Alle skuffer og klaffer lukket	
30	Sikre stuedører og skyvedører	
31	Nedfellbar seng sikret	
32	Svingsetelås for fører sete og passasjer sete i lås	
33	Barneseter montert på seter med trepunkts sikkerhetsbelte	
34	Blendingsgardiner i førerhuset åpnet og sikret	

Gassanlegg

35	Gassflaskene i gasskapet festet slik at de ikke kan skli	
36	Beskyttelseshetten satt på gassflasken	
37	Gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilene stengt (unntatt på gassanlegg med crash-sensor) ▷ På bensinstasjoner må hovedventilen alltid være stengt, også på gassanlegg med crash-sensor.	

Elektrisk anlegg

38	Sjekk spenningen i startbatteriet og i boenhets-batteriet (se kapittel 9). Viser panelet for lav batterispenning, må de respektive batteriene lades. Legg merke til anvisningene i kapittel 9 ▷ Start reisen med fullt ladet start- og boenhets-batteri.	
----	---	--

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende kjøring av bobilen.

Anvisningene omfatter:

- Kjørehastigheten
- Bremsene
- Sikkerhetsbeltene
- Setene inklusive nakkestøtter
- Ryggstøttejustering av sittebenken
- Sitteplassforordningen
- Strengsperre
- Elektrisk vindusheis
- Elektrisk justerbare ytterspeil
- Blendingsfoldegardinene i førerhuset
- Skrive-/lesepulten
- Motorlokket
- Vindusspylervæskebeholder
- Kontroll av oljenivå
- Tanken

5.1 Kjøre med bobilen

- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ På sitteplassene hvor det er montert sikkerhetsbelte, skal sikkerhetsbeltet alltid festes under kjøringen.
- ▶ Sikkerhetsbeltet må være festet under hele turen.
- ▶ Passasjerene må bli sittende på de fastlagte plassene.
- ▶ Dørlåsen må ikke åpnes.
- ▶ Unngå rykkete bremsing.
- ▶ Ved bruk av navigasjonsutstyr, må kjøremålet bare endres når kjøretøyet står i ro. Sving inn på en parkeringsplass eller et trygt stoppested når du ønsker å endre kjøremål.
- ▶ Under bruk av monitoren til navigasjonsutstyret må man ikke spille DVD-er under kjøring.

- ▶ Kjør langsomt på dårlige veier.
- ▶ Kjør særlig forsiktig ved innkjøring på ferger, ved ujevnheter i veien og ved rygging. Større kjøretøy kan begynne å slingre på grunn av det relativt lange overhengeret, under dårlige kjøreforhold kan de subbe i bakken. Det kan føre til at undergulvet eller delene som er montert på det, blir skadet.
- ▶ Kontroller om forteltlampen er slått av.

- ▶ Produsenten påtar seg intet ansvar for ulykker eller skader som oppstår som følge av at disse punktene ikke er overholdt.
- ▶ Sikkerhetsforanstaltningene som er oppført i kapittel 3 må overholdes.
- ▶ Når det er montert et ryggekamera i kjøretøyet, slår kameraet seg på automatisk når revers legges inn.

5

Under kjøring

5.2 Kjørehastighet

- ▶ Kjøretøyet er utstyrt med en kraftig motor. Dermed har man tilstrekkelig reserve i tunge trafikksituasjoner. Denne høye ytelsen muliggjør høy slutt-hastighet og krever kjøreferdigheter over gjennomsnittet. På grunn av bilens påbygg og karosseri anbefaler Dethleffs en øvre hastighetsgrense på 120 km/t.
- ▶ Kjøretøyet har en stor angrepsflate for vind. Det er spesielt farlig hvis det oppstår plutselig sidevind.
- ▶ Ujevn eller ensidig lasting forandrer kjøreegenskapene.
- ▶ På ukjente veier kan det være vanskelig veiforhold og det kan oppstå over-raskende trafikksituasjoner. Tilpass derfor kjørehastigheten til den aktuelle trafikksituasjonen og omgivelsene forøvrig.
- ▶ Følg nasjonale regler for fartsgrenser.

5.3 Bremses

- ▶ Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverk-sted.

- ▶ Unngå blokkering av bremsene. Ved blokkering av bremsene blir dekkene mer eller mindre gode "bremseskiver". Dette reduserer kjørekomforten. Dekkene kan til og med bli ubrukbare.

Ved hver kjørestart

Kontroller med prøvebremsing ved hver kjørestart:

- Fungerer bremsene?
- Reagerer bremsene jevnt?
- Holder kjøretøyet sporet under bremsing?

5.4 Sikkerhetsbelter

Kjøretøyet er utstyrt med automatiske trepunktsbelter i boenheten på sitteplas-sene hvor det er påbudt med sikkerhetsbelte. De nasjonale forskriftene gjelder for bruk av sikkerhetsbeltet.

- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.
- ▶ Sikkerhetsbeltene må ikke skades eller klemmes. Defekte sikkerhetsbelter byttes ut på et autorisert fagverksted.
- ▶ Beltefestene, innrullingsautomatikken og beltelåsene må ikke endres.
- ▶ Sikkerhetsbeltets feste må kontrolleres regelmessig.
- ▶ Hvert sikkerhetsbelte må kun brukes av **en** person.
- ▶ Ikke spenn fast gjenstander sammen med personer.
- ▶ Sikkerhetsbeltene er ikke beregnet for personer under 150 cm. I slike til-feller må det brukes ytterligere festeanordninger. Se kontrollsertifikatet.
- ▶ Fest barnesikringsutstyr bare på sitteplasser med fabrikkmonterte tre-punktsbelter.
- ▶ Skift ut sikkerhetsbeltene etter ulykke.
- ▶ Under kjøring må ryggstøt til setet ikke være lent for langt bakover. Ellers fungerer ikke sikkerhetsbeltet som det skal lenger.

5

Under kjøring

5.4.1 Riktig feste av sikkerhetsbeltet

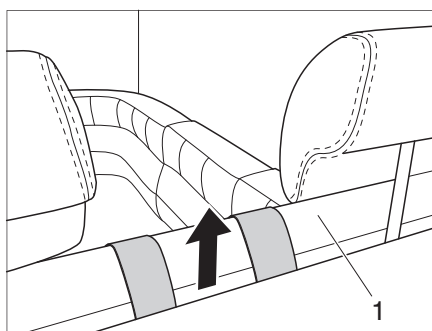

- ▶ Sikkerhetsbeltet må ikke vris. Sikkerhetsbeltet skal ligge jevnt inntil kroppen.
- ▶ Sitt riktig i setet når du fester sikkerhetsbeltet.
- ▶ Kun ved Alpa 7820: Personer kan kun spenne seg fast på setet med uttrukket sikkerhetsbelte.

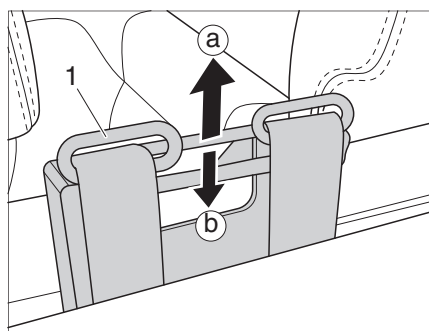
Sikkerhetsbeltet ligger riktig hvis det er et mellomrom på en håndsbredde mellom kroppen og sikkerhetsbeltet på skulderen.

5.4.2 Belteforlengelse ved Alpa 7820

Alpa 7820 er utstyrt med en belteforlenger som må trekkes ut før sikkerhetsbeltet kan festes (Bilde 17).

Bilde 17 Belteforlengelse senket

Bilde 18 Belteforlengelse trukket ut

*Trekke ut belteforlengelse
(før kjøring)*

- Strekk deg bak setet (Bilde 17,1) og trekk belteforlengelsen (Bilde 18,1) ut så langt det er mulig (a).
- Trykk belteforlengelsen nedover (b) til du hører at det går riktig i lås. Nå kan sikkerhetsbeltene tas i bruk.

*Senke belteforlengelse (i
boligdrift)*

- Trekk belteforlengelsen (Bilde 18,1) kort oppover (a) og trykk det deretter ned (b) til det er senket bak setet.

5

Under kjøring

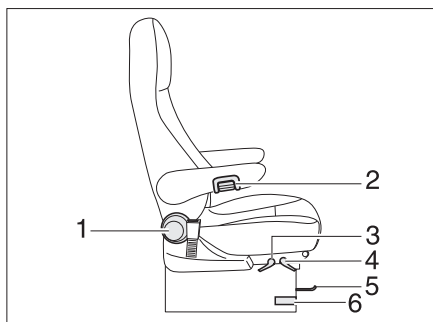
5.5 Førersete og passasjerseate

- ▶ Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres.
- ▶ Under kjøring må alle seter være festet i kjøreretningen. De må ikke snus.

- ▶ Førersetet og passasjerseate er del av basis-kjøretøyet, alt etter modell og utstyrsvariant. I så fall er regulering av setene beskrevet i bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

- 1 Hjul for opplåsing og justering av rygg-glenet
- 2 Armleneregulering
- 3 Spak for justering av setehøyden
- 4 Spak for justering av setehelningen
- 5 Bøyle for regulering i lengderetningen
- 6 Opplåsing av dreiemekanisme

Bilde 19 Fører- og passasjerseate

Dreie setene i kjørestilling

Dreieretningen kan innstilles etter eget ønske. Setet kan kun blokkeres i kjøreretning.

- Still begge armlenene oppover.
- Skyv førersetet/passasjerseate bakover eller til midtstilling.
- Drei setet i kjøreretningen og lås det.

- ▶ Dreieing av setene når kjøretøyet står i ro er beskrevet i kapitlet 7.
- ▶ Kjør setene helt ned før de snus. Ellers er det ikke mulig å snu setene.

Innstilling av armlenene

Høyden på armlenene kan justeres trinnløst.

- Vri det riflete hjulet (Bilde 19,2) mot urviseren (sett forfra). Armlenet frigjøres.
- Sett armlenet i ønsket stilling.
- Drei det riflete hjulet med urviseren til stopp.

Innstilling av egnet sittestilling

Førersete og passasjerseate posisjon kan justeres. Håndtakene befinner seg foran, på venstre eller på høyre side av setet.

- Dra i håndtaket (Bilde 19,1). Setet kan skyves frem- eller bakover.
- Drei den riflete knappen (Bilde 19,4). Ryggstøt kan justeres.
- Trekk spaken (Bilde 19,4) opp. Helningen på setet og rygglenet kan justeres.

Innstilling av setehøyde

Avhengig av utførelse, kan høyden på setet justeres trinnløst.

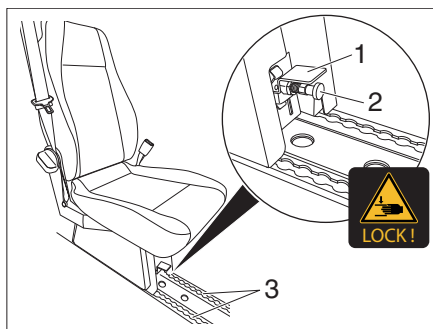
- Trekk spaken (Bilde 19,3) opp.
- Avlaste eller belaste setet. Setet går oppover eller nedover.
- Slipp spaken når ønsket posisjon er nådd. Setet blir låst.

5

Under kjøring

5.6 Enkeltsete

Enkeltsetet kan flyttes, monteres og fjernes i skinnen.

Bilde 20 Montering og fjerning av enkeltsetet

Montere enkeltsete

- Trekk opp låsespaken (Bilde 20,1).
- Løft enkeltsetet inn i skinnen (Bilde 20,3).
- Kontroller om enkeltsetet er gått riktig i lås.
- Bring enkeltsetet til ønsket posisjon.
- Trekk i låseboltene (Bilde 20,2) og trykk låsespaken (Bilde 20,1) nedover.
- ▷ Hvis enkeltsetet ikke er låst, er det fare for velting.

Forskyve enkeltsetet

- Trykk låsebolten (Bilde 20,2) under enkeltsetet lett ned og trekk. Låsen frigjøres.
- Forskyv enkeltsetet (Bilde 20,2) og trykk låsespaken (Bilde 20/1) nedover. Enkeltsetet er låst på plass.

Demontere enkeltsetet

Ryggstøtten står under sterk fjærspenning.

- ▶ Se til at det ikke befinner seg noen gjenstander eller kroppsdeler mellom rygglenet og sitteflaten ved vipping av rygglenet.

- Klapp ryggstøtten fremover.
- Trekk opp låsespaken (Bilde 20,1).
- Løft enkeltsetet ut av skinnene og sett det eventuelt ned en kort stund.
- Hold setet i sitteputen og ryggstøtten og bær den ut av kjøretøyet.

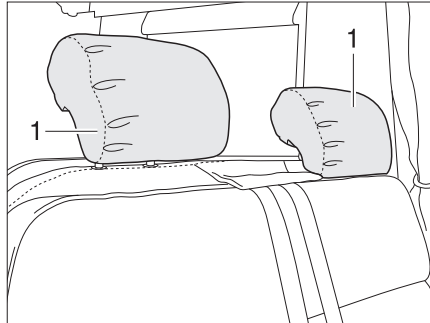
5

Under kjøring

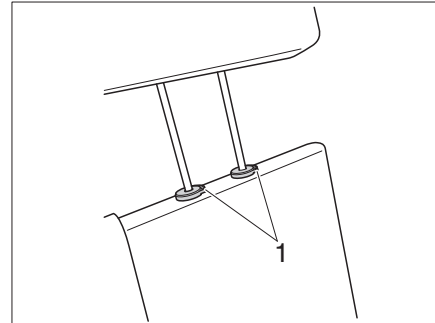
5.7 Nakkestøtter

▷ Nakkestøttene kan ikke stilles inn på alle modeller.

Bilde 21 Nakkestøtte på sittebenk (Variant 1)

Bilde 22 Nakkestøtte på sittebenk (Variant 2)

Før kjøring må nakkestøttene innstilles slik at bakhodet støttes omtrent på høyde med ørene.

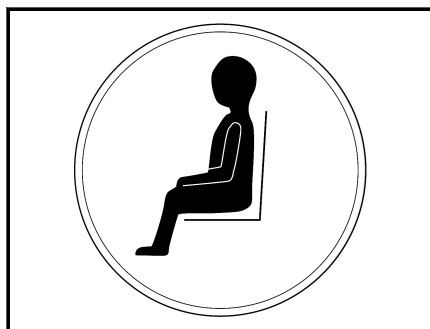
Variant 1 ■ Trekk nakkestøttene (Bilde 21,1) opp eller skyv dem ned for hånd.

Variant 2 ■ Trykk på begge sikkerhetsknappene (Bilde 22,1) og juster eller fjern hode-
støtten.

5.8 Sitteplassforordning

- ▶ Under kjøring må passasjerene kun sitte på de godkjente sitteplassene. Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- ▶ Under kjøring er det forbudt å sitte på de langsgående benkene.
- ▶ Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.
- ▶ Kun ved Alpa 7820: Personer kan kun spenne seg fast på setet med uttrukket sikkerhetsbelte, se også kapittel 5.4.2.

Bilde 23 Symbol Sitteplass

Sitteplasser som kan brukes under kjøring er merket med et klistremerke (Bilde 23).

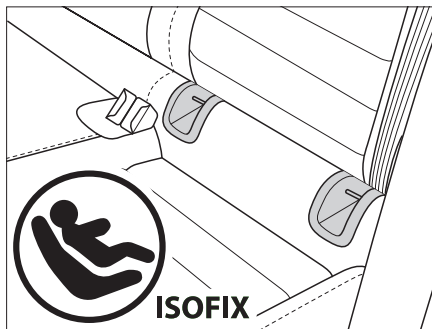
5

Under kjøring

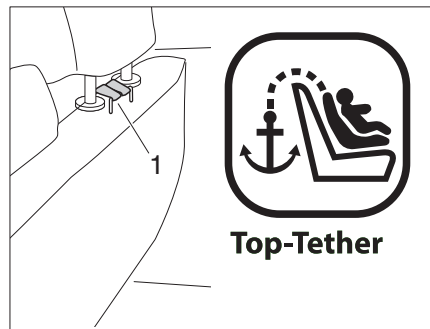
5.9 ISOFIX-system

- ▶ Ved montering og demontering av barnesetet med ISOFIX-systemet må bruksanvisningen fra produsenten av barnesetet følges.
- ▶ På festeringene for montering av barnesetet med ISOFIX-systemet må det ikke festes andre barneseter, belter eller gjenstander.
- ▶ Ved festing med TOP TETHER-systemet må alltid bare en rem på barnesetet festes til en festering.

Bilde 24 ISOFIX

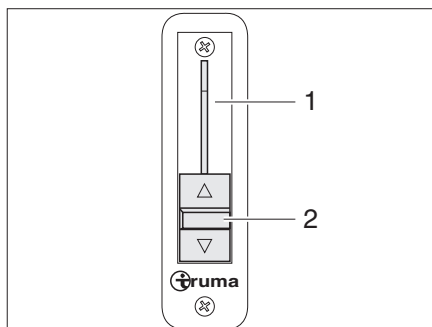
Bilde 25 ISOFIX med Top-Tether-system

Setene kan på forespørsel utstyres med et ISOFIX-system. De er merket med klistremerker.

Mellom rygglenet og sitteflaten til baksetene eller passasjeretset er det to festeringer for feste av et barnesete med ISOFIX-systemet (Bilde 24).

Festebøylen (Bilde 25,1) for festing av festeremmen til et barnesete med Top-Tether-systemet befinner seg i området for hodestøttene.

5.10 Strengsperre (I-modell)

Bilde 26 Strengsperre

Skyveknappen (Bilde 26,2) for strengsperren (Bilde 26,1) sitter ytterst til venstre på dashbordet.

Ved hjelp av skyveknappen kobles det innvendige varmeanlegget sammen med bobilens varmeanlegg. Slik varmes frontruten opp når kjøretøyet står stille.

Steng strengsperren under kjøring (skyv skyveknappen helt ned), slik at bobilens varmeanlegg avgir full effekt til frontruten og sidevinduene.

Lukke strengsperren:

- Skyv spaken (Bilde 26,2) helt ned. Strengsperren er lukket.

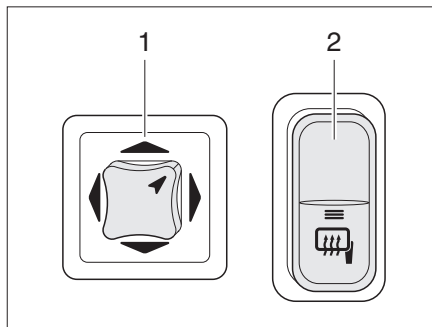
5

Under kjøring

5.11 Elektrisk vindusheis (I-modell)

- ▶ Ukontrollert stenging av vinduet kan forårsake klemmeulykker.
- ▶ Trekk nøkkelen ut av låsen selv om du bare forlater bilen for en kort stund. Barn kan komme til å trykke på vindusåpneren og dermed skade seg på vinduet.

Bilde 27 Bryter for elektrisk vindusheis

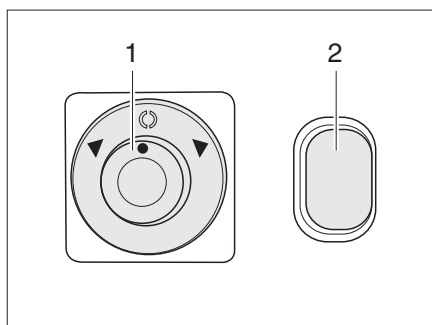
Kjøretøyet har elektrisk vindusheis (Bilde 27) på førersiden.

For å åpne: ■ Trykk nede på bryteren (Bilde 27,2).

For å stenge: ■ Trykk på bryteren oppe (Bilde 27,1).

5.12 Elektrisk justerbare ytterspeil (I-modell)

Avhengig av modell er kjøretøyet utstyrt med to elektrisk juster- og oppvarmbare ytterspeil. Bryterne for speiljustering og speiloppvarming befinner seg på dashbordet.

Bilde 28 Bryter for elektrisk justerbare ytterspeil og speiloppvarming

Justere: ■ Velg speilet du ønsker å justere. Drei dreiebryteren (Bilde 28,1) mot venstre eller høyre.
■ Juster speilet ved å trykke bryteren (Bilde 28,1) i ønsket retning.

Slå på varmeanlegg: ■ Trykk på bryteren (Bilde 28,2). Kontrollampen i bryteren lyser oransje og viser at funksjonen er aktivert.

5

Under kjøring

5.13

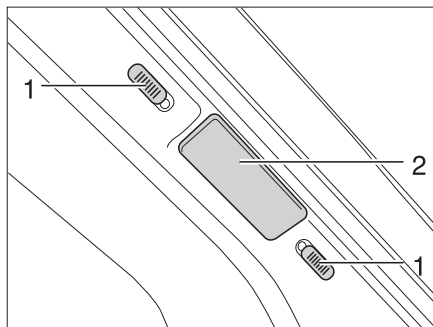
Blendingsfoldegardiner for frontrute, fører- og passasjervindu

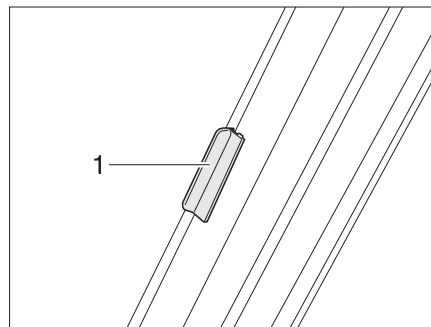
- Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

- Blendingsfoldegardinene for frontrute, fører- og passasjervindu skal være trukket opp, blokkert og sikret under kjøring.

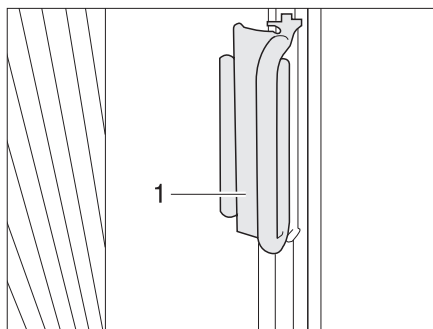
Bilde 29 Lås blendingsfoldegardin front-rute

Bilde 30 Lås blendingsfoldegardin front-rute (I-modell)

Feste blendingsfoldegardin frontrute:

- Skyv begge halvdelene til blendingsfoldegardinen for frontruten utover på håndtaket (Bilde 29,2 og Bilde 30,1) til den stopper.
- Skyv ned hhv. opp låseknappene (Bilde 29,1). Når det røde punktet vises, er låsen åpen.

Bilde 31 Lås blendingsfoldegarding fører- og passasjervindu

Feste blendingsfoldegardin fører- og passasjervindu:

- Skyv blendingsfoldegardinene for fører- og passasjervinduet på påsatsen med håndtaket (Bilde 31,1). Blendingsfoldegardinen er festet.

5

Under kjøring

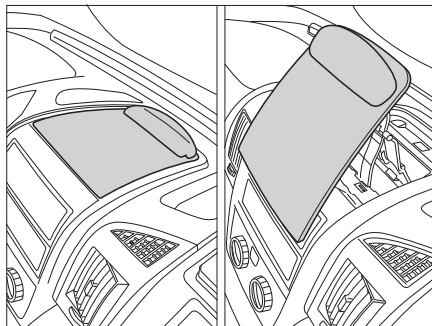
5.14 Skrive-/lesepult

- ▶ Under kjøring må skrive-/lesepulten være lukket.

- ▶ Hvis bobilen har kollisjonspute på passasjersiden, er skrive-/lesepulten låst og kan ikke settes opp.

Bilde 32 Skrive-/lesepult

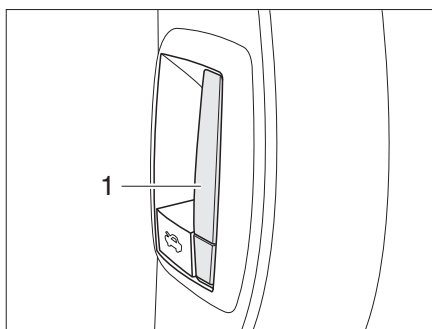
Avhengig av modell, er bobilen utstyrt med en skrive-/lesepult (Bilde 32).

5.15 Motorlokk

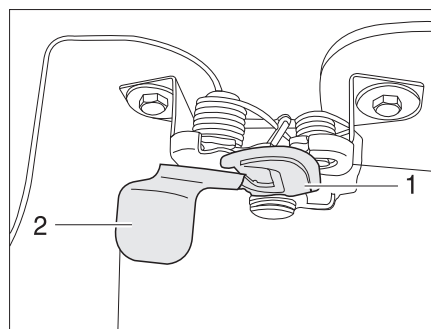

- ▶ Fare for skader i motorrommet når motorlokket er åpent.
- ▶ Motoren kan fortsatt være varm selv om den har vært avslått lenge. Fare for at man kan brenne seg!
- ▶ Det må ikke utføres arbeid i motorrommet mens motoren går.
- ▶ Motorlokket må være lukket og låst under kjøring. Kontroller at låsen er gått i lås etter lukking. Trekk da i motorlokket.

5.15.1 I-modell

Bilde 33 Låsespak motorlokk innvendig

Bilde 34 Låsespak motorlokk utvendig

For å åpne:

- Dra i hevearmen (Bilde 33,1) på dashbordet på kjøretøyets venstre side. Motorlokket åpner seg til anslaget på sikringshaken.
- Grip under motorlokket med en hånd og aktiver sikringshaken (Bilde 34,1). Grip bak platen (Bilde 34,2) og trekk platen framover.
- Sving motorlokket opp forover.

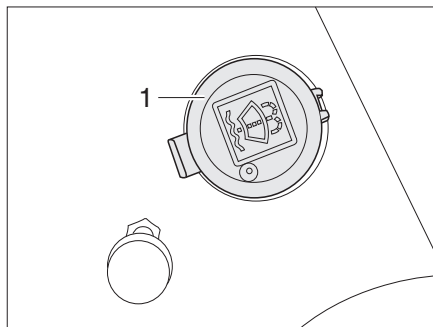
5

Under kjøring

For å stenge:

- Sving motorlokket ned og bakover til smekklåsen hørbart går i lås.
- Kontroller at motorlokket er ordentlig låst. Trekk da i motorlokket.

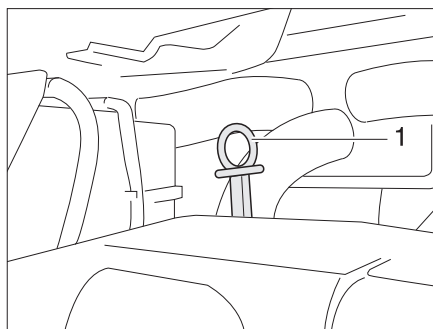
5.16 Påfylling av spylevæske (I-modell)

Bilde 35 Påfyllingsstuss spylevæsketank

- Frigjør og åpne motorlokket.
- Ta lokket (Bilde 35,1) av påfyllingsstussen på spylevæsketanken.
- Fyll spylevæsken langsomt på.
- Trykk lokket på spylevæsketankens påfyllingsstuss.

5.17 Kontrollere oljenivå (I-modell)

Bilde 36 Oljepeilepinne (I-modell)

Oljepeilepinnen (Bilde 36,1) befinner seg bak det fremre tverrstaget i motorrommet. Oljepeilepinnen er merket med rødt.

5

Under kjøring

5.18 Fylle diesel

- ▶ Ved fylling av drivstoff, på ferger eller i garasjer skal ikke noe apparat (f.eks. varmeanlegg eller kjøleskap) være i drift dersom det drives med åpen ild. Eksplosjonsfare!
- ▶ På enkelte modeller er dekslene til påfyllingsstussene for drivstoff og drikkevann svært like. Før man fyller tanken skal merkingen kontrolleres.

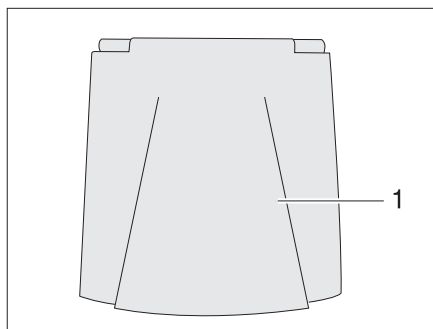

- ▶ For å drive en dieselvarmer må drivstofftanken være minst ¼ full.

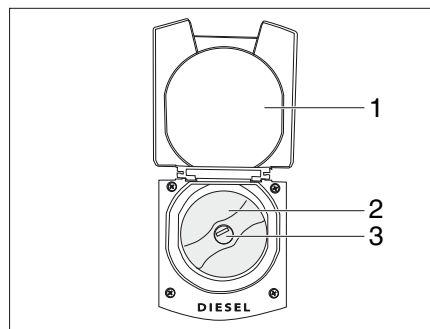

- ▶ Påfyllingsstussen er merket med teksten "Diesel".

Tankens drivstoffpåfyllingsstuss befinner seg på utsiden, foran på venstre side. Den er skjult av et deksel.

Bilde 37 Deksel for drivstoffpåfyllingsstuss

Bilde 38 Åpnet deksel med drivstoffpåfyllingsstuss

For å åpne:

- Åpne dekslet (Bilde 37,1).
- Stikk nøkkelen inn i låsesylindren (Bilde 37,3) og vri mot urviseren.
- Fjern dekslet (Bilde 37,2).

For å stenge:

- Sett dekslet på påfyllingsstussen for drivstoff.
- Drei nøkkelen med urviseren.
- Trekk ut nøkkelen.
- Sjekk at dekslet sitter godt fast på påfyllingsstussen for drivstoff.
- Lukk dekslet (Bilde 38,1).

- ▶ **Hvis tanklokket ikke låses forsvarlig på plass, er det fare for at drivstoff lekker ut. Tettheten kan bare garanteres når låsesylindren er låst.**

6

Oppstilling av bobilen

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende oppstilling av kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Håndbremsen
- Stigtrinnene
- Støtteklosser
- Betjening av støtter
- 230 V-tilkoblingen
- Kjøleskapet
- Markisen
- Satellittanlegg

- ▷ Sett kjøretøyet slik at det står mest mulig vannrett. Sikre kjøretøyet slik at det ikke begynner å trille.
- ▷ Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. For å unngå dette må kjøretøyet regelmessig kontrolleres for skader eller spor etter dyr.

6.1 Håndbremse

Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.

- ▷ Ved frostfare må man løsne håndbremsen av og til og deretter dra den på igjen. Slik unngår du fastfrysing eller fastrusting. Sikre kjøretøyet slik at det ikke ruller før du løser håndbremsen.

6.2 Stigtrinn

- ▶ Når du kommer inn i kjøretøyet gjennom oppbyggingsdøren, må stigtrinnet benyttes.
- ▶ Stigtrinnet må være skjøvet helt ut før man går ut av kjøretøyet.

6.3 Støtteklosser

Når man parkerer kjøretøyet i oppover- eller nedoverbakker, må det brukes støtteklosser.

6

Oppstilling av bobilen

6.4 Støtter

6.4.1 Generelle råd

- ▷ De innebygde støttene må ikke brukes til jekk. Støttene bidrar til å stabilisere kjøretøyet mot bakakselens innfjæring når det er stanset.
- ▷ Ved oppstilling av kjøretøyet, påse at ingen av støttene belastes mer enn de andre.
- ▷ Krankstøttene må ikke brukes når kjøretøyet står skjevt, da dette kan føre til uønsket forskyvning av kjøretøyet. På lang sikt kan dette føre til skade på kjøretøyet.
- ▷ Før start må støttene skrues helt opp til anslag, kjøres helt inn og sikres.

- ▷ Er underlaget mykt eller ustabilt, bør det legges en stor plate under støttene for å forhindre at de synker ned i bakken.

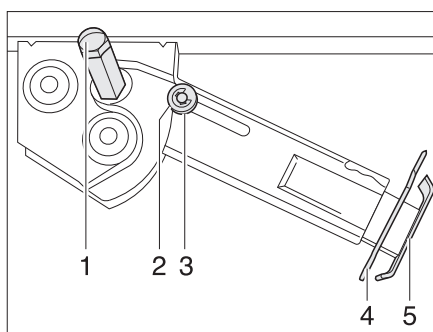
6.4.2 Støttebein (AL-KO)

- ▷ Alt etter modell har sekskanten et ledd. Ved bruk av dette blir det enklere å bruke pipenøkkelen.

For å kunne opprettholde en feilfri funksjon, må rørene i støttebeina rengjøres regelmessig og smøres med fett.

Avhengig av modellen kan støttebeina justeres i lengden.

Bilde 39 Støttebein

Skyve ut:

- Sett pipenøkkelen på sekskanten (Bilde 39,1) og vri til støttebeinet står loddrett ned.
- Trekk splinten (Bilde 39,4) ut av støttebeinforlengeren (Bilde 39,5).
- Dra støttebeinforlengeren ut til ønsket lengde.
- Stikk splinten inn i støttebeinforlengeren igjen.
- Skru på sekskanten til støttebeinet står støtt på bakken og kjøretøyet står vannrett.

6

Oppstilling av bobilen

Trekke in:

- Sett pipenøkkelen på sekskanten (Bilde 39,1) og vri til støttebeinet ikke lenger berører bakken.
- Trekk splinten (Bilde 39,4) ut av støttebeinforlengeren (Bilde 39,5).
- Skyv støttebeinforlengeren (Bilde 39,5) helt inn og stikk splinten (Bilde 39,4) inn i hullet i støttebeinforlengeren.
- Bruk pipenøkkelen til å vri på sekskanten (Bilde 39,1) til støttebeinet er svingt opp og styringsskiven (Bilde 39,3) er ført helt inn i utsparingen (Bilde 39,2).
- ▷ Pass på før avreise: Er alle støttebein kjørt helt inn, alle støttebeinforlengere helt innskjøvet og sikret med splinten?

6.5 230 V-tilkobling

Kjøretøyet kan tilkobles en 230 V-forsyning (se kapittel 9).

6.6 Kjølenskap

6.6.1 Absorpsjonskjølenskap

12 V-drift av kjøleskapet fungerer kun når kjøretøyets motor er i gang. Når kjøretøyets motor er stoppet, settes kjøleskapet på 230 V-drift eller gassdrift.

6.6.2 Kompressorkjølenskap

Kjøleskapet kan også gå på 12V.

6.7 Markise

- ▷ Ved vind, kraftig regn eller snøbyger må markisen kjøres inn. Fare for materielle skader ved overslag når det er vind!
- ▷ Hvis kjøretøyet står uten tilsyn i lengre tid, må markisen kjøres helt inn.
- ▷ Ved lett regn kan en av støtteføttene forkortes slik at vannet kan renne av.
- ▷ Markisen må bare kjøres inn når stoffet er tørt. Hvis du må kjøre inn markisen når stoffet er vått: Kjør markisen ut igjen så snart som mulig for å tørke stoffet.
- ▷ Før du kjører inn markisen, må du fjerne løv og grov smuss.

- ▷ Bruk bare markisen som beskyttelse mot sola.
- ▷ Les også bruksanvisningen fra produsenten.
- ▷ Sveiven til markisen befinner seg i bakre del.

Fordeler med markisen

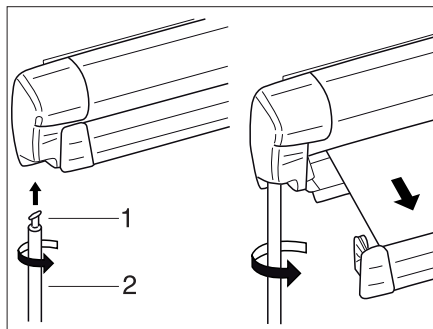
Fordelene med en markise er:

- Markisen lager skygge.
- Markisen lager et overdekket forrom og utvider på den måten den tilgjengelige plassen.
- Kjøretøyet virker mer som en bolig.

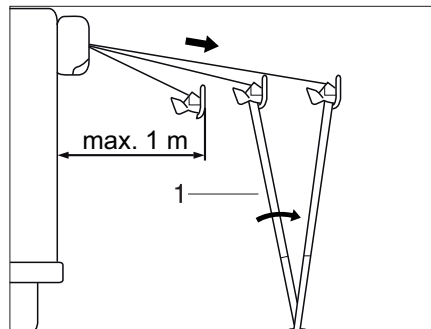
6

Oppstilling av bobilen

6.7.1 Markise, manuell

Bilde 40 Markise

Bilde 41 Sette opp markisen

Sette opp markisen:

- Fest kroken (Bilde 40,1) på sveiven (Bilde 40,2) i girringen og dreid den 90°.
- Hold fast veivstangen med én hånd på den øvre enden og hold fast med den andre hånden på nedre dreihåndtak.
- Drei sveiven mot urviseren, og kjør markisen ut maks. 1 meter.
- Slå opp støtteføttene (Bilde 41,1) og sett dem på bakken.
- Kjør markisen lenger ut.
- Stram markisen ved hjelp av støtteføttene.
- Fest støtteføttene til bakken med teltplogger.
- Drei sveiven 90° og hekk den av.

Kjøre markisen inn:

- Fest kroken på sveiven i girringen og dreid den 90°.
- Fjern teltploggene til støtteføttene.
- Hold fast veivstangen med én hånd på den øvre enden og hold fast med den andre hånden på nedre dreihåndtak.
- Drei sveiven med urviseren og kjør markisen inn til 1 meter.
- Legg sammen støtteføttene.
- Kjør markisen helt inn.
- Drei sveiven 90° og hekk den av.

6

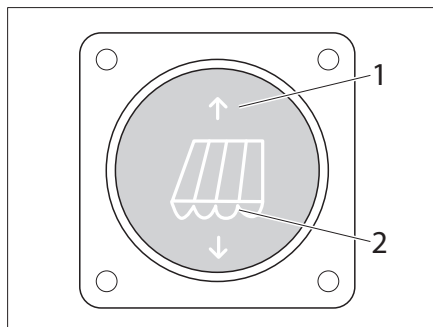
Oppstilling av bobilen

6.7.2 Markise, elektrisk

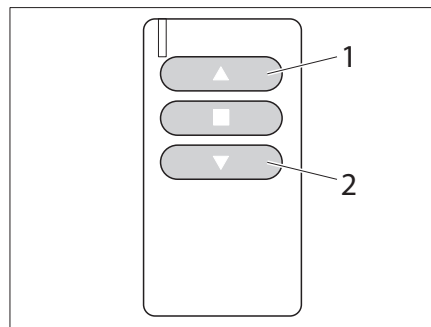

▷ Markise, elektrisk skal kun betjenes ved stående kjøretøy.

Markise er også tilgjengelig i en elektrisk dreven utførelse. Styringen skjer via bryteren (Bilde 42) eller via en fjernkontroll (Bilde 43).

Bilde 42 Bryter for markise, elektrisk

Bilde 43 Fjernkontroll for markise, elektrisk

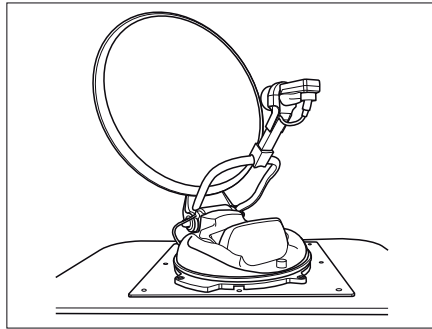
Kjøre markisen inn: ■ Trykk på tasten (Bilde 42/1) hhv. tasten (Bilde 43/1). Markisen kjører inn.

Kjør ut markise: ■ Trykk på tasten (Bilde 42/2) hhv. tasten (Bilde 43/2). Markisen kjører ut.

6

Oppstilling av bobilen

6.8 Satellittanlegget Teleco

Bilde 44 Satellittanlegget Teleco

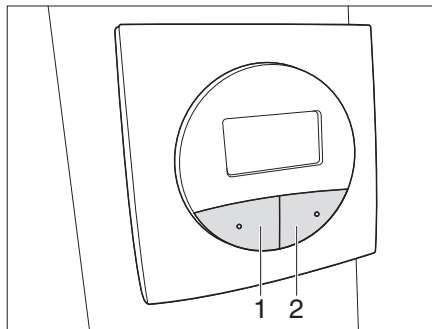

- ▷ Legg satellittanlegget sammen igjen før du begynner å kjøre.
- ▷ Kjør inn satellittanlegget når det er vind og dårlig vær for å unngå stormskader.

- ▷ Styringen og betjeningen av satellittanlegget skjer via TV-apparatet.

Panelet er plassert ved siden av påbyggsdøren.

Bilde 45 Panel for satellittanlegget Teleco

Slå på og kjøre ut satellittanlegget:

- Trykk på SAT-knappen (Bilde 45,2) **to ganger**.
Satellittanlegget kjører ut og søker automatisk etter den valgte satellitten.

Kjøre inn satellittanlegget:

- Trykk på knappen PARK (Bilde 45,1).
Satellittanlegget kjøres inn.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende det å bo i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Åpning og lukking av dører og utvendige luker
- Lufting av kjøretøyet
- Åpning og lukking av vinduer og rullegardiner
- Åpning og lukking av takluker
- Dreiling av setene
- Endre bordflater
- Ombygging av bord
- Betjening av sentrallåsen for kjøkkenbenken
- Plassering av fjernsynsapparatet
- Innstilling av alle lampene
- Lysbryteren
- Utvide sittegruppen
- Bruk av sengene
- Soveromsskillevæggen
- Skyvedøren

7.1 Dører

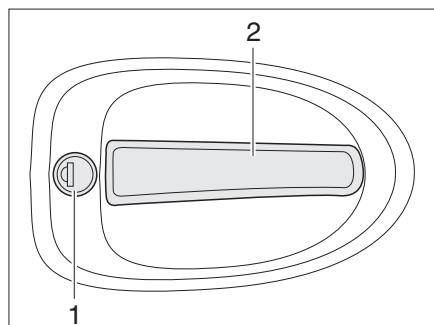

- ▶ Dørene skal være lukket under kjøring.

- ▶ Ved å låse dørene kan du forhindre at de åpner seg av seg selv, f.eks. ved uhell.
- ▶ Låste dører hindrer også uvedkommende i å trenge inn, f.eks. ved lyskruss. I nødsituasjoner gjør låste dører det vanskelig for hjelpemennskaper å ta seg inn i bilen.
- ▶ Lås alltid dørene når du forlater kjøretøyet.
- ▶ Alt etter modell er låsene til førerdøren og passasjerdøren er en del av basis-kjøretøyet. I så fall er åpning og lukking av førerdøren og passasjerdøren er beskrevet i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.

7.1.1 Inngangsdør, utvendig

Bilde 46 Dørlås inngangsdør, utvendig

For å åpne:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 46,1) og dreii den til låsen åpnes.
- Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.
- Dra i håndtaket (Bilde 46,2). Døren er åpen.

7

Å bo iobil

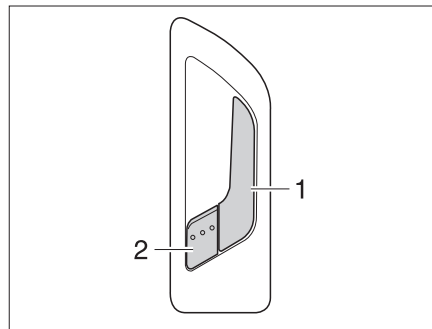
For å låse:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 46,1) og drei den til låsen låses.
- Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.

7.1.2 Inngangsdør, innvendig (med låsespak)

- ▷ Ikke bruk håndtaket som krok for klær, vesker eller lignende.

Bilde 47 Dørlås inngangsdør, innvendig

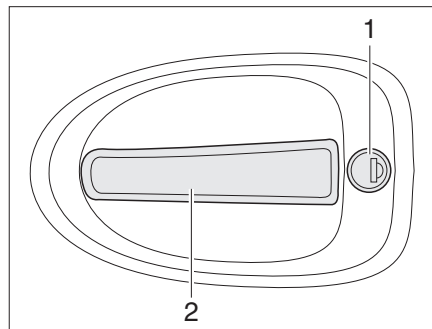
For å åpne:

- Dra i håndtaket (Bilde 47,1). Dørlåsen åpnes. Låsespaken (Bilde 47,2) spretter ut automatisk.

For å låse:

- Trykk låsespaken (Bilde 47,2).

7.1.3 Førerdør, utvendig

Bilde 48 Dørlås førerdør, utvendig

For å åpne:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 48,1) og drei den til låsen åpnes.
- Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.
- Dra i håndtaket (Bilde 48,2). Døren er åpen.

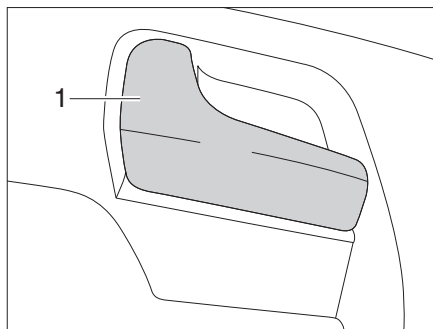
For å låse:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 48,1) og drei den til låsen låses.
- Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.

7

Å bo i bobil

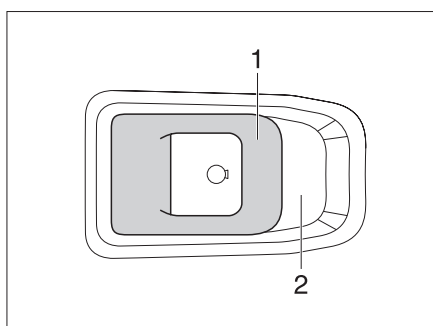
7.1.4 Førerdør, innvendig (uten lås)

Bilde 49 Dørlås førerdør, innvendig

- Dra i håndtaket (Bilde 49,1). Dørlåsen åpnes.

7.1.5 Førerdør, innvendig (med lås)

Bilde 50 Dørlås inngangsdør, innvendig

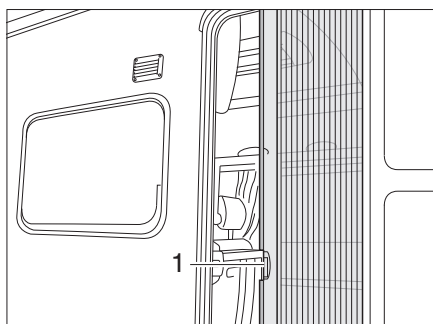
Åpne: ■ Trekk i håndtaket (Bilde 50,1).

Låse: ■ Trykk håndtaket (Bilde 50,1) i håndtaksskålen (Bilde 50,2).

7.1.6 Myggnetting på inngangsdøren

- ▷ Materielle skader ved lukking av inngangsdøren når myggnettingen er trukket ut. Ikke lukk inngangsdøren.
- ▷ Skyv myggnettingen helt inn før inngangsdøren lukkes.

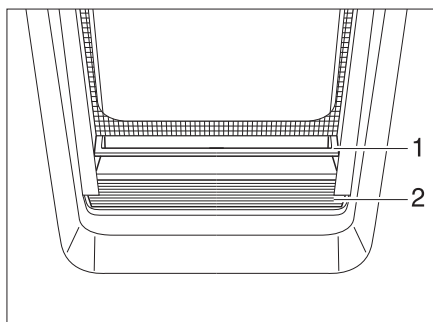
Bilde 51 Myggnetting

Åpne: ■ Trekk myggnettingen helt ut på håndtaket (Bilde 51,1).

Lukke: ■ Skyv myggnettingen tilbake på håndtaket (Bilde 51,1).

7.1.7 Vindu i inngangsdør (variant 1)

I inngangsdøren er det et vindu med integrert blendingsfoldegardin.

Bilde 52 Blendingsfoldegardin

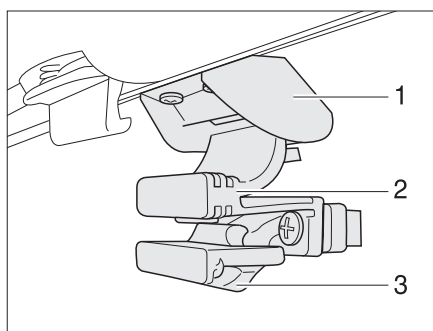
- ▷ Ikke la blendingsfoldegardinen være lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.
- ▷ Når blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsfoldegardinen og vindusruten. Vinduet kan skades. Lukk derfor blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys.

Lukke: ■ Ta tak i blendingsfoldegardinen (Bilde 52,2) midt på listen (Bilde 52,1), dra nedenfra og oppover og slipp i ønsket høyde. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

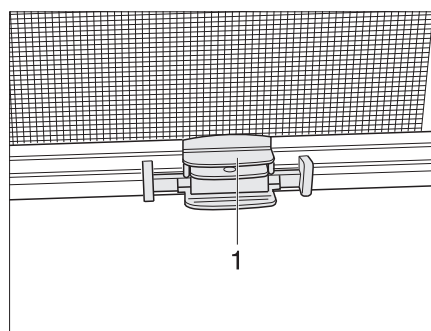
Åpne: ■ Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på listen og skyv den nedover.

7.1.8 Vindu i inngangsdør (variant 2)

Inngangsdøren har et vindu med myggnettrullegardin og blendingsfoldegardin.

Bilde 53 Vindu i inngangsdøren

Bilde 54 Rullegardin

Åpne vinduet: ■ Trykk sikringen (Bilde 53,3) bakover.
 ■ Trykk sammen håndtaket (Bilde 53,2), og skyv vinduet ned.

Lukke vinduet: ■ Skyv vinduet opp til håndtaket (Bilde 53,2) festes i låsen (Bilde 53,1).

Insektnettsjalusi

Lukke og åpne myggnettrullegardinen:

Lukke: ■ Hold midt på avslutningslisten (Bilde 54,1) til myggnettrullegardinen, og før den mot avslutningslisten til blendingsfoldegardinen.
 ■ La låsen gå i inngrep.
 ■ Juster rullegardinene trinnløst ved å skyve på avslutningslistene.

7

Å bo i bobil

Åpne:

- Hold i avslutningslisten (Bilde 54,1) til myggnettrullegardinen, og aktiver låsen.
- Før avslutningslisten til myggnettrullegardinen tilbake til den stopper mot rammen.

7.2 Utvendige luker

- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ For å åpne eller lukke utvendige luker må alle lås på den utvendige luken åpnes eller stenges.

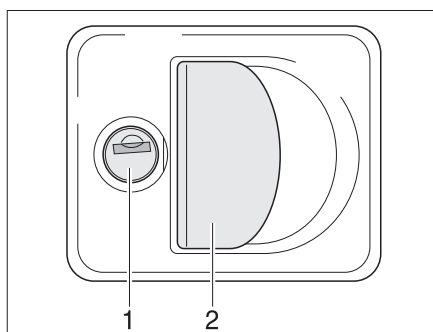
- ▷ Steng alle utvendige luker når du forlater kjøretøyet.

De utvendige lukene som er montert på kjøretøyet er utstyrt med enhetlige låsesylindre. Derfor kan alle låser åpnes med samme nøkkel.

7.2.1 Klaffelås med håndtaksskål

- ▷ For å åpne utvendige luker trekker man samtidig i alle låsehåndtak på den utvendige luken.

Bilde 55 Klaffelås med håndtaksskål

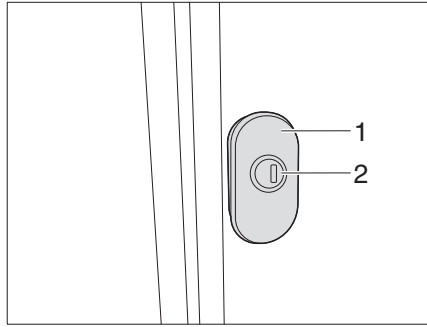
For å åpne:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 55,1) og dreii den en kvart omdreining. Klaffelåsen er åpnet.
- Trekk ut nøkkelen.
- Dra i låsehåndtaket (Bilde 55,2). Den utvendige luken er åpen.

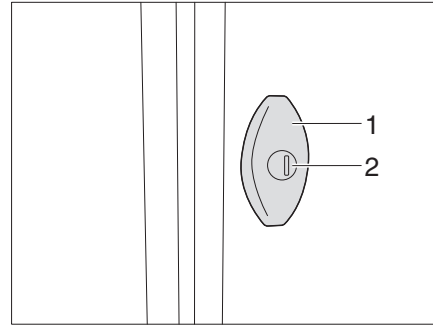
For å stenge:

- Steng igjen den utvendige luken.
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen, og dreii den en kvart omdreining. Klaffelåsen er låst.
- Trekk ut nøkkelen.

7.2.2 Justerbar spennlås

Bilde 56 Justerbar spennlås (variant 1)

Bilde 57 Justerbar spennlås (variant 2)

Låsebolten på spennlåsen trekker luken godt inntil tetningene når du dreier håndtaket 180°.

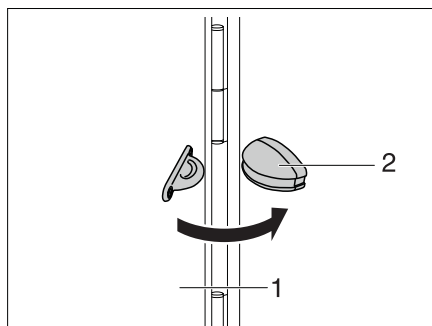
- Åpne:**
- Sett nøkkelen i låsesylindern (Bilde 56,2/Bilde 57,2) og dreier den en kvart omdreining. Lukelåsen er åpnet.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Trekk i spennlåsen (Bilde 56,1/Bilde 57,1), og dreier den 180° mot urviserne. Den utvendige luken er åpen.
- Lukke:**
- Steng den utvendige luken helt.
 - Dreier spennlåsen 180° med urviserne. Luken trekkes mot tetningen.
 - Sett nøkkelen i låsesylindern, og dreier den en kvart omdreining.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Ved variant 1: Trykk inn låsesylindern (Bilde 56,2) til den klikker på plass. Lukelåsen er låst.

7.2.3 Låse utvendige luker i åpen posisjon

Variant 1 Enkelte utvendige luker har en låseinnretning som holder luken i åpent stilling.

- Pass på at låseinnretningen holder luken trygt når luken åpnes og låses i posisjon. Fare for personskader hvis luken slås igjen!

Bilde 58 Låseinnretning for utvendig luke

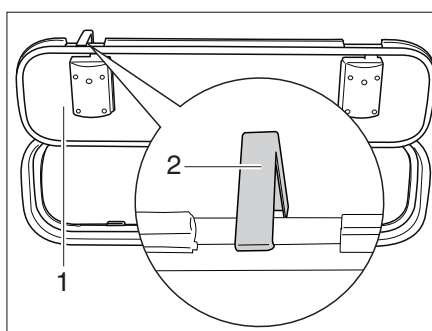
- Låse i posisjon**
- Åpne den utvendige luken (Bilde 58,1), og vipp den mot veggen på kjøretøyet.
 - Trykk den utvendige luken inn i låseinnretningen (Bilde 58,2).

- Lukke**
- Trekk den utvendige luken (Bilde 58,1) ut av låseinnretningen (Bilde 58,2) med et kraftig rykk.
 - Lås den utvendige luken.

Variant 2 Enkelte utvendige luker har en sikringskrok på utsiden av kjøretøyet som brukes til å holde fast luken i åpen posisjon.

- Pass på at sikringskroken sitter riktig når luken åpnes og låses i posisjon. Fare for personskader hvis luken slås igjen!

Bilde 59 Sikringskrok for utvendig luke

- Låse i posisjon**
- Åpne den utvendige luken (Bilde 59,1) og dreii sikringskroken (Bilde 59,2) på kjøretøyveggen oppover.
 - Åpne den utvendige luken oppover og lås den fast i sikringskroken.

- Lukke**
- Hold den utvendige luken i posisjonen.
 - Trykk sikringskroken (Bilde 59,2) oppover.
 - Fell ned og lås den utvendige luken.

7

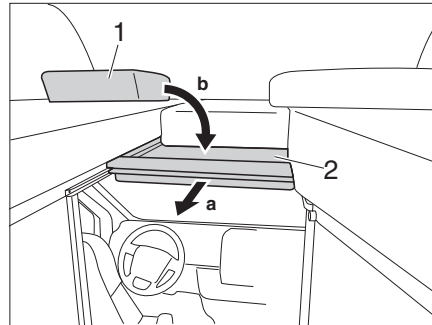
Å bo iobil

7.3 Førerhuskillevegg

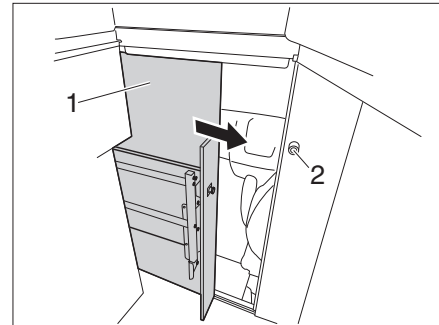
Enkelte modeller er utstyrt med en førerhuskillevegg.

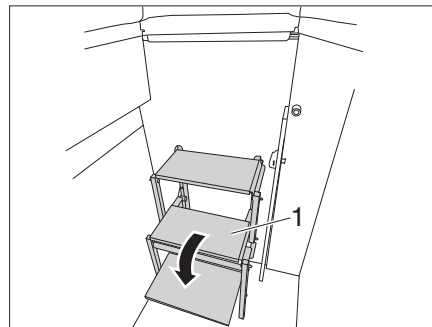
▷ Døren må være sikret under kjøring.

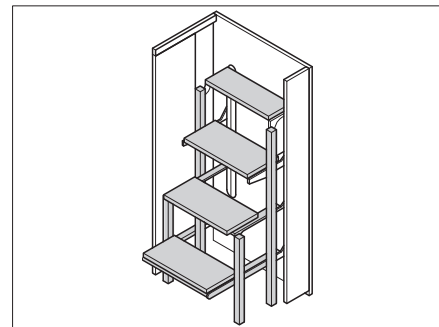
Bilde 60 Førerhuskillevegg

Bilde 61 Lås for førerhus

Bilde 62 Slå ned trappestigen

Bilde 63 Stige med 4 trinn

For å lukke og åpne førerhuskilleveggen:

Lukke:

- Trekk sengebunnen (Bilde 60,2) fremover i håndtaket.
- Legg puten (Bilde 60,1) på sengebunnen.
- Skyv døren igjen (Bilde 61,1) til den klikker på plass i låsen.
- Drei håndtaket (Bilde 61,2) mot urviseren helt til døren er låst.
- Slå ned trappestigen (Bilde 62,1).

Åpne:

- Slå opp trappestigen (Bilde 62,1).
- Drei håndtaket (Bilde 61,2) med urviseren helt til døren er låst opp.
- Skyv opp døren (Bilde 61,1), og fest den.
- Legg puten (Bilde 60,1) til side.
- Skyv sengebunnen (Bilde 60,2) bakover.

7.4 Lufting

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må oksygenet stadig fornyes. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem, takhettevifter eller gulvvifter). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.

- ▶ Under enkelte værforhold kan det dannes kondens på metallgjenstander (f.eks. gulv-understellforskruinger) til tross for tilstrekkelig ventilasjon.
- ▶ Det kan også trekke ved skjøter og kanter (f.eks. ved takhettevifter, takluker, stikkontakter, påfyllingsstusser, luker osv.).

Kondens

Sørg for stadig tilførsel av frisk luft ved hyppig og målrettet lufting. Kun slik unngår man at det danner seg kondens i kaldt vær, med påfølgende dannelse av jordslag. Når oppvarming, luftfordeling og lufting er tilpasset hverandre, oppnår man et behagelig boklima i den kalde årstiden. For å forhindre gjennomtrekk, stenges luftdysene på dashbordet og luftspredningen i bobilen stilles på resirkulering. Ved lengre lagring bør kjøretøyet luftes godt med jevne mellomrom, særlig om sommeren, på grunn av stillestående, varm luft. Her skal ikke bare innvendige rom, men også rom som er tilgjengelige utenfra, luftes. Når kjøretøyet er parkert i et lukket rom (f.eks. en garasje), skal også oppstillingsplassen luftes. Hvis det oppstår kondens, kan det føre til dannelse av jordslag.

7.5 Vinduer

- ▶ Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner og insektnettsjalousier eller sammenleggbare insektnett. Når låsen frigjøres, spretter insektnettsjalousien og blendingsgardinen automatisk tilbake i utgangsposisjonen. For ikke å skade trekkmekanikken, anbefales det å holde blendingsgardinen/insektnettsjalousiene fast og langsomt føre dem tilbake til utgangsposisjonen. Blendingsfoldegardinen og den foldbare myggnettingen er laget av tynt vevet stoff. For at blendingsfoldegardinen eller myggnettingen ikke skal bli skadet, føres blendingsfoldegardinen og myggnettingen forsiktig tilbake til utgangsstillingen etter håndtaket.
- ▶ **Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.**
- ▶ **Nå blendingsgardinen hhv. blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen og vindusruten. Vinduet kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys.**
- ▶ Steng vinduene før kjøring.
- ▶ Hold vinduene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▶ For å åpne eller lukke vinduet med åpning utover, må alle vinduets låse-håndtak åpnes eller stenges.

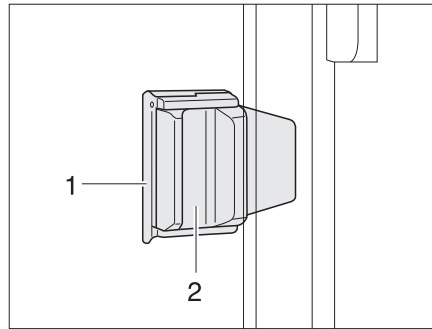

- ▶ Steng alltid vinduene når du forlater kjøretøyet.
- ▶ På innsiden av akrylglass-dobbeltvinduet kan det ved store temperaturforskjeller eller ekstreme værforhold dannes litt kondens. Vinduet er konstruert slik at kondens kan fordampe når utetemperaturen stiger. Det er ingen fare for skader på akrylglass-dobbeltvinduet på grunn av kondens.

7

Å bo i bobil

7.5.1 Skyvevindu med lås (variant 1)

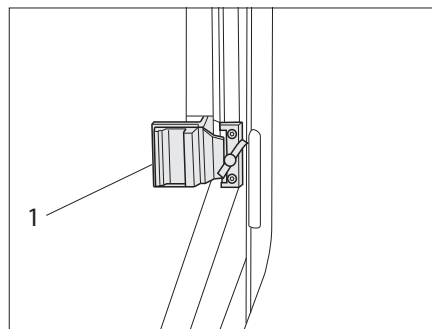

Bilde 64 Skyvevindu med skyvelås

- For å åpne:*
- Trekk ut låset (Bilde 64,1).
 - Trykk håndtaket (Bilde 64,2) og skyv det samtidig framover eller bakover.
 - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- For å stenge:*
- Skyv vinduet helt igjen.
 - Trykk inn låset.

7.5.2 Skyvevindu med lås (variant 2)

Bilde 65 Skyvevindu med skyvelås

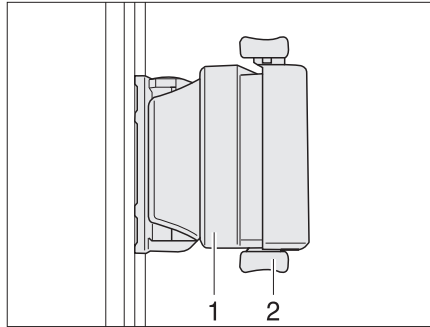
- Åpne:*
- Drei låseknappen (Bilde 65,1) til loddrett stilling.
 - Trykk håndtaket (Bilde 65,2) og skyv det samtidig framover eller bakover.
 - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- Lukke:*
- Skyv vinduet helt igjen.
 - Drei låseknappen til vannrett stilling.

7

Å bo i bobil

7.5.3 Skyvevindu med lås (variant 3)

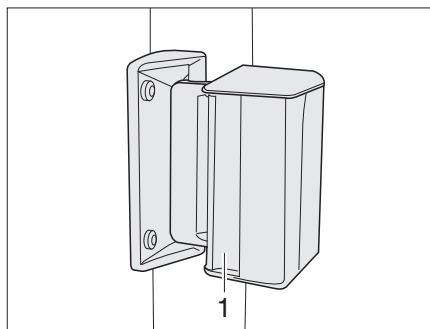

Bilde 66 Skyvevindu med skyvelås

- Åpne:**
- Drei låseknappen (Bilde 66,1) til loddrett stilling.
 - Trykk håndtaket (Bilde 66,2) og skyv det samtidig framover eller bakover.
 - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- Lukke:**
- Skyv vinduet helt igjen.
 - Drei låseknappen til vannrett stilling.

7.5.4 Skyvevindu uten lås (variant 1)

Bilde 67 Skyvevindu

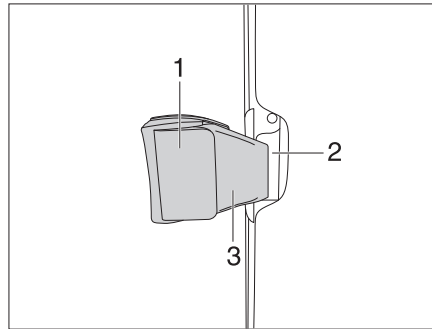
- For å åpne:**
- Trykk håndtaket (Bilde 67,1) og skyv eller trekk det samtidig framover eller bakover.
 - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- For å stenge:**
- Lukk vinduet til anslag og la håndtaket smette i lås.

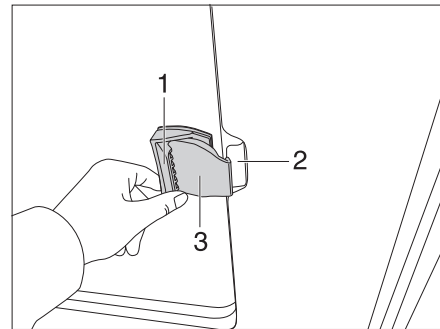
7

Å bo i bobil

7.5.5 Skyvevindu uten lås (variant 2)

Bilde 68 Skyvevindu uten lås

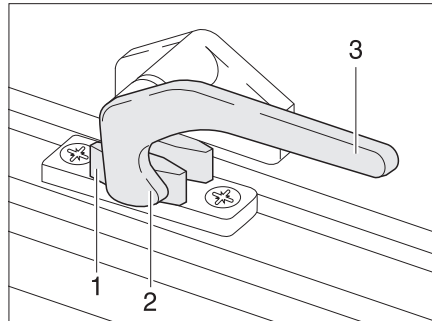
Bilde 69 Skyvevindu uten lås

- Åpne:**
- Trekk i håndtaket (Bilde 69,1), og skyv eller trekk samtidig håndtaket forover.
 - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.
- Lukke:**
- Lukk vinduet til det stopper, og la håndtaket smekke i lås.

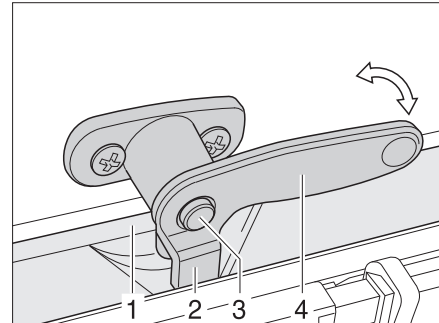
7.5.6 Vindu med åpning utover med dreiearmer

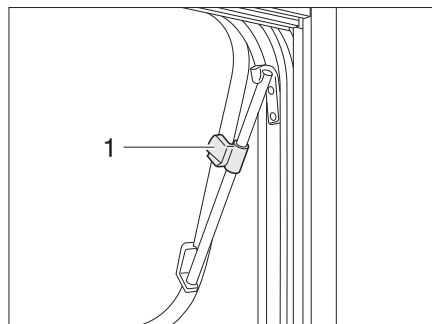
- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.

Bilde 70 Låsehåndtak i stilling "lukket"

Bilde 71 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "lukket"

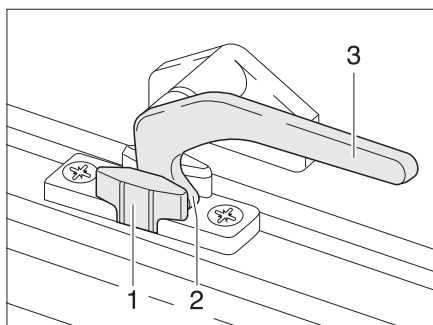

Bilde 72 Vindu med åpning utover med dreiearmer, åpent

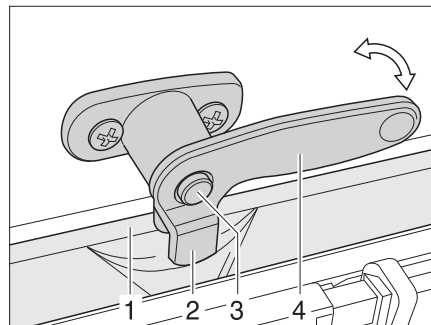
- Åpne:**
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 71,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
 - Vri låsehåndtaket (Bilde 70,3 eller Bilde 71,4) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
 - Åpne vinduet til ønsket posisjon, og fest det med den riflete knappen (Bilde 72,1).

Vinduet blir stående i ønsket posisjon.

- Lukke:**
- Skru på den riflete knappen (Bilde 72,1) helt til haken frigjøres.
 - Lukk vinduet.
 - Trykk inn sikringsknappen (Bilde 71,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
 - Vri låsehåndtaket (Bilde 70,3 eller Bilde 71,4) en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 70,2 eller Bilde 71,2) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 70,1 eller Bilde 71,1).

Bilde 73 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Bilde 74 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Vinduet med åpning utover kan stilles i 2 ulike posisjoner med låsehåndtaket:

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 73)
- I stilling "lukket" (Bilde 70)

For å stille vindu med åpning utover i posisjon "langvarig lufting":

- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 74,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 73,3 eller Bilde 74,4) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Trykk vinduet litt utover.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 74,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket tilbake igjen. Kjør da låsetappen (Bilde 73,2 eller Bilde 74,2) inn i utsparingen på vinduslåsen (Bilde 73,1 eller Bilde 74,1).
- Kontroller om nødvendig at sikringsknappen ikke er trykket inn, men at låsehåndtaket er sikret.

Under kjøring må vinduet ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

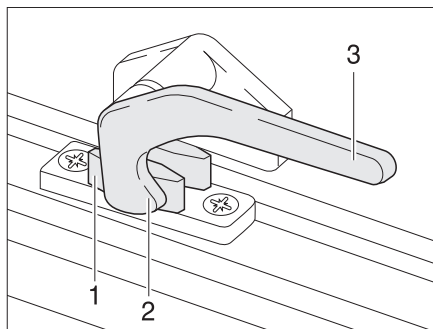
Ved regn kan det trenge vann inn i boenheten når vinduet står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør vinduet stenges helt.

7.5.7

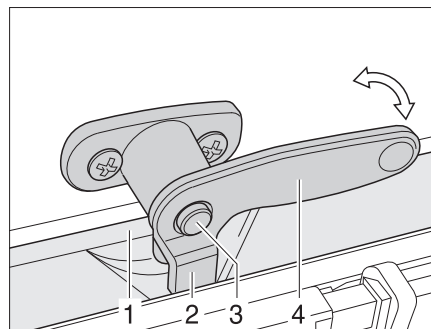
Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing

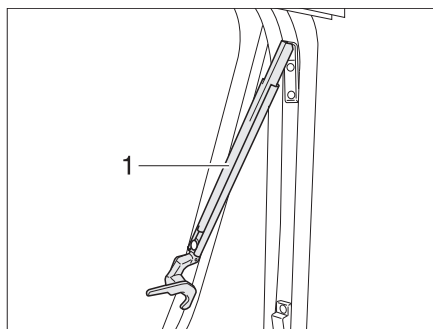
- ▷ Åpne vinduet helt for å frigjøre vindushaken. Frigjøres den ikke, og vinduet lukkes likevel, er det fare for at vinduet kan sprekke på grunn av sterkt mottrykk.
- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.
- ▷ Hvis låsespaken har en sikringsknapp, skal sikringsknappen alltid trykkes når låsespaken betjenes.

Bilde 75 Låsehåndtak i stilling "lukket"

Bilde 76 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "lukket"

Bilde 77 Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing, åpent

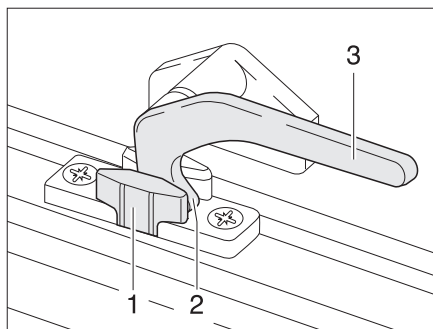
For å åpne:

- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 76,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 76,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Åpne vinduer med åpning utover til ønsket stilling. Armen (Bilde 77,1) låses automatisk.

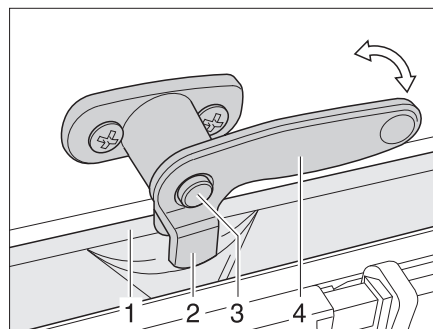
Vinduet blir stående i ønsket posisjon.

For å stenge:

- Åpne vinduet så mye at haken frigjøres.
- Lukk vinduet.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 76,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 75,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 75,2) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 75,1).

Bilde 78 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Bilde 79 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Med låsehåndtaket kan vinduet stilles i to ulike posisjoner:

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 78)
- I stilling "lukket" (Bilde 75).

For å stille vindu med åpning utover i posisjon for "langvarig lufting":

- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 76,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 78,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Skyv vinduet litt utover.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 76,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 78,2) må gripe inn i utsporingen i vinduslåsen (Bilde 78,1).
- Kontroller om nødvendig at sikringsknappen ikke er trykket inn, men at låsehåndtaket er sikret.

Vinduet med åpning utover skal under kjøring ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

Ved regn kan det komme vann inn i boenheten hvis vinduet med åpning utover står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør vinduet stenges helt.

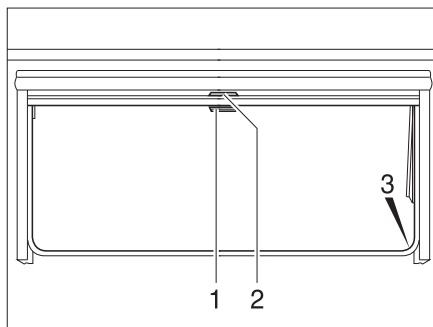
7.5.8

Blendingsgardin og insektnettsjalusi

- Åpne rullegardinene før turen. Hvis rullegardinene er lukket, kan fjærakslingen bli skadet på grunn av vibrasjonene.

Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner og insektnettsjalusier. Blendingsgardin og insektnettsjalusi kan betjenes atskilt fra hverandre.

Bilde 80 Vindu med åpning utover

Blendingsgardin

Blendingsgardinen er i øvre rullegardinskap.

For å stenge:

- Trekk ned blendingsgardinen (Bilde 80,2). Når blendingsgardinen skal lukkes helt, skal blendingsgardinen henges fast i låsene (Bilde 80,3) på begge sider av vindusrammen.

For å åpne:

- Hvis blendingsgardinen er fullstendig lukket: Trykk håndtaket (Bilde 80,2) nedover samtidig som det skyves litt innover. Nå kan blendingsgardinen fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
- Hvis blendingsgardinen står i mellomstilling: Trekk grepet (Bilde 80,2) litt nedover, til låsene er løsnet.
- Ta tak i håndtaket og før blendingsgardinen forsiktig tilbake.

Insektnettsjalusi

Insektnettsjalusi er i øvre rullegardinskap.

For å stenge:

- Bruk håndtaket (Bilde 80,1) til å dra insektnettsjalusi nedover og fest den i hakene (Bilde 80,3) på begge sider av vindusrammen.

For å åpne:

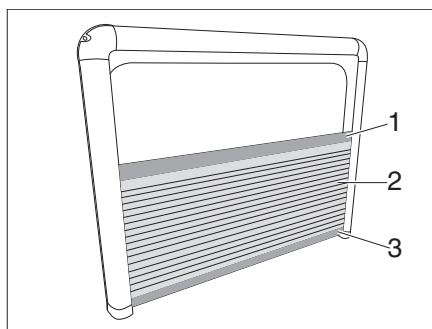
- Trykk håndtaket (Bilde 80,1) ned, og trekk samtidig håndtaket litt innover. Nå kan insektnettsjalusien fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
- Ta tak i håndtaket og før insektnettsjalusien forsiktig tilbake.

7

Å bo iobil

7.5.9 Sjalusi, plissert med insektnett

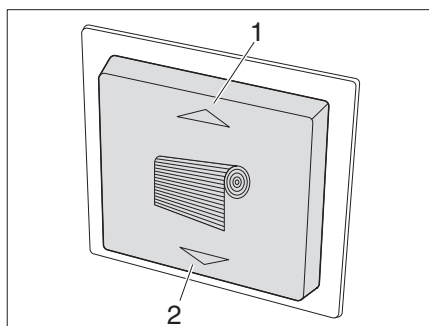
Skyv på de to listene for å åpne eller stenge mørkleggingsgardinen og insektnettet.

Bilde 81 Gardin, plissert

- Lukke:** ■ Trekk mørkleggingsgardinen (Bilde 81,2) på den øvre listen (Bilde 81,1) oppover, og skyv den nedre listen (Bilde 81,3) nedover.
- Åpne:** ■ Skyv den øvre listen (Bilde 81,1) nedover. Det åpne vinduet er beskyttet med insektnettet.
- Åpne uten insektnett:** ■ Skyv nedre list (Bilde 81,3) oppover. Nå er det åpne vinduet ikke beskyttet med insektnettet.

7.5.10 Elektrisk rullegardin for frontruten

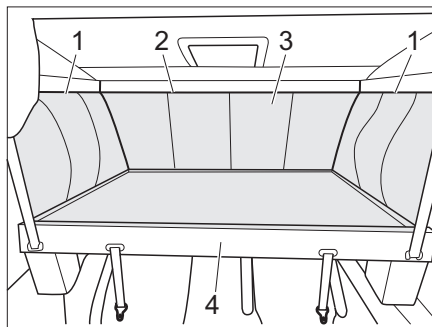

Bilde 82 Bryter for rullegardin

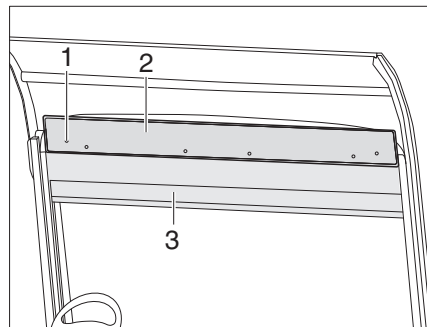
- Lukke:** ■ Trykk på knapp (Bilde 82/2). Rullegardinen (Bilde 84/3) for frontruten kjøres ned.
- Åpne:** ■ Trykk på knapp (Bilde 82/1). Rullegardinen (Bilde 84/3) for frontruten kjøres opp.

Åpne og stenge rullegardinen med nødfunksjonen

Den elektriske rullegardinen for frontruten kan i et nødtilfelle, f.eks. ved strømbrudd, også kjøres oppover eller nedover med en sveiv. Sveiven befinner seg i hekkgarasjen.

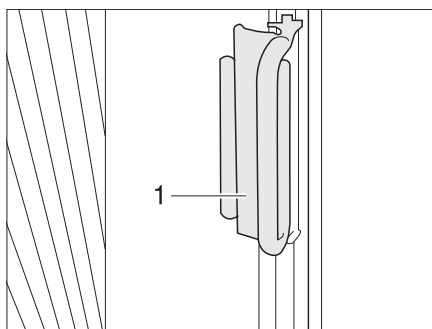
Bilde 83 Tilgang til rullegardinkassen

Bilde 84 Nødfunksjon rullegardin

- Senk løfteseng (Bilde 83,4) (se kapittel 7.16.3).
- For å løsne løftesekken (Bilde 83,3), åpne sideveis glidelåser (Bilde 83,1) i det øvre området forfra og bakover og åpne i det fremre området (Bilde 83,2).
- Trekk av løftesekken (Bilde 83,3) (borrelåsfeste).
- Skru ut 6 skruer (Bilde 84/1) på gardinboksen, og ta av panelet (Bilde 84/2).
- Heng sveiven inn i en av de to motorene, og kjør rullegardinen (Bilde 84/3) oppover eller nedover.

7.5.11 Blendingsfoldegardin for frontruten

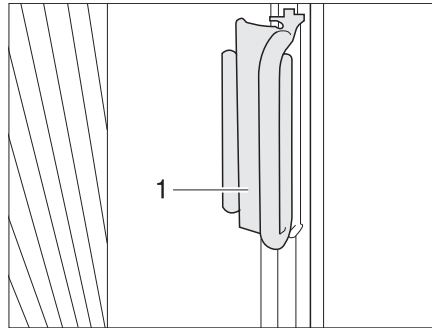

Bilde 85 Håndtak til blendingsfoldegardin for frontruten

- Lukke:**
- Hold i blendingsfoldegardinene på begge sider av frontruten med håndtaket (Bilde 85,2), og trekk dem forsiktig mot midten av frontruten til magnetlåsen holder blendingsfoldegardinen i lukket stilling.
- Åpne:**
- Hold i håndtaket, og skyv blendingsfoldegardinene forsiktig tilbake under dekkselet på A-stolpene.
 - Skyv håndtaket på påsatsen. Blendingsfoldegardinen er festet.

7.5.12 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

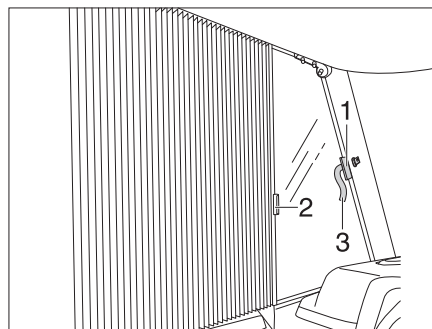
Variant 1

Bilde 86 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

- Lukke:**
- Ta tak i håndtaket (Bilde 86,1) på blendingsfoldegardinen, og trekk gardinen forsiktig igjen forover til magnetlåsen holder den i lukket stilling.
- Åpne:**
- Skyv blendingsfoldegardinene tilbake under dekselet med håndtaket.
 - Skyv håndtaket (Bilde 86,2) på påsatsen. Blendingsfoldegardinen er festet.

Variant 2

Bilde 87 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

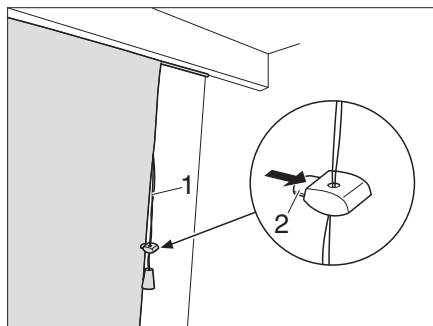
- Lukke:**
- Åpne borrelåsen til sikringsbåndene (Bilde 87,3) på begge sider.
 - Trekk blendingsfoldegardinen forsiktig sammen med håndtakene (Bilde 87,1 og 2) helt til magnetlåsen holder gardinen i lukket stilling.
- Åpne:**
- Skyv blendingsfoldegardinene forsiktig tilbake med håndtakene (Bilde 87,1 og 2).
 - Sikre blendingsfoldegardinen med borrelåsen til sikringsbåndet (Bilde 87,3).

7.5.13

Liftgardiner

- Liftgardinene består av tynn tekstil. Trekk forsiktig i snorene når du betjener de, og ikke bruk stor kraft.

Bilde 88 Liftgardin

Avhengig av modellen kan kjøretøyet være utstyrt med liftgardiner.

Trekke opp liftgardinen:

- Trekk snoren (Bilde 88,1) nedover. Rullegardinen heises opp av båndene.
- Trykk på klemmen (Bilde 88,2) på holderen, og skyv holderen til ønsket posisjon.

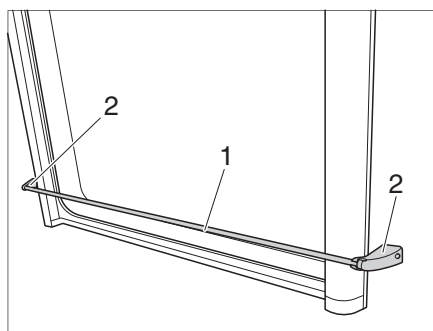
Senke rullegardinen:

- Trykk på klemmen (Bilde 88,2) på holderen.
- Liftgardinen kjører nedover.

7.5.14

Fallsikringsstang i vinduet

Fallsikringsstangen er festet til vinduet og fungerer som fallsikring for små barn. Fallsikringsstangen kan tas av for å betjene vinduet eller rullegardinen.

Bilde 89 Fallsikringsstang

Fjerne fallsikringsstangen

- Ta tak i fallsikringsstangen (Bilde 89,1) i nærheten av de to holderne (Bilde 89,2) og trekk forover.

Sett inn fallsikringsstangen

- Klem fallsikringsstangen (Bilde 89,1) inn i begge holderne (Bilde 89,2).

7.6 Takluker

Avhengig av modellen har kjøretøyet takluker med eller uten automatisk luftesystem. Når det er montert en takluke uten automatisk luftesystem, skjer den automatisk luftingen via automatisk luftesystem soppformete takluker.

- ▶ Ventilasjonsåpningene i det automatiske luftesystemet skal alltid holdes åpne. Luftesystemet må aldri dekkes til, f.eks. med en vintermatte eller blokkeres. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv.

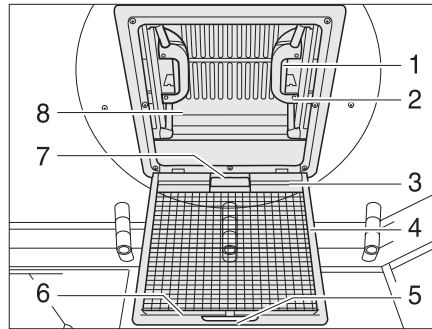
- ▶ Taklukene er utstyrt med blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner og insektnettsjalusier eller sammenleggbare insektnett. Når låsen frigjøres, spretter insektssjalusien og blendingsgardinen automatisk tilbake i utgangsposisjonen. For ikke å skade trekkmekanikken, anbefales det å holde blendingsgardinen/insektnettsjalusiene fast og langsomt føre dem tilbake til utgangsposisjonen. Blendingsfoldegardinen og den foldbare myggnettingen er laget av tynt vevet stoff. For at blendingsfoldegardinen eller myggnettingen ikke skal bli skadet, føres blendingsfoldegardinen og myggnettingen forsiktig tilbake til utgangsstillingen etter håndtaket.
- ▶ **Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.**
- ▶ **Nå blendingsgardinen hhv. blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen og takluken. Takluken kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys. Åpne takluken litt eller sett den i luftestilling.**
- ▶ Hold taklukene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▶ Tråkk ikke på taklukene.
- ▶ Steng taklukene før kjøring.
- ▶ Kontroller at taklukene er stengt før avreise.
- ▶ Før avreisen startes skal blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner åpnes.
- ▶ Tetningene til taklukene må gnis inn med talkum minst to ganger i året.
- ▶ **Steng alltid taklukene når du forlater kjøretøyet.**

7

Å bo i bobil

7.6.1 Takluke med smekklås

Bilde 90 Takluke med smekklås

Takluken kan åpnes på en eller begge sider. Avhengig av modellen er takluken utstyrt med en blendingsgardin.

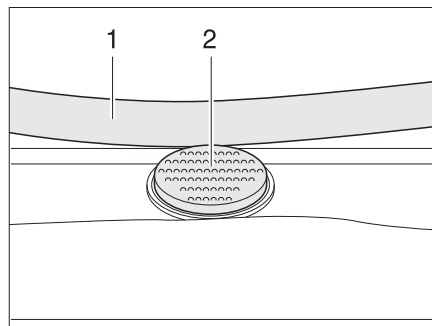
- Åpne:**
- Dra i håndtaket (Bilde 90,5).
 - Slå myggnettingen (Bilde 90,4) ned.
 - Trykk smekklåsen (Bilde 90,1) mot innsiden av takluken (Bilde 90,8). Press samtidig takluken oppover med håndtaket (Bilde 90,2).
 - Sving myggnettingen (Bilde 90,4) opp til den knepper inn i låsen.

- Lukke:**
- Dra i håndtaket (Bilde 90,5).
 - Slå myggnettingen (Bilde 90,4) ned.
 - Ta tak i håndtakene (Bilde 90,1) og trekk takluken (Bilde 90) hardt nedover til begge smekklåsene (Bilde 90,1) går i inngrep.
 - Sving myggnettingen (Bilde 90,4) opp til den knepper inn i låsen.

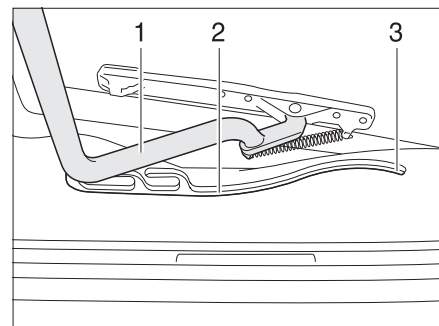
Blendingsgardin For å lukke og åpne blendingsgardinen:

- Lukke:**
- Trekk i håndtaket (Bilde 90,7) på blendingsgardinen, og fest kroklisten (Bilde 90,3) i holdelisten (Bilde 90,6) på myggnettingen.
- Åpne:**
- Løsne kroklisten (Bilde 90,3) fra holdelisten (Bilde 90,6), og før blendingsgardinen langsomt tilbake.

7.6.2 Heki-takluke (mini og midi)

Bilde 91 Sikringsknapp på Heki-takluke

Bilde 92 Heki-takluke, føring

Heki-takluken åpnes en vei.

7

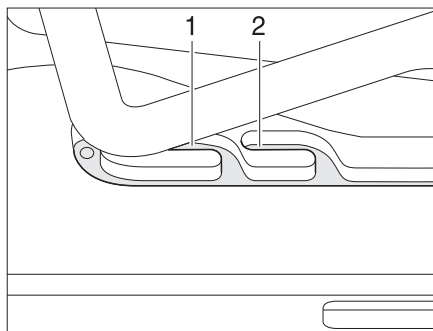
Å bo iobil

For å åpne:

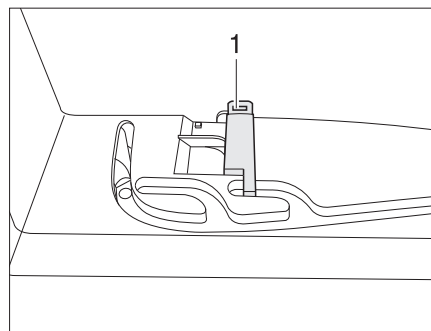
- Trykk sikringsknapp (Bilde 91,2) og trekk bøylen (Bilde 91,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylen (Bilde 92,1) i føringene (Bilde 92,2) til bakerste posisjon (Bilde 92,3).

For å stenge:

- Trykk bøylen (Bilde 92,1) lett oppover med begge hender.
- Skyv bøylen tilbake i føringene.
- Trykk bøylen oppover med begge hender, til bøylen ligger over sikringsknappen (Bilde 91,2).

Bilde 93 Heki-takluke i luftestilling

Bilde 94 Låsing av luftestilling

Luftestilling

Heki-takluken kan stilles i to luftestillinger: "Dårlig vær"-stilling (Bilde 93,1) og midtstilling (Bilde 93,2). Alt etter modell kan takluken låses i midtstilling med låsen (Bilde 94,1).

- Trykk sikringsknapp (Bilde 91,2) og trekk bøylen (Bilde 91,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylen i føringene (Bilde 92,2) til ønsket stilling.
- Trykk bøylen lett oppover og skyv den i valgt føring (Bilde 93,1 eller 2), og lås den eventuelt.

Blendingsfoldegardin

For å lukke og åpne blendingsfoldegardinen:

For å stenge:

- Trekk blendingsfoldegardinen ut ved grepet og slipp den i ønsket posisjon. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegardinen sakte til utgangsstilling.

Myggnetting

For å lukke og åpne insektnettet:

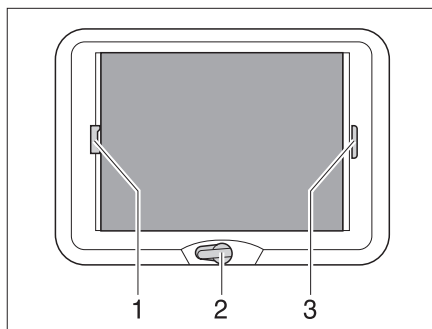
For å stenge:

- Trekk myggnettingen i håndtaket til det ligger mot grepet på blendingsfoldegardinen.

For å åpne:

- Trykk håndtaket til myggnettingen bakover. Hakene slipper taket.
- Ta tak i håndtaket og før insektnettet forsiktig tilbake.

7.6.3 Takluke med sveiveløfting

Bilde 95 Takluke med sveiveløfting

Takluken med sveiveløfting kan åpnes med håndsveiven.

For å åpne: ■ Vri håndsveiven (Bilde 95,2) til det kjennes motstand (maks. åpningsvinkel 70°).

For å stenge: ■ Vri håndsveiven til takluken med sveiveløfting er stengt. Deretter kan takluken med sveiveløfting låses ved å vri håndtaket to til tre ganger til.
■ Kontrollere låsing. Dette gjøres ved å trykke med hånden mot akrylglasset.

Blendingsfoldegardin

Blendingsfoldegardinen kan om ønskelig lukkes. Når blendingsfoldegardinen er låst til myggnettingen, følger myggnettingen med ved lukking av blendingsfoldegardinen.

For å stenge: ■ Trekk blendingsfoldegardinen etter håndtaket (Bilde 95,3) og slipp i ønsket stilling. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne: ■ Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegardinen sakte til utgangsstilling.

Myggnetting

Når myggnettingen er låst til blendingsfoldegardinen, vil blendingsfoldegardinen følge med når man lukker myggnettingen.

For å stenge: ■ Ta tak i håndtaket på myggnettingen (Bilde 95,1), trekk gardinen over til håndtaket på blendingsfoldegardinen (Bilde 95,3) på motsatt side og la det kneppe inn.

For å åpne: ■ Trykk håndtaket på myggnettingen (Bilde 95,1) bakover og oppover og heng myggnettingen på blendingsfoldegardinen (Bilde 95,3).
■ Ta tak i håndtaket og skyv myggnettingen sakte til utgangsstilling.

7

Å bo i bobil

7.7 Dreie seter

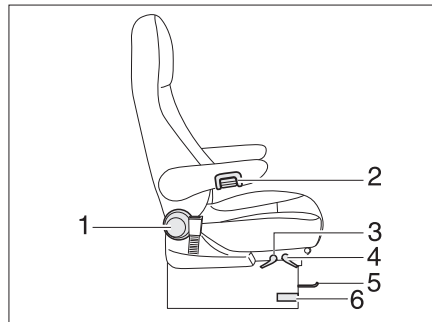

- Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres. Under kjøring skal de dreibare setene være låst i kjøreretningen.

- ▷ Innstilling av seteposisjon og av armlenene er beskrevet i kapittel 5.
- ▷ Kjør setene helt ned før de snus. Ellers er det ikke mulig å snu setene.

Spaken for dreieing av setet er plassert foran eller på siden på setet, avhengig av modellen.

Bilde 96 Fører- og passasjersele

- Dreie:**
- Still begge armlenene på førersele/passasjersele oppover.
 - Skyv førersele/passasjersele bakover eller til midtstilling.
 - Trykk stangen for å dreie eller trekke setet (Bilde 96,6). Setet frigjøres.

Dreieretningen kan innstilles etter eget ønske. Setet kan kun blokkeres i kjøreretning.

7

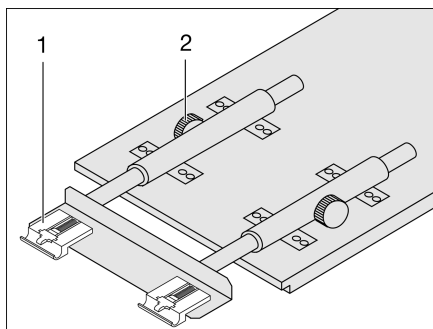
Å bo iobil

7.8 Bord

7.8.1 Anhengsbord med leddet støtteben

- Alt etter modell brukes det ulike ekstra bordplater og leddede støttebein. Bordet kan derfor avvike fra formen som er vist her. Men prinsippet ved ombygging er det samme for alle bord.

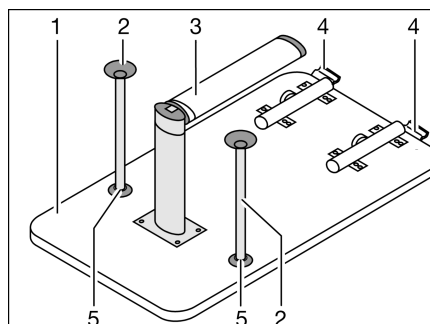

Bilde 97 Utvide anhengsbordet

Bordflaten til anhengsbordet kan utvides ved å sette inn en bordplate.

- Utvide:**
- Løsne fingerskruene (Bilde 97,2).
 - Løft bordplaten litt foran og trekk den til anslag. Bordforlengelsen (Bilde 97,1) er trukket helt ut.
 - Heng på plass bordet.
 - Legg bordplaten inn i bordforlengelsen.
 - Løft bordplaten litt foran og skyv den tilbake til stoppen.
 - Trekk til fingerskruene.

- Forminske:**
- Løsne fingerskruene (Bilde 97,2).
 - Løft bordplaten litt foran og trekk den ut.
 - Ta av den ekstra bordplaten og legg den bort.
 - Løft bordplaten litt foran og skyv den tilbake til stoppen. Bordforlengelsen (Bilde 97,1) er skjøvet helt inn.
 - Heng på plass bordet.
 - Trekk til fingerskruene.

Bilde 98 Sengebunn

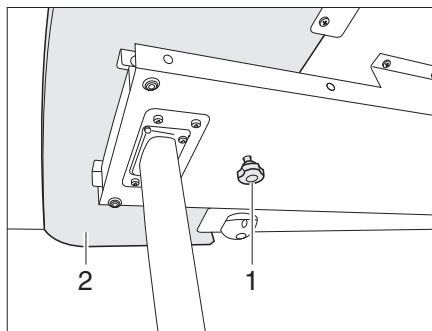
Bord med leddet støtteben kan brukes som sengebunn.

Ominnredning til sengebunn:

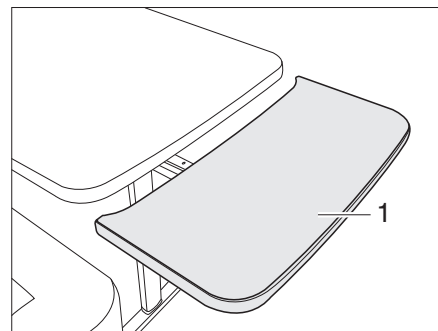
- Løft bordplaten (Bilde 98,1) ca. 45° foran.
- Nedre del av leddet støtteben (Bilde 98,3) vippes 90°. I tillegg, alt etter modell, trekkes nedre del av leddet støtteben ned eller trykk på frigjøringsknappen.
- Trykk på frigjøringsknappen på låsemekanismen (Bilde 98,4).
- Sving bordplaten ca. 45° opp, og ta bordet ut av holdelisten.
- Avhengig av modell, stikkes begge de ekstra støttebenene (Bilde 98,2) inn i festene (Bilde 98,5) på undersiden av bordplaten.
- Sett bordet i den nedre holdelisten, og lås det.

7.8.2 Anhengsbord (barsittegruppe)

Bordflaten til anhengsbordet kan utvides ved å trekke ut en ekstra bordplate.

Bilde 99 Lås på den ekstra bordplaten

Bilde 100 Ekstra bordplate

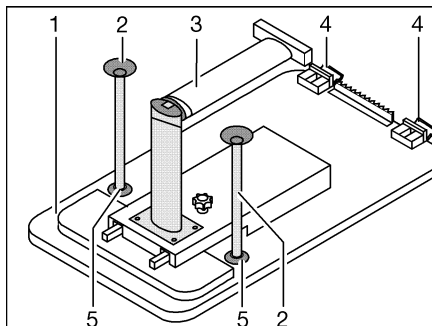
Utvide:

- Løsne fingerskrue (Bilde 99,1).
- Trekk ut den ekstra bordplaten (Bilde 99,2) til stopp (Bilde 100).
- Før den ekstra bordplaten (Bilde 100,1) opp i en bue. Den ekstra bordplaten ligger i flukt med bordplaten.

Forminske:

- Trekk den ekstra bordplaten (Bilde 100,1) bort fra bordplaten til den stopper og trykk den nedover mot motstanden til holdefjærene. Den ekstra bordplaten går ned i en bue (Bilde 100).
- Skyv den ekstra bordplaten inn til den stopper.
- Trekk til fingerskruen (Bilde 99,1).

Bord med leddet støtteben kan brukes som sengebunn.

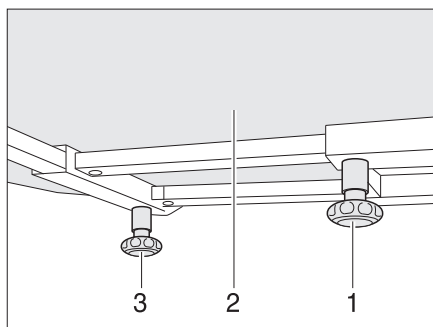
Bilde 101 Sengebunn

Ominnredning til sengebunn:

- Løft bordplaten (Bilde 101,1) litt foran.
- Lås opp bordbenet (Bilde 101,3) på leddet og vipp det inn.
- Sving bordplaten opp ca. 45° og heng holderne (Bilde 101,4) ut av den øvre holdeskinnen.
- Avhengig av modell, stikkes begge de ekstra støttebenene (Bilde 101,2) inn i festene (Bilde 101,5) på undersiden av bordplaten.
- Heng anhengsbordet inn i den nederste holdeskinnen og sett det på bordfotleddet.

7.8.3 Fast bord (forskyvbar bordplate)

Bordplaten til det faste bordet kan forskyves i lengderetningen og på tvers.

Bilde 102 Fast bord

Forskyve i lengderetningen:

- Løsne fingerskrue (Bilde 102,1).
- Skyv bordplaten (Bilde 102,2) til ønsket posisjon.
- Skru fast fingerskruen igjen.

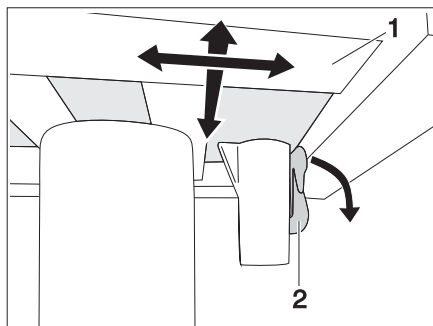
Forskyve på tvers:

- Løsne fingerskrue (Bilde 102,3).
- Skyv bordplaten (Bilde 102,2) til ønsket posisjon.
- Skru fast fingerskruen igjen.

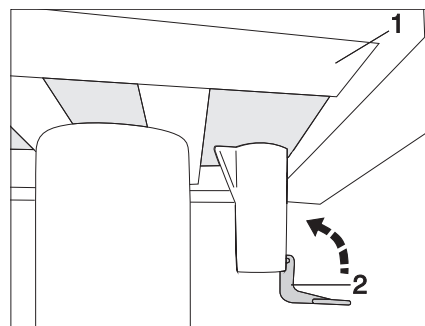
Det faste bordet kan ikke brukes som sengebunn.

7.8.4 Stolpebord (bordplaten kan forskyves)

Bordplaten til stolpebordet kan forskyves på tvers og på langs.

Bilde 103 Låsing stolpebord (låst)

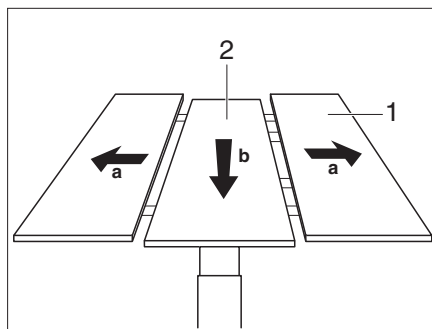

Bilde 104 Låsing stolpebord (opplåst)

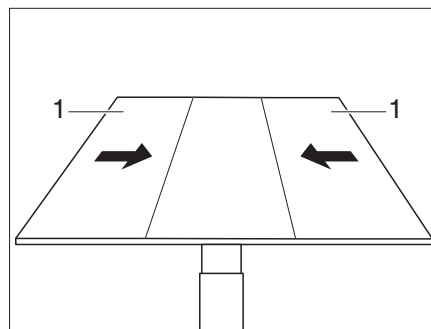
Forskyve bordplate:

- Trykk ned låsespaken (Bilde 103,2).
- Skyv bordplaten (Bilde 103,1) til ønsket posisjon.
- Skyv låsespaken (Bilde 103,2) opp igjen.

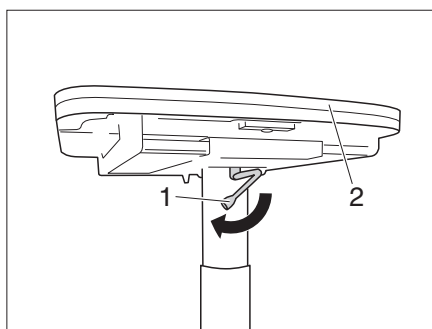
7.8.5 Senkbart bord i hjørnesofa

Bilde 105 Hev midtdelen

Bilde 106 Skyv sidedelene inntil midtdelen

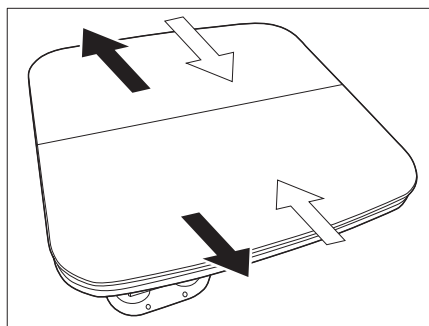
Bilde 107 Senke bordet

- Utvide:**
- Trekk bordets ytterdeler (Bilde 105,1) fra hverandre.
 - Trykk bordets midtdel (Bilde 105,2) hardt ned. Midtdelen trykkes opp igjen med fjærkraft.
 - Skyv bordets ytterdeler (Bilde 106,1) inntil midtdelen.

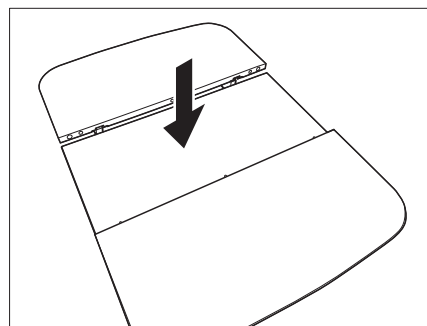
- Forminske:**
- Trekk bordets ytterdeler (Bilde 105,1) fra hverandre.
 - Trykk bordets midtdel (Bilde 105,2) hardt ned. Midtdelen låses fast i nedre stilling.
 - Skyv sammen bordets ytterdeler.

- Senke**
- Forminske bordet (se over).
 - Sving låsehåndtaket (Bilde 107,1) mot venstre. Låsen er åpen.
 - Trykk bordplaten (Bilde 107,2) ned i midten og hold den nede.
 - Sving låsehåndtaket (Bilde 107,2) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

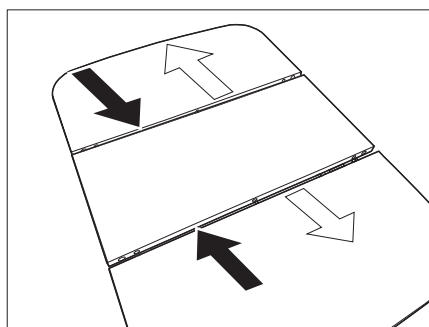
7.8.6 2-Senkbart søylebord i hjørnesofa

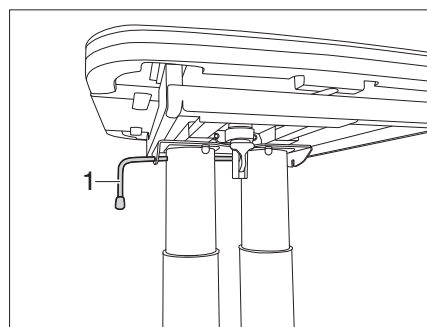
Bilde 108 Trekk ytterdelene fra hverandre

Bilde 109 Senk midtdelen

Bilde 110 Senke bordet

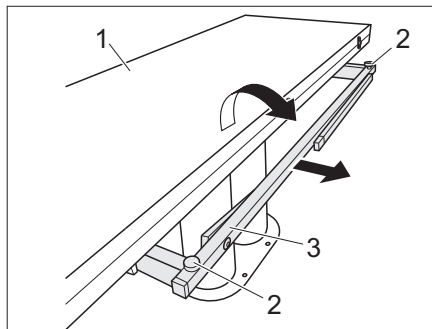
Bilde 111 Lås bordet

- Utvide:*
- Trekk bordets ytterdeler fra hverandre (Bilde 108 - svart pil).
 - Trykk bordets midtdel hardt ned (Bilde 109). Midtdelen trykkes opp igjen med fjærkraft.
 - Skyv bordets ytterdeler inn på midtdelen (Bilde 110 - svart pil).

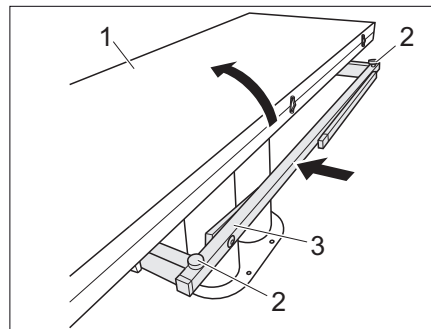
- Forminske:*
- Trekk bordets ytterdeler fra hverandre (Bilde 110 - hvit pil).
 - Trykk bordets midtdel hardt ned. Midtdelen låses fast i nedre stilling (Bilde 109).
 - Skyv bordets ytterdeler sammen (Bilde 108 - hvit pil).

- Senke*
- Forminske bordet (se over).
 - Sving låsehåndtaket (Bilde 111,1) mot venstre. Låsen er åpen.
 - Trykk bordplaten ned i midten og hold den nede.
 - Sving låsehåndtaket (Bilde 111,1) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

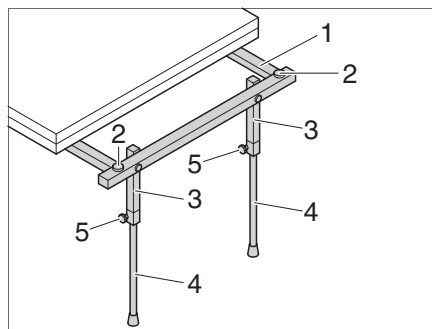
7.8.7 2-søylet vippebord, kan senkes

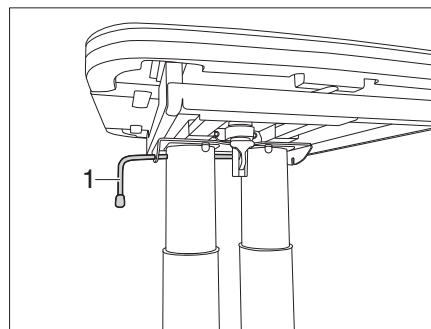
Bilde 112 Forstørr bord

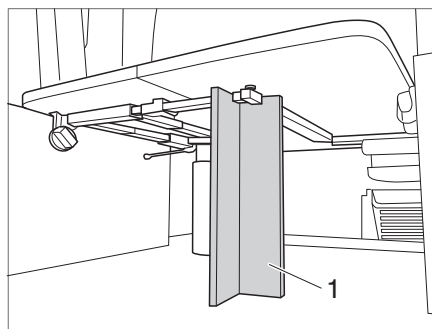
Bilde 113 Forminsk bord

Bilde 114 Still opp støtter loddrett

Bilde 115 Lås bordet

Bilde 116 Trestøtte

Forstørre i boligbruk:

- Trekk ut bordets underdel (Bilde 112,3).
- Vipp ut bordhalvdelen (Bilde 112,1).
- Still inn ønsket høyde på bordplaten med de to innstillingsskruene (Bilde 112,2).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 115,1) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.
- Forleng om nødvendig teleskopstøttene (Bilde 114, 3 og 4) for å stabilisere bordplaten.

Forminsker mens du kjører:

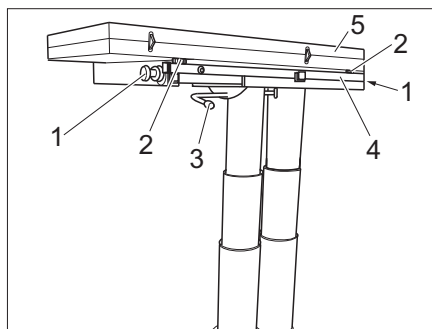
- Løsne forriglingsspak (Bilde 115,1).
- Vipp inn bordhalvdel (Bilde 113,1).
- Skru inn to innstillingsskruer (Bilde 113,2).
- Skyv inn bordets underdel (Bilde 113,3).

Nedsenking til oppbygging av sengen:

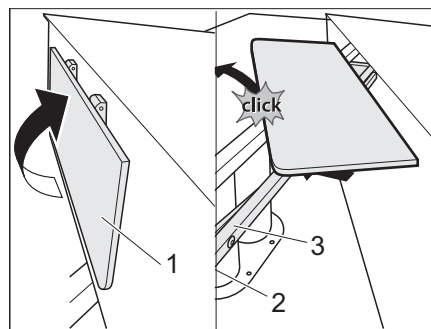
- Forminske bordet (se over).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 115,1) mot venstre. Låsen er åpen.

- Forstørr bordet (se ovenfor).
- Skyv bordplaten inn på støttekanten og plasser trestøtten (Bilde 116,1) under bordet.

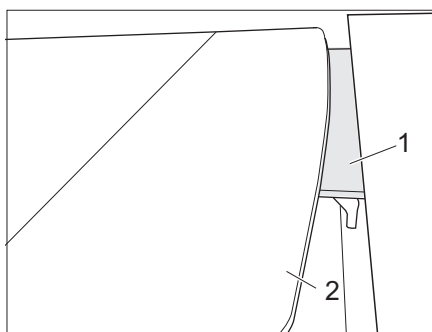
7.8.8 2-søylet vippebord, kan senkes ved midtre løfteseng

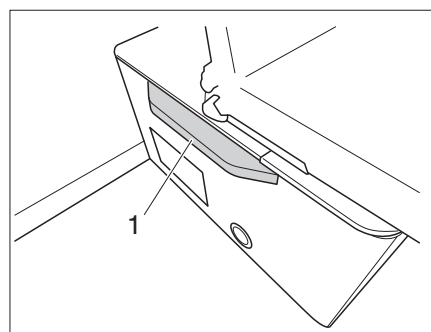
Bilde 117 Forstørr bord

Bilde 118 Sett på støttekanten

Bilde 119 Senk bordet ned på støttekanten

Bilde 120 Senk bordet for å utvide

Forstørre i boligbruk:

- Løsne fingerskruene (Bilde 117,1) på begge sider.
- Sving låsehåndtaket (Bilde 117,3) mot venstre. Løftebordet er opplåst.
- Trekk ut bordets underdel (Bilde 117,4).
- Vipp ut bordhalvdelen (Bilde 117,5).
- Still inn ønsket høyde på bordplaten med de to innstillingsskruene (Bilde 117,2).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 117,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

Forminsker mens du kjører:

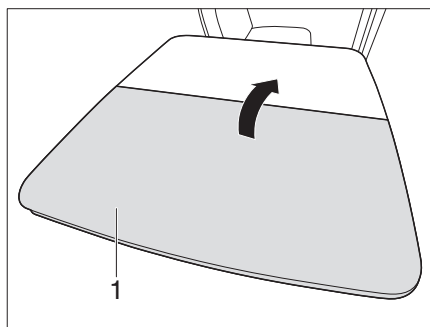
- Løsne forriglingsspak (Bilde 117,3).
- Vipp inn bordhalvdel (Bilde 117,5).
- Skru inn to innstillingsskruer (Bilde 117,2).
- Skyv inn bordets underdel (Bilde 117,4).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 117,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.
- Trekk til fingerskruene (Bilde 117,1) på begge sider.

Senking til sengeombyggingen

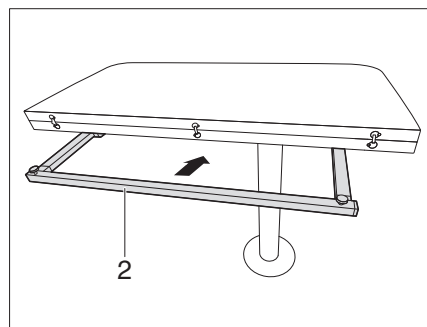
- Forminske bordet (se over).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 117,3) mot venstre. Låsen er åpen.
- Trykk bordplaten ned i midten.
- Trekk ut bordets underdel (Bilde 117,4).
- Skru ev. inn innstillingsskruer (Bilde 117,2).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 117,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

- Løsne støttekant (Bilde 118,1) og sving oppover, inntil den hektes inn.
- Sving bordplaten (Bilde 119,2) ned på støttekanten (Bilde 119,1) eller la den stå på den medfølgende utvidelsen (Bilde 120,1).

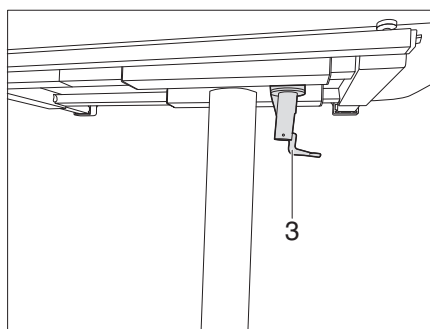
7.8.9 Klappbord, senkbart og stivt

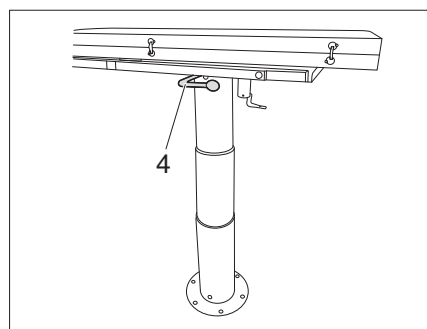
Bilde 121 Vipp inn klappbordet

Bilde 122 Skyv inn klappbordets underdel

Bilde 123 Lås klappbordet

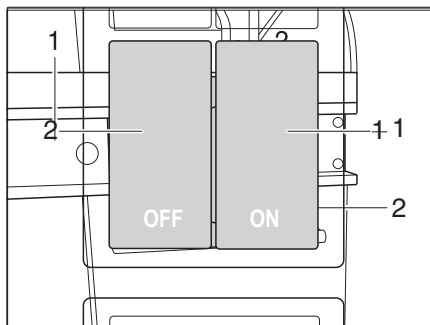
Bilde 124 Klappbord, senkbart

Klappbordet kan senkes ned og brukes som sengebunn.

Ominnredning til sengebunn:

- Vipp inn bordhalvdel (Bilde 121,1).
- Skyv inn bordets underdel (Bilde 122,2).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 123,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon og kan ikke forskyves mer.
- Løsne spak (Bilde 124,4) for senking av bordet, og press bordet nedover.

7.9 Sentrallås kjøkkenbenk

Bilde 125 Bryter til sentrallåsen for kjøkkenbenken

Kjøkkenbenken er utstyrt med en sentrallås. Lukene og skuffene på kjøkkenbenken kan låses og låses opp manuelt med bryteren (Bilde 125).

7

Å bo i bobil

Se også kapittel 4.11.

Låse

- Trykk på bryteren ON (Bilde 125,1). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst.

Låse opp

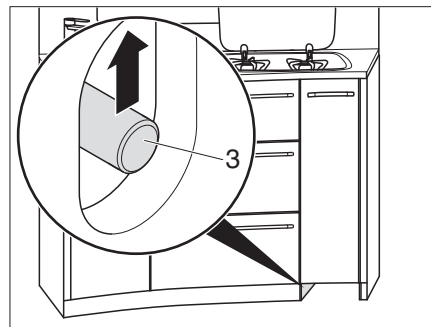
- Trykk på bryteren OFF (Bilde 125,2). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst opp.

7.9.1 Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Alpa)

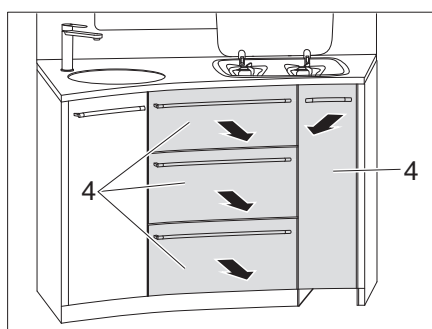
Ved strømbrydd kan kjøkkenskuffene låses opp manuelt.

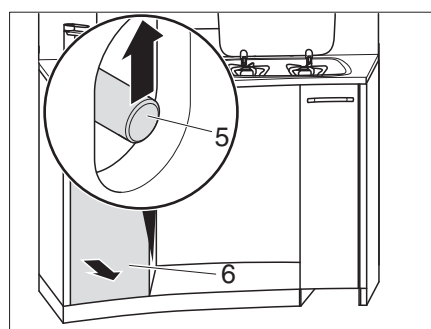
Bilde 126 Skru av sokkelen

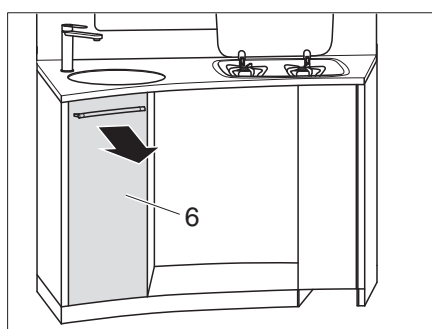
Bilde 127 Lås opp kjøkkenskuffene

Bilde 128 Ta ut kjøkkenskuffene

Bilde 129 Lås opp høy kjøkkenskuff

Bilde 130 Ta ut høy kjøkkenskuff

Skru av sokkelen:

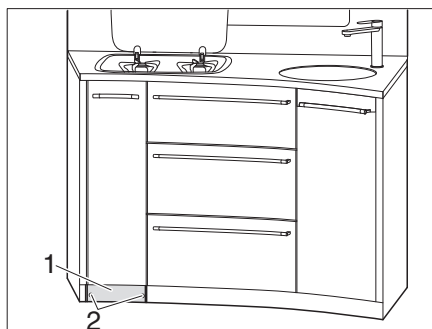
- Skru av de 2 skruene (Bilde 126,2) på sokkelen (Bilde 126,1).
- Ta av sokkelen (Bilde 126,1).

Ta ut kjøkkenskuffene:

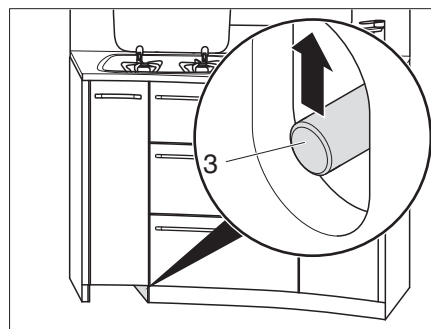
- Skyv skuffstangen (Bilde 127,3) oppover.
- Ta ut kjøkkenskuffene (Bilde 128,4).
- Grip gjennom åpningen, og skyv skuffstangen (Bilde 129,5) oppover.
- Ta ut høy kjøkkenskuff (Bilde 130,6).

7.9.2 Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Globetrotter)

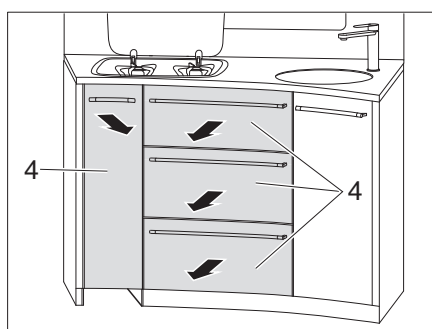
Ved strømbrydd kan kjøkkenskuffene låses opp manuelt.

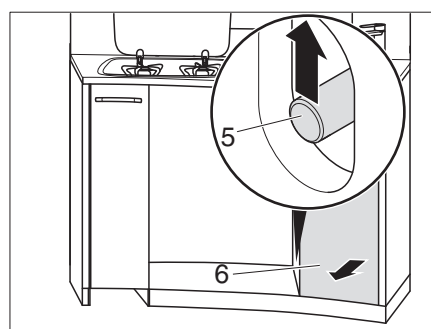
Bilde 131 Skru av sokkelen

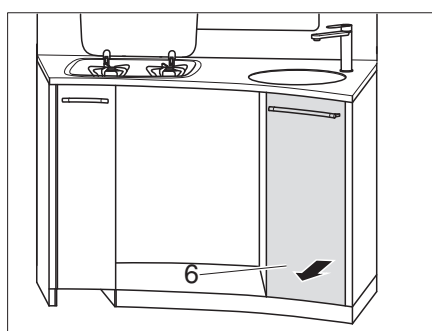
Bilde 132 Lås opp kjøkkenskuffene

Bilde 133 Ta ut kjøkkenskuffene

Bilde 134 Lås opp høy kjøkkenskuff

Bilde 135 Ta ut høy kjøkkenskuff

Skru av sokkelen:

- Skru av de 2 skruene (Bilde 131,2) på sokkelen (Bilde 131,1).
- Ta av sokkelen (Bilde 131,1).

Ta ut kjøkkenskuffene:

- Skyv skuffstangen (Bilde 132,3) oppover.
- Ta ut kjøkkenskuffene (Bilde 133,4).
- Grip gjennom åpningen, og skyv skuffstangen (Bilde 134,5) oppover.
- Ta ut høy kjøkkenskuff (Bilde 135,6).

7

Å bo i bobil

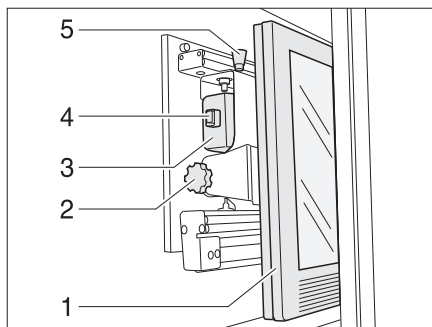
7.10 Fjernsynsapparat

- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Før hver avreise skal du kontrollere at antennen er plassert i parkeringsstilling. Fare for ulykker!

Flatskjerm i TV-skap

Flatskjermen er festet i et uttrekk i TV-skapet.

Bilde 136 TV-skap

Trekk fram fjernsynskonsollen:

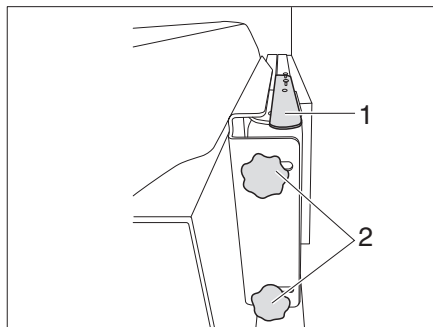
- Trykk på frigjøringsknappen (Bilde 136,5), og dra den holderen for flatskjermen frem til det stopper ved bruk av håndtaket (Bilde 136,4).

Sving fjernsynskonsollen:

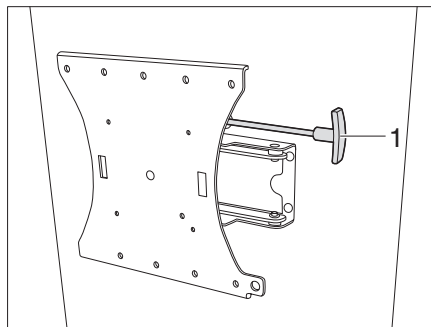
- Trekk i frigjøringsknappen (Bilde 136,1), og sving flatskjermen (Bilde 136,2) i ønsket stilling.
- Løsne fingerskrue (Bilde 136,3).
- Ønsket skråstilling av flatskjermen stilles inn og fingerskruen trekkes til igjen.

Flatskjerm med leddarm

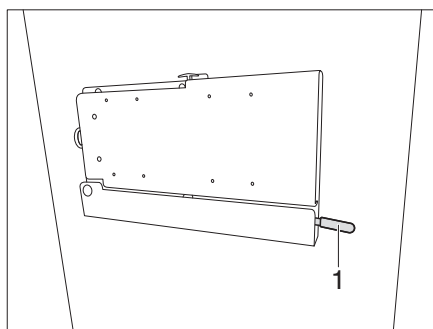
Flatskjermen er festet til en leddarm. Avhengig av modell finnes det leddarmer av forskjellige konstruksjoner.

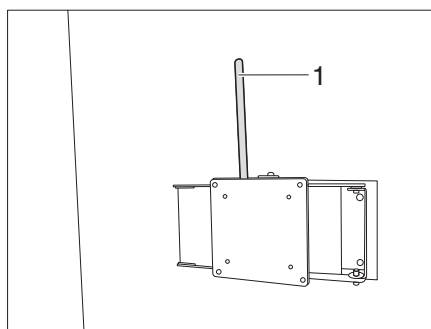
Bilde 137 Holder med leddarm (variant 1)

Bilde 138 Holder med leddarm (variant 2)

Bilde 139 Holder med leddarm (variant 3)

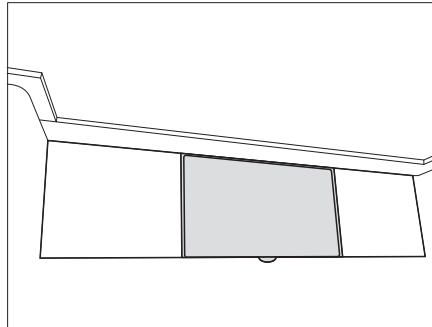

Bilde 140 Holder med leddarm (variant 4)

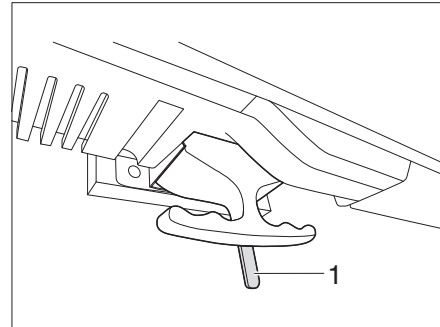
- Variant 1:**
- Trykk spaken (Bilde 137,1) ned for frigjøre flatskjermen fra låsen. Slipp spaken.
 - Løsne de to vingeskruene (Bilde 137,2), og sving flatskjermen i ønsket posisjon. Stram vingeskruene (Bilde 137,2) igjen.
- Variant 2:**
- Trekk i spaken (Bilde 138,1) for å løsne flatskjermen fra låseposisjonen.
 - Ta tak i flatskjermen med begge hender i øvre og nedre kant og still inn ønsket helling.
 - Skyv spaken (Bilde 138,1) inn igjen for å låse i posisjon.
- Variant 3:**
- Trykk spaken (Bilde 139,1) nedover.
 - Ta tak i flatskjermen med begge hender i øvre og nedre kant og still inn ønsket posisjon.
 - Skyv spaken (Bilde 139,1) oppover igjen for å låse i posisjon.
- Variant 4:**
- Trekk i spaken (Bilde 140,1).
 - Ta tak i flatskjermen med begge hender i øvre og nedre kant og still inn ønsket posisjon.
 - Skyv spaken (Bilde 140,1) tilbake i utgangsposisjon for å låse i posisjon.

Flatskjerm, senkbar

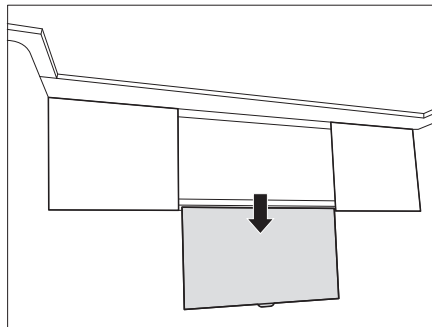
Flatskjermen med TV-soundsystem (Bilde 141) kan trekkes nedover for å se på TV i ønsket posisjon.

Bilde 141 Flatskjerm i øverste posisjon

Bilde 142 Låse opp flatskjerm

Bilde 143 Flatskjerm i nedre posisjon

Senke flatskjerm

- Skyv spaken (Bilde 142,1) mot venstre. Nå er sperren løsnet.
- Trekk flatskjermen nedover etter håndtaket (Bilde 143).
- Skyv spaken (Bilde 142,1) til midten. Nå er flatskjermen låst.

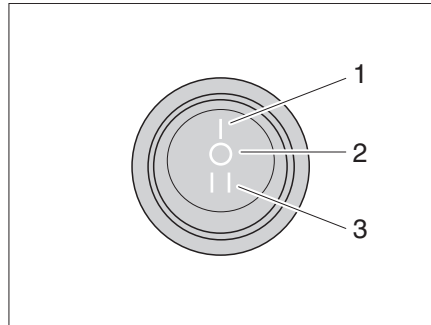
Skyv flatskjermen oppover

- Skyv spaken (Bilde 142,1) mot venstre. Nå er sperren løsnet.
- Skyv flatskjermen oppover etter håndtaket.
- Skyv spaken (Bilde 142,1) til midten. Nå er flatskjermen låst.

7.11 Radio i førerhuset

Radioen slås på med tenningen av motoren når bryteren er satt i posisjon 1 (Bilde 144,1). Den forsynes med strøm fra startbatteriet.

Hvis radioen skal brukes når motoren er slått av, må bryteren settes i posisjon 3 (Bilde 144,3): varig strøm.

Bilde 144 Bryter strømforsyning

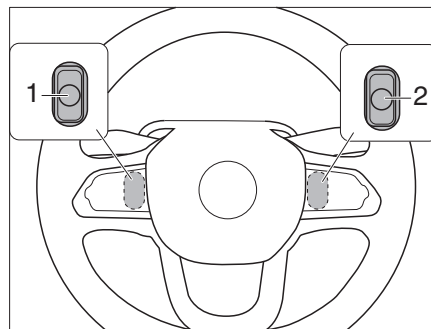
- 1 Posisjon 1 - Strømforsyning fra startbatteriet
- 2 Posisjon 0 - Av
- 3 Posisjon 3 - Strømforsyning fra karosseribatteriet

7.12 Ringe via handsfreeanlegg

▷ I kjøretøy på Fiat-base er de fremre knappene på rattet for telefonfunksjoner ikke tilordnet.

De bakre knappene på rattet er konfigurert for telefonfunksjoner (talestyring / ta imot og avslutte samtaler).

Bilde 145 Funksjoner på de bakre knappene på rattet (Fiat-modell)

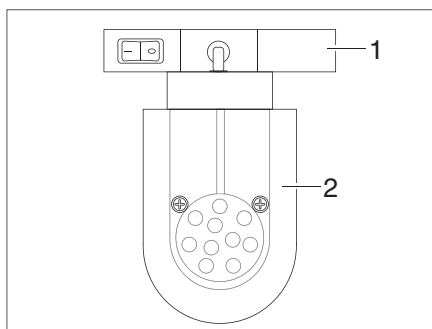
Pos.	Knappene på rattet bak	Funksjon
1	venstre	Sprachsteuerung
2	høyre	Ta imot og avslutte samtaler

7.13 Lamper

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme.
- ▶ Ikke berør lyspærene og lampeholderne før de er avkjølt.
- ▶ Når lampen slås på eller fremdeles er varm, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander som rullegardiner eller forheng være minst 30 cm. Brannfare!

Avhengig av modellen er lysene utstyrt med halogenpærer, lysstoffrør eller LED-lamper. Se kapitlet 13 for informasjon om utskifting av lyspærer og eventuelt batterier.

Bilde 146 LED-spotlight (eksempel)

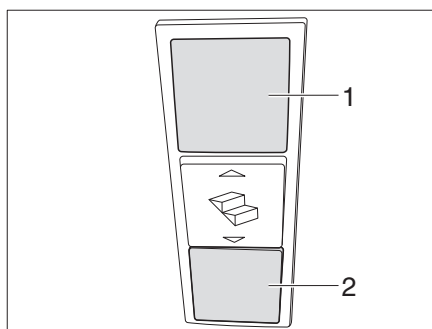
Flytte LED-spotlight:

- Ta tak i holderen (Bilde 146,1) og drei den 90°.
- Ta spotlighten (Bilde 146,2) ut av skinnesystemet.
- Sett LED-spotlighten (Bilde 146,2) på ønsket sted i skinnesystemet, og drei den 90°.

7.14 Lysbryter

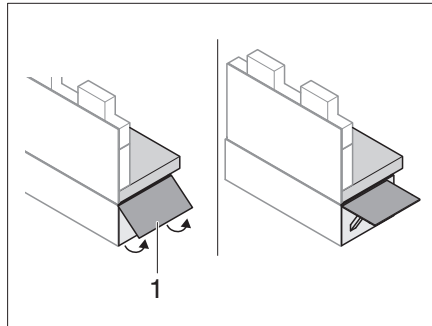
- ▶ Lysbryteren er plassert forskjellig avhengig av modell. Lysbryterne befinner seg enten direkte på lampen eller i lysområdet til denne, f.eks. i nærheten av sittegruppen.

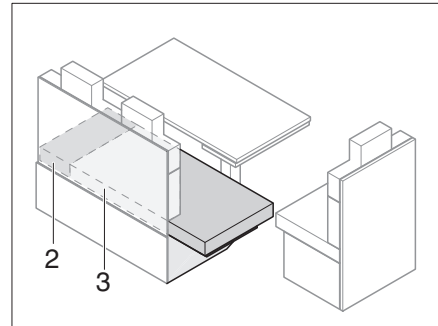
Bilde 147 Lysbryter

Avhengig av modell befinner lysbryteren for belysning av innstigningen (Bilde 147,1) og utebelysningen (Bilde 147,2) seg i inngangsområdet nede.

7.15 Forstørre sittegruppe

Bilde 148 Vippe ut benkeforlengelsen

Bilde 149 Etter forstørringen

Utvide sittegruppen:

- Vipp benkeforlengelsen (Bilde 148,1) oppover.
- Trekk sitteputen (Bilde 149,3) inn på benkeforlengelsen.
- Legg ekstraputen (Bilde 149,2) mellom sitteputene (Bilde 149,3) og ytterveggen.
- Forstørr bordet (se avsnitt 7.8).

Forminske sittegruppen:

- Forminske bordet (se avsnitt 7.9).
- Fjern ekstraputen (Bilde 149,2).
- Trekk sitteputen (Bilde 149,3) inn på sittebenken.
- Skyv inn opplåsingsknappen, og vipp inn benkeforlengelsen (Bilde 148,1).

7.16 Senger

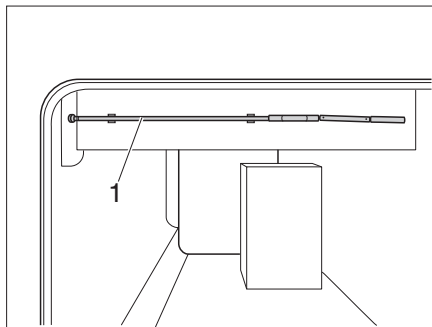
- ▶ Den nedfellbare sengen kan belastes med maksimalt 200 kg.
- ▶ Den nedfellbare sengen må ikke brukes til oppbevaring av bagasje. Når sengen ikke er i bruk, må kun sengetøy for to personer oppbevares der.
- ▶ Den nedfellbare sengen må bare brukes når den er senket helt og sikkerhetsnettet er festet.
- ▶ Når den nedfellbare sengen har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelene ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.
- ▶ Pass på at den nedfellbare sengen bare betjenes av voksne eller ansvarlige personer.
- ▶ Bruk bare den nedfellbare sengen når kjøretøyet står i ro.
- ▶ Ved bruk av den nedfellbare sengen må man være ytterst forsiktig.
- ▶ Pass på at ingen barn befinner seg i arbeidsrekkevidden til den nedfellbare sengen.
- ▶ La aldri små barn ligge i den nedfellbare sengen uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke kan falle ut av den nedfellbare sengen.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.
- ▶ Sørg for at fallsikringsbøylen er montert foran vinduet (se kapittel 7.5.14).
- ▶ Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen når sengen senkes ned. Brannfare!
- ▶ Slå av leselampene i den nedfellbare sengen når sengen skyves oppover. Brannfare!

7.16.1 Queen-seng som kan justeres i høyden

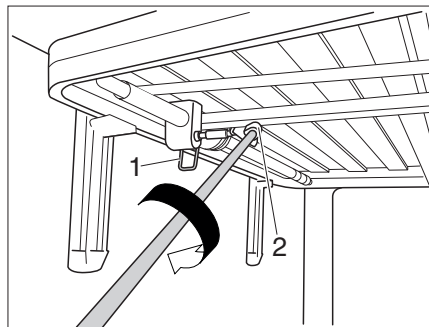

- Før sengen brukes, må du kontrollere at låsespaken er i låst stilling (Bilde 153).

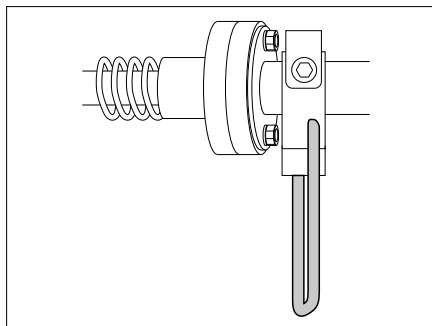
Det er et oppbevaringsrom under sengen. For å rydde inn og ut av oppbevaringsrommet kan høyden på Queen-sengen justeres.

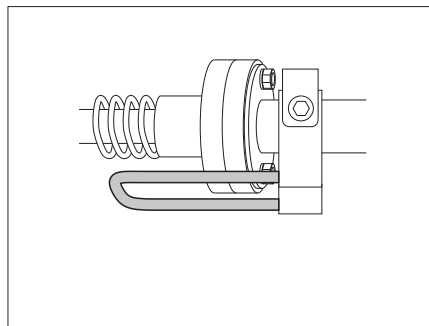
Bilde 150 Sveiv til høydejustering

Bilde 151 Høydejustering

Bilde 152 Låsespak i opplåst stilling

Bilde 153 Låsespak i opplåst stilling

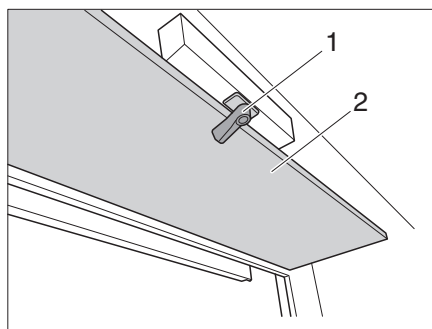
Justere høyden på sengen:

- Ta sveiven (Bilde 150,1) ut av holderen.
- Lås opp låsespaken (Bilde 151,1). Sengen kan nå justeres.
- Skyv sveiven inn i det magnetiske firkantfestet (Bilde 151,2). Høyden på sengen kan nå endres.

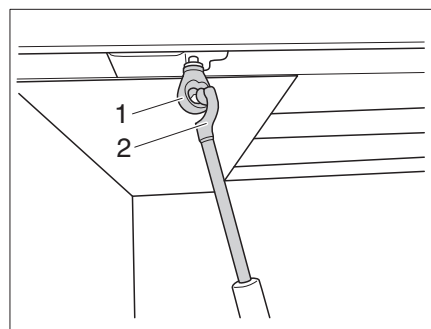
Feste sengen:

- Trekk sveiven ut av firkantfestet (Bilde 151,2) og oppbevar den i holderen.
- Sett låsespaken i låst stilling (Bilde 153).

Juster høyden på queen-size sengen (ny design)

Bilde 154 klaff for sveiv

Bilde 155 Høyderegulering

Justere høyden på sengen:

- Løsne sperren (Bilde 154,1) og brett ned (Bilde 154,2) klaffen. Sveiven for høydejustering er plassert bak klaffen.
- Ta sveiven ut av holderen.
- Hekt sveiven (Bilde 155,2) inn i maljen (Bilde 155,1) på høydejusteringen.
- Drei sveiven til ønsket høyde på sengen er nådd.

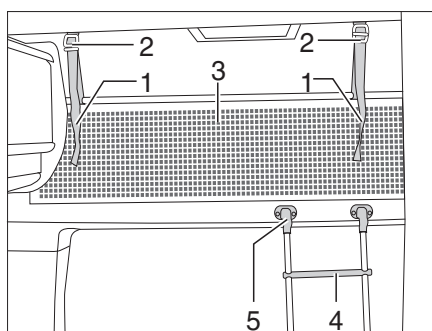
7.16.2 Sovealkove

- ▶ Belast sovealkoven med maks. 200 kg.
- ▶ Bruk kun sovealkoven når sikringsnettet er spent opp.
- ▶ La aldri små barn ligge i sovealkoven uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av sovealkoven.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

- ▶ Ikke belast sovealkoven uten madrass. Formdelen i plast kan brette!

Bilde 156 Sovealkove

Stige Bruk alltid stigen (Bilde 156,4) (standardutstyr) til å klatre opp i sovealkoven.

Feste: ■ Stigen festes i holdeanordningen (Bilde 156,5) på sovealkovekanten.

7

Å bo iobil

Sikkerhetsnett

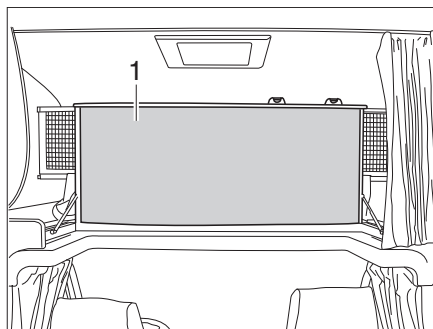
Sikkerhetsnettet (Bilde 156,3) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personene befinner seg i alkoen.

Feste:

- Fest holdestroppene (Bilde 156,1) i holderen i taket (Bilde 156,2).

Vippemekanisme

Avhengig av modell, kan alkoesengen slås opp. Det gjør det enklere å bevege seg mellom førerhuset og boenheten.

Bilde 157 Sovealkove, slått opp

Slå oppover:

- Åpne eventuelt førerhuskilleveggen (se avsnittet 7.3).
- Løft opp madrassen foran og legg den på rammen.
- Slå opp sovealkoven (Bilde 157,1) foran. Sovealkoven holdes i øvre stilling av fjærer med gasstrykk.

Slå ned:

- Trekk sovealkoven ned.
- Trykk eventuelt madrassen ned bak rammen.

7.16.3 Nedfellbar seng (I-modell)

- ▶ Fest den nedfellbare sengen i taket med sikkerhetsselen før kjøreturen starter. Stram sikkerhetsselen helt.
- ▶ Alt etter setemodell står ryggstøtten under sterk fjærspenning. Når det ved slike seter ikke virker noen motstand mot ryggstøtten, vil ryggstøtten slå forover når den låses opp.
- ▶ Beveg bare den nedfellbare sengen når det ikke befinner seg last eller personer på den.
- ▶ Hvis det er en takluke over den nedfellbare sengen, må blendingsgardinen ikke lukkes når den nedfellbare sengen er i øvre posisjon.

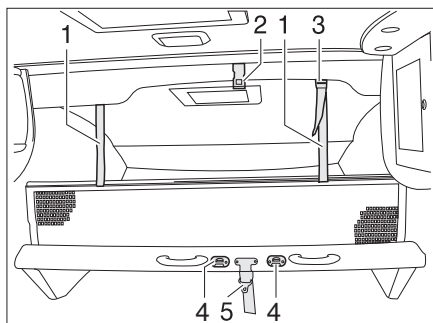

- ▶ Når du slår opp den nedfellbare sengene, må du passe på at sengetøyet ikke trykker mot sidegardinene. For da kan gardinene klemmes fast i stangen og bli skadet eller tilsmusset.

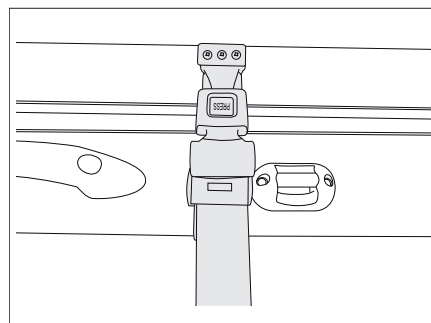
Forberedelse av førerhuset

Førersetet og passasjeretsetet må utstyrsavhengig settes i forskjellige stillinger før den nedfellbare sengen kan felles ned.

- Variant 1** Sitteplatene til midtre sittegruppe, som er plassert mot kjøreretningen, er **ikke** utstyrt med nakkestøtter (**ingen** sikkerhetspakke).
- Førersetet og passasjeretet dreies i kjøreretning, låses og skyves bakover.
 - Ryggstøet vipres bakover.
 - Trekk opp blendingsgardinen i førerhuset.
- Variant 2** Sitteplatene til midtre sittegruppe, som er plassert mot kjøreretningen, er utstyrt med nakkestøtter (sikkerhetspakke). Nakkestøttene på førersetet og passasjeretet kan tas av.
- Ta av nakkestøttene.
 - Førersetet dreies i kjøreretning, låses og skyves bakover.
 - Ryggstøet til førersetet vipres bakover.
 - Passasjeretet skyves forover og ryggstøet vipres helt bakover.
 - Passasjeretet vris så langt mot kjøreretningen at den nedfellbare sengen kan senkes ned.
 - Trekk opp blendingsgardinen i førerhuset.
- Variant 3** Sitteplatene til midtre sittegruppe, som er plassert mot kjøreretningen, er utstyrt med nakkestøtter (sikkerhetspakke). Nakkestøttene på førersetet og passasjeretet kan **ikke** tas av.
- Førersetet og passasjeretet skyves forover og ryggstøet vipres helt bakover.
 - Førersetet og passasjeretet vris så langt mot kjøreretningen at den nedfellbare sengen kan senkes helt ned.
 - Trekk opp blendingsgardinen i førerhuset.
- Variant 4** Rygglenene til førersetet og passasjeretet må være felt frem før den nedfellbare sengen senkes.
- Førersetet og passasjeretet dreies i kjøreretningen, låses og skyves bakover.
 - Lås opp rygglenet, og fell det helt frem.
 - Trekk for blendingsgardinen i førerhuset.

**Manuelt nedfellbar seng
(variant 1)**

Bilde 158 Manuelt nedfellbar seng

Bilde 159 Sikkerhetssele for manuelt nedfellbar seng

Senke ned nedfellbar seng:

- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Åpne låsen til sikkerhetssele.
- Trekk ned den nedfellbare sengen med begge hender.

Fold opp nedfellbar seng:

- Slå av leselampene i taket over den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnettet, og legg sikkerhetsnettet under madrassen.
- Skyv nedfellbar seng opp med begge hender.
- Sikre den nedfellbare sengen ved å feste sikkerhetssele (Bilde 158,5) til taket (Bilde 158,2).

Stige

Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedslagbare sengen.

Feste:

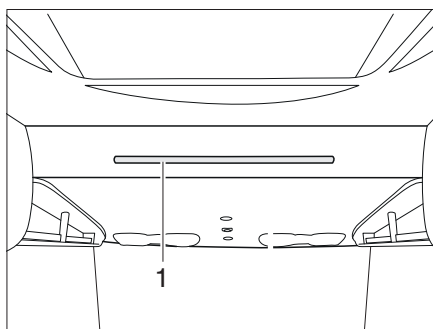
- Stigen festes med to bøyler i festene (Bilde 158,4) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett

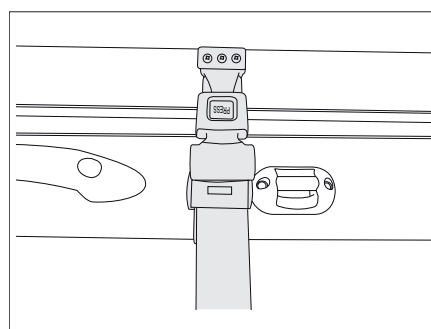
Sikkerhetsnettet er som standard plassert mellom madrassen og sengebunnen. Ikke spenn fast sikkerhetsnettet før personene befinner seg i alkoven.

Feste:

- Fest holdestroppene (Bilde 158,1) i holderen i taket (Bilde 158,2).

**Manuelt nedfellbar seng
(variant 2)**

Bilde 160 Manuelt nedfellbar seng

Bilde 161 Sikkerhetssele for manuelt nedfellbar seng

Senke ned nedfellbar seng:

- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Åpne låsen til sikkerhetssele.
- Hold i håndtaket (Bilde 160,1) på den nedfellbare sengen med begge hender, og trekk den ned.

7

Å bo iobil

Felle opp den nedfellbare sengen:

- Slå av leselampene i taket over den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnett, og legg sikkerhetsnett under madrassen.
- Hold i håndtaket på den nedfellbare sengen med begge hender, og trykk den opp.
- Sikre den nedfellbare sengen ved å feste sikkerhetssele (Bilde 161) i taket.

Stige Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedfellbare sengen.

Feste: ■ Fest stigen med de to bøyene i håndtaket (Bilde 160,1) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnett er som standard plassert mellom madrassen og sengebunnen. Ikke spenn fast sikkerhetsnett før personene befinner seg i alken.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 156,1) i holderen i taket (Bilde 156,2).

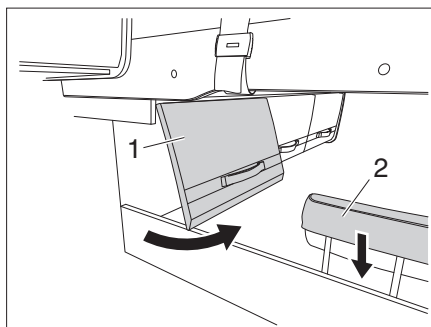
Elektrisk nedfellbar midtseng (varinat 1)

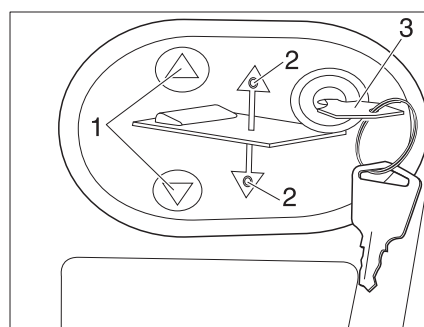
- ▶ Når den nedfellbare sengen har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.

- ▶ Monter fallsikringen.

Bilde 162 Luke til oppbevaringsrom og hodestøtte

Bilde 163 Betjeningspanel til elektrisk nedfellbar seng

Senke eller heve nedfellbar seng:

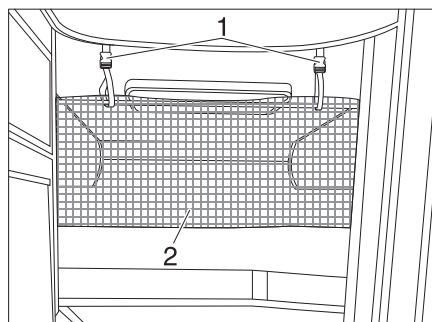
- Åpne luken (Bilde 162,1) til oppbevaringsrommet.
- Senk hodestøtten (Bilde 162,2).
- Sett nøkkelen (Bilde 163,3) i betjeningspanelet.
- Trykk på knappen eller (Bilde 163,1) og hold den inntrykt. Den aktuelle LED-en (Bilde 163,2) lyser, og den nedfellbare sengen senkes eller heves.
- Når ønsket posisjon er nådd, slipper du knappen eller (Bilde 163,1) igjen. Den aktuelle LED-en (Bilde 163,2) slukner.
- Trekk ut nøkkelen (Bilde 163,3).

7

Å bo i bobil

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet (Bilde 171,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Bilde 164 Sikkerhetsnett

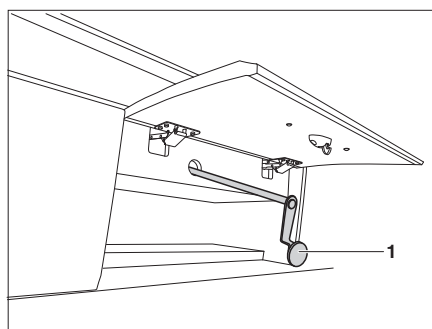
Feste:

- Fest holdestroppene (Bilde 171,1) i festene i taket.

Nøddrift nedfellbar seng

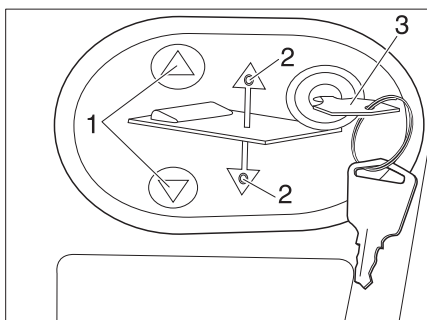
- ▷ Ved strømbrudd kan den elektriske, nedfellbare sengen også betjenes med en nødsveiv (Bilde 165). Denne befinner seg bak luken til et oppbevaringsrom.

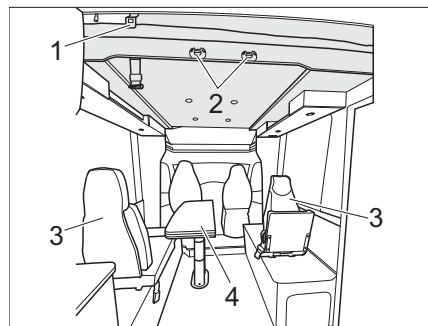
Bilde 165 Nødbetjening til elektrisk nedfellbar seng

**Elektrisk nedfellbar
midseng (variant 2)**

- ▶ Når den nedfellbare senga har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.
- ▶ Hvis midtre løfteseng befinner seg i midtre stilling, må sikringsnettene være montert.

Bilde 166 Betjeningspanel til elektrisk nedfellbar seng

Bilde 167 Elektrisk nedfellbar seng (variant 3)

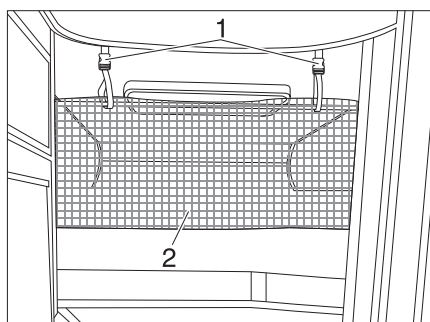
Senk løfteseng ned til midtre stilling:

- Løsne sikringsreim.
- Hodestøtten kan trekkes ut forbi sperren til den stopper. Senk polsteret.
- Lukk kokeplatedekselet.
- Sett nøkkelen (Bilde 166,3) i betjeningspanelet.
- Trykk på tasten (Bilde 166,1) og hold den trykket. Den aktuelle LED-en (Bilde 166,2) lyser, og løftesengen senker seg ned til midtstillingen og blir deretter stående.

Stige Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedfellbare senga.

Feste: ■ Stigen festes med to bøyler i festene (Bilde 167,2) på den nedfellbare senga.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet (Bilde 168,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i senga.

Bilde 168 Sikkerhetsnett

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 168,1) i krokene i taket.

7

Å bo iobil

Innrett soveplasser under løftesengen:

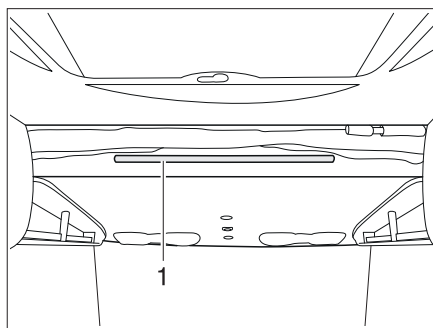
Hvis løftesengen befinner seg i midtre stilling, kan to ekstra soveplasser innrettes under dette.

- Kjør 2-søylet vippebord, senkbart (Bilde 167,4) nedover (se kapittel 7.8.8).
- Demonter 2 enkeltseter (Bilde 167,3) og lagre dem.
- Innordne polster på de nedre soveplassene.

Kjør løftesenk helt ned:

- Kjør 2-søylet vippebord, senkbart (Bilde 167,4) nedover (se kapittel 7.8.8).
- Demonter 2 enkeltseter (Bilde 167,3) og lagre dem.
- Skyv ev. fører- og passasjersele fremover.
- Trykk på tasten (Bilde 166,1) og hold den trykket. Den aktuelle LED-en (Bilde 166,2) lyser, og den nedfellbare sengen senkes helt ned.

Elektrisk nedfellbar seng (variant 1)

Bilde 169 Elektrisk nedfellbar seng

Senke ned nedfellbar seng:

- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Nedfellbar seng senkes automatisk.

Felle opp den nedfellbare sengen:

- Slå av leselampene i taket over den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnettet, og legg sikkerhetsnettet under madrassen.

Stige

Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedslagbare sengen.

- Fest stigen med to bøyler i festestangen (Bilde 169,1) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personene befinner seg i den nedfellbare sengen.

Feste:

- Fest holdestroppene (Bilde 158,1) i krokene (Bilde 158,3) i taket.

7

Å bo iobil

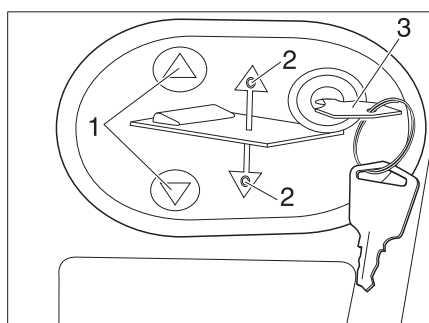
Elektrisk nedfellbar seng (variant 2)

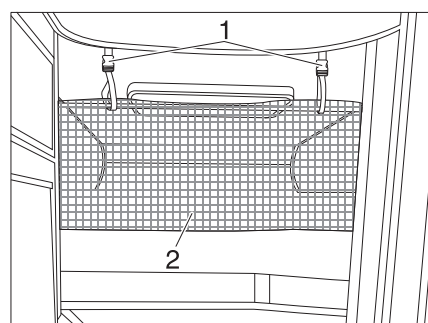
- ▶ Når den nedfellbare sengen har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.

- ▶ Monter fallsikringen.

Bilde 170 Betjeningspanel til elektrisk nedfellbar seng

Bilde 171 Sikkerhetsnett

Senke eller heve nedfellbar seng:

- Sett nøkkelen (Bilde 170,3) i betjeningspanelet (Bilde 170,2).
- Trykk på knappen ▼ eller ▲ (Bilde 170,1) og hold den inntrykt. Den aktuelle LED-en (Bilde 170,2) lyser, og den nedfellbare sengen senkes eller heves.
- Når ønsket posisjon er nådd, slipper du knappen ▼ eller ▲ (Bilde 170,1) igjen. LED-en (Bilde 170,2) slukner.
- Trekk ut nøkkelen (Bilde 170,3).

Sikkerhetsnett

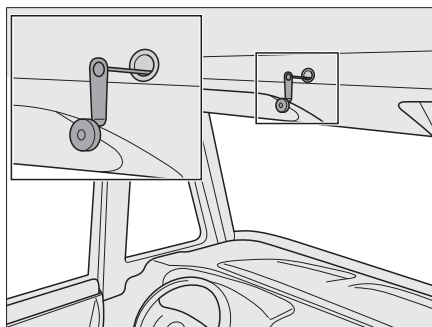
Sikkerhetsnettet (Bilde 171,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Feste:

- Fest holdestroppene (Bilde 171,1) i festene i taket.

Nødbetjening til elektrisk nedfellbar seng

- ▷ Ved strømbrudd kan den elektriske, nedfellbare sengen også betjenes med en nødsveiv (Bilde 172). Denne befinner seg på kjøkkenet.

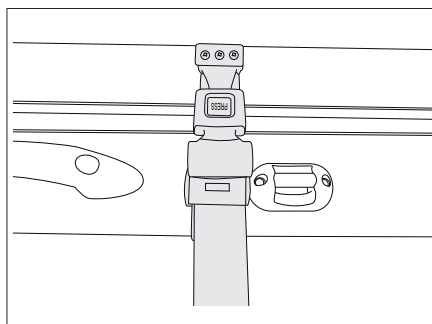
Bilde 172 Nødbetjening til elektrisk nedfellbar seng

7.16.4 Nedfellbar seng (T-modell)

- ▶ Før avreise må den nedfellbare sengen sikres. Lås den nedfellbare sengen.
- ▶ Hvis det er en takluke over den nedfellbare sengen, må blendingsgardinen ikke lukkes når den nedfellbare sengen er i øvre posisjon.

- ▷ Når du slår opp den nedfellbare sengene, må du passe på at sengetøyet ikke trykker mot sidegardinene. For da kan gardinene klemmes fast i stangen og bli skadet eller tilsmusset.

Bilde 173 Sikkerhetsselen

Den nedfellbare sengen befinner seg over den fremre sittegruppen.

Åpne den nedfellbare sengen:

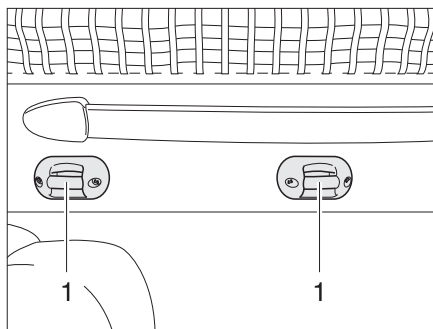
- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Løsne sikkerhetsselen (Bilde 173).

Låse nedfellbar seng:

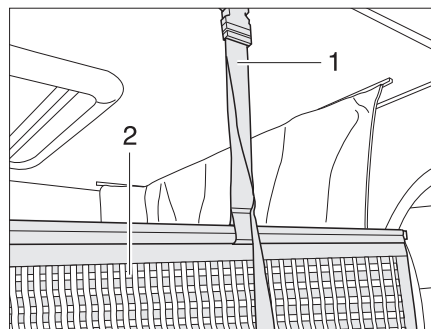
- Slå av leselysene i den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnett, og legg sikkerhetsnett under madrassen.
- Sett på sikkerhetsselen (Bilde 173).

7

Å bo iobil

Bilde 174 Holder stige

Bilde 175 Holder sikkerhetsnett

Stige Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedslagbare sengen.

- Fest stigen med begge bøyene i festene (Bilde 174,1) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet (Bilde 175,2) med festestroppene ligger under madrassen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personene befinner seg i den nedfellbare sengen.

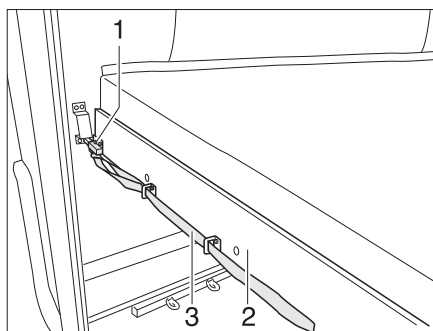
Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 175,1) i krokene i taket.

7.16.5 Køyeseng

- Belast køyesengen med maks. 100 kg.
- Bruk kun køyesengen når sikringsnettet er spent opp.
- La aldri små barn ligge i køyesengen uten oppsyn.
- Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av køyesengen.
- Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

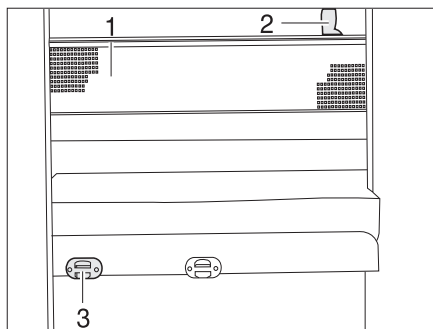
På enkelte modeller er det en køyeseng i bakre del. Køyesengen kan også brukes som lasteluke bak.

Bilde 176 Køyeseng (bak)

Ominnrede køyeseng til lasteluke:

- Trekk i sløyfen (Bilde 176,3) og løsne låsen (Bilde 176,1).
- Trekk sengebunnen (Bilde 176,2) med madrassen framover til den knepper inn i låsen.

Bilde 177 Sikkerhetsnett

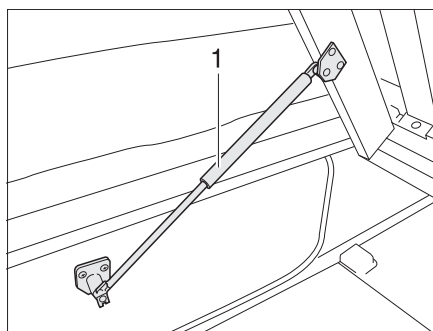
Stige Bruk alltid den medfølgende standardstigen til å klatre opp i den øverste sengen.

Feste: ■ Stigen festes i holdeanordningen (Bilde 177,3) på dekslet.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet (Bilde 177,1) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 177,2) i krokene i taket.

7.16.6 Fast seng (gassfjærer)

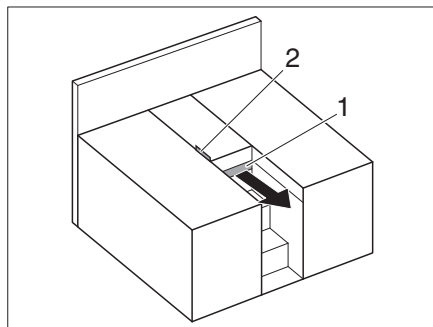
Bilde 178 Fast seng

Det er et oppbevaringsrom under sengen. Fell opp sengebunnen når du skal legge noe i eller ta noe ut av oppbevaringsrommet inne i kjøretøyet.

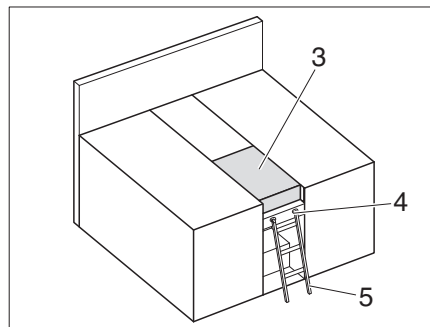
For å åpne: ■ Løft opp madrassen foran og legg den på rammen.
■ Løft sengebunnen. Gasstrykkfjærene (Bilde 178,1) holder sengebunnen i åpen stilling.

For å stenge: ■ Trykk sengebunnen ned mot motstanden til gasstrykkfjærene.
■ Trykk eventuelt madrassen ned bak rammen.

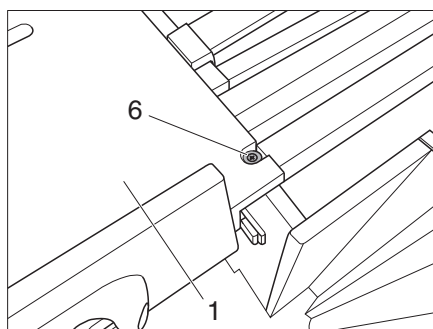
7.16.7 Ominnredning fra enkelt seng til dobbeltseng

Bilde 179 Enkelt senger

Bilde 180 Dobbelt seng

Bilde 181 Låsebolt for uttrekk

Enkelt sengene kan ominnredes til en dobbeltseng.

- Løsne festestroppen (Bilde 179,2) og trekk ut forlengeren (Bilde 179,1).
- Sikre uttrekk (Bilde 181,1) i låsebolten (Bilde 181,6) eller bruk låsebolten (Bilde 181,6) som anslag for uttrekk (avhengig av planløsning).
- Legg på ekstra polstring (Bilde 180,3).

Gjør om fra dobbeltseng til enkelt seng

- Ta av (Bilde 180,3) den ekstra polstringen.
- Løft uttrekk (Bilde 181,1) ut av låsebolten (Bilde 181,6).
- Skyv inn forlengeren (Bilde 181,1) og fest festestroppen (Bilde 179,2).

Sikkerhetsnett

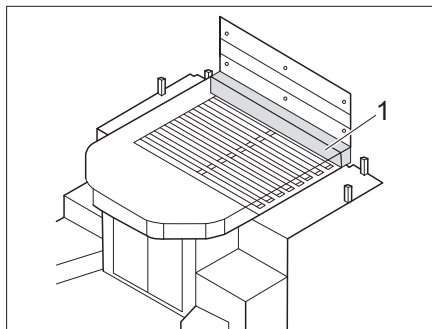
Sikkerhetsnettet (Bilde 171,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 171,1) i krokene i taket.

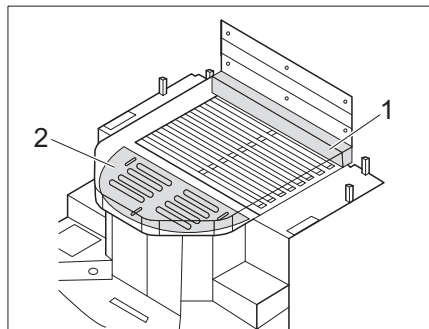
Stige Bruk alltid den medfølgende standardstigen (Bilde 180,4) til å klatre opp i den øverste sengen.

Feste: ■ Fest stigen (Bilde 180,4) med anordningene i holderne (Bilde 180,3) på dekket.

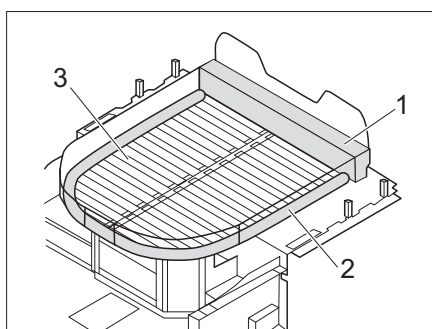
7.16.8 Sengeforlengelser ved Queens-senger

Bilde 182 Sengeforlengelse - variante 1

Bilde 183 Seng med madrassforlengelse (med ekstramadrass og uttrekksseng)

Bilde 184 Seng med madrassforlengelse (med ekstramadrass og sengerist)

Queens-sengen kan forstørres med ekstramadrasser og andre utfyllinger.

Madrassforlengelse med tilleggsmadrass (variant 1):

- Legg inn tilleggsmadrass (Bilde 182,1) på toppsiden av Queens-sengen.

Madrassforlengelse med tilleggsmadrass og uttrekksseng (variant 2):

- Legg inn tilleggsmadrass (Bilde 183,1) på toppsiden av Queens-sengen.
- Trekk ut uttrekksseng (Bilde 183,2).

Madrassforlengelse med tilleggsmadrass og sengerist (variant 3):

- Legg inn tilleggsmadrasser (Bilde 184,1 og 2) på toppsiden og rundt Queens-sengen.
- Trekk ut sengerist (Bilde 184,3).

7.17 Ominnrede sittegrupper til senger

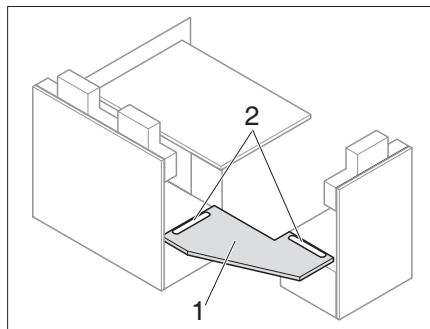

- Ved ulykker, nødbremsing eller på ujevne veier kan ekstraputer med forsterket underside bli slynget gjennom kjøretøyet og skade passasjerene. Før man starter turen, må man lagre ekstraputene sikkert eller feste dem med festeremmene som er beregnet til dette.

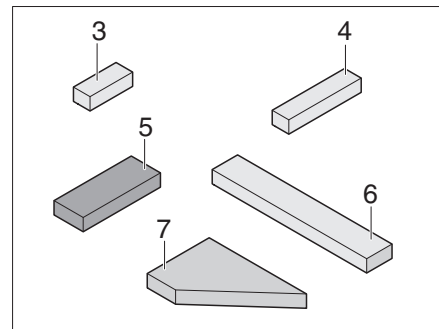

- Sittegruppen kan avhengig av modellen avvike i form og plassering fra den som vises her.
- Avhengig av modellen må eventuelt den medfølgende ekstraputen legges mellom sitteputene.

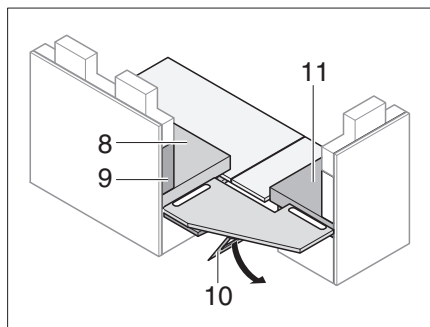
7.17.1 Bygge om buesofa med langsgående sete

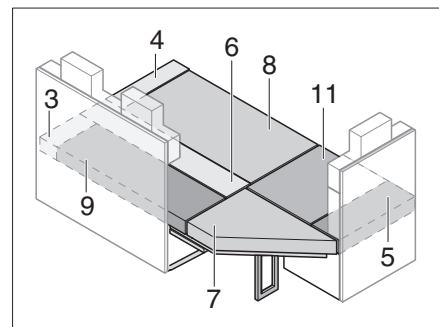
Bilde 185 Sette inn forsterkningsplate

Bilde 186 Ekstrapute

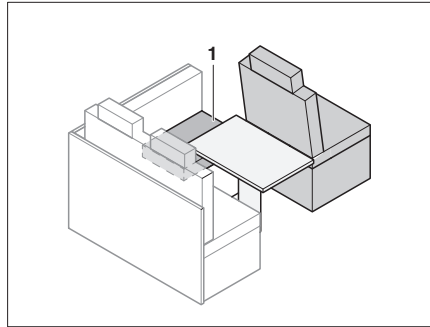
Bilde 187 Støtte forsterkningsplate

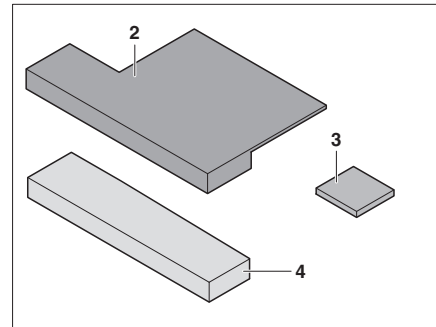
Bilde 188 Etter ominnredning

- Forleng bordet og bygg det om til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Sett forsterkningsplaten (Bilde 185,1) inn i sporene (Bilde 185,2).
- Fell ut støtten (Bilde 187,10) under forsterkningsplaten (Bilde 185,1).
- Legg på sitte-, rygg- og ekstraputer som vist på Bilde 188 (posisjonsnummeret henviser til Bilde 186 og Bilde 187).

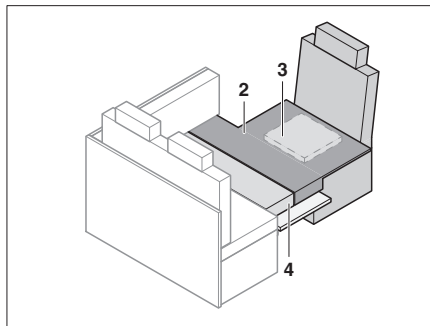
7.17.2 Ominnrede buesofa til nødseng (frittstående bord)

Bilde 189 Før ominnredning

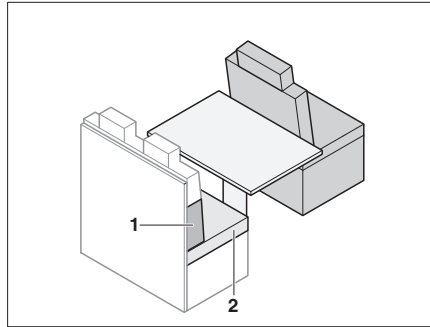
Bilde 190 Ekstrapute

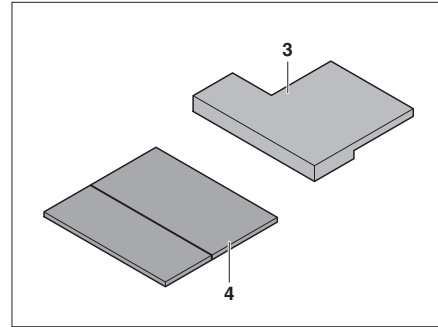
Bilde 191 Etter ominnredning

- Drei førersetet (180° bakover til sittegruppen) og skyv det helt frem.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Legg sitteputen (Bilde 189,1) til side.
- Hvis det er til stede, fest setekilen (Bilde 190,3) på ekstraputen (Bilde 190,2) (med borrelås).
- Legg på ekstraputen som vist i Bilde 191.
- Skyv førersetet bakover igjen.

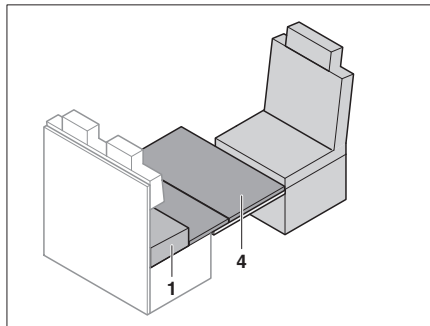
7.17.3 Ominnrede buesofa til nødseng (fasthengende bord)

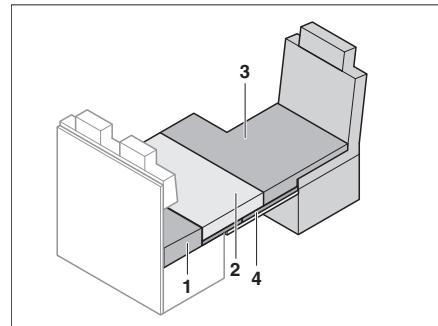
Bilde 192 Før ominnredning

Bilde 193 Ekstrapute

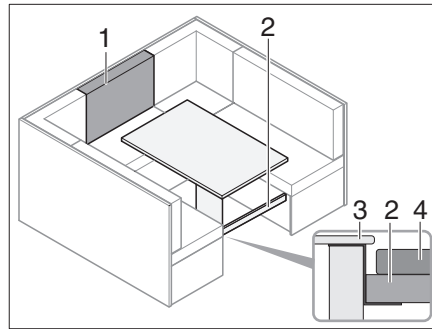
Bilde 194 Legge på nødsengunderlag

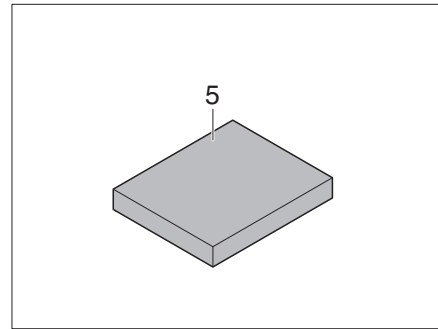
Bilde 195 Etter ominnredning

- Drei førersetet (180° bakover til sittegruppen) og skyv det helt frem.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Fjern sitteputen (Bilde 192,2).
- Legg nødsengunderlaget (Bilde 194,4) på bordet. Legg framkanten av nødsengunderlaget direkte på førersetet.
- Legg ekstraputen (Bilde 195,3) på førersetet.
- Legg sitteputen (Bilde 195,2) på nødsengunderlaget.
- Legg ryggputen (Bilde 192,1) mellom sitteputen og bakveggen. Vær oppmerksom på kileformen.

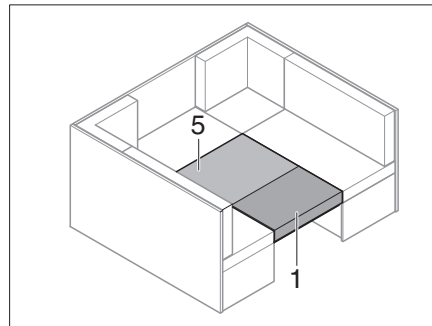
7.17.4 Ominnrede hjørnesofa i bakre del

Bilde 196 Før ominnredning

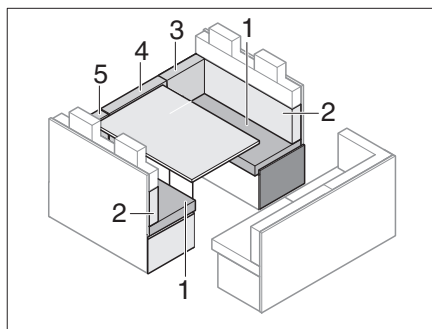
Bilde 197 Ekstrapute

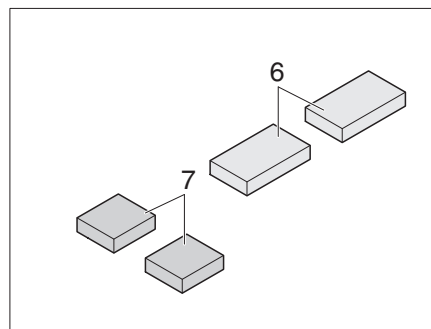
Bilde 198 Etter ominnredning

- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Sett inn krysstøtten (Bilde 196,2) under kistelokket (Bilde 196,3).
- Skyv krysstøtten (Bilde 196,2) under bordet, (Bilde 196,4) slik at denne blir støttet.
- Legg ekstraputen (Bilde 197,5) midt på bordet.
- Legg ryggputen (Bilde 196,1) på bordet før ekstraputen.

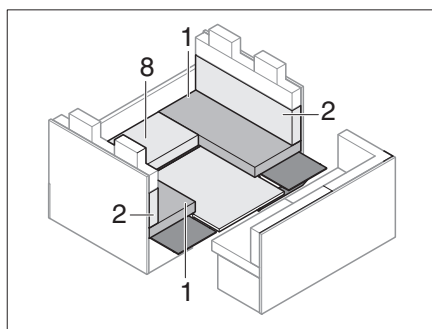
7.17.5 Ominnrede motsatt sittegruppe med langsgående benk

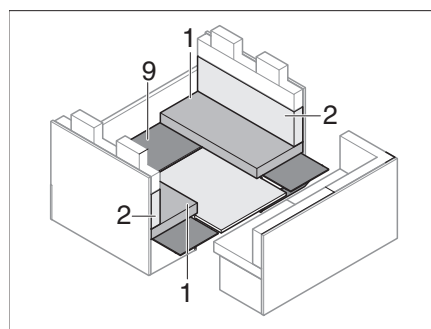
Bilde 199 Før ominnredning

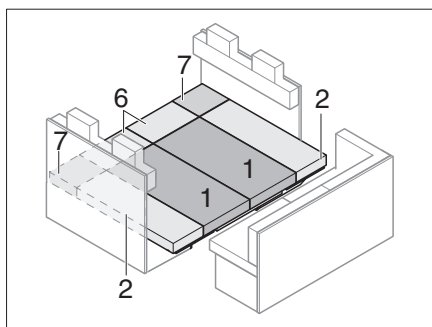
Bilde 200 Ekstrapute

Bilde 201 Under ominnredning

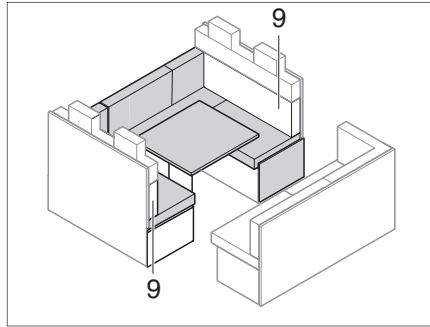
Bilde 202 Under ominnredning

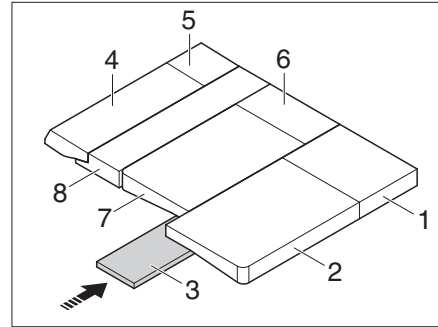
Bilde 203 Etter ominnredning

- Fjern ryggputene (Bilde 199,3,4 og 5), og legg dem til side.
- Slå opp benkeforlengelsen (Bilde 185).
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Fjern sitteputen (Bilde 201,8) og underlaget.
- Skyv det ombygde bordet mellom sittebenkene.
- Sett underlaget (Bilde 202,9) tilbake på plass.
- Legg på sitte-, rygg og ekstraputer som vist på Bilde 203.

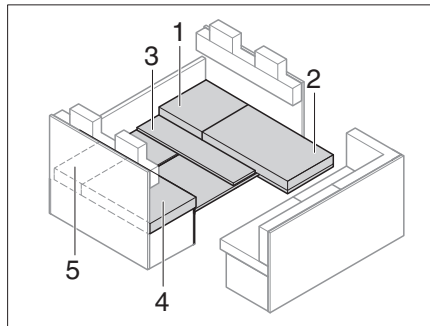
7.17.6 Ominnrede motsatt sittegruppe med langsgående benk

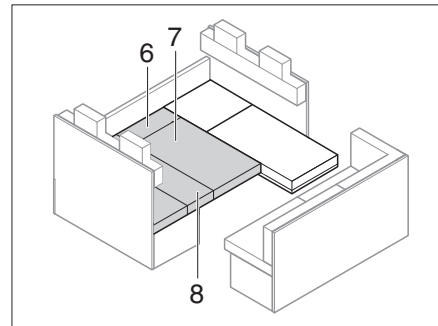
Bilde 204 Før ominnredning

Bilde 205 Ekstrapute

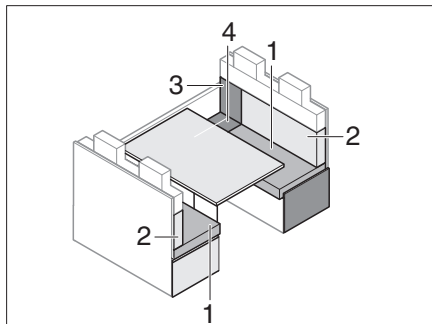
Bilde 206 Under ominnredning

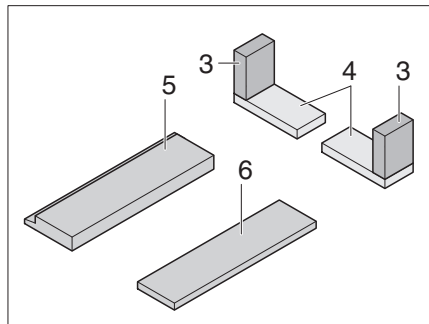
Bilde 207 Etter ominnredning

- Fjern ryggputen (Bilde 204,9) og legg den til side.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 203 til Bilde 207.

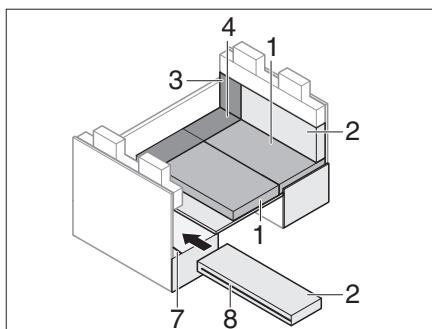
7.17.7 Bygge om motsatt sittegruppe med langsgående benk (med/uten ISOFIX)

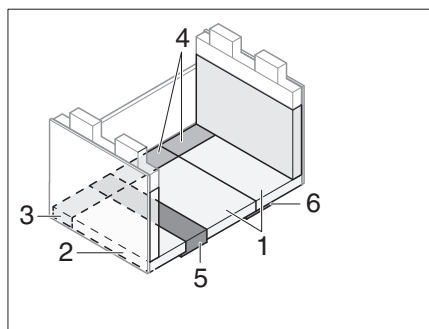
Bilde 208 Før ominnredning

Bilde 209 Ekstrapute

Bilde 210 Under ominnredning

Bilde 211 Etter ominnredning

Uten ISOFIX:

- Fjern ryggputen (Bilde 208,2) og legg den til side.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Skyv det ombygde bordet mellom setebenkene.
- Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 211.

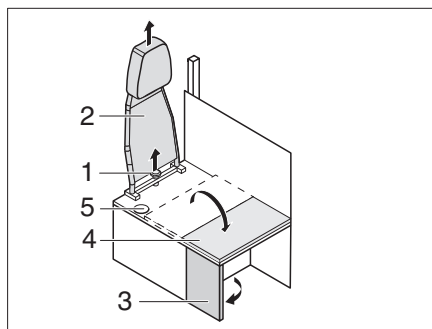
Med ISOFIX:

- Fjern ryggputen (Bilde 208,2) og legg den til side.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Skyv det ominnredede bordet mellom setebenkene.
- Åpne glidelåsen (Bilde 210,8) på ryggputen.
- Stikk slissen i ryggputen over ISOFIX-bjelken (Bilde 210,7).
- Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 211.

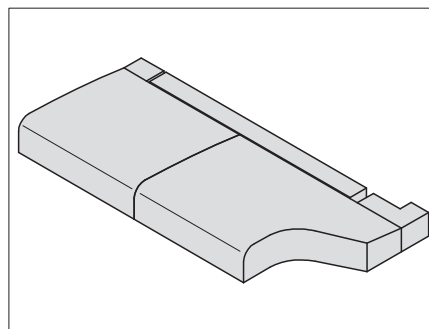

- ▷ For å oppnå bedre liggekomfort kan puteinnlegget fjernes fra ryggputen (Bilde 211,2).

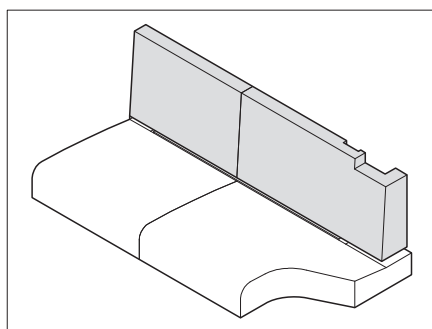
7.17.8 Bygge om enkeltseter fra kjoredrift til bodrift

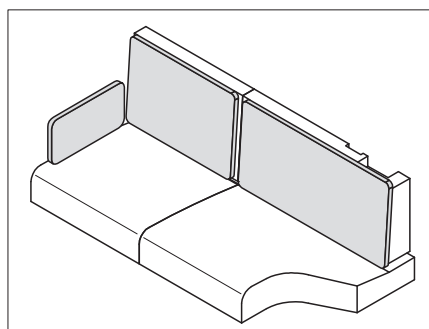
Bilde 212 Ombygging kjoredrift - bodrift

Bilde 213 Posisjonere seteflater

Bilde 214 Posisjonere ryggflater

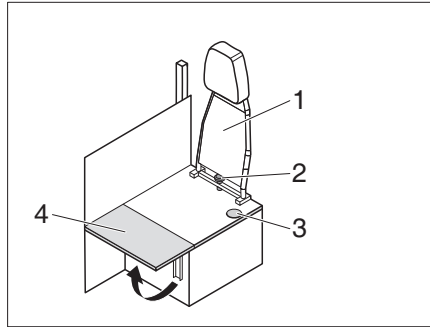
Bilde 215 Puter for ryggflater

- Fjern ryggputene og seteputene, og legg dem til side.
- Skru av stjerneskruen (Bilde 212,1), og ta rygglenet (Bilde 212,2) av oppover.
- Vipp ned sideveggen (Bilde 212,3).
- Vipp benkeforlengelsen (Bilde 212,4) opp mot sideveggen.
- Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 213 til Bilde 215.

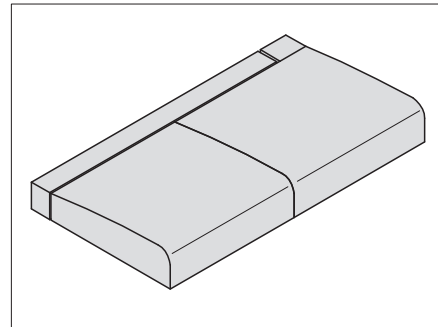

- ▷ Ved ombygging fra bodrift til kjoredrift går du frem i motsatt rekkefølge. Pass på at sikkerhetsselelen blir ført gjennom åpningen (Bilde 212,5).

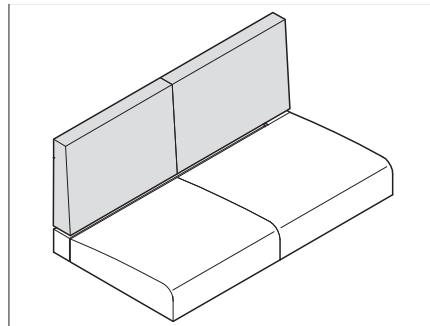
7.17.9 Bygge om enkeltseter fra kjoredrift til bodrift

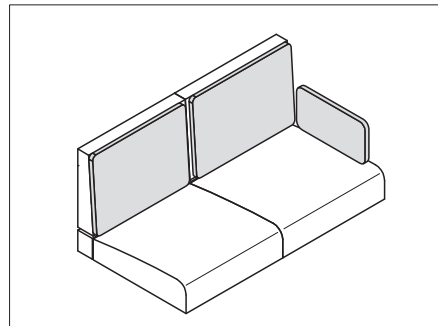
Bilde 216 Ombygging kjoredrift - bodrift

Bilde 217 Posisjonere seteflater

Bilde 218 Posisjonere ryggflater

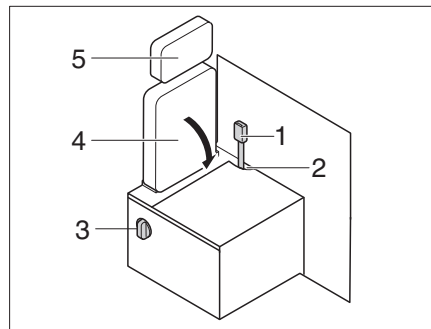

Bilde 219 Puter for ryggflater

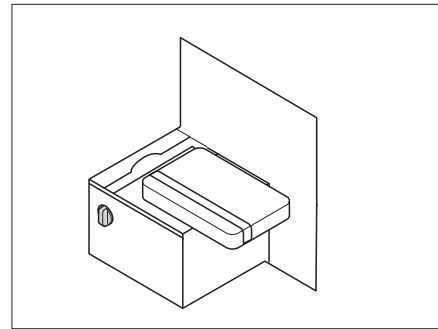
- Fjern ryggputene og seteputene, og legg dem til side.
 - Skru av stjerneskruen (Bilde 216,2), og ta rygglenet (Bilde 216,1) av oppover.
 - Vipp opp benkeforlengelsen (Bilde 216,4).
 - Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 217 til Bilde 219.
- ▷ Ved ombygging fra bodrift til kjoredrift går du frem i motsatt rekkefølge. Pass på at sikkerhetssele blir ført gjennom åpningen (Bilde 216,3).

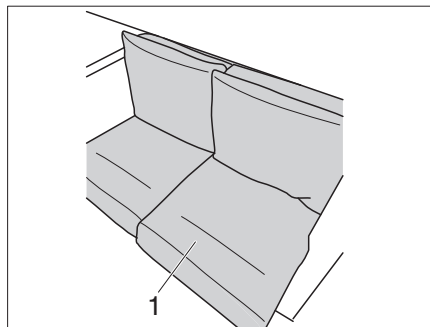
Ominnrede enkeltsete fra kjoredrift til bomodus

Bilde 220 Ominnredning kjoredrift - bomodus

Bilde 221 Ryggstøtten klappet ned

Bilde 222 Legg på polstring

Sitteputen (Bilde 222,1) har plastforsterkning på ryggen.

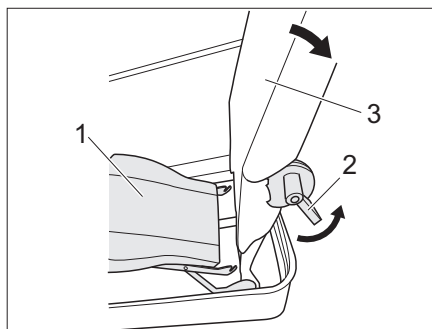
▷ Pass helt på at sitteputen med forsterkning brukes på høyre side.

- Fjern ryggputen og seteputen, og legg de til side.
- Demonter hodestøtten (Bilde 220,5) (se kapittel 5.7).
- Sett spennen (Bilde 220,1) inn i åpningen (Bilde 220,2).
- Betjen (Bilde 220,3) dreiespaken og fell ned ryggstøtten (Bilde 220,4).
- Legg sitteputen (Bilde 222,1) med forsterkning på høyre side.
- Sett på den andre seteputen og ryggputene.

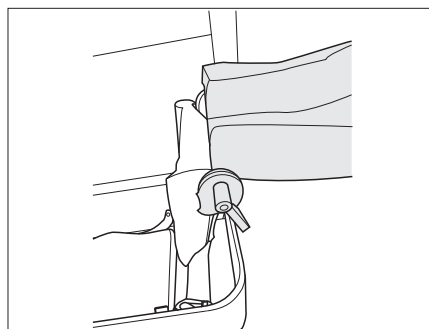

▷ Kjør i motsatt rekkefølge fra bomodus til kjoredrift. Pass på at bilbeltepisken føres gjennom åpningen (Bilde 220,2).

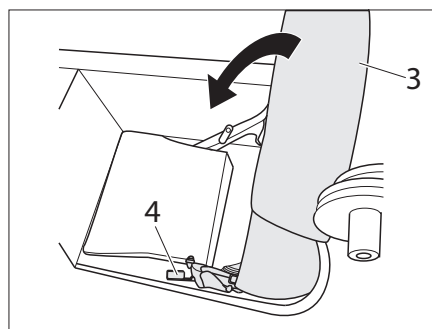
7.17.11 Ominnrede enkeltseter fra kjøredrift til bomodus

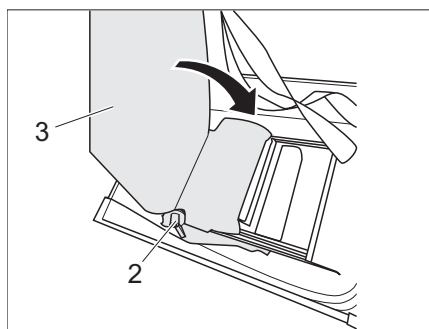
Bilde 223 Henge ut seteflate

Bilde 224 Setelene vridd 90° bakover

Bilde 225 Beveg setelene i lagringskasser

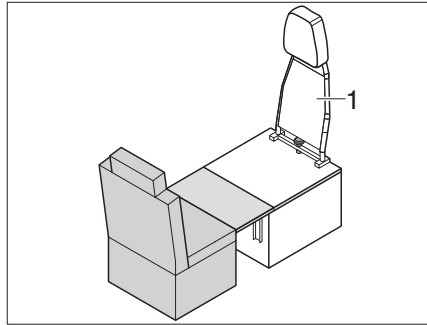

Bilde 226 Lagre setelene i seteбенk

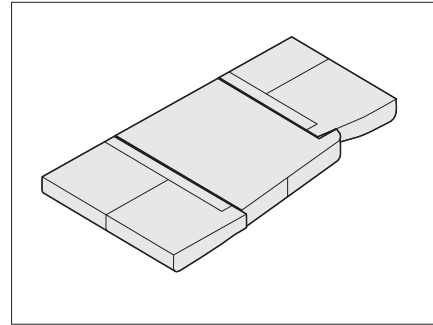
- Heng ut seteflate (Bilde 223,1) og beveg nedover.
 - Betjen spak 1 (Bilde 223,2) og drei setelene (Bilde 223,3) med 90° bakover (Bilde 224).
 - Betjen spak 2 (Bilde 225,4) og flytt setelene (Bilde 225,3) i lagringskassene.
 - Betjen spak 1 (Bilde 226,2) og vipp setelene (Bilde 226,3) bakover.
 - Legg dekkelet på seteбенken og innordne ryggpolster og setepolster.
- ▷ Kjør i motsatt rekkefølge fra bomodus til kjøredrift.

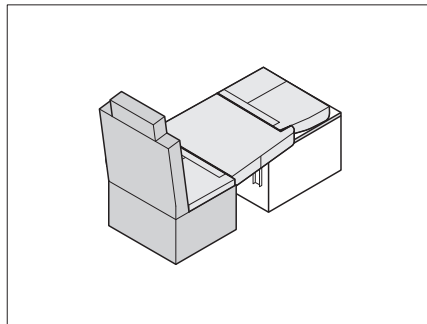
7.17.12 Omnnrede enkeltseter fra kjoredrift til senger

Bilde 227 Omnnredning kjoredrift - senger

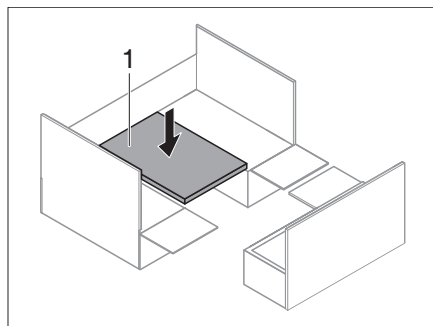
Bilde 228 Ekstrapute

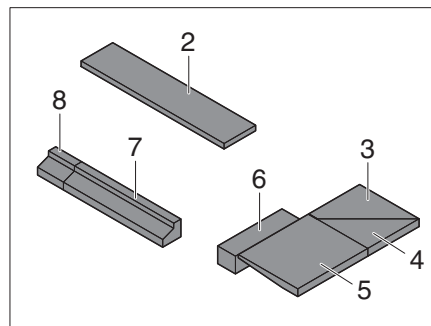
Bilde 229 Posisjonere setepute

- Senke bordet (se kapittel 7.8.7).
- Fjern ryggputen og seteputen, og legg de til side.
- Demonter ryggputen (Bilde 227,1) fra enkeltsetet (se kapittel 7.17.9).
- Legg på sete- og tilleggspolster som vist i Bilde 229 på det nedsenkede bordet.

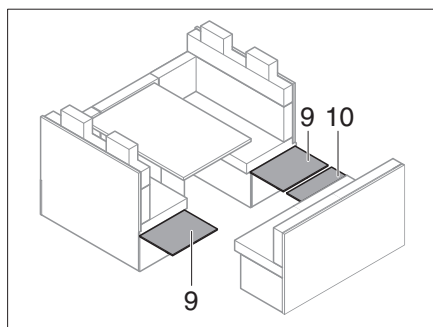
7.17.13

Bygge om motsatt sittegruppe med langsgående benk (med/uten Isofix) (Iveco XXL A9000)

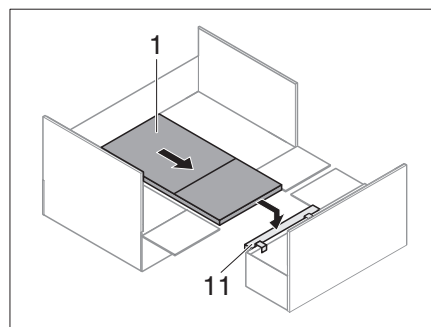
Bilde 230 Hengebord nedover

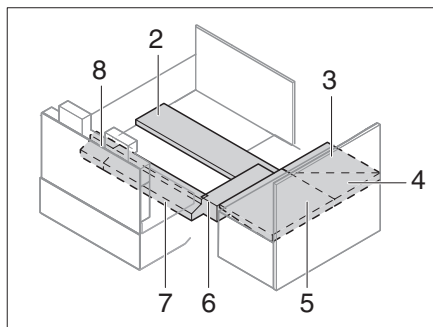
Bilde 231 Ekstrapute

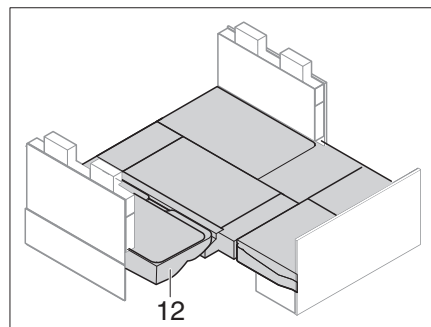
Bilde 232 Klapp ut sidevegger

Bilde 233 Bord på sengebokspute

Bilde 234 Posisjonere setepute

Bilde 235 Etter ominnredning

- Fjern setepolster.
- Senke bordet (se kapittel 7.8.7).
- Fold ut seteboksens sidevegger (Bilde 232,9) og seteboksens frontvegg (Bilde 232,10) på den langsgående benken.
- Heng opp (Bilde 233,11) sengekassestøtten.
- Trekk ut hengebordet (Bilde 233,1) og plasser det på den vedlagte sengebokstøtten (Bilde 233,11).
- Posisjonere setepute (Bilde 234). Avstanden er resultatet av innleggsputene.
- Sett inn seteputer og seteforlengere. Plasser ryggpolstringen (Bilde 235,12) på tilleggsputene.

7

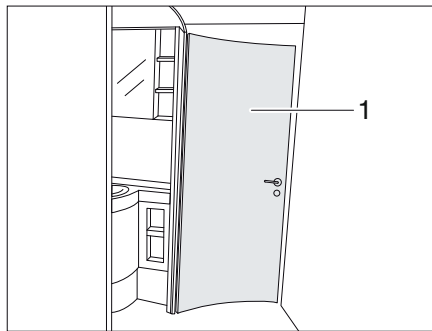
Å bo iobil

7.18 Rombad

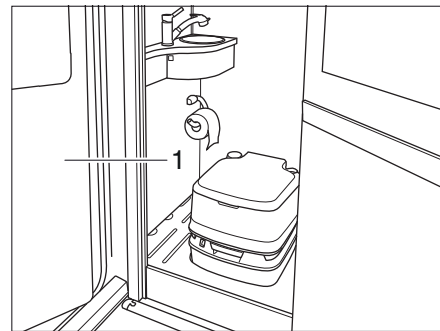
Døren til toalettområdet (Bilde 236,1) kan på enkelte modeller låses i 1-3 forskjellige åpningsbredder slik at du får et rombad. Avhengig av valgt åpningsbredde blir forskjellige romdeler forbundet med hverandre.

- ▷ Døra til toalettområdet (Bilde 236,1) må ikke brukes som romskiller under kjøring. Sett døra i grunnstilling (toalettområdet isolert).

Bilde 236 Rombad

Bilde 237 Rombad EVAN

Muligheter for romoppdeling

Med romdøren kan du

- lukke bare toalettområdet
- forbinde toalettområdet og dusjområdet
- forbinde toalettområdet, dusjområdet og klesskapet

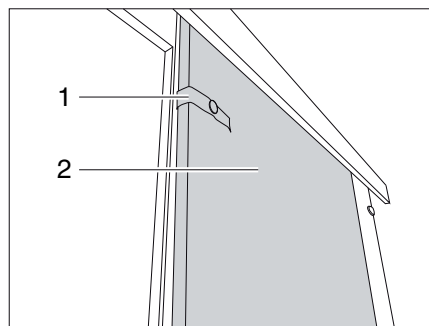
7.19 Atskilt sovedel

Sovedelen bak kan være atskilt fra den øvrige delen med en skyvedør.

- ▷ Skyvedørene kan lukkes ukontrollert under kjøring. Det kan oppstå materielle skader. Åpne forhenget eller døren før kjøringen starter, og sikre med sikkerhetssnor.

7.19.1 Skyvedør

Bilde 238 Skyvedør

Lukke skyvedøren:

- Løsne sikkerhetssnoren (Bilde 238,1).
- Trekk i skyvedøren (Bilde 238,2) til den er i lukkestilling.

Åpne skyvedøren:

- Før skyvedøren (Bilde 238,2) til åpningsstillingen.
- Fest skyvedøren med sikkerhetssnoren (Bilde 238,1).

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om gassanlegget i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Sikkerhet
- Gassforbruk
- Skifte av gassflasker
- Gassavstengeventilene
- Slangebruddsikringen
- Ekstern gasstilkobling
- Det automatiske omkoblingsanlegget

Betjeningen av de gassdrevne apparatene i kjøretøyet er beskrevet i kapittel 10.

8.1 Generelt

- ▶ Før avreise, når du forlater kjøretøyet og når gassapparatene ikke er i bruk, må alle gassavstengeventilene og hovedventilen på gassflasken lukkes.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjen må ikke noe apparat (f.eks. varmeapparat eller kjøleskap) være i drift når det drives med åpen flamme. Eksplosjonsfare!
- ▶ Når et apparat drives med åpen flamme, må apparatet ikke brukes i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget skal alltid vedlikeholdes, repareres og endres på et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting må du få kontrollert gassanlegget på et autorisert fagverksted i henhold til nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren og eksosrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren må skiftes ut senest etter 10 år. Eier av kjøretøyet er ansvarlig for at dette blir gjort.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng gassflaskens hovedventil umiddelbart. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren eller gass-stekeovnen må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gassapparat ha en egen gassavstengeventil. Når noen av gassapparatene ikke er i bruk, skal de respektive gassavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennesikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen er gått ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er utelukkende konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Under denne temperatur forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.

- ▶ Sjekk regelmessig at slangen er tett ved gassflaskekoblingen. Gasslangen må ikke ha sprekker eller være porøs. Gasslangen må skiftes senest 10 år etter produksjonsdato på et autorisert fagverksted. Brukeren av gassanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Den standardinstallerte automatiske luftingen må ikke tildekkes eller blokkeres. En slik blokkering fører til at gass som strømmer ut ikke kan ledes ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom. Brannfare!
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Dette gjøres ved å lukke tilgangen.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble bare til gassdrevne apparat (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

8.2 Gassflasker

- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gasskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippes.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangen fjernes fra gassflasken.
- ▶ Gasstrykkregulatoren eller gasslangen skal kun kobles til gassflasken for hånd. Ikke bruk verktøy.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobilen. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C, brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) for gasstrykkregulator.
- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun brukes i unntakstilfeller hvis de har sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

- ▶ I enkelte modeller er gasskapet plassert rett ved siden av inngangsdøren. Ved disse modellene må gasskapet kun åpnes når inngangsdøren er lukket, ellers er det fare for skade på døren. Fare for skader.

- ▶ Forskruningene på gasstrykkregulatoren er venstregjenget.
- ▶ For gassdrevne apparater må gasstrykket reduseres til 30 mbar.

8

Gassanlegg

- ▷ Koble en ujusterbar gasstrykkregulator med sikkerhetsventil direkte på flaske-ventilen.
Gasstrykkregulatoren reduserer gasstrykket i gassflasken til gassapparatets driftstrykk.
- ▷ For tilkobling av gassflasker i Europa fører tilbehørsforretningen passende euro-flaskesett.
- ▷ Informasjon hos forhandler eller på servicestasjon.
- ▷ Informasjon om gassforsyningen i Europa finnes i kapittel 18.

8.3 Gassforbruk

- ▷ Opplysningene om de enkelte gassapparatenes gassforbruk er gjennomsnittlige veiledende verdier.

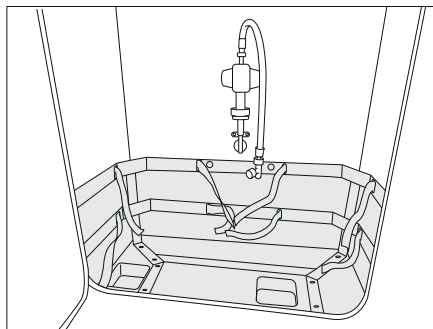
Strømforbrukende apparater	Gassforbruk i gram/time
Varmeanlegg	Ca. 170 - 490 g/h
Kokeapparat, pr. kokeplass	Ca. 140 - 165 g/h
Kjøleskap	Ca. 18 g/h

Eksempel En full 11 kg gassflaske er tilstrekkelig til å:

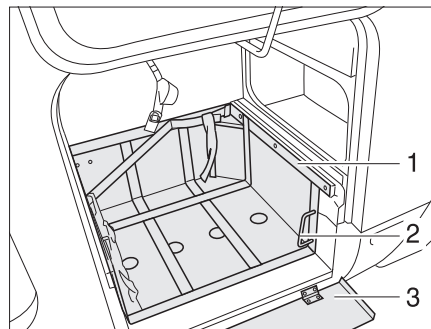
- Koke i 3 dager på ett bluss,
- Varme med full effekt i 22 timer eller
- Kjøle i 25 dager.

8.4 Bytte gassflaske

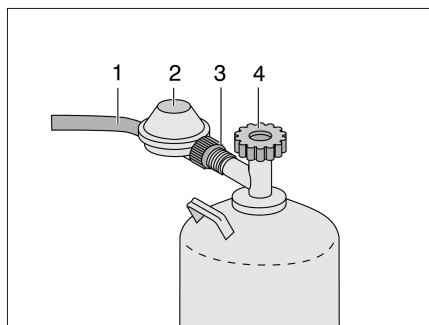
- ▶ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og unngå åpen flamme.
- ▶ Etter at gassflaskene er byttet ut, må det kontrolleres om det siver ut gass fra koblingspunktet. Spray koblingspunktet med en lekkasjesøkingspray. Tilbehørsforhandleren har dette.

Bilde 239 Gasskap

Bilde 240 Gasskap, med uttrekkbar vogn

Bilde 241 Tilkobling gassflaske

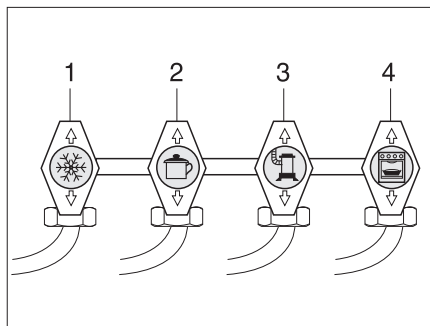
På enkelte modeller er gassflaskenes festeanordning i gasskapet uttrekkbar:

- Åpne gasskapets utvendige luke.
- Finnes det en beskyttelsesplate, skal beskyttelsesplaten (Bilde 240,3) felles ned.
- Vognen (Bilde 240,1) låses opp ved hjelp av håndtaket (Bilde 240,2).
- Trekk vognen (Bilde 240,3) ut til stopp.
- Håndtaket (Bilde 240,2) dreies tilbake.
- Steng gassflaskens hovedventil (Bilde 241,4). Vær oppmerksom på pilens retning.
- Hold fast gasstrykkregulatoren (Bilde 241,2) og åpne fingerskruen (Bilde 241,3) (venstregjenget).
- Fjern gasstrykkregulatoren med gasslange (Bilde 241,1) fra gassflasken.
- Løsne remmene og ta ut gassflasken.
- Fjern beskyttelseshetten på den fulle gassflasken og sett den på den tomme gassflasken.
- Sett den fulle gassflasken inn i gasskapet.
- Fest gassflasken med remmene.
- Sett gasstrykkregulator (Bilde 241,2) med gasslange (Bilde 241,1) på gassflasken, og skru fast fingerskruen (Bilde 241,3) for hånd (venstregjenget).
- Vognen (Bilde 240,3) låses opp ved hjelp av håndtaket (Bilde 240,2).

Gassanlegg

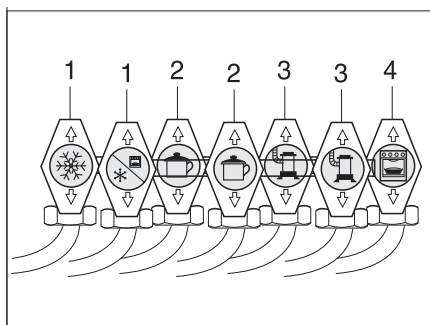
- Skyv vognen (Bilde 240,3) inn til stopp og vri håndtaket (Bilde 239,2) tilbake.
- Finnes det en beskyttelsesplate, skal beskyttelsesplaten (Bilde 240,1) felles opp.
- Steng den utvendige luken (se avsnittet 7.2).

8.5 Gassavstengeventiler

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/Varmtvannsbereider
- 4 Stekeovn

Bilde 242 Symboler på gassavstengeventilene

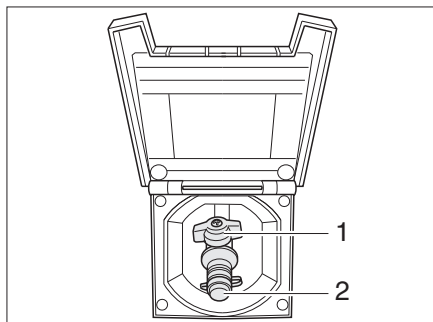
- 1 Kjøleskap/stekeovn
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/varmtvannsbereider

Bilde 243 Alternative symboler på gassavstengeventilene

I kjøretøyet er det en gassavstengeventil (Bilde 242) for hvert gassapparat. Gassavstengeventilene befinner seg på kjøkkeinnredningen.

8.6 Ekstern gasstilkobling

- ▶ Dersom den eksterne gasstilkoblingen ikke brukes, skal gassavstengeventilen alltid stenges.
- ▶ Det må kun kobles gassapparater med passende adaptere til ekstern gasstilkoblingen.
- ▶ Kople kun til eksterne gassapparater som er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Etter tilkobling, og når gassavstengeventilen er åpnet, må det påses at det ikke siver ut gass fra koblingspunktet. Er den eksterne gasstilkoblingen ikke tett, strømmer gass ut. Steng straks gassavstengeventilen og gassflaskens hovedventilen. Den eksterne gasstilkoblingen må kontrolleres på autorisert fagverksted.
- ▶ Under tilkobling av et eksternt gassapparat må det påses at det ikke er noen tennkilder i nærheten av den eksterne gasstilkoblingen.
- ▶ Ikke bruk den eksterne gasstilkoblingen til påfylling av gassflaskene. Ta hensyn til klistremerket på den eksterne gasstilkoblingen.

Bilde 244 Ekstern gasstilkobling, gassavstengeventiler stengt

Den eksterne gasstilkoblingen (Bilde 244) befinner seg på høyre kjøretøyside. Unntaksvis kan den eksterne gasstilkoblingen også befinne seg på venstre kjøretøyside eller bak.

- Åpne dekselet på den eksterne gasstilkoblingen. Dekselet blir holdt magnetisk mot ytterveggen på kjøretøyet.
- Koble til eksternt gassapparat på tilkoblingsstedet (Bilde 244,2).
- Åpne gassavstengingsventilen (Bilde 244,1).

8

Gassanlegg

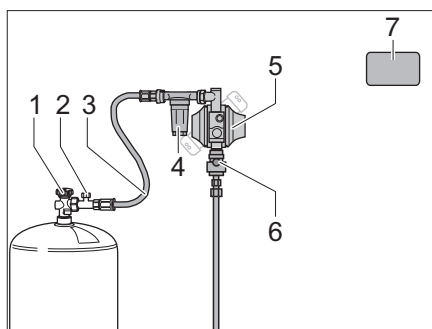
8.7

Sikkerhetsgasstrykkreguleringsanlegg Caramatic DriveOne

- ▶ Sikkerhetsgasstrykkreguleringsanlegget må ikke brukes i lukkede rom.
- ▶ Under kjøring må gassystemet bare drives med en kollisjonssensor og egnede høytrykkslanger med bruddsikring. Eksplosjonsfare.

Caramatic DriveOne er et sikkerhetsgasstrykkreguleringssystem for drift av gassapparater som drives med flytende gass i campingvogner og bobiler. Sikkerhetsgasstrykkreguleringssystemet Caramatic DriveOne er egnet for alle vanlige gassflasker fra 3 kg til 33 kg.

- 1 Hovedventil
- 2 Knapp for slangebruddssikring
- 3 Høytrykkslange
- 4 Gassfilter
- 5 Totrinns sikkerhetstrykkregulator S2SR (ÜDS)
- 6 Låseknapp Crashsensor
- 7 Sikkerhetsklistermerke

Bilde 245 Sikkerhetsgasstrykkreguleringsanlegg Caramatic DriveOne (vertikal utførelse)

Anleggets oppbygging

Sikkerhetsgasstrykkreguleringsanlegget Caramatic DriveOne består av en integrert lavtrykksregulator med totrinns sikkerhetsregulator S2SR (ÜDS) (Bilde 245,5), valgfritt med visningsdisplay og en mekanisk kollisjonssensor med betjeningsknapp.

Foran sikkerhetsregulatoren (Bilde 245,5) kan det monteres et gassfilter (Bilde 245,4) (valgfritt) som beskytter gassanlegget mot olje og forurensninger.

Hovedavstengningsventilen (Bilde 245,1) på gassflasken må åpnes manuelt.

Sikkerhetsknappen (Bilde 245,6) på kollisjonssensoren befinner seg under sikkerhetsregulatoren.

Visuell indikator (ekstraustyr)

Caramatic DriveOne kan utstyres med en visuell indikator som ekstraustyr. Etter at trykkregulatoren er tatt i bruk, må den visuelle indikatoren vise GRØNT. Hvis utgangstrykket stiger over 80 mbar, skifter den visuelle indikatoren til RØDT.

Sikkerhetstrykkregulator S2SR

Den to-trinns sikkerhetsregulatoren S2SR (Safety two Stages Regulator) (Bilde 245,5) er en kombinasjon av to trykkregulatorer koblet i serie. Hvis en av regulatorene svikter, f.eks. på grunn av smuss eller andre fremmedlegemer på ventilen, overtar den andre regulatoren og reduserer trykket til maks. 150 mbar.

Ta gassanlegget i drift:

- Åpne gassflaskens hovedventil (Bilde 245,1).

Slå av:

- Lukk hovedavstengningsventilen (Bilde 245,1) på gassflasken.

Bytt gassflaske:

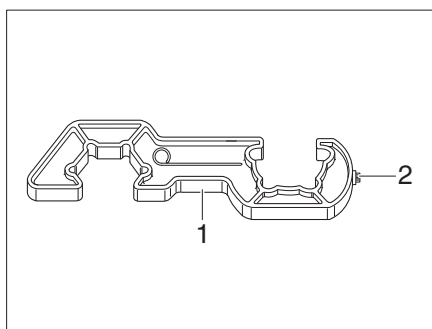
- ▶ Ved bytting av gassflasken må man ikke røyke og ikke antenne åpen flamme.

- ▶ Bruk landspesifikk tilkobling av gassflasker.

- ▶ Bruk den medfølgende skruehjelpen (Bilde 246,1) til å skru på og av høytrykkslangen. Det sikrer nødvendig tiltrekkingsmoment og forhindrer skade på skrueforbindelsen som bruk av feil verktøy kan forårsake.

Bilde 246 Skruhjelp

- Lukk hovedavstengningsventilen (Bilde 245,1).
- Skru høytrykksslangen (Bilde 245,3) av gassflasken med skruehjelpen (Bilde 246).
- Koble den fulle gassflasken til høytrykksslangen (Bilde 245,3).
- Åpne gassflaskens hovedventil (Bilde 245,1).
- Trykk på knappen (Bilde 245,2) for slangebruddsikringen på høytrykksslangen for å aktivere den.
- Trykk eventuelt på tilbakestillingsknappen (Bilde 245,6) på kollisjonssensoren.

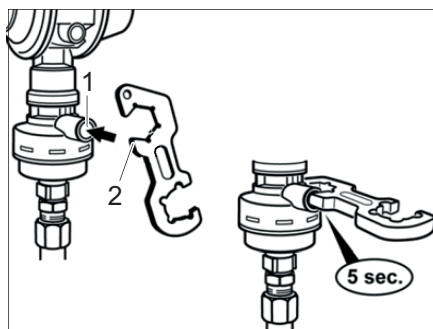
- ▶ Ved sikkerhetsgasstrykkreguleringsanlegget Caramatic DriveOne må du passe på at gassen tas ut i kjøreretningen (se sikkerhetsmerket (Bilde 245,7) i gassskapet).

Crash-sensor

Crash-sensoren beskytter mot utilsiktet gassutslipp. Ved et uhell, eller hvis kjøretøyet heller for mye, blir gasstilførselen automatisk avbrutt.

- ▷ Varmeapparatet i boenheten må bare brukes ved kjøring hvis kjøretøyet er utstyrt med en kollisjonssensor og egne høytrykksslanger med bruddbeskyttelse.

Bilde 247 Crash-sensor

Hvis kollisjonssensoren har utløst, må den låses opp manuelt.

Løsne:

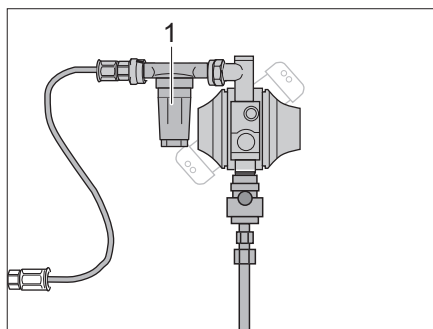
- Trykk inn sikkerhetsknappen (Bilde 247,1) med skruehjelpen (Bilde 247,2) eller et lignende egnet objekt og hold den inne i 5 sekunder.

Gassfilter

Gassfilteret (Bilde 248,1) (ekstrautstyr) filtrerer bort dampavleiringer som olefiner, parafin og andre hydrokarbonforbindelser fra gassanlegget. Filterpatronen må kontrolleres med jevne mellomrom og skiftes ut senest hvert 2. år.

- ▷ Følg anvisningene for bruk og montering av gassfilteret.

Bilde 248 Gassfilter

8

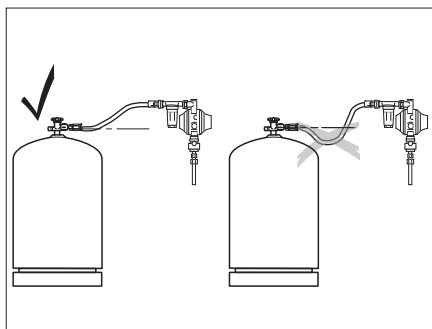
Gassanlegg

Slangebruddsikring

Slangebruddsikringen beskytter mot utslipp av gass hvis høytrykksslangen løsner eller det oppstår en feil på den.

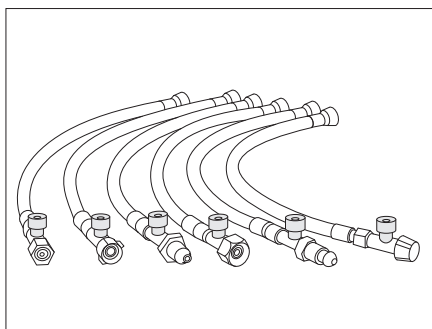
- ▷ Når du legger høytrykksslangen, må du passe på at slangen stiger jevnt (Bilde 249).

Bilde 249 Legging av høytrykksslangen

- ▷ Bruk en passende høytrykksslange med slangebruddsikring og landsspesifikk tilkobling for gassflasker.

Bilde 250 Høytrykksslanger med slangebruddsikring (landsspesifikke varianter)

- Aktivere:**
- Etter at gassflasken er skiftet, trykk kraftig på den grønne knappen (Bilde 245,2) på høytrykksslangen (Bilde 245,3).

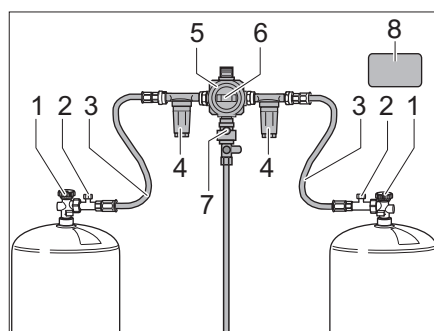
Slangebruddsikringen er aktivert.

8.8 Omskifteranlegg Caramatic DriveTwo

- ▶ Ikke bruk omkoblingsanlegget i lukkede rom.
- ▶ Under kjøring må gasssystemet bare drives med en kollisjonssensor og egnede høytrykksslanger med bruddsikring. Eksplosjonsfare.

Caramatic DriveTwo er en automatisk omskifter med fjernindikator (betjeningsenhet) for et toflaske-gassanlegg. Omskifteren kobler automatisk gassforsyningen fra driftsflasken til reserveflasken når driftsflasken er tom eller ikke lenger er driftsklar. På denne måten kan gassforbrukerne fortsatt være i drift. Caramatic DriveTwo-omskifteranlegget er egnet for alle vanlige gassflasker fra 3 kg til 33 kg.

- 1 Hovedventil
- 2 Knapp for slangebruddssikring
- 3 Høytrykksslange
- 4 Gassfilter
- 5 Omkoblingsventil
- 6 Dreieknapp omskifterventil
- 7 Låseknapp Crashsensor
- 8 Sikkerhetsklistermerke

Bilde 251 Caramatic DriveTwo-omskifteranlegg

Anleggets oppbygging

Caramatic DriveTwo-omskifteranlegg består av en omskifterventil (Bilde 251,5) og betjeningsenheten (Bilde 252). Omkoblingsventilen er montert mellom høytrykksslengene (Bilde 251,3). Med dreieknappen (Bilde 251,6) på omskifterventilen kan du bestemme hvilken gassflaske som skal brukes som driftsflaske og hvilken gassflaske som skal brukes som reserveflaske.

Omskifterventilen (Bilde 251,5) er utstyrt med regulator-avfrostingsanlegget EisEx. På denne måten unngår man at gassanlegget ødelegges om vinteren.

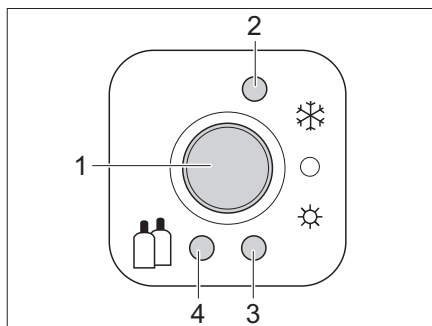
Foran omskifterventilen (Bilde 251,5) kan det monteres et gassfilter (Bilde 251,4) (ekstrautstyr) på hver side, som beskytter gassanlegget mot olje og forurensninger.

Hovedventilen (Bilde 251,1) på gassflaskene må åpnes for hånd.

Sikkerhetsknappen (Bilde 251,7) til kollisjonssensoren er plassert under omskifterventilen.

Kontrollpanel

Betjeningsenheten (Bilde 252) til Caramatic DriveTwo-omskifteranlegget er plassert inne i kjøretøyet.

- 1 Vippebryter for vinter-/sommerdrift
- 2 LED-indikator Is-Ex
- 3 LED-indikator for uttak fra reservelasker (rød)
- 4 LED-indikator for uttak fra driftsflasker (grønn)

Bilde 252 Kontrollpanel

Indikasjon av driftsstatus på betjeningsenheten:

Kontrollpanel	LED-indikator/bryterstilling	Betydning
	- LED Is-Ex (Bilde 252,2) av - LED-er (Bilde 252,3 og 4) av - Vippebryter (Bilde 252,1) i midtstilling	Fjernindikator av
	- LED Is-Ex (Bilde 252,2) av - LED (Bilde 252,4) på (grønn) - Vippebryter (Bilde 252,1) nede	- Sommerdrift - Uttak fra driftsflasken
	- LED Is-Ex (Bilde 252,2) av - LED (Bilde 252,3) på (rød) - Vippebryter (Bilde 252,1) nede	- Sommerdrift - Tapping fra reservelasken
	- LED Is-Ex (Bilde 252,2) på - LED (Bilde 252,4) på (grønn) - Vippebryter (Bilde 252,1) oppe	- Vinterdrift, regulatorvarme Is-Ex på - Uttak fra driftsflasken
	- LED Is-Ex (Bilde 252,2) på - LED (Bilde 252,3) på (rød) - Vippebryter (Bilde 252,1) oppe	- Vinterdrift, regulatorvarme Is-Ex på - Tapping fra reservelasken

8

Gassanlegg

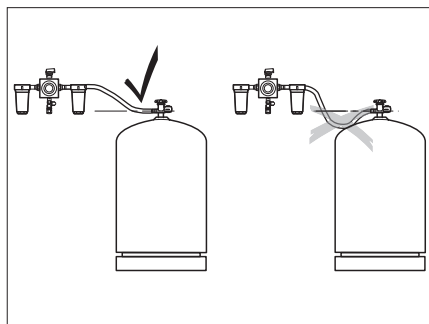
Driftsmåter

Omskifteranlegg Caramatic DriveTwo har to driftsmåter:

- Vinterdrift - Vippebryter (Bilde 252,1) oppe
- Sommerdrift - Vippebryter (Bilde 252,1) nede

- ▷ Når du legger høytrykkslanger, må du passe på at slangene legges kontinuerlig stigende (Bilde 253).

Bilde 253 Legging av høytrykkslangerne

Ta i bruk:

- Åpne hovedventilene (Bilde 251,1) på gassflaskene.
- Velg gassflasken som skal brukes først (driftsflaske) med dreiebryteren (Bilde 251,5) på omkoblingsventilen (Bilde 251,6).
Drei dreiebryteren alltid til stopp.

Slå av:

- Flytt Vippebryter (Bilde 252,1) i midtstilling.
- Lukk hovedventilene (Bilde 251,1) på gassflaskene.

Bytte gassflasker

Hvis den grønne kontrollampen (Bilde 252,4) slukner under drift og den røde kontrollampen (Bilde 252,3) begynner å lyse, er gassflasken som ble valgt som driftsflaske tom og må byttes. Reserveflasken forsyner gassforbrukeren videre med gass.

- ▷ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og unngå åpen flamme.

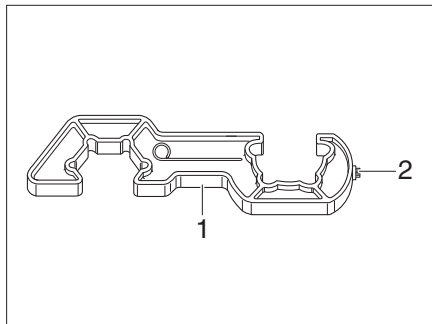

- ▷ Bruk landspesifikk tilkobling for gassflasker.

Bytte gassflasker:

- ▶ Bruk den vedlagte skruhjelpen (Bilde 254,1) til på- og avskruing av høytrykks-slangene. Den sikrer nødvendig tiltrekkingsmoment og hindrer skader på forskruingen på grunn av feil verktøy.

Bilde 254 Skruhjelp

- Steng hovedventilen (Bilde 251,1) på den tomme gassflasken.
- Skru av høytrykkslangen (Bilde 251,3) fra gassflasken med skruhjelpen (Bilde 254).
- Koble den fulle gassflasken til høytrykkslangen (Bilde 251,3).
- Åpne gassflaskens hovedventil (Bilde 251,1).
- Drei dreiebryteren (Bilde 251,6) på omkoblingsventilen (Bilde 251,5) en halv omdreining, slik at gassflasken som nettopp er skiftet, fungerer som reserveflaske.
- Trykk på knappen (Bilde 251,2) for slangebruddsikringen på høytrykkslangen for å aktivere den.
- Trykk eventuelt på nullstillingsknappen (Bilde 251,7) på crash-sensoren.

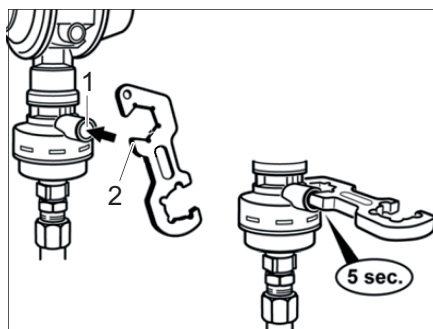
- ▶ For DuoControl-omkoblingsanleggene må man passe på at gassuttaket skjer i kjøreretning fremover. Ellers kan høytrykkslangen bli klemt eller skadet i frontlukemekanismen.
- ▶ Følg sikkerhetsetikettene (Bilde 251,8) i gasskapet.

Crash-sensor

Crash-sensoren beskytter mot utilsiktet gassutslipp. Ved et uhell, eller hvis kjøretøyet heller for mye, blir gasstilførselen automatisk avbrutt.

- ▷ Varmeapparatet i boenheten må bare brukes ved kjøring hvis kjøretøyet er utstyrt med en kollisjonssensor og egne høytrykksslanger med bruddbeskyttelse.

Bilde 255 Crash-sensor

Hvis kollisjonssensoren har utløst, må den låses opp manuelt.

Løsne:

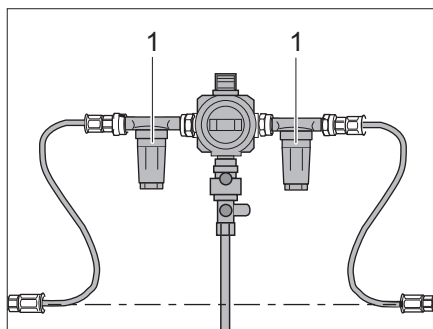
- Trykk inn sikkerhetsknappen (Bilde 255,1) med skruehjelpen (Bilde 255,2) eller et lignende egnet objekt og hold den inne i 5 sekunder.

Gassfilter

Gassfiltrene (Bilde 256,1) (ekstrautstyr) filtrerer bort dampavleiringer som olefiner, parafin og andre hydrokarbonforbindelser fra gassanlegget. Filterpatronene må kontrolleres med jevne mellomrom og skiftes ut minst annethvert år.

- ▷ Følg anvisningene for bruk og montering av gassfilteret.

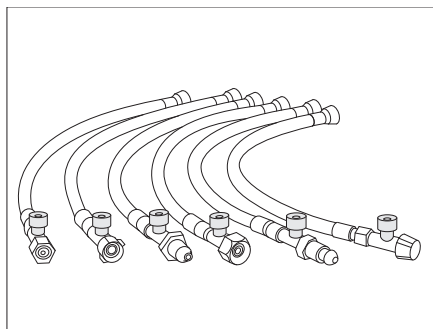
Bilde 256 Gassfilter

Slangebruddsikring

Slangebruddsikringen beskytter mot utslipp av gass hvis høytrykksslangen løsner eller det oppstår en feil på den.

- Bruk en passende høytrykksslange med slangebruddsikring og landsspesifikk tilkobling for gassflasker.

Bilde 257 Høytrykksslanger med slangebruddsikring (landsspesifikke varianter)

- Aktivere:*
- Etter at gassflasken er skiftet, trykk kraftig på den grønne knappen (Bilde 251,2) på høytrykksslangen (Bilde 251,3).

Slangebruddsikringen er aktivert.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om det elektriske anlegget i kjøretøyet. Anvisningene omfatter:

- Sikkerhet
- Forklaring av faguttrykk vedrørende batteriet
- 12 V-spenningen
- Boenhets-batteri
- Lade batteriene
- Vekselretteren
- Ekstra ladeapparat
- Strømsentralen
- Panelet
- 230 V-spenning
- Tilkobling til 230 V-forsyning
- Sikringsutlegg

Betjeningen av de elektrisk drevne apparatene i boenheten beskrevet i kapitlet 10.

9.1 Generelle sikkerhetsanvisninger

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
 - ▶ Alle elektriske apparater (f.eks. mobiltelefoner, radioer, fjernsynsapparater eller DVD-spillere) som er ettermontert i kjøretøyet og som brukes under kjøring, må tilfredsstillende bestemme merkinger: Dette er CE-merking, EMV-kontroll (elektromagnetisk kompatibilitet) og "E1"-kontrollen.
- Bare dette kan garantere funksjonssikkerheten til kjøretøyet under kjøring. Hvis dette ikke skjer kan kollisjonsputen bli utløst eller elektronikken i kjøretøyet bli forstyrret.

Kjøretøyet er en sikker oppholdsplass i tordenvær (Faradays bur). Koble for sikkerhets skyld 230 V-tilkoblingen fra strømmettet og trekk inn antennen for å beskytte de elektriske apparatene.

9.2 Begreper

Hvilespenning

Hvilespenning er batteriets spenning i hviletilstand, dvs. når det ikke tas ut strøm og batteriet ikke lades.

Hvilestrøm

Noen elektriske komponenter, som f.eks. klokke og kontrollamper trenger kontinuerlig strøm. De betegnes som kontinuerlig innkoblede forbrukere. Denne hvilestrømmen finnes også når 12 V-forsyningen er slått av.

Fullstendig utlading

Det er fare for fullstendig utlading av batteriet når et batteri belastes av innkoblede forbrukere og av hvilestrøm.

- ▶ Fullstendig utlading skader batteriet, lad batteriet straks opp igjen.

Kapasitet

Kapasitet er elektrisitetmengden som et batteri kan mate.

Kapasiteten til et batteri angis i amperetimer (Ah). Når batteriet har en kapasitet på 80 Ah, kan batteriet i 80 timer avgi en strøm på 1 A eller i 40 timer en strøm på 2 A.

Ytre påvirkninger som temperatur og strømuttak forandrer mateevnen til batteriet.

Den angitte merkekapasiteten er ikke lik den faktisk tilgjengelige kapasiteten som batteriet stiller til rådighet. Den faktisk uttakbare kapasiteten er lavere enn merkekapasiteten.

9.3 12 V-spenning

- ▷ For å koble **alle** elektriske 12 V-forbrukere fra spenningsforsyningen, koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen. Bruk da bryteren på strømsentralen eller aktiver batteri-adskillelsen på panelet, alt etter modell.
- ▷ Radioapparatet i førerhuset og kupévarmeren er fra fabrikken koblet til boenhets-batteriet over en separat sikring. Når boenhets-batteriet er koblet fra spenningen over batteri-skillebryter på strømsentralen eller over batteri-adskillelsen på panelet, forblir disse apparatene driftsklare.

Når kjøretøyet ikke er tilkoblet 230 V-forsyningen, eller når 230 V-forsyningen er av, forsyner boenhets-batteriet boenheten med 12 V likespenning. Boenhets-batteriet har kun et begrenset energiforråd. Derfor må elektriske strømforbrukere som f.eks. radio eller lys, ikke stå på over lengre tid uten 230 V-forsyning.

Ved oppvarmingsdrift blir resirkuleringsventilatoren koblet inn og ut ved hjelp av termostatstyring. Dermed blir boenhets-batteriet belastet, når det ikke er tilkoblet noen 230 V-forsyning.

Når motoren er i gang, lades boenhets-batteriet og startbatteriet med kjøretøyet dynamo.

12 V-forsyningen kan slås av på panelet med hovedbryteren 12 V. Avhengig av modellen forblir varmeanlegg, grunnbelysning/stigtrinn og reserve 4 eller bare det elektriske stigtrinnet driftsklart. Kjøleskapet drives med 12 V kun når kjøretøyet motor går. Slik forhindres hurtig utlading av boenhets-batteriet.

9.3.1 Boenhetsbatteri

- ▶ Ved utskifting av boenhetsbatteriet må man kun bruke batterier som tilsvare minimumskapasiteten til ladeapparatet. Følg bruksanvisningen til ladeapparatet. Batterier med for lav kapasitet blir for varme under ladingen. Eksplosjonsfare!
- ▶ Apparatet med maks. 10 A kan kobles til det 12-volts elektriske anlegget. Brannfare!

- ▷ Bruk tilgjengelig lademodul i strømsentralen for lading av boenhetsbatteriet. Ved ekstern lading skal det brukes et godkjent ladeapparat som er egnet for batteritypen og kapasiteten til boenhetsbatteriet.
- ▷ Start alltid reisen med et fulladet boenhetsbatteri. Lad derfor boenhetsbatteriet i minst 24 timer før du starter reisen.
- ▷ Benytt enhver anledning til å lade opp boenhetsbatteriet under kjøring.
- ▷ Lad alltid boenhetsbatteriet i minst 24 timer etter reisen.
- ▷ Lad batteriet i minst 24 timer før midlertidig opphold i driften, og i minst 48 timer ved lengre opphold.

9

Elektrisk anlegg

- ▷ Bryt strømkretsen ved lengre stillstand enn 24 timer.
- ▷ Ved lengre opphold i driften (2 uker eller mer) må boenhetsbatteriet kobles fra det 12-volts elektriske anlegget og lades opp regelmessig (lad i minst 24 timer minst hver 12. uke).
- ▷ Lagre det ladede batteriet kjølig og frostfritt om vinteren, og lad det opp hver 12. uke.
- ▷ Erstatt alltid boenhetsbatteriet med et batteri av samme type.
- ▷ Før fra- og tilkobling av batteriet må kjøretøyets motor slås av, 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen samt alle strømforbrukere kobles ut. Kortslutningsfare!
- ▷ Tenningen må ikke aktiveres når startbatteriet og boenhetsbatteriet er koblet fra. Kortslutningsfare!
- ▷ Ta hensyn til batteriprodusentens vedlikeholdsanvisning og bruksanvisning.

- ▷ Batteriet er vedlikeholdsfritt. Vedlikeholdsfritt betyr:

Man trenger ikke å kontrollere syrenivået.

Man trenger ikke å smøre batteripolene.

Man trenger ikke å etterfylle destillert vann.

Også et vedlikeholdsfritt batteri må langsomt lades ut og lades opp med en spesiell lader.

Monteringssted

Boenhetsbatteriet er, avhengig av modell, innmontert under førersetet, under passasjeretsetet, i sittebenken i det hevede gulvet eller i garasjen.

Utladning

Hvilestrømmen, som forbrukes kontinuerlig av noen elektriske forbrukere, lader ut boenhetsbatteriet.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.
- ▷ Lad opp batteriet i tide.

Batteriets selvutlading er avhengig av temperaturen. Ved 20 til 25 °C er selvutladingsraten ca. 3 % av kapasitet/måned. Selvutladingsfrekvensen tiltar ved stigende temperaturer: Ved 35 °C er selvutladingsraten ca. 20 % av kapasitet/måned.

Batteriets kapasitet reduseres ved lave utetemperaturer.

Et eldre batteri har ikke lenger full kapasitet.

Jo fler elektriske forbrukere som er innkoblet, desto raskere forbrukes boenhetsbatteriets energiforråd.

- ▷ Lader, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar ca. 20 mA til 65 mA strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-hovedbryteren er slått av. Derfor må boenhetsbatteriet kobles fra 12 V-spenningen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.
- ▷ Strømforbrukere som bilradioen og navigasjonssystemet bør ikke brukes lenge i beredskapsmodus. Sett bryteren til bilradioen på "0". Navigasjonssystemet kan slås på direkte på enheten ved bruk av en bryter. Se også de modellspecifikke opplysningene i bruksanvisningene for apparatene.

Ekstra boenhetsbatteri

Avhengig av modellen kan det være montert et ekstra boenhetsbatteri for økt batterikapasitet.

- ▷ Ombygging av batterianlegget må kun foretas av en autorisert forhandler.
- ▷ Ved montering av et ekstra boenhetsbatteri må de to batteriene være fra samme produsent og av samme type, og de må være like gamle.
- ▷ Et ekstra batteri, eller batterimodeller med større kapasitet, fører til at lade-tiden blir tilsvarende lengre (for eksempel fordobles ladetiden ved montering av et ekstra batteri).

9.4 Lade boenhets- og startbatteriet

- ▶ Batterisyrer er giftige og etsende. Unngå enhver kontakt med hud eller øyne.
- ▶ Eksplosjonsfare under ladning med eksternt ladeapparat. Batteriet må kun lades i godt ventilerte rom og på god avstand fra åpen ild eller gnister.
- ▶ For lading av boenhets-batteriet eller startbatteriet med eksternt batterilader skal batteriet alltid tas ut av kjøretøyet.

- ▷ Batterikablene må kobles til de riktige polene.
- ▷ Når startbatteriet og boenhets-batteriet er koblet ut, må ikke tenningen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Før frakobling og tilkobling av batteriet, må kjøretøyetets motor slås av, og 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen og alle apparater være utkoplede. Kortslutningsfare!
- ▷ Før lading av batteriet må man kontrollere om det eksterne ladeapparatet er godkjent for batteritypen.
- ▷ Ta hensyn til bruksanvisningene for basiskjøretøy og batterilader.
- ▷ Ved overlading blir boenhets-batteriet skadet og kan ikke repareres.

Startbatteriet kan kun fullades med eksternt ladeapparat. Ved 230 V-forsyning får startbatteriet kun vedlikeholdslading via strømsentralen. Det er heller ikke mulig å oppnå fullstendig lading av startbatteriet med dynamoen ved kjøring.

9.4.1 Lading over 230 V-forsyning

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhets-batteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9.4.2 Lading med kjøretøyetets motor

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyetets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Hvis kjøretøyetets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyetets startevne. Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

9.4.3 Å lade med eksternt ladeapparat

For lading av boenhets-batteriet og startbatteriet med ekstern batterilader er fremgangsmåten som følger:

- Slå av kjøretøyets motor.
- Slå av hovedbryter 12 V på panelet. Den kontrollampen slukkes.
- Koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen.
- Trekk ut nettpluggen på strømsentralen.
- Steng samtlige gassapparater, alle gassavstengeventiler og gassflaskens hovedventil.
- Fare for kortslutning når batteripolene frakobles. Koble derfor først fra minuspolen på boenhets-batteriet eller startbatteriet og tilslutt plusspolen.
- Ta boenhets-batteriet eller startbatteriet ut av kjøretøyet.
- Sjekk at det eksterne ladeapparatet er av.
- Koble det eksterne ladeapparatet til boenhets-batteriet eller startbatteriet. Påse at polene kobles til i riktig rekkefølge: Koble først polklemmen "+" på plusspolen på batteriet og klem deretter polklemmen "-" til minuspole på batteriet.
- Slå på det eksterne ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende ladetid for batteriet finnes i bruksanvisningen for ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende styrken på batteriet finner du i dataene for batteriet.
- Koble fra ekstern batterilader i omvendt rekkefølge.

9

Elektrisk anlegg

9.5 Vekselretter

▷ Ventilasjonsåpningen må ikke tildekkes. Fare for overheting!

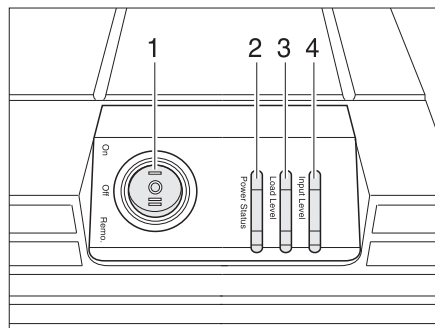

▷ Les også bruksanvisningen fra produsenten.

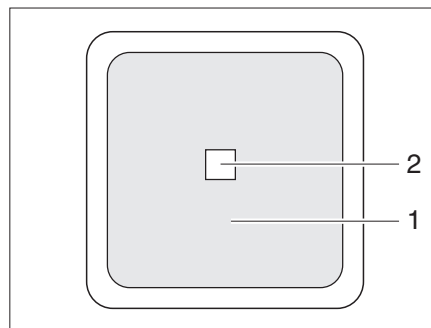
Avhengig av modellen kan det være montert en vekselretter i kjøretøyet.

Vekselretteren forsyner 230 V-stikkontaktene med spenning. Hvis kjøretøyet ikke er koblet til 230 V-forsyningen, brukes det tilkoblede batteriet som spenningsforsyning.

Batteriet har kun et begrenset energiforråd. Strømforbrukere må derfor ikke brukes lenge uten 230 V-forsyning.

Bilde 258 Visninger og betjenings-elementer

Bilde 259 Ekstern bryter

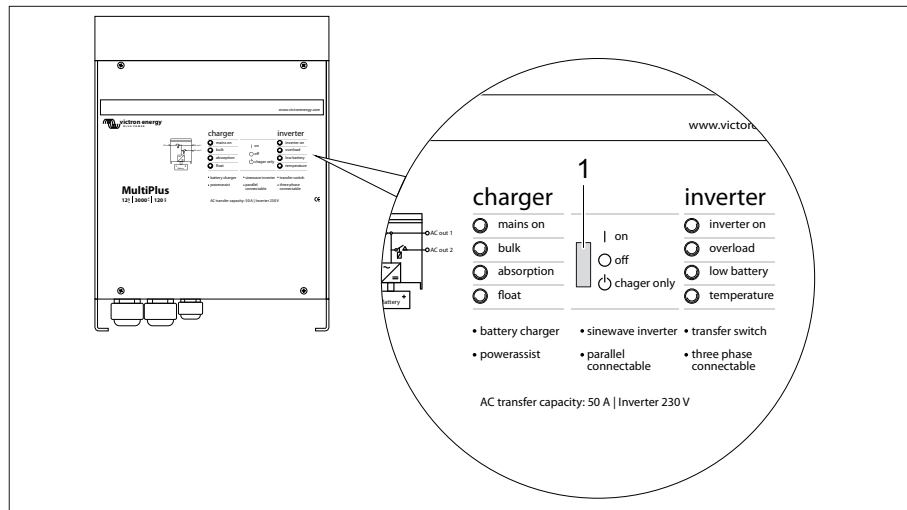
Vekselretteren kan settes i to driftstilstander med hovedbryteren (Bilde 258,1):

- I "On" = Apparatet er slått på permanent.
- II "Remo." = Apparatet kan slås på og av med den eksterne bryteren (Bilde 259,1).

Lysdiodene på vekselretteren viser driftstilstanden "Power Status" (Bilde 258,2), kapasitetsområdet "Load Level" (Bilde 258,3) og spenningsområdet "Input Level" (Bilde 258,4).

Den eksterne bryteren for vekselretteren (Bilde 259) befinner seg inne i kjøretøyet eller i garasjen. Bryteren er merket med teksten "Vekselretter". LED (Bilde 259,2) viser vekselretterens driftstilstand.

9.6 Vekselretter MultiPlus

Bilde 260 Vekselretter MultiPlus

1 Vippebryter av/på, bare ladedrift

Vekselretteren befinner seg i bakre lasteluke. Bryterne og kontrollampene på vekselretteren MultiPlus har samme funksjon som på Digital Multi Control-panelet. Se kapittel 9.6.1.

For at Digital Multi Control-panelet skal fungere feilfritt, må vippebryteren på vekselretteren MultiPlus (Bilde 260,1) stå på "on".

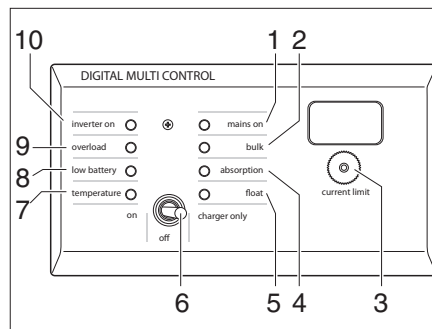
Vippebryterens stillinger (Bilde 260,1)

- Stillingen "off": Batterilading; strømforsyningen fra 230 V-kontakten er koblet ut.
- Stillingen "on": Med en 230 V-tilkobling lades batteriene. Uten 230 V-tilkobling forsynes 230 V-kontaktene med strøm.
- Stillingen "charger only": Med en 230 V-tilkobling lades batteriene.
- ▷ Omkoblingen fra stillingen "on" til "charger only" eller omvendt må skje raskt. Ellers kan det hende at vekselretteren slår seg av.

- ▷ Hvis det ikke er noen 230 V-tilkobling og kjøretøyet ikke brukes lenger, må vippebryteren (Bilde 260, 1) stå på "off". Ellers kan det hende at batteriene er tomme senest etter 3-4 dager.
- ▷ Hvis bare ladefunksjonen trengs, må bryteren stå i stillingen "charger only". På den måten unngår man at vekselretterfunksjonen slås på ved et eksternt strømbrydd slik at batteriene lades ut.

9.6.1 Digital Multi Control-panel

- 1 Kontrollampe ekstern vekselspanning (230 V) er på
- 2 Kontrollampe konstantstrøm - ladefase
- 3 Regulator Current limit
- 4 Kontrollampe utjevningsfase
- 5 Kontrollampe ladevedlikeholdsfase
- 6 Vippebryter av/på - bare ladedrift
- 7 Varsellampe temperatur
- 8 Varsellampe batteri
- 9 Varsellampe overbelastning/kortslutning
- 10 Kontrollampe vekselretter på

Bilde 261 Panel IT 992

Digital Multi Control-panelet i bobilen er plassert over døren til oppholdsrommet. Med regulatoren "Current limit" kan du stille inn fra hvilken strømverdi vekselretteren skal støtte spenningsforsyningen fra 230 V-stikkontaktene via batteriene.

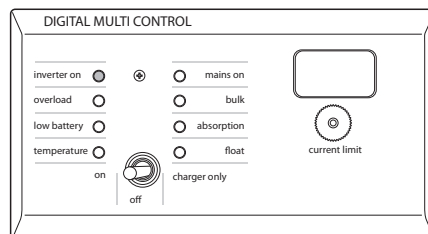
Eksempel: Hvis det bare er tilgjengelig 4 A på en campingplass, blir merforbruket tatt fra batteriet i stillingen "4".

9.6.2 LED-visningene på vekselretteren MultiPlus og på Digital Multi Control-panelet

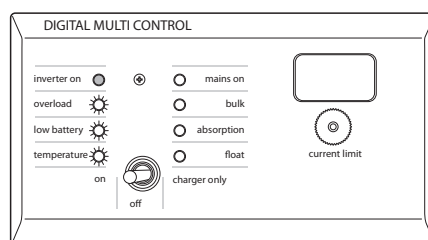
LED-visningen har følgende betydning i oversikten:

Betydning av LED-visningene

- ○: LED av
- ◐: LED blinker
- ●: LED lyser

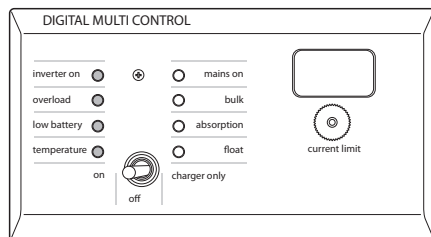
Vekselretteren er slått på og leverer effekt til forbrukerne.

Vekselretteren er slått på og leverer effekt til forbrukerne. Følgende forvarsler er mulige:

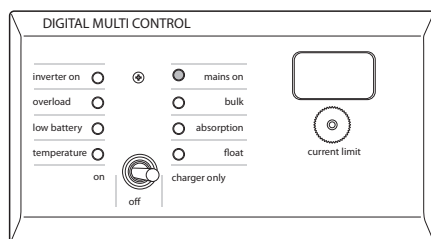
- Overbelastning,
- lav batterispenning,
- for høy vekselrettertemperatur

Elektrisk anlegg

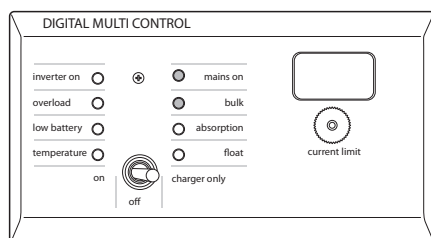

Vekselretteren er slått av. Følgende alarmer er mulige:

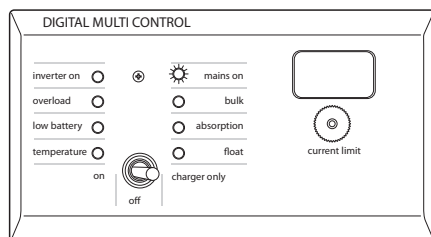
- Overbelastning,
- lav batterispenning,
- for høy vekselrettertemperatur

230 V-spenningen er på. Laderen arbeider i konstantstrøm- eller konstantspenningsmodus.

230 V-spenningen er på. Laderen er slått av fordi den ikke når nominell spenning (bulk protection-modus).

230 V-spenningen er på. Laderen arbeider i spenningsvedlikeholdsmodus.

9

Elektrisk anlegg

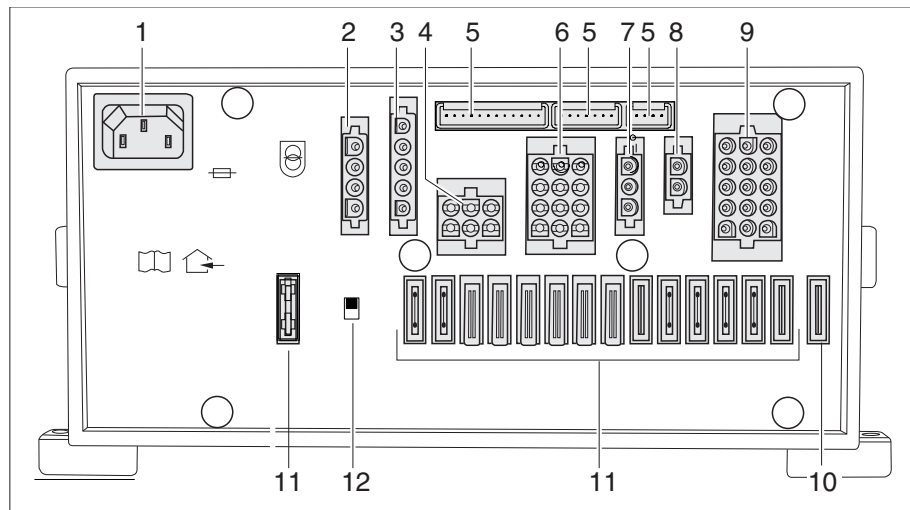
9.7 Strømsentral EBL 111

- ▶ Ventilasjonsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

- ▶ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestyktet, dette avhenger av modellen.
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 262 Strømsentral EBL 111

- 1 Nettkontakt 230 V~
- 2 Utgang: Blokk 1 - Kjøleskap
- 3 Utgang: Blokk 2 - Kjøleskap, styreledninger, dynamo D+
- 4 Utgang: Blokk 4 - Varmeanlegg, grunnlys (belysning i inngangsområdet), stigtrinn
- 5 Utgang panel
- 6 Utgang: Blokk 5 - Visning av solcelle på kontrollpanelet (hvis montert), reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Utgang: Blokk 6 - Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 8 Utgang: Blokk 7 - Ekstra ladeapparat
- 9 Utgang: Blokk 8 - forbrukerkrets 1, forbrukerkrets 2, TV, vannpumpe, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Selvtillbakestillende sikring stigtrinn
- 11 Sikringer
- 12 Batteriskillebryter (batteri På/Av)

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhetsbatteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholds-ladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhetsbatteriet.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg, ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetsbatteriet når kjøretøyets motor er slått av. På denne måten kan ikke 12 V-forsyningen i boenheten lade ut startbatteriet.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted

Alt etter modell befinner strømsentralen seg under fører- eller passasjerstet, i sittegruppen eller i garasjen.

9.7.1 Batteriskillebryter

- ▷ Batteriskillebryteren (Bilde 262,12) skiller alle forbrukere som er koblet til strømblokken fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteriskillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten, inklusive sikkerhets-/avtappingsventilen. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere driftsstans).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteriskillebryteren er avslått.

- Slå på:*
- Trykk på batteriskillebryter oppe: Batteri På.
 - Slå på hovedbryter 12V på panelet.

- Slå av:*
- Slå av 12 V-hovedbryteren på panelet.
 - Trykk på batteriskillebryter nede: Batteri Av.

9.7.2 Batteriovervåking

- ▷ Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhetsbatteriet. Hvis batterispenningen synker til under 10,5 V, slår batteriovervåkingen i strømsentralen av alle 12-V-forbrukerne.

- Forholdsregler:*
- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
 - Hvis nødvendig, kan du slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren en liten stund igjen. Dette er kun mulig når batterispenningen ligger over 11V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyning først gjeninnkoples når boenhets-batteriet er ladet.

9.7.3 Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Boenhetsbatteriet kan ikke lades helt opp under kjøring. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne.

Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9

Elektrisk anlegg

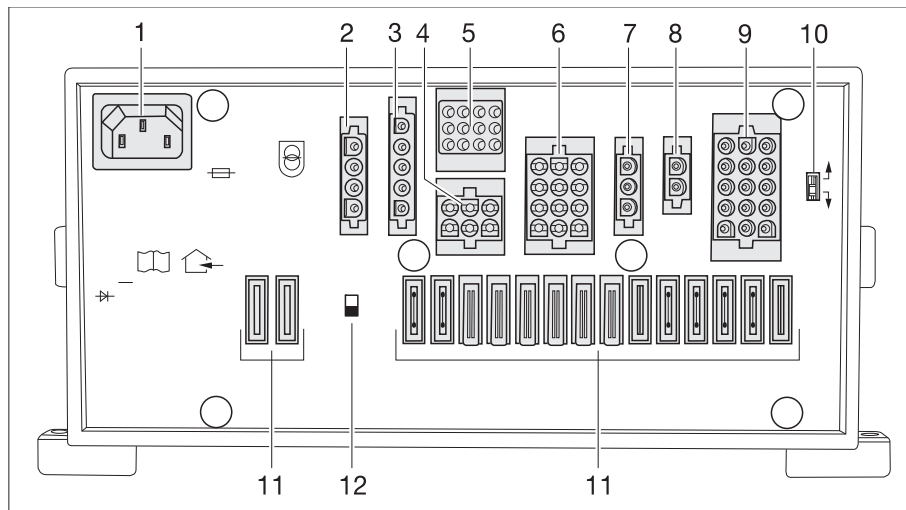
9.8 Strømsentral EBL 119

- ▶ Ventilasjonsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

- ▶ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestyktet, dette avhenger av modellen.
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 263 Strømsentral EBL 119

- 1 Nettkontakt 230 V~
- 2 Utgang: Blokk 1 - Kjøleskap
- 3 Inngang: Blokk 2 - Styreledninger, dynamo D+
- 4 Utgang: Blokk 4 - Varmeanlegg, sikkerhets-/avtappingsventil, grunnlys (belysning i inngangsområdet), stigtrinn
- 5 Utgang: Blokk 3 - Panel
- 6 Utgang: Blokk 5 - Visning av solcelle på kontrollpanelet (hvis montert), reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Utgang: Blokk 6 - Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 8 Utgang: Blokk 7 - Ekstra ladeapparat
- 9 Utgang: Blokk 8 - forbrukerkrets 1, forbrukerkrets 2, TV, vannpumpe, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Bryter batterivalg (blysyre/blygel/AGM)
- 11 Sikringer
- 12 Batteriskillebryter (batteri På/Av)

Oppgaver

Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhetsbatteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholdsladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhetsbatteriet.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg, ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetsbatteriet når kjøretøyets motor er slått av. På denne måten kan ikke 12 V-forsyningen i boenheten lade ut startbatteriet.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted

Avhengig av modell, befinner strømsentralen seg i setekonsollen under førersetet eller passasjeretset.

9.8.1 Batteriskillebryter

- ▷ Batteriskillebryteren (Bilde 263,12) skiller alle forbrukere som er koblet til strømblokken fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve 4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteriskillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten, inklusive sikkerhets-/avtappingsventilen. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere driftsstans).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteriskillebryteren er avslått.

Slå på/av:

- Trykk på batteriskillebryter oppe: Batteri På.
- Trykk på batteriskillebryter nede: Batteri Av.

9.8.2 Batterivalgbryter

- ▶ Når batterivalgbryteren (Bilde 263,10) er feil innstilt, kan det dannes knallgass. Eksplosjonsfare!

- ▷ Boenhetsbatteriet kan skades dersom batterivalgbryteren står i gal stilling.
- ▷ Innstillingen av batterivalgbryteren fra fabrikken må ikke endres.

På batterivalgbryteren (Bilde 263,10) kan lademodulen i strømsentralen innstilles på kjøretøyet boenhetsbatteritype ("blygel", "blysyre" eller "AGM").

9.8.3 Batteriovervåking

► Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhetsbatteriet. Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig, kan du slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren en liten stund igjen. Dette er kun mulig når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyningen først slås på igjen når boenhetsbatteriet er ladet.

9.8.4 Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Boenhetsbatteriet kan ikke lades helt opp under kjøring. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9

Elektrisk anlegg

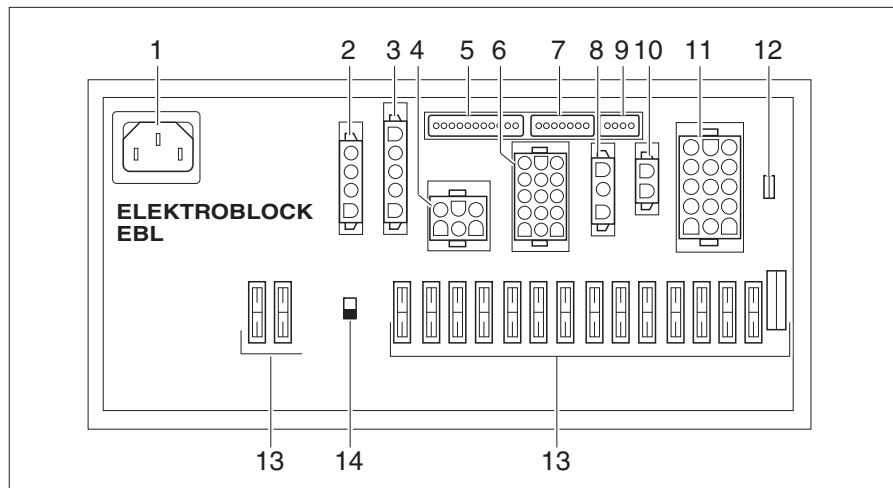
9.9 Strømsentral EBL 102

- ▶ Ventilasjonsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

- ▶ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestykket, dette avhenger av modellen.
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 264 Strømsentral EBL 102

- 1 Nettkontakt 230 V~
- 2 Tilkoblinger blokk 1: Kjøleskap
- 3 Tilkoblinger blokk 2: Dynamo D+, føler-/styreledninger, kjøleskapforsyning
- 4 Tilkoblinger blokk 4: Varmeanlegg, sikkerhets-/avtappingsventil, grunnlys (belysning i inngangsområdet), stigtrinn
- 5 Tilkoblinger blokk 3: Panel
- 6 Tilkoblinger blokk 5: Reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Tilkoblinger blokk 9: Panel
- 8 Tilkoblinger blokk 6: Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 9 Tilkoblinger blokk 10: Visning av solcelle på kontrollpanelet (hvis montert)
- 10 Tilkoblinger blokk 7: Ekstra ladeapparat
- 11 Tilkoblinger blokk 8: Forbrukerkrets 1, forbrukerkrets 2, TV, vannpumpe, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 12 Bryter batterivalg (blysyre/blygel/AGM)
- 13 Sikringer
- 14 Batteriskillebryter: Batteri På/Av

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhetsbatteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholdsladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhetsbatteriet.
- Strømsentralen beskytter det elektriske anlegget mot overspenning.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg og ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetsbatteriet når kjøretøys motor er slått av. På denne måten kan ikke 12 V-forsyningen i boenheten lade ut startbatteriet.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted

Avhengig av modell, befinner strømsentralen (Bilde 264) seg i setekonsollen under førersetet eller er bygget inn i garasjeområdet hhv. i barsittegruppen (globelin).

9.9.1 Batteriskillebryter

- ▷ Batteriskillebryteren (Bilde 264,14) skiller alle forbrukere som er koblet til strømblokken fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve 4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteri-skillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere driftsstans).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteriskillebryteren er avslått.

Slå på/av:

- Trykk på batteriskillebryter oppe: Batteri På.
- Trykk på batteriskillebryter nede: Batteri Av.

9.9.2 Batterivalgbryter

- ▶ Når batterivalgbryteren er feil innstilt, kan det dannes knallgass. Eksplosjonsfare!

- ▷ Boenhetsbatteriet kan skades dersom batterivalgbryteren står i gal stilling.
- ▷ Innstillingen av batterivalgbryteren fra fabrikken må ikke endres.

På batterivalgbryteren kan lademodulen i strømsentralen innstilles på kjøretøyets boenhetsbatteritype ("blygel", "blysyre" eller "AGM*") (* gjelder bare EBL 102).

9

Elektrisk anlegg

9.9.3 Batteriovervåking

- Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhetsbatteriet. Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig, kan du slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren en liten stund igjen. Dette er kun mulig når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyningen først slås på igjen når boenhetsbatteriet er ladet.

9.9.4 Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Boenhetsbatteriet kan ikke lades helt opp under kjøring. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9.9.5 Overspenningsvern

Strømsentral 102 med innebygd OVP (Over Voltage Protection) er egnet til brukstilfeller der faren for overspenning er ekstra stor. Dette kan for eksempel være lynnedslag i offentlig nett, generatordrift, dårlige elektroinstallasjoner eller reiser i fjerne land.

Da er det i EBL 102 med OVP internt koblet et overspenningsvern mellom nettilkoblingen og lademodulen.

9

Elektrisk anlegg

9.10 Strømsentral EBL 402/403

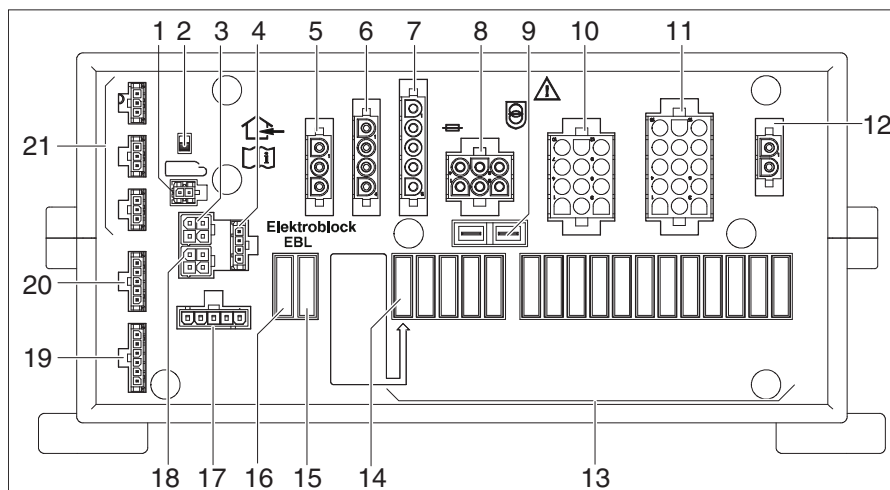

▷ Ventilasjonsåpningen må ikke tildekkes. Fare for overheting!

▷ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestykket, dette avhenger av modellen.

▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 265 Strømsentral EBL 402/403

- 1 Tilkobling blokk 3: SYNCHHAR
- 2 Batteriskillebryter: Batteri På/Av
- 3 Tilkobling blokk 10: Sensor boenhetsbatteri
- 4 Tilkobling blokk 11: LIN-buss (for SCU)
- 5 Tilkobling blokk 6: Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 6 Tilkobling blokk 1: Kjøleskap
- 7 Tilkobling blokk 2: D+ inngang, KS-starterbatteri
- 8 Tilkobling blokk 4: Varme, trinnivå
- 9 Tilkobling blokk 18: Kупévarmer
- 10 Tilkobling blokk 5: Forsyning 12 V forbruker
- 11 Tilkobling blokk 8: Forsyning 12 V forbruker
- 12 Tilkobling blokk 7: Ekstra ladeapparat
- 13 Sikringer: Sikringer for 12 V forbrukere
- 14 Sikring: Sikring, kun brukt på AES kjøleskap
- 15 Sikring: Solar
- 16 Sikring: Intern lademodul (kun ved EBL402)
- 17 Tilkobling blokk 12: SCU
- 18 Tilkobling blokk S1: Sonde friskvann
- 19 Tilkobling blokk 9: Sensor boenhetsbatteri
- 20 Tilkobling blokk S2: Sonde avfallsvann
- 21 Tilkobling blokk S4, S5 og S6: LIN-buss

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhets-batteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholds-ladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhets-batteriet.
- Strømsentralen beskytter det elektriske anlegget mot overspenning.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.

Elektrisk anlegg

- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg og ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetens batteri når kjøretøyets motor er slått av. På denne måten kan 12 V-forsyningen i boenheten ikke lade ut startbatteriet.

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Monteringssted Elektroblokk EBL 402/403 (Bilde 265) befinner seg i hekkgarasjen på høyre side.

9.10.1 Batteri-skillebryter

- ▷ Batteri-skillebryteren (Bilde 265,2) kobler alle forbrukere som er koblet til strømsentralen, fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteri-skillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteriskillebryteren kobler ut alle 12 V forbrukere for boenheten. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. midlertidig driftsopphold).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteri-skillebryteren er avslått.

- Slå på/av:*
- Trykk batteri-skillebryter oppe: Batteri På.
 - Trykk batteri-skillebryter nede: Batteri Av.

9.10.2 Nøddrift

Hvis det ikke finner sted noen kommunikasjon lenger, kan apparatene på databussen ikke styres lenger.

For dette tilfellet har EBL 402/403 en nøddriftsfunksjon. Hvis denne er aktiv, blir det koblet til 12 V ON, og pumpen aktiveres.

- Aktiver nøddrift manuelt:*
- Koble batteriskillebryter (Bilde 265,2) inn og ut tre ganger etter hverandre.
 - La bryteren stå i posisjonen "På".
Nøddriften er aktiv.

9.10.3

Batteriovervåking

- Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhets-batteriet. Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig slå på 12 V-forsyningen med hovedbryteren 12 V en liten stund igjen. Dette er kun mulig, når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12V-forsyningen først slås på igjen når boenhetsbatteriet er ladet.

9.10.4

Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhets-batteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladingen blir da startbatteriet. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhets-batteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades da bare med vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9

Elektrisk anlegg

9.11 Elektroblokk EBL 31-2

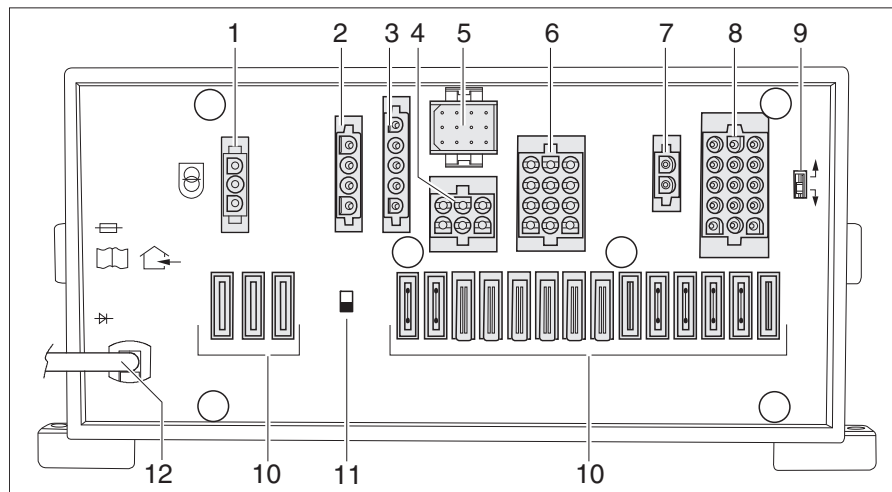

▷ Ventilasjonsåpningen må ikke tildekkes. Fare for overheting!

▷ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestyktet, dette avhenger av modellen.

▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 266 Elektroblokk (EBL 31-2)

- 1 Tilkobling blokk 6: Solcelleregulator
- 2 Tilkobling blokk 1: Kjøleskap
- 3 Tilkobling blokk 2: Kjøleskapforsyning D+, batterisensor/styrekabler
- 4 Tilkobling blokk 4: Frostbeskyttelsesventil, oppvarming og grunnbelysning/trinn
- 5 Tilkobling blokk 3: Tilkobling betjenings- og kontrollpanel IT .../LT ...
- 6 Tilkobling blokk 5: Grunnbelysning 4B/radio, D-varme, tankvarme, USB-kontakt
- 7 Tilkobling blokk 7: Tilleggsbelysning
- 8 Tilkobling blokk 8: Kontakter 1, pumpe, krets 1, 2 og 3, multimedia, reserve 1
- 9 Vender for blygel/AGM-batteri
- 10 Bladsikringer
- 11 Batteri-skillebryter
- 12 Strømkabel med WAGO-kontakt

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhets-batteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholds-ladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhets-batteriet.
- Strømsentralen beskytter det elektriske anlegget mot overspenning.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg og ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhets batteri når kjøretøyets motor er slått av. På denne måten kan 12 V-forsyningen i boenhets-batteriet ikke lade ut startbatteriet.

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted

Elektroblokken EBL 31-2 (Bilde 266) befinner seg, avhengig av modell, under fører-setet eller under setebenken.

9.11.1 Batteriskillebryter

- ▷ Batteriskillebryteren (Bilde 266,11) skiller alle forbrukere som er koblet til strømblokken fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve 4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteriskillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten, inklusive sikkerhets-/avtappingsventilen. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere driftsstans).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteriskillebryteren er avslått.

Slå på/av:

- Trykk på batteriskillebryter oppe: Batteri På.
- Trykk på batteriskillebryter nede: Batteri Av.

9.11.2 Batteriovervåking

- ▷ Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhetsbatteriet. Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig, kan du slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren en liten stund igjen. Dette er kun mulig når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyningen først slås på igjen når boenhetsbatteriet er ladet.

9.11.3 Batterilading

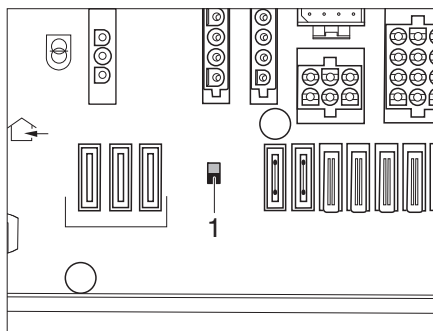
Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyet dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Boenhetsbatteriet kan ikke lades helt opp under kjøring. Hvis kjøretøyet motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyet startevne. Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

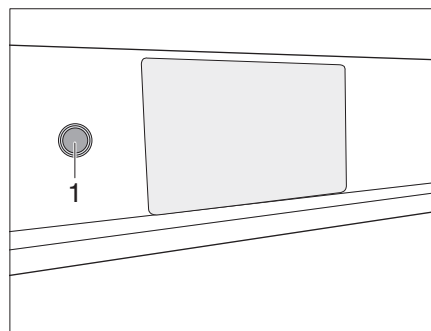
Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9.12 SCU (System Control Unit)

SCU Basic

Bilde 267 Batteri-skillebryter

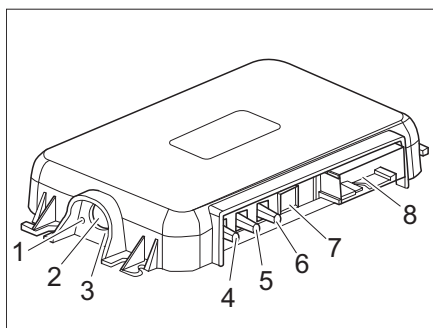

Bilde 268 Vekkerbryter SCU

- Sett batteriskillebryteren (Bilde 267,1) på EBL på "PÅ".
- Trykk 1× på vekkerbryteren (Bilde 268,1) for å opprette forbindelse til EBL og SCU.

Beskrivelse

SCU overtar sentrale styre- og overvåkningsfunksjoner i kjøretøyet.

Bilde 269 SCU

- 1 LED-visning grønn (for fagpersonale)
- 2 Koblingstast for tilkobling til Bluetooth-enheten
- 3 LED-visning blå (for fagpersonale)
- 4 Tilkobling Bluetooth-antenne
- 5 Tilkobling GPS-antenne
- 6 Tilkobling LTE-antenne
- 7 Tilkobling diagnose
- 8 Tilkobling kjøretøyskommunikasjon

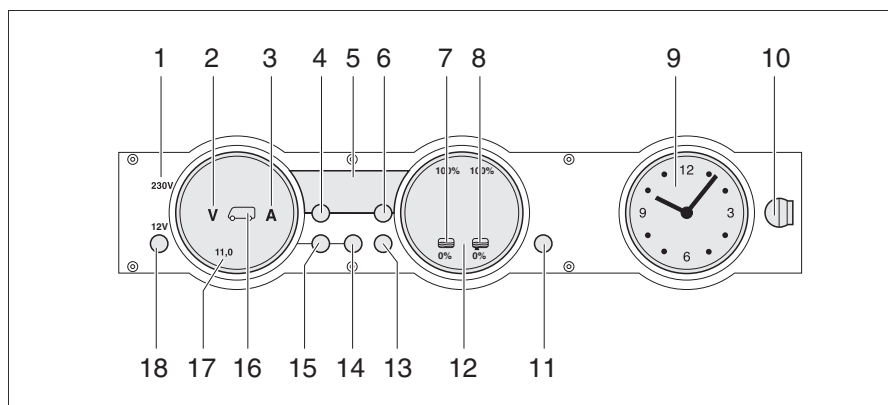
Hvis det ikke finner sted noen kommunikasjon lenger, kan apparatene på databussen ikke styres lenger.

For dette tilfellet har EBL 402/403 en nøddriftsfunksjon (se kapittel 9.10.2).

9.13 Panel MP 20-T

- ▷ Lysdiodenes lysstyrke og symbolene tilpasser seg automatisk til lysstyrken i omgivelsene.
- ▷ Indikeringene kan kun hentes fram når 12 V-forsyningen er slått på.
- ▷ Straks en knapp aktiveres, lyser automatisk indikeringsinstrumentet. 20 sekunder etter at en knapp er trykket, slukner indikeringen.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 270 Panel MP 20-T

- 1 230 V-kontrollampe
- 2 Symbol volt
- 3 Symbol ampere
- 4 Knapp innetemperatur
- 5 Digitalindikering
- 6 Knapp utetemperatur
- 7 Symbol vanntank
- 8 Symbol spillvannstank
- 9 Indikeringsinstrument Klokke
- 10 Lås
- 11 Knapp reserve (INGEN Reset)
- 12 Indikeringsinstrument Tanker
- 13 Knapp tanker
- 14 Knapp boenhetsbatteri
- 15 Knapp startbatteri
- 16 Symbol startbatteri og boenhetsbatteri
- 17 Indikeringsinstrument Batterier
- 18 Knapp 12 V-forsyning (12 V-hovedbryter)

9.13.1 230 V-kontrollampe

230 V-kontrollampen (Bilde 270,1) lyser når det er nettspenning ved inngangen til strømsentralen.

9.13.2 12 V-hovedbryter

12 V-hovedbryteren (Bilde 270,18) kobler panelet og 12 V-forsyningen i boenheten inn og ut.

Unntak: Varmeanlegg, grunnlys (belysning i inngangsområdet) og stigtrinn forblir driftsklare.

Slå på:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 270,18). 12 V-forsyningen i boenheten er aktivert. Kontrollindikeringen "12 V" lyser.

- ▷ Hvis LED "11,0" til voltindikeringen og symbolet volt "V" (Bilde 270,2) i indikeringsinstrumentet Batterier (Bilde 270,17) blinker etter at slått på, er spenningen i boenhetsbatteriet for lav. Lad batteriet.
- ▷ Hvis kontrollindikeringen "12 V", symbolet for boenhetsbatteriet (Bilde 270,16) og symbolet volt "V" (Bilde 270,2) blinker tre ganger, er batteriskillet aktivert. Deaktiver batteriskillet.

Slå av:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 270,18). 12 V-forsyningen i boenheten er deaktivert. Kontrollindikeringen "12 V" slukner.

Aktivere batteriskille
(strømsentral uten
batteriskillebryter):

- Slå av 12 V-forsyningen.
- Trykk på knappen for boenhetsbatteriet (Bilde 270,14), og hold den inntrykt i ca. 10 sekunder. Symbolet volt "V" (Bilde 270,2) og ampere "A" (Bilde 270,3) blinker tre ganger. Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen.

Deaktivere batteriskille
(Strømsentral uten
batteriskillebryter):

- Trykk på knappen "12 V" (Bilde 270,18), og hold den inntrykt i ca. 5 sekunder. Symbolet volt "V" (Bilde 270,2) blinker tre ganger. Boenhetsbatteriet er koblet til 12 V-spenningen. Kontrollindikeringen lyser etter ca. 2 sekunder.

- ▷ Slå alltid av 12 V-hovedbryteren når du forlater kjøretøyet. Slik forhindres unødvendig utlading av boenhetsbatteriet.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventil, ladeapparat, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar ca. 20 mA til 65 mA strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-hovedbryteren er avslått. Derfor må boenhetsbatteriet kobles fra 12-forsyningen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.

9.13.3 Indikeringsinstrument batterier

Med indikeringsinstrumentet for batterier indikeres spenningen og ladingen/utladingen av boenhets-batteriet eller spenningen til startbatteriet.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for boenhetsbatteri "🔌" (Bilde 270,14). Symbolet volt "V" (Bilde 270,2) blinker. Symbolet ampere "A" lyser avhengig av lading eller utlading hvitt eller rødt. Batteristrømmen og strømmen til boenhetsbatteriet indikeres i indikeringsinstrumentet via lysdiodene.
- Trykk på knappen for startbatteri "🔌" (Bilde 270,15). Symbolet volt "V" (Bilde 270,2) blinker. Startbatteriets batterispenning indikeres via lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabeller hjelper til å forklare statusene som er indikert i panelet.

Voltindikering (blå)

1 lysdiode	2 lysdiode	3 lysdiode	4 lysdiode	5 lysdiode	6 lysdiode	7 lysdiode	8 lysdiode
< 11,0 V	11,5 V	12,0 V	12,2 V	12,5 V	12,7 V	13,0 V	> 13,5 V

Fare for fullstendig utlading (batterialarm)

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen 230 V-tilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står i ro, ingen 230 V-tilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, 230 V-tilkobling)
11 V eller mindre ¹⁾	12 V-spenning overbelastet	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt	12 V-spenning overbelastet
	Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
11,5 V til 13 V	12 V-spenning overbelastet ²⁾	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ²⁾
	Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt		Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
Over 13,5 V	Batteriet lades (hovedlading)	Inntreter kun kort etter ladingen	Batteriet lades (hovedlading)

¹⁾ Batterivakten kobler ut alle forbrukere (ved 10,5 V).

²⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

Verdi for hvilespenning	Batteriets ladetilstand
Mindre enn 11 V	Fullstendig utlading
12,0 V	0 % (utladet)
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
12,5 V	75 %
Mer enn 12,8 V	Fullt

► Langvarig fullstendig utlading skader batteriet.

Ampereindikering (blå)

1 lysdiode	2 lysdiode	3 lysdiode	4 lysdiode	5 lysdiode	6 lysdiode	7 lysdiode	8 lysdiode
Utlading med:				Lading med:			
> 30 A	> 10 A	> 3 A	> 1 A	Ca. 0 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A

Indikeringsverdi strøm	Systemets status	Symbol ampere "A"
-30 A til -10 A	Batteriet lades kraftig ut øyeblikkelig	Lyser rødt
-10 A til -1 A	Batteriet lades ut øyeblikkelig	Lyser hvitt
0 A	Batteristrømmen er lav eller 0 A	Lyser hvitt
+1 A til +10 A	Batteriet lades øyeblikkelig	Lyser hvitt

9.13.4 Indikatorinstrument tank

Med indikatorinstrumentet Tank kan vannmengden og spillvannsmengden indikeres.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for tanker " (Bilde 270,13). Symbolene vanntank " (Bilde 270,7) og spillvannstank " (Bilde 270,8) lyser. Vanntankens (venstre skala) og spillvannstankens (høyre skala) fyllenivåer indikeres med lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabell hjelper til å forklare fyllenivåene som er indikert i panelet.

Fyllenivåmåler (blå)

1 lysdiode	2 lysdi- oder	3 lysdi- oder	4 lysdi- oder	5 lysdi- oder	6 lysdi- oder	7 lysdi- oder	8 lysdi- oder
25 %		50 %		75 %		100 %	

9.13.5 Alarmer

- ▷ Alarmfunksjonene er kun aktive ved framhenting av den tilsvarende indikeringen. Utfør regelmessige kontroller.
- ▷ Det er best å utføre kontrollene om morgenen, før 12 V-forbrukerne er innkoblet.

Batterialarm

Symbolet volt "V" (Bilde 270,2) g og lysdioden "11,0" blinker straks spenningen i batteriet er under 11 V (måling ved løpende drift) og det dermed er fare for fullstendig utlading.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.

- ▷ Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere i strømsentralen unntatt sikkerhets-/avtappingsventilen.

Forholdsregler:

- Ved batterialarm må alle forbrukere slås av og batteriet lades, enten ved kjøring eller ved tilkobling til en 230 V-forsyning.

Tankalarm

Symbolet vanntank " (Bilde 270,7) eller symbolet spillvannstank " (Bilde 270,8) blinker når vanntanken er tom eller spillvannstanken er full.

- ▷ Hvis lysdiodene i skalaen blinker i tillegg til tanksymbolet når fyllenivåene hentes fram, foreligger det en sensorfeil. Rengjør tanksensorene.

Forholdsregler:

- Fyll vanntanken eller tøm spillvannstanken.

9.13.6 Temperaturindikator

Innetemperaturen og utetemperaturen kan indikeres via digitalindikeringen (Bilde 270,5).

Indikeringer:

- Trykk knappen for innetemperatur "🌡️" (Bilde 270,4). Innetemperatur vises.
- Trykk knappen for utetemperatur "🌡️" (Bilde 270,6). Utetemperatur vises.

9.13.7 Indikeringsinstrument klokke

Indikeringsinstrumentet klokke (Bilde 270,9) viser klokkeslettet. Klokken inneholder et eget batteri, og er ikke koblet til 12 V-spenningen.

Ta av klokken når batteriet må skiftes, eller når klokken må stilles.

Ta av klokken:

- Drei låsen (Bilde 270,10) en kvart omdreining med urviseren. Låsen slipper taket.
- Ta av klokken forover.

Montere klokken:

- Sett inn klokken.
- Trykk låsen (Bilde 270,10) lett og drei den en kvart omdreining.
- Kontroller låsen ved å trekke lett i klokken.

9.13.8 Knapp reserve

Med knappen "Res" (Bilde 270,11) kan man slå tankoppvarmingen eller trykkvannspumpen på og av.

Slå på:

- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 270,11). Symbolet "Res" lyser.

Slå av:

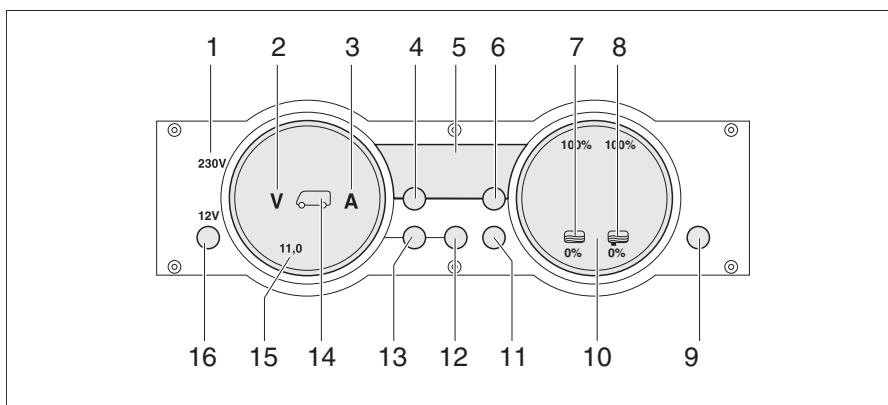
- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 270,11). Symbolet "Res" slukker.

- ▷ Koblingsstatusen lagres når 12 V-forsyningen slås av. Det betyr: Hvis tankoppvarmingen var slått på da 12 V-forsyningen ble slått av, er den også slått på etter at 12 V-forsyningen er slått på igjen.

9.14 Panel MP 20-S

- ▷ Lysdiodenes lysstyrke og symbolene tilpasser seg automatisk til lysstyrken i omgivelsene.
- ▷ Indikeringene kan kun hentes fram når 12 V-forsyningen er slått på.
- ▷ Straks en knapp aktiveres, lyser automatisk indikeringsinstrumentet. 20 sekunder etter at en knapp er trykket, slukner indikeringen.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 271 Panel MP 20-S

- 1 230-V-kontrollampe
- 2 Symbol volt
- 3 Symbol ampere
- 4 Knapp innetemperatur
- 5 Digitalindikering
- 6 Knapp utetemperatur
- 7 Symbol vanntank
- 8 Symbol spillvannstank
- 9 Knapp reserve (INGEN Reset)
- 10 Indikeringsinstrument Tanker
- 11 Knapp tanker
- 12 Knapp boenhetsbatteri
- 13 Knapp startbatteri
- 14 Symbol startbatteri og boenhetsbatteri
- 15 Indikeringsinstrument Batterier
- 16 Knapp 12 V-forsyning (12 V-hovedbryter)

9.14.1 230-V-kontrollampe

230 V-kontrollampen (Bilde 271,1) lyser når det er nettspenning ved inngangen til strømsentralen.

9.14.2 12 V-hovedbryter

12 V-hovedbryteren (Bilde 271,16) kobler panelet og 12 V-forsyningen i boenheten inn og ut.

Unntak: Varmeanlegg, sikkerhetsavtappingsventil, grunnlys (belysning i inngangsområdet) og stigtrinn forblir driftsklare.

Slå på:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 271,16). Nå er 12-V-forsyningen til boenheten slått på. Kontrollindikeringen "12 V" lyser.

- ▷ Hvis LED "11,0" til voltindikeringen og symbolet volt "V" (Bilde 271,2) i indikeringsinstrumentet Batterier (Bilde 271,15) blinker etter at slått på, er spenningen i boenhetsbatteriet for lav. Lad batteriet.
- ▷ Hvis kontrollindikeringen "12 V", symbolet for boenhetsbatteriet (Bilde 271,14) og symbolet volt "V" (Bilde 271,2) blinker tre ganger, er batteriskillet aktivert. Deaktiver batteriskillet.

Slå av:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 271,16). Nå er 12 V-forsyningen slått av. Kontrollindikeringen "12 V" slukner.

*Aktivere batteriskille
(strømsentral uten
batteriskillebryter):*

- Slå av 12 V-forsyningen.
- Trykk på knappen for boenhetsbatteriet (Bilde 271,12), og hold den inntrykt i ca. 10 sekunder. Symbolet volt "V" (Bilde 271,2) og ampere "A" (Bilde 271,3) blinker tre ganger. Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen.

*Deaktivere batteriskille
(Strømsentral uten
batteriskillebryter):*

- Trykk på knappen "12 V" (Bilde 271,16), og hold den inntrykt i ca. 5 sekunder. Symbolet volt "V" (Bilde 271,2) blinker tre ganger. Boenhetsbatteriet er koblet til 12 V-spenningen. Kontrollindikeringen lyser etter ca. 2 sekunder.

- ▷ Slå alltid av 12 V-hovedbryteren når du forlater kjøretøyet. Slik forhindres nødvendig utlading av boenhetsbatteriet.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventil, ladeapparat, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar ca. 20mA til 65mA strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-hovedbryteren er avslått. Derfor må boenhetsbatteriet kobles fra 12-forsyningen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.

9.14.3 Indikeringsinstrument Batterier

Med indikeringsinstrumentet for batterier indikeres spenningen og ladingen/utladingen av boenhets-batteriet eller spenningen til startbatteriet.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for boenhetsbatteri " (Bilde 271,12). Symbolet volt "V" (Bilde 271,2) blinker. Symbolet ampere "A" lyser avhengig av lading eller utlading hvitt eller rødt. Batteristrømmen og strømmen til boenhetsbatteriet indikeres i indikeringsinstrumentet via lysdiodene.
- Trykk på knappen for startbatteri " (Bilde 271,13). Symbolet volt "V" (Bilde 271,2) blinker. Startbatteriets batterispenning indikeres via lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabeller hjelper til å forklare statusene som er indikert i panelet.

Voltindikering (blå)

1 lysdiode	2 lysdiode	3 lysdiode	4 lysdiode	5 lysdiode	6 lysdiode	7 lysdiode	8 lysdiode
< 11,0 V	11,5 V	12,0 V	12,2 V	12,5 V	12,7 V	13,0 V	>13,5 V

Fare for fullstendig utlading (batterialarm)

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen 230 V-tilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står i ro, ingen 230 V-tilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, 230 V-tilkobling)
11V eller mindre ¹⁾	12 V-spenning overbelastet Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	12 V-spenning overbelastet Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
11,5 V til 13 V	12 V-spenning overbelastet ²⁾ Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ²⁾ Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
Over 13,5V	Batteriet lades (hovedlading)	Inntreter kun kort etter ladingen	Batteriet lades (hovedlading)

¹⁾ Batterivakten kobler ut alle forbrukere (ved 10,5 V).

²⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

Verdi for hvilespenning	Batteriets ladetilstand
Mindre enn 11V	Fullstendig utlading
12,0 V	0 % (utladet)
12,2 V	25%
12,3 V	50%
12,5 V	75%
Mer enn 12,8 V	full

▷ Langvarig fullstendig utlading skader batteriet.

Ampereindikering (blå)

1 lysdiode	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	6 lysdioder	7 lysdioder	8 lysdioder
Utlading med:				Lading med:			
> 30 A	> 10 A	> 3 A	> 1 A	Ca. 0 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A

Indikeringsverdi strøm	Systemets status	Symbol ampere "A"
-30 A til -10 A	Batteriet lades kraftig ut øyeblikkelig	Lyser rødt
-10 A til -1 A	Batteriet lades ut øyeblikkelig	Lyser hvitt
0 A	Batteristrømmen er lav eller 0 A	Lyser hvitt
+1 A til +10 A	Batteriet lades øyeblikkelig	Lyser hvitt

9.14.4 Indikatorinstrument tank

Med indikatorinstrumentet Tank kan vannmengden og spillvannsmengden indikeres.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for tanker (Bilde 271,11). Symbolene vanntank (Bilde 271,7) og spillvannstank (Bilde 271,8) lyser. Vanntankens (venstre skala) og spillvannstankens (høyre skala) fyllenivåer indikeres med lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabell hjelper til å forklare fyllenivåene som er indikert i panelet.

Fyllenivåmåler (blå)

1 lysdiode	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	6 lysdioder	7 lysdioder	8 lysdioder
25%		50%		75%		100%	

9.14.5 Alarmer

- ▷ Alarmfunksjonene er kun aktive ved framhenting av den tilsvarende indikeringen. Utfør regelmessige kontroller.
- ▷ Det er best å utføre kontrollene om morgenen, før 12 V-forbrukerne er innkoblet.

Batterialarm

Symbolet volt "V" (Bilde 271,2) g og lysdioden "11,0" blinker straks spenningen i batteriet er under 11 V (måling ved løpende drift) og det dermed er fare for fullstendig utlading.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.

- ▷ Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere, unntatt sikkerhets-/avtappingsventilen.

Forholdsregler:

- Ved batterialarm må alle forbrukere slås av og batteriet lades, enten ved kjøring eller ved tilkobling til en 230 V-forsyning.

Tankalarm

Symbolet vanntank "☞" (Bilde 271,7) eller symbolet spillvannstank "☞" (Bilde 271,8) blinker når vanntanken er tom eller spillvannstanken er full.

- ▷ Hvis lysdiodene i skalaen blinker i tillegg til tanksymbolet når fyllenivåene hentes fram, foreligger det en sensorfeil. Rengjør tanksensorene.

Forholdsregler:

- Fyll vanntanken eller tøm spillvannstanken.

9.14.6 Temperaturindikator

Innetemperaturen og utetemperaturen kan indikeres via digitalindikeringen (Bilde 271,5).

Indikeringer:

- Trykk knappen for innetemperatur "☞" (Bilde 271,4). Innetemperatur vises.
- Trykk knappen for utetemperatur "☞" (Bilde 271,6). Utetemperatur vises.

9.14.7 Knapp reserve

Med knappen "Res" (Bilde 271,9) kan man slå tankoppvarmingen eller trykkvannspumpen på og av.

Slå på:

- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 271,9). Symbolet "Res" lyser.

Slå av:

- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 271,9). Symbolet "Res" slukker.

- ▷ Koblingsstatusen lagres når 12 V-forsyningen slås av. Det betyr: Hvis tankoppvarmingen var slått på da 12 V-forsyningen ble slått av, er den også slått på etter at 12 V-forsyningen er slått på igjen.

9.15 Panel LT 96 / LT 97

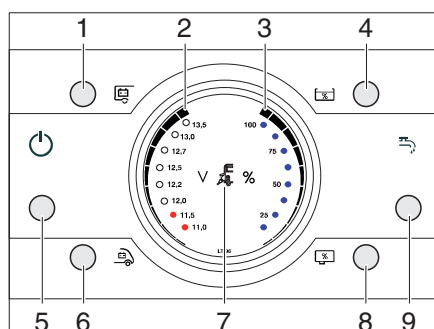
Via betjeningspanelet LT 96 / LT 97 kan 12 V-forsyningen slås på og av, og det kan spørres etter ladenivået for batteriene og vannivået.

Indikeringsfunksjoner:

- Spenning i boenhetsbatteriet
- Spenning i startbatteriet
- Spillvannstankens fyllenivå
- Vanntankens fyllenivå
- Nettforsyning tilgjengelig

► Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

- 1 Knapp boenhetsbatteri
- 2 Indikator for batterispenning (i 8 trinn)
- 3 Indikator for fyllenivå (i 4 trinn)
- 4 Knapp fyllenivå vanntank
- 5 12 V-hovedbryter
- 6 Knapp startbatteri
- 7 230 V-kontrolllampe
- 8 Knapp fyllenivå spillvannstank
- 9 Knapp vannpumpe PÅ / AV*

* gjelder bare LT 96

Bilde 272 Panel LT 96

9.15.1 230 V kontrollampe

230 V-kontrollampen (Bilde 272,7) lyser når det er nettspenning ved inngangen til strømsentralen.

9.15.2 12 V-hovedbryter

12 V-hovedbryteren (Bilde 272,1) kobler panelet og 12 V-forsyningen i boenheten inn og ut.

Unntak: Forbruker som må ha kontinuerlig forsyning.

Slå på: ■ Trykk kort på knappen 12 V-hovedbryter (Bilde 272,1).
12 V-forsyningen i boenheten er aktivert. Kontrol-LED lyser:

Slå av: ■ Trykk kort på knappen 12 V-hovedbryter (Bilde 272,1).
12 V-forsyningen i boenheten er deaktivert. Kontrol-LED slukner.

9.15.3 Indikator for batterispenning

Med knappene boenhetsbatteri (Bilde 272,1) og startbatteri (Bilde 272,6) vises ladestatusen for batteriene.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for boenhetsbatteri (Bilde 272,1). Batteriladingen vises (Bilde 272,2).
- Trykk på knappen for startbatteri (Bilde 272,6). Batteriladingen vises (Bilde 272,2).
- LED-ene 12,5 V og over: Batteriet ladet
- LED-er 12,2 V: Batteriet delvis utladet (under 12,4 V)
- Nedre 2 LED-er: Tomt batteri (under 11,6 V)

Følgende tabeller hjelper til å forklare statusene som er indikert i panelet.

Fare for fullstendig utlading (batterialarm)

Batterispenning	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen 230 V-tilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står i ro, ingen 230 V-tilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, 230 V-tilkobling)
11 V eller mindre	12 V-spenning overbelastet	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt	12 V-spenning overbelastet
	Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
11,5 V til 13 V	12 V-spenning overbelastet ¹⁾	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ¹⁾
	Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt ¹⁾		Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt ¹⁾
Over 13,5 V	Batteriet lades (hovedlading)	Inntreter kun kort etter ladingen	Batteriet lades (hovedlading)

¹⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

- ▷ Langvarig fullstendig utlading skader batteriet.
- ▷ Unngå lav batterilading, vises gjennom lav spenning.
- ▷ Ved overbelastet kjørenett slås en del av forbrukerne av.
- ▷ Før bilen stanses, må du kontrollere at ingen stillegående forbrukere er tilkoblet.

Verdi for hvilespenning	Batteriets ladetilstand
Mindre enn 12 V	Utladet eller fullstendig utladet
12,2 V	Ca. 25 %
12,5 V	Ca. 50 %
Mer enn 12,7 V	Fullt

9.15.4 Indikator for fyllelivå

Med knappene fyllelivå vanntank (Bilde 272,4) og fyllelivå spillvannstank (Bilde 272,8) kan du vise vannmengden og spillvannsmengden.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for fyllelivå vanntank (Bilde 272,4). Fyllelivået i vanntanken vises (Bilde 272,3).
 - Alle LED-ene lyser: Full
 - 6 LED-er lyser: 3/4 full
 - 4 LED-er lyser: 1/2 full
 - 2 LED-er lyser: 1/4 full
 - Ingen LED-er lyser: Tom
- Trykk på knappen for fyllelivå spillvannstank (Bilde 272,8). Fyllelivået i spillvannstanken vises (Bilde 272,3).
 - Alle LED-ene lyser (de 6 nede hvitt, de 6 oppe rødt): Full
 - 6 LED-er lyser: 3/4 full
 - 4 LED-er lyser: 1/2 full
 - 2 LED-er lyser: 1/4 full
 - Ingen LED-er lyser: Tom

9.15.5 Aktivere / deaktivere vannpumpe

Med knappen for vannpumpe PÅ / AV (Bilde 272,9) kan vannpumpen aktiveres eller deaktiveres. Den egentlige innkoblingen av vannpumpen skjer gjennom å åpne en vannkran ved aktivert vannpumpe. Hvis vannpumpen er deaktivert, forblir vannpumpen utkoblet selv om man åpner en vannkran.

Aktivere vannpumpe:

- Trykk kort på knappen for vannpumpe PÅ / AV (Bilde 272,9). Vannpumpen aktiveres. LED-en lyser.
- Åpne en vannkran for å slå på vannpumpen.

Deaktivere vannpumpe:

- Trykk kort på knappen for vannpumpe PÅ / AV (Bilde 272,9). Vannpumpen deaktiveres. LED-en slukner.

9.15.6 Alarmer

- ▷ Alarmfunksjonene er kun aktive ved framhenting av den tilsvarende indikeringen. Utfør regelmessige kontroller.
- ▷ Det er best å utføre kontrollene om morgenen, før 12 V-forbrukerne er innkoblet.

Batterialarm

LED-en "11,0 V" i displayet (Bilde 272,2) blinker straks spenningen i batteriet er under 11 V (måling ved løpende drift) og det dermed er fare for fullstendig utlading.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.
- ▷ Unngå lav batterilading, vises gjennom lav spenning.
- ▷ Gjennomfør spenningskontroll regelmessig.

Forholdsregler:

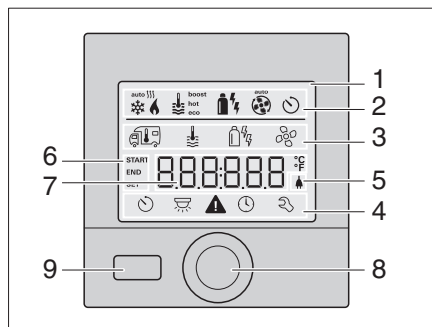
- Ved batterialarm må alle forbrukere slås av og batteriet lades, enten ved kjøring eller ved tilkobling til en 230 V-forsyning.

9.16 Panel Truma CP plus

Betjeningspanelet Truma CP plus brukes til styring og overvåking av temperaturen (rom-/vanntemperatur) og til innstilling av klimaanlegget.

▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

- 1 Indikator
- 2 Statuslinje
- 3 Menylinje (oppe)
- 4 Menylinje (nede)
- 5 Indikator for nettspenning 230 V (landstrøm)
- 6 Indikator koblingsur
- 7 Innstillinger/verdier
- 8 Dreie-/trykknapp
- 9 Tilbakeknapp

Bilde 273 Panel Truma CP plus

Knapp	Funksjon
	Dreie-/trykknapp
	Drei med urviseren
	- Menyen blas gjennom fra venstre mot høyre. - Øke verdier (+).
	Drei mot urviseren
	- Menyen blas gjennom fra høyre mot venstre. - Redusere verdier (-).
	Trykke lett
	- Bruke (lagre) en valgt verdi. - Valg av et meny punkt, skifte innstillingsnivå.
	Langt trykk
	Hovedbryterfunksjon PÅ / AV.
	Tilbakeknapp
	- Tilbakesprang fra menyen. - Forkasting av innstillinger (de tidligere verdiene beholdes)

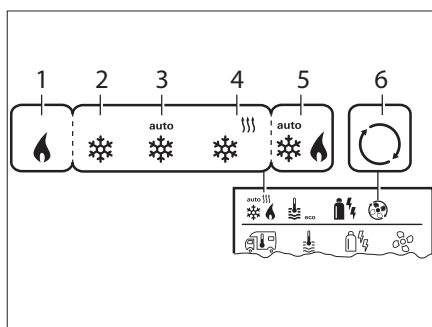
Meny	Beskrivelse
	Endre romtemperatur. Innstillbart temperaturområde: - Varmeanlegg = 5 - 30 °C (i trinn på 1 °C). - Klimasystem = 16 - 31 °C (i trinn på 1 °C). - Klimaautomatikk = 18 - 25 °C (i trinn på 1 °C).
	Endre varmtvannstrinn.
	Velg energitype.

Meny	Beskrivelse
	Velg viftetrinn.
	Still inn koblingsur.
	Slå lyset på og av. Du kan velge mellom 5 trinn for lysstyrke.
	Still inn klokkeslett.
	Hente frem servicemenyen.

9.16.1 Slå på og av

- Slå på:** ■ Trykk lett på dreie-/trykknapp (Bilde 273,8).
Tidligere innstilte verdier/driftsparametere blir aktive igjen etter innkoblingen.
- Slå av:** ■ Trykk på dreie-/trykknapp (Bilde 273,8) i mer enn 4 sekunder.
På displayet vises meldingen "OFF".

9.16.2 Stille inn romtemperatur

- 1 Varmeanlegg* - Varmeanlegg AN
- 2 COOL - Klimasystem AN
- 3 AUTO - Klimasystem innstilt på automatikk
- 4 HOT - Klimasystem i varmedrift
- 5 AUTO - Klimaautomatikk* AN
- 6 VENT - Klimasystem i resirkuleringsdrift

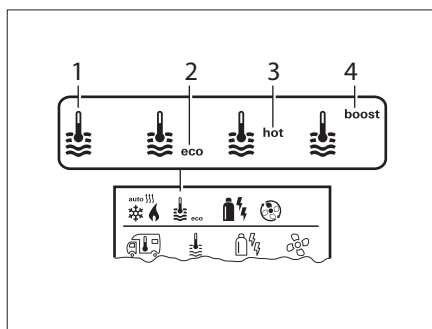
* Symbolet blinker til ønsket romtemperatur er nådd.

** bare når klimaautomatikk er aktivert.

Bilde 274 Innstillingsmuligheter for romtemperatur

- Endre romtemperatur:**
- Med dreie-/tryknappen (Bilde 273,8) velger du symbolet romtemperatur og trykker for å skifte til innstillingsnivå.
 - Med dreie-/tryknappen velger du mellom varmeanlegg, klimasystem eller klimaautomatikk (alt etter tilkoblede apparater er ikke alle alternativene tilgjengelige).
 - Bekreft valget ved å trykke på dreie-/tryknappen (Bilde 273,8).
 - Velg ønsket romtemperatur med dreie-/tryknappen (Bilde 273,8).
 - Trykk lett på dreie-/tryknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

9.16.3 Endre varmtvannstrinn

Bilde 275 Innstillingsmuligheter varmtvann

- 1 Boiler* - Varmtvannsberedning PÅ
- 2 eco** - Varmtvannstemperatur 40 °C
- 3 hot - Varmtvannstemperatur 60 °C
- 4 boost* - Hurtig oppvarming av innholdet i varmtvannsberederen

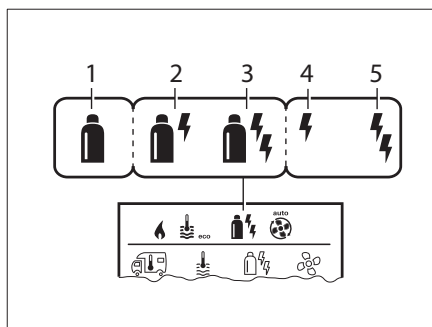
* Symbolet blinker til ønsket vanntemperatur er nådd.

** Varmtvannstemperaturen kan ved kombinert rom- og vannoppvarming bare holdes på 40 °C i en begrenset tid.

Endre varmtvannstrinn:

- Velg symbolet for varmtvannstrinn med dreie-/trykkknappen (Bilde 273,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Velg ønsket trinn med dreie-/trykkknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykkknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

9.16.4 Velge energitype

Bilde 276 Innstillingsmuligheter for energitype

- 1 Gass/diesel**
- 2 MIX 1* - Elektro (900 W + gass/diesel)
- 3 MIX 2* - Elektro (1800 W + gass/diesel)
- 4 EL 1* - Elektro (900 W)
- 5 EL 2* - Elektro (1800 W)

* Blandet drift og elektrisk drift bare mulig ved oppvarming med elektriske varmestaver.

** Ytelse for gass/diesel finner du i bruksanvisningen for varmeanlegget.

Velge energitype:

- Velg symbolet for energi med dreie-/trykkknappen (Bilde 273,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Velg ønsket energitype med dreie-/trykkknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykkknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

Særegenheter i blandet drift

Brudd i 230 V-spenningsforsyningen:

Hvis 230 V-spenningsforsyningen brytes, kobler varmeanlegget automatisk over til gass- eller dieseldrift. Når 230 V-spenningsforsyningen gjenopprettes, kobler varmeanlegget automatisk tilbake til blandet drift.

Feil i forbrenningsprosessen (f.eks. brennstoffmangel):

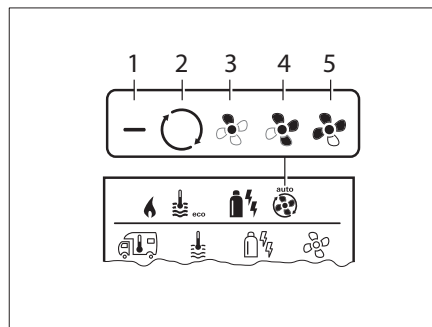
Følg bruksanvisningen fra produsenten.

Særegenheter i elektrisk drift

Hvis 230 V-spenningsforsyningen blir brutt og 12 V-forsyningen slås på, vises en feilkode på displayet.

Hvis 230 V-spenningsforsyningen gjenopprettes, starter varmeanlegget automatisk med de tidligere innstillingene. Feilkoden forsvinner.

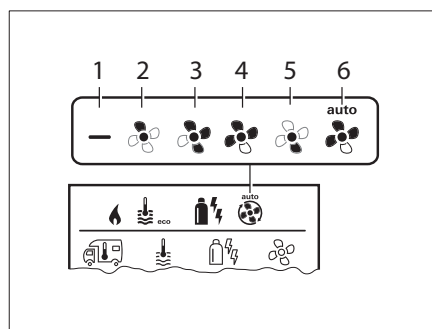
9.16.5 Velge viftetrinn

Bilde 277 Innstillingsmuligheter for viften til varmeanlegget

- 1 OFF - Vifte AV (ingen apparat i drift)
- 2 VENT - Resirkulering (ingen apparater i drift og varmtvannsberedning AV)
- 3 ECO - Lavt viftetrinn
- 4 HIGH* - Høyt viftetrinn
- 5 BOOST - Rask romoppvarming (når forskjellen mellom valgt og gjeldende romtemperatur er >10 °C)

* Er forbundet med høyere strømforbruk, høyere støynivå og økt motorslitasje.

Bilde 278 Innstillingsmuligheter for viften i klimasystemet

- 1 OFF - Vifte AV (ingen apparat i drift)
- 2 LOW - Lavt viftetrinn
- 3 MID - Middels viftetrinn
- 4 HIGH - Høyeste viftetrinn
- 5 NIGHT - Stillegående viftedrift
- 6 AUTO* - Automatisk valg av viftetrinn

* Ved klimaautomatikk er det ikke mulig å velge viftetrinn manuelt.

Velg viftetrinn:

- Velg symbolet for viftetrinn med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Velg ønsket viftetrinn med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

9.16.6 Stille inn koblingsur

- Fare for forgiftning på grunn av eksos i lukkede rom (f.eks. garasje, verksted)!

Når bobilen parkeres i lukkede rom:

- Sperr brennstofftilførselen (gass eller diesel) til varmeanlegget.
- Deaktiver koblingsuret på betjeningsdelen (OFF).
- Slå av varmeanlegg på betjeningsdelen.

Stille inn koblingsur:

- Velg symbolet for koblingsur med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Still in starttidspunkt med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Still in sluttidspunkt med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Still inn romtemperaturen. Se kapittel 9.16.2.
- Still inn varmtvannstrinn. Se kapittel 9.16.3.
- Velg energitype (bare for varmeanlegg med elektriske varmestaver). Se kapittel 9.16.4.
- Velg viftetrinn (ikke for klimaautomatikk AUTO). Se kapittel 9.16.5.

Aktivere koblingsuret:

- Aktiver koblingsuret (ON) med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien. Koblingsuret er aktivt helt til det deaktiveres (OFF). Hvis koblingsuret er aktivt, blinker symbolet for koblingsuret.

Deaktivere koblingsuret:

- Deaktiver koblingsuret (OFF) med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

9.16.7 Slå lyset på og av*Slå lyset på:*

- Velg symbolet for lys med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Slå på lyset med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) og velg mellom lysstyrke-trinnene 1-5.
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

Slå av lyset:

- Velg symbolet for lys med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Velg funksjonen OFF med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

9.16.8 Stille inn klokkeslett*Stille inn klokkeslett:*

- Velg symbolet for klokkeslett med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8). Timevisningen blinker.
- Still inn timene med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien. Minuttvisningen blinker.
- Still inn minuttene med dreie-/trykknappen (Bilde 273,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 273,8) for å bekrefte verdien.

9.16.9 Servicemeny**Tilgjengelige funksjoner:**

- OFFSET = Kalibrer romtemperaturføler for varmeanlegg.
- AC SET = Still inn offset mellom kjøling og oppvarming.
- ACC = Aktiver eller sperr klimaautomatikken.
- TEMP = Velg temperaturvisning °C eller °F.
- LICHT = Endre bakgrunnsbelysning i 10 trinn.
- 12-24 h = Endre modus for visning av klokkeslett.
- SPR = Still inn språk.
- INDEX = Vis versjonsnummer.
- RESET = Tilbakestill betjeningsdel til forhåndsinnstillinger.

- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

9

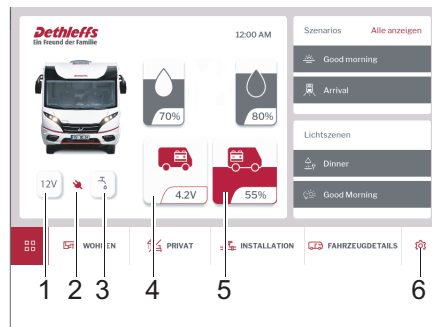
Elektrisk anlegg

9.17 System Control Display

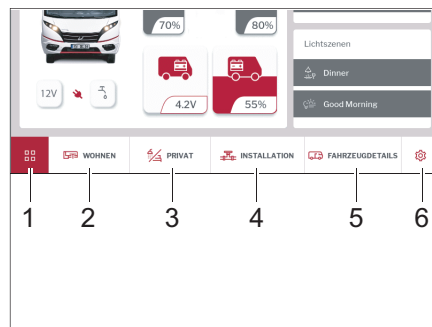
- De tilgjengelige sidene og innstillingene kan skille seg fra hverandre avhengig av kjøretøy og variant.

Via System Control-displayet kan relevante data hentes f.eks. via belysning, kjøleskap, varme og klimaanlegg.

- 1 12 V av/på
- 2 Visning 230 V
- 3 Visning vannpumpe på/av (kun ved 12 V på)
- 4 Visning starterbatteri
- 5 Visning oppbyggingsbatteri med liti-umbat. i % (ved AGM-batteri i volt)
- 6 Innstillinger

Bilde 279 Startside System Control Display

Bilde 280 Menylist System Control Display

Via menylisten (Bilde 280) skjer tilgang til undermenyene:

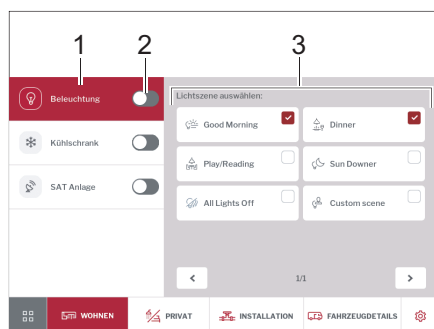
- Startskjerm (Bilde 279)
- Å bo i bobil (Bilde 280,2)
- Privat (Bilde 280,3)
- Installasjon (Bilde 280,4)
- Kjøretøysdetaljer (Bilde 280,5)
- Innstillinger (Bilde 280,6)

9.17.1 Å bo i bobil

I undermenyen *Å BO I BOBIL* kan du foreta følgende innstillinger:

- Belysning
- Kjøleskap
- Satellittanlegg

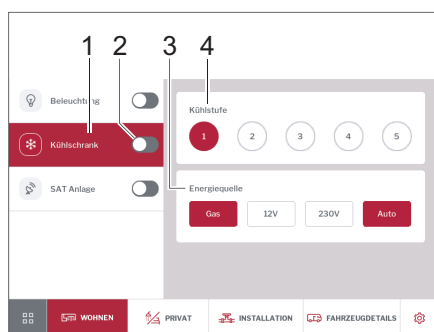
Belysning

Bilde 281 Belysning

- Med skyvebryteren (Bilde 281,2) slås belysningen på eller av.
- Trykk på bryterfeltet *Belysning* (Bilde 281,1).
I betjeningsfeltet (Bilde 281,3) velges lysscene.

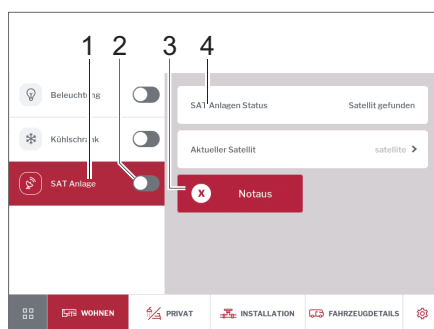
Kjøleskap

Bilde 282 Kjøleskap

- Med skyvebryteren (Bilde 282,2) slås kjøleskapet på eller av.
- Trykk bryterfeltet *kjøleskap* (Bilde 282,1).
I betjeningsfeltet kan kjøletrinn (Bilde 282,4) og energikilden (Bilde 282,3) stilles inn.

Satellittanlegg

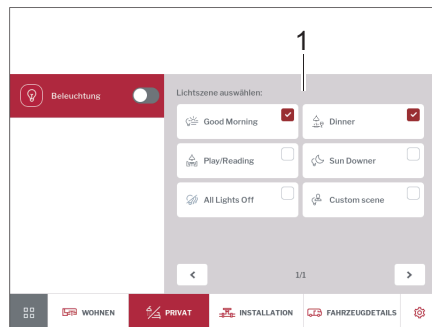

Bilde 283 Satellittanlegg

- Med skyvebryteren (Bilde 283,2) slås satellittanlegget på eller av.
- Trykk bryterfeltet *SAT-anlegg* (Bilde 283,1).
Den valgte satellitten vises (Bilde 283,4).
- Trykk på bryterfeltet *Nødstop* (Bilde 283,3) når anlegget kjører mot en motstand.

9.17.2 Privat

I undermenyen *PRIVAT* (Bilde 284,1) kan det foretas personlige innstillinger, f.eks. lysscener i undermenyen *Belysning*.

Bilde 284 Undermeny PRIVAT

9.17.3 Installasjon

I undermenyen *INSTALLASJON* kan du foreta følgende innstillinger:

- Varmeanlegg
- Klimaanlegg
- 12 V og vannpumpe

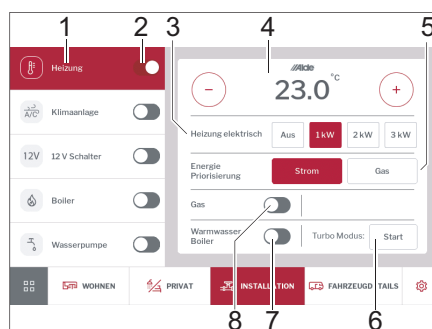

- Innstillinger på varmeapparatet via System Control-displayet kan foretas hvis betjeningsenheten til varmen Alde befinner seg i hviletilstand (se også kapittel 10.2.4). Først da blir System Control-displayet anerkjent som master.

Varmeanlegg

- På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmeanlegget aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- Aldri bruk varmeanlegget i gassdrift i lukkede rom (f.eks. i garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!

- 1 Varmeflate varme
- 2 Varme på/av
- 3 Valg av elektrisk varmeeffekt
- 4 Ønsket boenhetstemperatur
- 5 Valg av energikilden
- 6 Hurtig oppvarming av varmtvannsberederen
- 7 Varmtvannsbereider på/av
- 8 Gassoppvarming på/av

Bilde 285 Varmeanlegg

- Med skyvebryteren (Bilde 285,2) slås varmen på eller av.
- Trykk på bryterfeltet *varme* (Bilde 285,1). Verdien til Alde-varmesystemet blir vist i betjeningsfeltet. Følg anvisningene i kapittel 10.2.4 og kapittel 10.4.
- Still inn ønsket boenhetstemperatur med pluss- og minustastene (Bilde 285,4).

9

Elektrisk anlegg

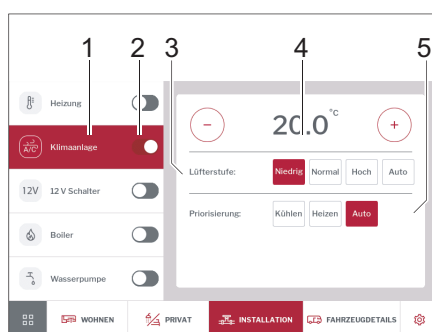
Varme opp
varmtvannsbereder hurtig

- Forsikre deg om at det befinner seg vann i varmtvannsberederen.
- Slå på gassvarmen med skyvebryteren (Bilde 285,8).
- Slå på varmtvannsberederen med skyvebryteren (Bilde 285,7).
- Trykk på tasten *Start Turbo-modus* ((Bilde 285,6).
Det vises en betjeningsanvisning hvordan varmtvannsberederen fylles med vann:

Bilde 286 Betjeningsanvisning varme

Klimaanlegg

Bilde 287 Klimaanlegg

- Slå klimaanlegget på eller av med skyvebryteren (Bilde 287,2).
- Trykk på bryterfeltet *Klimaanlegg* (Bilde 287,1).
Betjeningsfeltet for klimaanlegget vises.
- Still inn ønsket boenhetstemperatur med pluss- og minustastene (Bilde 287,4).
- Still inn ønsket prioritering (kjøling/varming/auto) (Bilde 287,5).
- Velg viftetrinn (Bilde 287,3).

12 V og vannpumpe

Bilde 288 12 V og vannpumpe

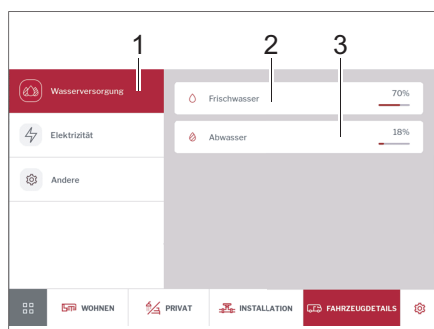
- Slå 12 V-nettet til kjøretøyet på eller av med skyvebryteren (Bilde 288,2). Det vises en merknad om hvilke forbrukere som er berørt av dette.
- Slå vannpumpen på eller av med skyvebryteren (Bilde 288,1). Se også kapittel 9.15.5.

9.17.4 Kjøretøysdetaljer

I undermenyen *KJØRETØYSDETAILJER* kan følgende verdier vises:

- Vannforsyning
- Strøm
- Innetemperatur

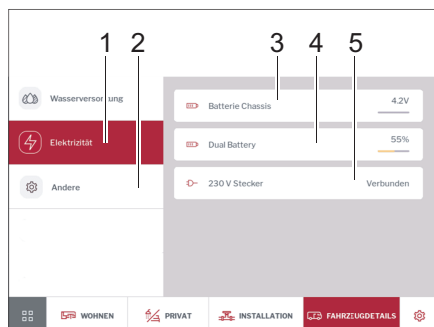
Vannforsyning

Bilde 289 Vannforsyning

- Trykk på bryterfeltet *vannforsyning* (Bilde 289,1). Påfyllingsnivå i friskvannstanken (Bilde 289,2) og avfallsvanntanken (Bilde 289,3) vises i %.

Elektrisitet og innvendig temperatur

Bilde 290 Elektrisitet og innvendig temperatur

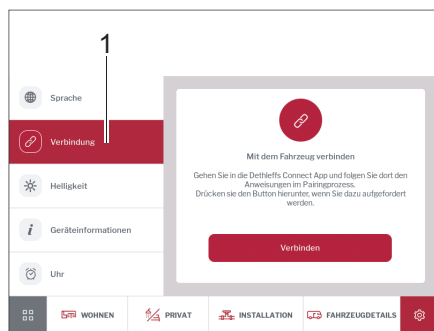
- Trykk bryterfeltet *elektrisitet* (Bilde 290,1). Batterispenningen til kjøretøyet (Bilde 290,3), ladetilstanden til påmonteringsbatteriet i % hhv. ladespenning for AGM-batteriet i volt (Bilde 290,4) og tilstanden til 230 V-mating (Bilde 290,5) vises.
- Trykk bryterfeltet *Andre* (Bilde 290,2). Innvendig temperatur vises.

9.17.5 Innstillinger

I undermenyen INNSTILLINGER kan følgende innstillinger foretas:

- Displayspråket
- Forbindelse kjøretøy - mobil
- Displaylysstyrke
- Informasjon om enheten
- Klokkeslett på displayet

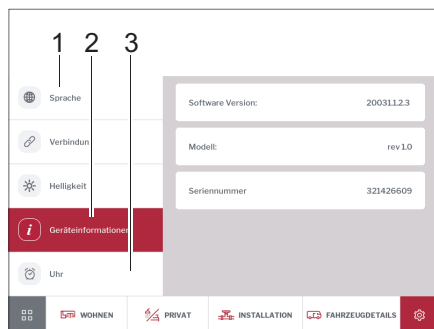
Kobling

Bilde 291 Kobling

- Trykk bryterfeltet *Forbindelse* (Bilde 291,1). Det vises en merknad om hvordan mobilenheten kan forbindes med kjøretøyet, se også kapittel 9.18.1.

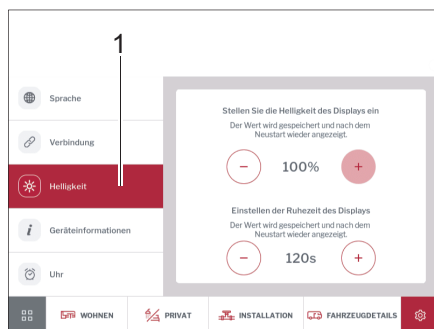
Språk, apparatinformasjon, klokkeslett

Bilde 292 Språk, apparatinformasjon, klokkeslett

- Trykk på bryterfeltet *Språk* (Bilde 292,1) og still inn ønsket displayspråk.
- Trykk på bryterfeltet *Klokke* (Bilde 292,3) og still inn klokkeslett.
- Trykk bryterfeltet *Apparatinformasjon* (Bilde 292,2).
Det vises informasjon om apparatet (programvareversjon, modell- og serienummer).

Lysstyrke

Bilde 293 Lysstyrke

- Trykk bryterfeltet *Lysstyrke* (Bilde 293,1).
- Still inn lysstyrken på displayet og belyningsvarigheten til displayet i betjeningsfeltet med pluss- og minus-tastene.

9.18 Dethleffs Connect App

- ▷ Dethleffs Connect App er tilgjengelig kostnadsfritt fra App Store (Apple) og fra Play Store (Android).

Dethleffs Connect App tilbyr i tillegg til funksjonene til displayet også tilleggfunksjoner som oppretting av scenarioer, innstillingsmuligheter for lysfargen i kjøretøyet, samt muligheten til å hente kjøretøystilstander fra fjernt.

9.18.1 Koble mobilenheten til kjøretøyet

For hvert kjøretøy finnes en mobilenhet som er master for kjøretøyet. Alle andre mobile slutenheter er kun "gjester", som kan forvaltes av master.

Master/hovedbruker av kjøretøyet er den personen som forbinder seg først til kjøretøyet.

Elektrisk anlegg

For en utskiftning av master må forrige mester logge seg ut, slik at den nye masteren kan koble seg til.

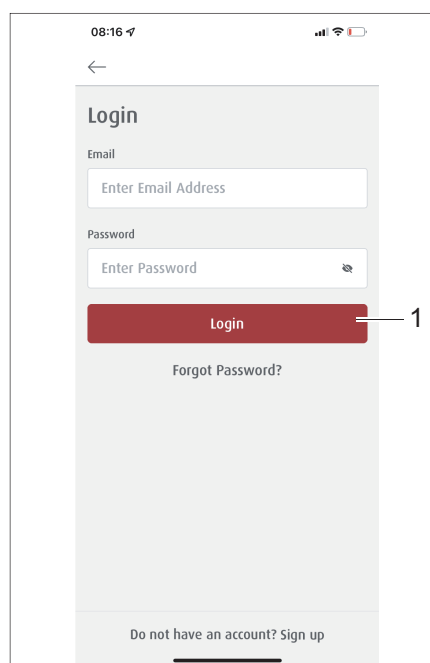
Forutsetninger

- Kjøretøyets QR-kode
- Mobilenhet med den aktuelle Dethleffs Connect App
- Kompatibelt Dethleffs-kjøretøy

Forbinde med kjøretøyet

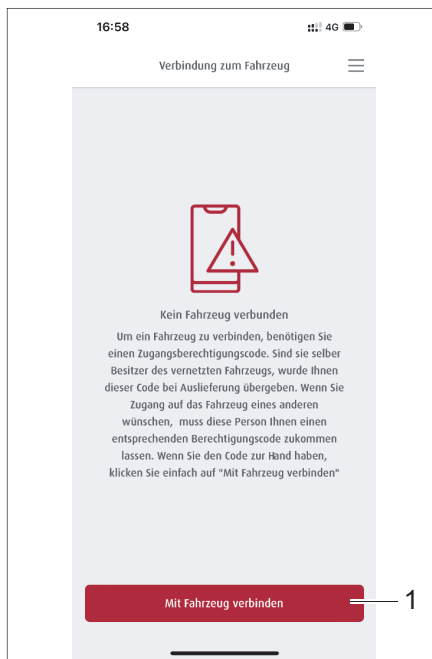

Bilde 294 Startskjerm Dethleffs Connect App

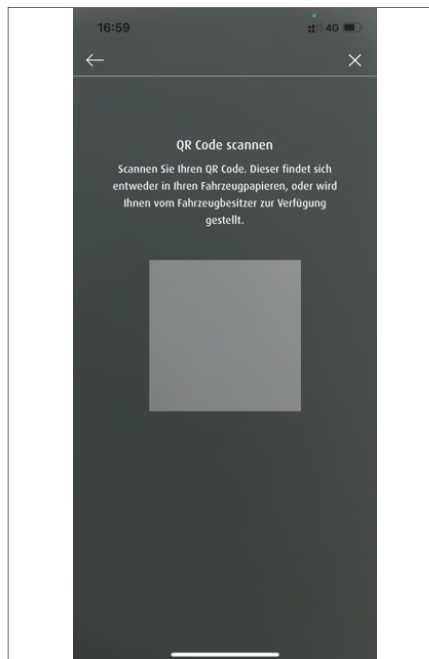

Bilde 295 Innlogging på Dethleffs Account

- Start Dethleffs Connect App på mobilenheten.
- Trykk på bryterfeltet *Opprett forbindelse med min Dethleffs* (Bilde 294,1). Det vises et inntastingsfelt for innlogging hhv. registrering på Dethleffs Account (Bilde 295).
- Legg inn e-post og passord ev. registrer på nytt.
- Trykk på bryterfeltet *Innlogging* (Bilde 295,1). Menyfeltet Forbindelse til kjøretøyet vises (Bilde 296). Hvis det allerede finnes kjøretøy som er forbundet, blir de avbildet her.

Bilde 296 Forbindelse til kjøretøy

Bilde 297 Skann QR-kode

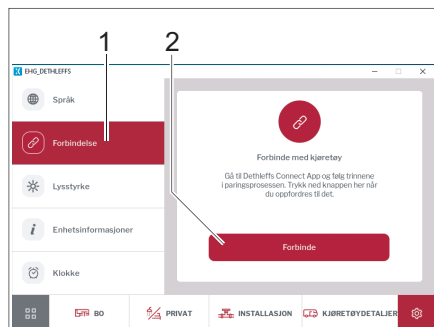
- Trykk på bryterfeltet *Forbind med kjøretøyet* (Bilde 296,1). Menyfeltet Skann QR-kode vises (Bilde 297).
- Skann inn kjøretøyet QR-kode.

For å opprette en forbindelse til kjøretøyet finnes det 2 muligheter:

- Via EHG-displayet (se kapittel 9.17.5)
- Via koblingstasten til SCU (Bilde 269,2)

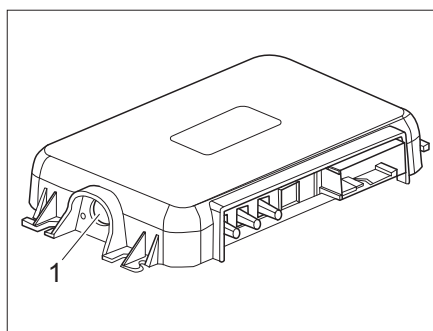
Opprett forbindelse via EHG-displayet

- På EHG-displayet åpne undermenyen *INNSTILLINGER*.
- Trykk bryterfeltet *Forbindelse* (Bilde 298,1). Det vises en merknad om hvordan mobilenheten kan forbindes med kjøretøyet.
- Trykk på bryterfeltet *Koble til* (Bilde 298,1). Kjøretøy og mobilenheter er nå koblet sammen.

Bilde 298 Forbindelse via EHG-displayet

*Opprette forbindelse med
koblingstasten*

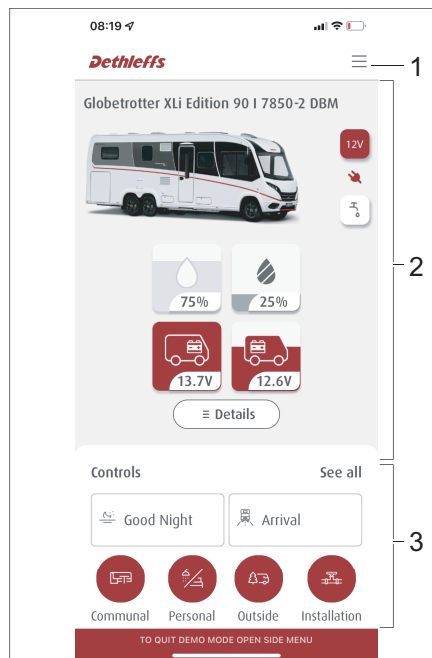
Bilde 299 Koblingstasten på SCU

- Trykk på koblingstasten til SCU (Bilde 299,1).
Kjøretøy og mobilenheter er nå koblet sammen.

9.18.2 Funksjoner på Dethleffs Connect App

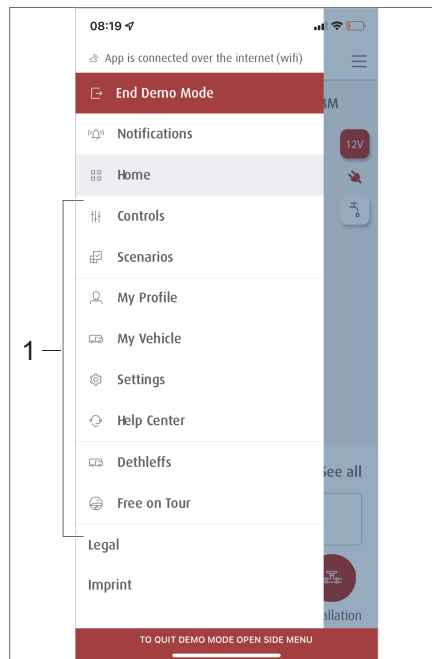
- Overflaten til Dethleffs Connect App er lignende oppbygget som displayet i kjøretøyet.

Bilde 300 Oppbygging av Dethleffs Connect App

Dethleffs Connect App er oppdelt i tre områder:

- Menyområde (Bilde 300,1)
- Informasjon om kjøretøyet (Bilde 300,2)
- Område betjeninger og scenarioer (Bilde 300,3)

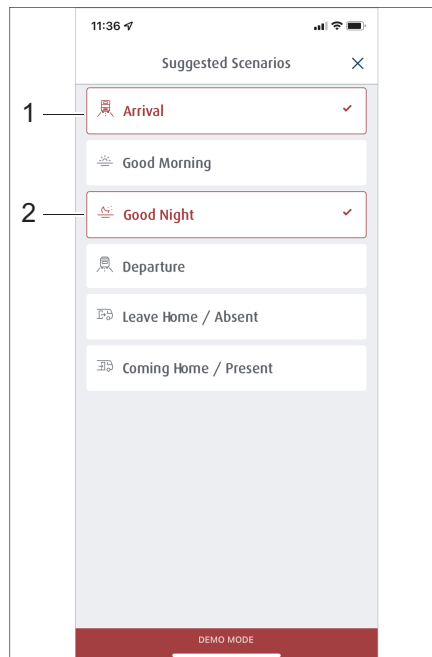
Bilde 301 Undermenyer

- I menyområdet trykk på symbolet . Undermenyene (Bilde 301,1) vises.

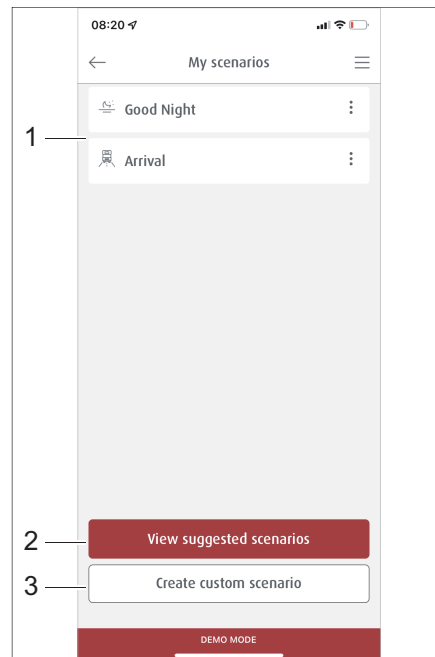
Scenarier

I området *Scenarier* blir alle lagrede scenarier (Bilde 303,1) oppført. Forhåndsproduserte scenarier (Bilde 303,2) kan ses eller opprettes på nytt (Bilde 303,3).

Last forhåndsproduserte scenarier

Bilde 302 Utvalg av forhåndsproduserte scenarier

Bilde 303 Administrasjon av scenarier

- I menyområdet trykk på *Scenarier* (Bilde 301,1).

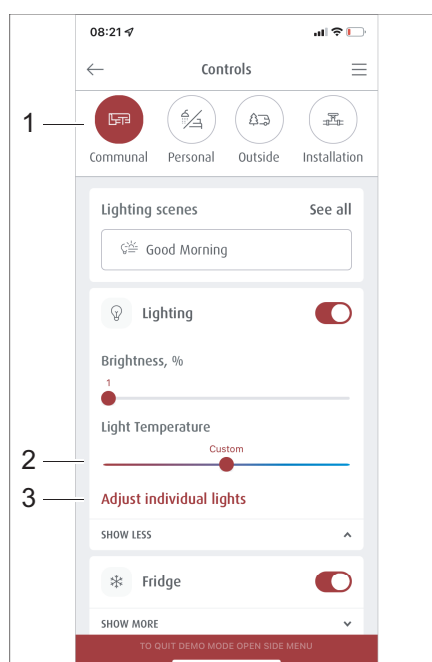
Elektrisk anlegg

- I menyen *Scenarier* trykk på knappen *Se på forhåndsproduserte scenarier* (Bilde 303,2).
Det vises en liste over forhåndsproduserte scenarier.
- Trykk på knappen til ønsket scenario, f.eks. *Ankomst* (Bilde 302,1) og *God natt* (Bilde 302,2).
Knappene til valgte scenarier er innrammet i rødt og blir brukt i listen i menyen *Mine scenarier* (Bilde 303,1).

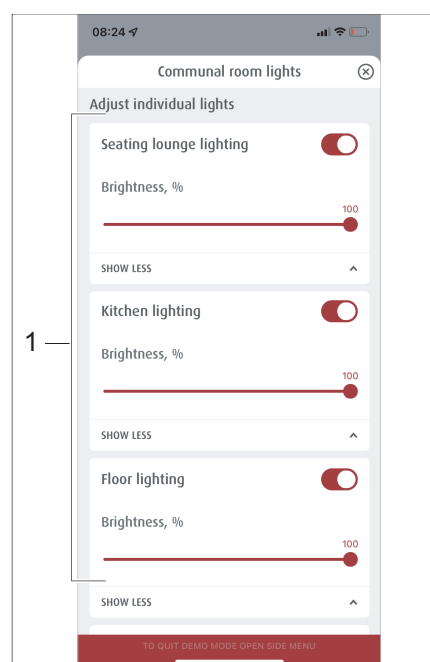
Stille inn lystemperatur

- Lystemperaturen kan kun stilles inn når alternativet "Light Moments" ble valgt som spesialutstyr.

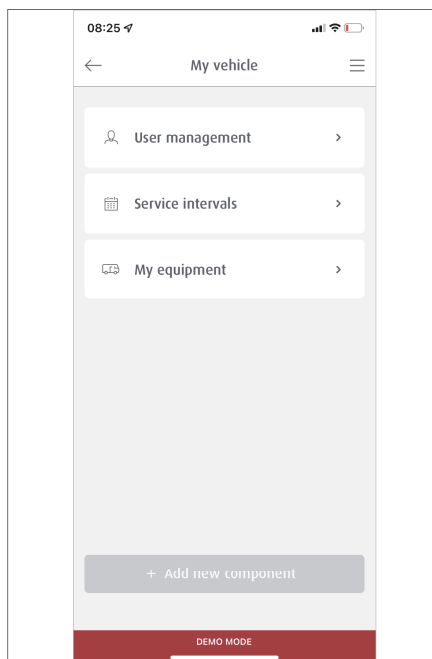
Bilde 304 Utvalg av forhåndsproduserte scenarier

Bilde 305 Administrasjon av scenarier

- I undermenyene (Bilde 301,1) velg menyen *Betjening*.
- I menyen *Betjening* trykk på knappen *Bo* (Bilde 304,1).
- I menyen *Bo* trykk på *Still inn lys individuelt* (Bilde 304,3).
Menyen *Stille inn lysene individuelt* (Bilde 305) åpner seg.
- I belysningsvalget (Bilde 305,1) velg ønsket belysning og still inn lystemperaturen med skyveregulatoren (Bilde 304,2).

Hent informasjon om
kjøretøy, forvalt
gjestetilgang

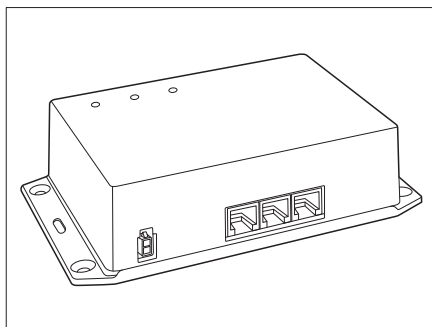

Bilde 306 Undermeny mitt kjøretøy

- I undermenyene (Bilde 301,1) velg menyen *Mitt kjøretøy*.
I undermenyen *Mitt kjøretøy* (Bilde 306) kan gjestetilganger innrettes, service-
timeavtaler planlegges og utstyret til kjøretøyet legges inn.

9.19 Truma iNet-boks

Truma iNet-boksen er den sentrale fjernkontrollenheten for tilkoblede Truma-enheter (Truma varmeanlegg, klimaanlegg og Alde varmeanlegg). Disse startes via Truma-appen.

Bilde 307 iNet-boks

Kommunikasjonen skjer via Bluetooth eller SMS. Truma iNet-boksen kan bygges ut for alle Truma-enheter som er iNet-kompatible.

9.20 230 V-spenning

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Kjøretøyets elektriske anlegg skal undersøkes av en elektrofagperson minst én gang i året.

230 V-spenningen forsyner:

- Stikkontaktene med jordet kontakt for apparater med maks. 16 A
- Kjøleskapet
- Strømsentralen
- Klimaanlegget
- Elektrisk varmeanlegget

De strømforbrukende apparatene som er tilkoblet 12 V-spenningen i boenheten, forsynes med strøm fra boenhetsbatteriet.

Koble kjøretøyet til en ekstern 230 V-forsyning så ofte som mulig. På denne måten lader lademodulen i strømsentralen boenhets-batteriet automatisk. I tillegg blir startbatteriet vedlikeholdsladet.

9.20.1 230 V-tilkobling

- ▶ Den eksterne 230 V-forsyningen må sikres via en jordfeilbryter (FI-bryter, 30 mA).
- ▶ Kontroller jordfeilbryteren ved hver gangs kobling til 230-V-forsyningen, men minst hver 6. måned.

- ▶ For koblingssteder på campingplasser (campingfordelere) kreves det høyømfintlige jordfeilbrytere (FI-brytere, 30 mA).

Kjøretøyet kan tilkobles en ekstern 230 V-forsyning. Kabelen kan ha en lengde på maks. 25 m.

Kontroller feilstrømsvernebryter:

- Hvis kjøretøyet er koblet til 230 V forsyning, trykk på kontrolltasten til feilstrømsvernebryteren (FI-bryteren) i sikringsskapet. Feilstrømsvernebryteren må utløses.
- Koble inn feilstrømsvernebryteren igjen.
- Sett i støpselet.

9.20.2 Forsyningsledning for ekstern 230 V-tilkobling

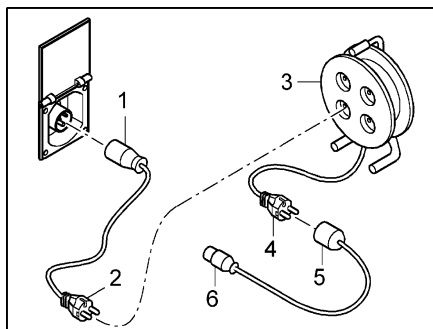
- ▶ For å unngå overoppheting må kabelen være helt utrullet ved kabeltrommel. Brannfare!

Forsyningsledning

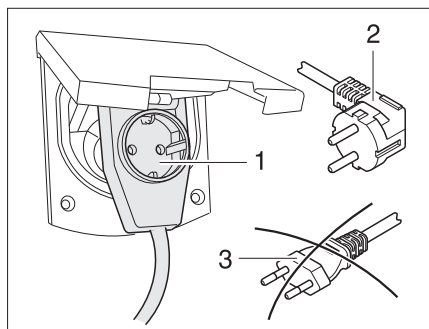
- tretrådig (3 x 2,5 mm²) fleksibel gummislangeledning
- maks. 25 m lang
- 1 støpsel med jordet kontakt
- 1 tilslutningskontakt med jordet kontakt (støpselanordninger iht EN 60309)

Tilkoblingsmuligheter

Vi anbefaler som forsyningsledning en CEE-forbindelseskabel med CEE-plugg og CEE-kobling. Når denne tilkoblingsmuligheten ikke er gitt, anbefaler vi følgende kombinasjon med en schuko-støpsel:

Bilde 308 Tilkoblingsmuligheter 230 V-tilkobling

Bilde 309 Tilkobling til vinkelkobling med stikkontakt

- Adapterkabel:
CEE 17 tilslutningskontakt med jordet kontakt (Bilde 308,1) – støpsel med jordet kontakt (Bilde 308,2)
- Kabeltrommel:
Stikkontakt med jordet kontakt (Bilde 308,3) – støpsel med jordet kontakt (Bilde 308,4)
- Adapterkabel:
Tilslutningskontakt med jordet kontakt (Bilde 308,5) – CEE 17 støpsel med jordet kontakt (Bilde 308,6)

- Ved bruk av en CEE 17 vinkelkobling med montert stikkontakt på baksiden (Bilde 309,1) må det bare brukes et gummiert og forseglet IP 44-støpsel med jordet kontakt (Bilde 309,2). Ikke bruk støpsel uten jording (Bilde 309,3). Fare for elektrisk støt!

Alt etter modell er luken for 230 V-tilkobling merket med symbolet "⚡".

Koble til forsyningsledning:

- Åpne den utvendige luken.
- Alt etter modell vippes dekslet opp.
- Sett i støpselet.

- På enkelte modeller må støpslet låses opp før det trekkes ut.

9

Elektrisk anlegg

9.21 Sikringer

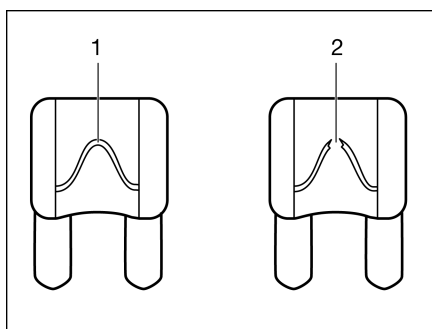
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Defekte sikringer må ikke skiftes før strømforsyningen er slått av. Fare for elektrisk støt!
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres. Brannfare!

9.21.1 12 V-sikringer

- ▶ Før utskifting av sikringer må styrke og farge fastslås. Sikringer må skiftes ut med sikringer med samme spesifikasjoner som de som var montert fra fabrikken.

De strømbrukende apparatene som i boenheten er tilknyttet 12 V-forsyningen, er sikret med separate sikringer. Sikringene er tilgjengelige på forskjellige steder i kjøretøyet.

- 1 Uskadd sikringselement
- 2 Avbrutt sikringselement

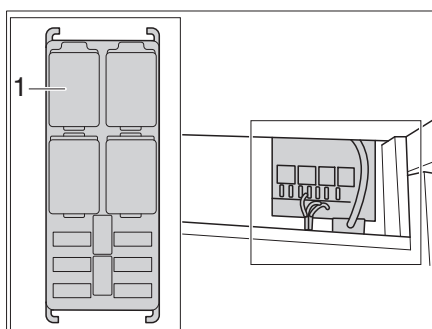
Bilde 310 Sikring 12 V

En intakt 12 V-sikring kan registreres på det uskadde sikringselementet (Bilde 310,1). Når sikringselementet er avbrutt (Bilde 310,2), må sikringen byttes.

Sikringer for startbatteriet

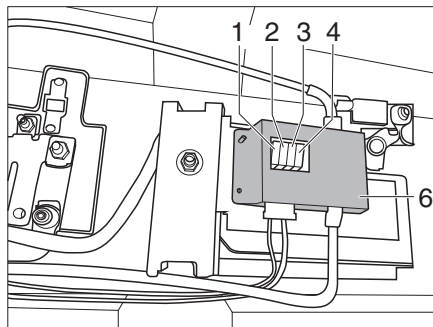
Sikringene er montert i nærheten av startbatteriet eller i nærheten av strømsentralen.

Ved kjøretøy på Fiat-basis er sikringene montert i nærheten av startbatteriet og i B-stolpen nede på passasjersiden.

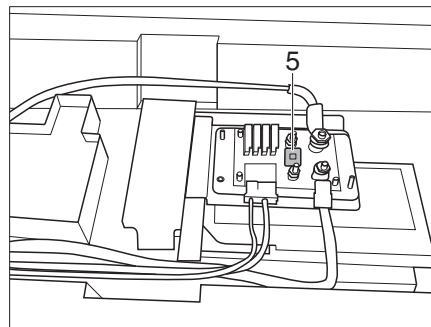

Bilde 311 Fiat-sikringer i B-stolpe nede på passasjerside

Sikringer for startbatteriet (Globebus Performance)

Bilde 312 Sikringer Globebus Performance

Bilde 313 Sikring for ladebooster (deksel fjernet)

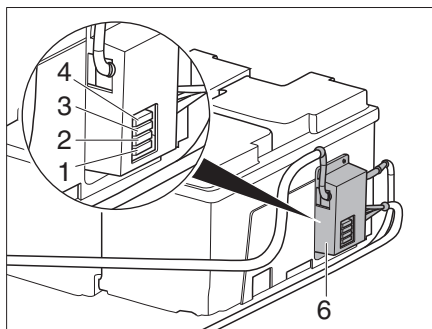
- For å komme til sikringen F5 (Bilde 313,5) for ladeboosteren, må dekelet (Bilde 312,6) fjernes.

Pos. i Bilde 312 og Bilde 313	Sikring	Verdi (A)	Funksjon
1	F1	2	Spenningsensor startbatteri
2	F2	10	Strømforsyning til sidemarkeringslys
3	F3	15	Vedlikeholdslading startbatteri
4	F4	20	Lyslist (VW)
5	F5	50	Ladebooster

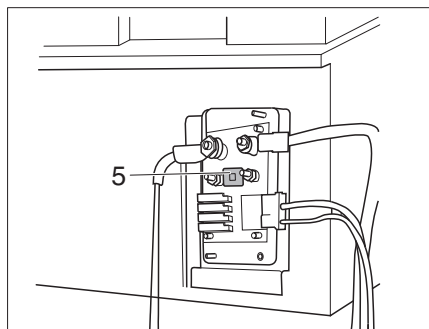
Sikringer ved boenhetsbatteriet

Sikringene er montert i nærheten av boenhetsbatteriet under passasjeretet, i hekkgarasjen eller i dobbeltgulvet.

Sikringer på boenhetsbatteriet (valgfritt)

Bilde 314 Sikringer boenhetsbatteri (valgfritt)

Bilde 315 Sikring for ladebooster (deksel fjernet)

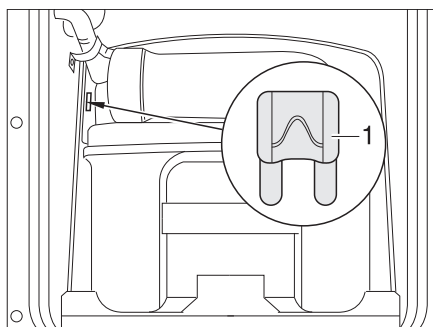

- For å komme til sikringen F5 (Bilde 315,5) for EBL-tilførselen, må dekelet (Bilde 314,6) fjernes.

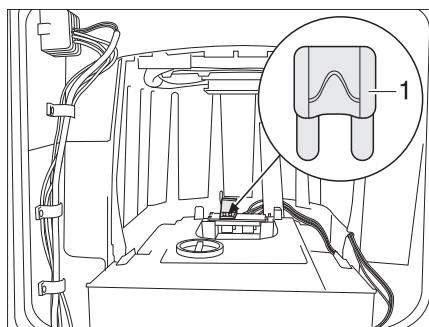
Pos. i Bilde 314 og Bilde 315	Sikring	Verdi (A)	Funksjon
1	F1	2	Spenningsensor ro boenhetsbatteri
2	F2	–	–
3	F3	15	Naviceiver/radio
4	F4	20	Kjøleskap
5	F5	50	EBL-tilførsel

Sikring for Thetford-toalett (svingbart toalett)

Sikringen befinner seg i Thetford-kassett-toalettets kasseramme.

Bilde 316 Sikring for Thetford-toalett

Bilde 317 Sikring for Thetford-toalett (alternativ)

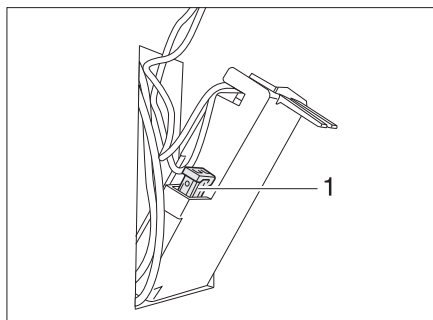
1 Bladsikring 3 A/fiolett

Skifte:

- Åpne luken på Thetford-kassett-toalettet på utsiden av kjøretøyet.
- Trekk Thetford-kassett-toalettet helt ut.
- Skifte sikring (Bilde 316,1 hhv. Bilde 317,1).

**Sikring for Thetford-toalett
(fast benk)**

Sikringen befinner seg i Thetford-kassett-toalettets kasseramme.

1 Bladsikring 3 A/fiolet

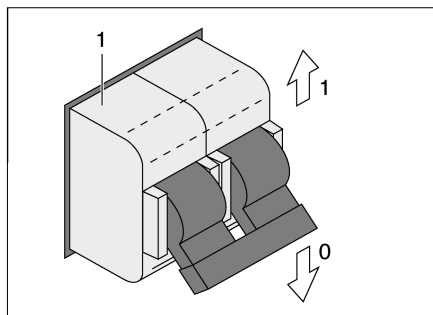
Bilde 318 Sikring for Thetford-toalett

- Skifte:*
- Åpne luken på Thetford-kassett-toalettet på utsiden av kjøretøyet.
 - Ta ut Thetford-kassetten og sving ut luken i husveggen.
 - Skifte sikring (Bilde 318,1).

9.21.2 Sikring 230 V

- Kontroller jordfeilbryteren ved hver gangs kobling til 230-V-forsyningen, men minst hver 6. måned.

Antallet automatsikringer varierer, avhengig av modell og hva slags tilleggsutstyr som er montert.

Bilde 319 230 V-sikringsautomat

230 V-tilkoblingen er sikret med en eller flere topolette sikringsautomater (Bilde 319).

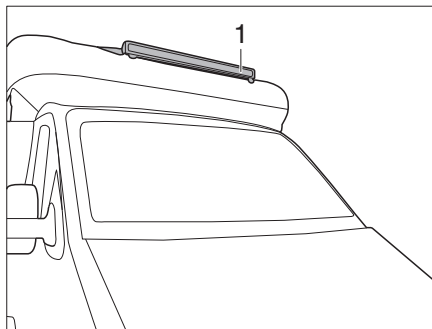
Monteringssted

Avhengig av modellen er automatsikringen plassert i klesskapet, i den bakre las-teluken eller under et deksel i bakre del (under sengebunnen).

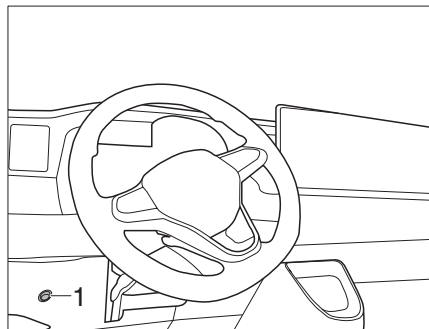

- ▶ Blending på grunn av LED Lightbar i veitrafikk kan være farlig. Det kan føre til midlertidig nedsatt sikt og økt fare for ulykker.
- ▶ Bruk LED Lightbar kun ved behov.
- ▶ Kontroller regelmessig at lysstangen og av/på-knappen (Bilde 321,1) fungerer.

LED Lightbar (Bilde 320,1) er plassert på takluken over førerhuset.

Bilde 320 LED-Lightbar

Bilde 321 Av/på-knapp LED Lightbar

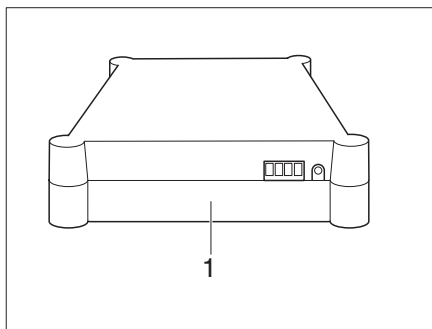
- ▶ LED Lightbar fungerer kun når fjernlyset er slått på og av/på-knappen er aktivert.

Slå på LED Lightbar:

- Slå på fjernlys.
- Trykk på av/på-knappen (Bilde 321,1) til venstre under rattet.

9.23 Campernet (ekstrautstyr)

Campernet er et WLAN/LTE-rutersystem som er spesielt utviklet for bobiler for å gi rask og stabil Internett-tilgang underveis. Det gjør det mulig å surfe på Internett, strøme videoer og musikk, samt bruke apper og mediebiblioteker på forskjellige enheter som bærbare datamaskiner, nettbrett og TV-er. Campernet-modulen (Bilde 322,1) er vanligvis montert i et av overskapene.

Bilde 322 Campernet (ekstrautstyr)

Bilde 323 QR-kode for brukergrensesnitt

Opprette WLAN-forbindelse

For å kunne betjene systemet må du ha en WLAN-tilkobling til Campernet.

- Skann QR-koden på enheten.

Eller

- Koble til enheten manuelt via WLAN-menyen.

Hente opp brukergrensesnittet

Åpne brukergrensesnittet til Campernet på følgende måte:

- Skriv inn adressen <http://10.10.10.10> i nettleseren.

Eller

- Skann QR-koden (Bilde 323).

▷ Du finner mer informasjon i den separate bruksanvisningen eller på produsentens nettside (www.campernet.com).

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om innbyggingsapparatene i kjøretøyet. Informasjonen gjelder kun betjeningen av innbyggingsapparatene.

Ytterligere informasjon om innbyggingsapparatene finner du i bruksanvisningene til innbyggingsapparatene, som er vedlagt kjøretøyet separat.

Anvisningene omfatter:

- Varmeanlegg
- Klimaanlegget
- Varmtvannsbereder
- Gasskomfyr
- Gass-stekeovn
- Mikrobølgeovn
- Vifte
- Kjøleskapet
- Støvsugeren

10.1 Generelt

- ▷ Varmervekslerne til varmlufts-varmeanlegget Truma må skiftes ut etter 30 år. Varmervekslerne til varmtvanns-varmeanlegget Alde må skiftes ut etter 10 år. Varmervekslerne må bare monteres av produsenten av varmeanlegget eller et autorisert fagverksted. Brukeren av varmeanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▷ Varmerveksleren til varmtvanns-varmeanlegget Alde må skiftes ut etter 10 år. Varmerveksleren må bare monteres av produsenten av varmeanlegget eller et autorisert fagverksted. Brukeren av varmeanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▷ Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for varmeapparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Disse reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted.

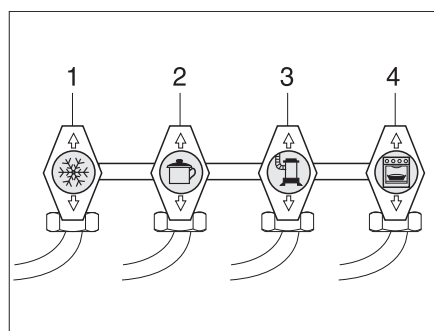

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen for apparatet. Denne er vedlagt separat.

Avhengig av modell er kjøretøyet utstyrt med varmeanlegg, varmtvannsbereder, kokeplass, kjøleskap og klimaanlegg.

I denne bruksanvisningen beskrives kun betjeningen av disse apparatene og deres spesifikasjoner.

Før et gassdrevet innbyggingsapparat settes i gang, må man åpne gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilen.

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/Varmtvannsbereder
- 4 Stekeovn

Bilde 324 Symboler på gassavstengeventilene

10.2 Varmeanlegg

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmeanlegget aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Aldri bruk varmeanlegget i gassdrift i lukkede rom (f.eks. i garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!

Første igangsetting

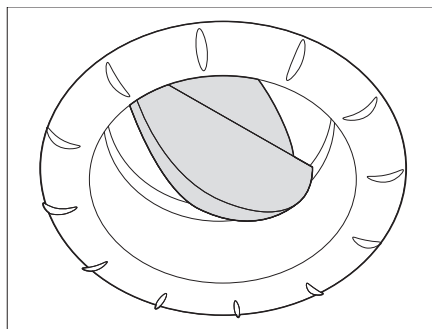
Når varmeanlegget settes i gang for første gang, vil det for en kort tid avgi røyk og lukt. Still umiddelbart varmeanlegget på bryteren på høyeste trinn. Åpne vinduer og dører og luft godt. Røyk og lukt forsvinner av seg selv etter kort tid.

10.2.1 Modeller med eksosavtrekk på høyre side

- ▶ Når forteltet er slått opp og varmeanlegget går på gass, kan eksos fra varmeanlegget samle seg i forteltet. Kvelningsfare! Sørg for tilstrekkelig lufting.

10.2.2 Riktig oppvarming

Bilde 325 Luftdyse

Varmluftfordeling

I kjøretøyet finnes det flere luftdyser (Bilde 325). Rør fører varmluften til dysene. Still dysene slik at varmluften kommer ut der den er ønsket. For å forhindre gjenomtrekk, stenges luftdysene på dashbordet og luftspredningen i bobilens stilles på resirkulering.

Innstilling av ventilasjonsdysene

- Fullstendig åpen: Full varmluftsstrøm
- Halv- eller delvis åpen: Redusert varmluftsstrøm

Når 5 dyser er helt åpne, kommer det mindre varmluft ut fra hver enkelt dyse. Når bare 3 dyser er åpne, strømmes det mer varmluft ut av hver enkelt dyse.

10.2.3 Varmluftvarmeanlegg Truma Combi

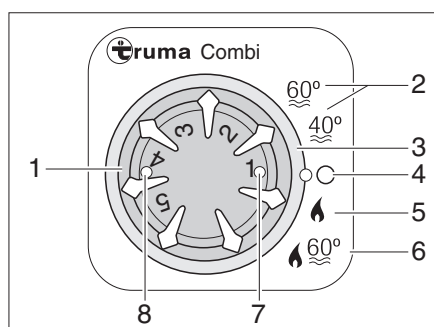
- ▷ Hvis varmeanlegget er ute av drift på grunn av frostfare, må man tømme hele anlegget.

- **Ikke bruk rommet over og bak varmeanlegget som oppbevaringsrom. Brannfare!**

- ▷ Alternativt kan også betjeningspanelet Panel Truma CP plus være montert. Se kapittel 9.16.

Bilde 326 Kontrollpanel for varmeanlegg/ varmtvannsbereder

- 1 Temperaturregulator
- 2 Sommerdrift vanntemperatur 40 °C eller 60 °C
- 3 Dreiebryter
- 4 Av
- 5 Vinterdrift "Varmeanlegg uten varmtvannsbereder"
- 6 Vinterdrift "Varmeanlegg og varmtvannsbereder"
- 7 Grønn kontrollampe:
lyser = "Drift varmeanlegg"
blinker = "Utkoblingsforsinkelse for reduksjon av apparatets temperatur er aktiv"
- 8 Gul/rød kontrollampe:
lyser gult = "Varmtvannsbereder oppvarmingsfase"
blinker/lyser rødt = "Feil"

Driftsmåter Varmeanlegget har to driftsmåter:

- Vinterdrift
- Sommerdrift

Oppvarming av kjøretøyet er kun mulig i driftsmåte "Vinter". I driftsmåte "Sommer" varmes kun vannet i varmtvannsbereder. Oppvarming av kjøretøyet er ikke mulig med denne driftsmåten.

Velge driftsmåte: ■ Still inn driftsmåten med dreiebryteren (Bilde 326,3).

Spenningsforsyningen til varmeanlegget kan ikke avbrytes via 12 V-hovedbryteren.

Vinterdrift

Avhengig av innstilt varme velger varmeanlegget automatisk nødvendig brenner-nivå. Ved driftsmåte "Varmeanlegg og varmtvannsbereder" (Bilde 326,6) varmes også vannet i varmtvannsberederen opp. I driftsmåten "Varmeanlegg uten varmtvannsbereder" (Bilde 326,5) kan varmeanlegget brukes med tom varmtvannsbereder.

- ▷ For å drive en dieselvarmer må drivstofftanken være minst ¼ full.

10

Innebygde apparater

Slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og den gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder".
- Still temperaturknappen (Bilde 326,1) på kontrollpanelet på ønsket varme.
- Still dreiebryteren (Bilde 326,3) på vinterdrift "Varmeanlegg uten varmtvannsbereder" (Bilde 326,5) eller på vinterdrift "Varmeanlegg og varmtvannsbereder" (Bilde 326,6).

Den grønne kontrollampen (Bilde 326,7) lyser.

Resirkuleringsvifte slår seg på automatisk når varmeanlegget settes i drift.

Slå av:

- Sett dreiebryteren (Bilde 326,3) på "O" (Bilde 326,4).
- Steng gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder" og hovedavstengeventilen på gassflasken.

Etter at varmeanlegget er slått av, kan resirkuleringsviften stå på for å utnytte restvarmen.

Sommerdrift

Oppvarming av kjøretøyet er ikke mulig med driftsmåten "Sommer". I denne driftsmåten varmes kun vannet i varmtvannsberederen.

- ▷ Se den separate bruksanvisningen "Gassvarmeanlegg" for mer informasjon.
- ▷ Se avsnittet "Varmtvannsbereder" for mer informasjon om betjening av varmtvannsberederen.

Truma iNet Box

Via Truma iNet-boks styres iNet-kompatible apparater og mobile slutenheter (f.eks. smarttelefoner, nettbrett). Kommunikasjonen skjer via Bluetooth eller GSM (se også kapittel 9.19).

- ▷ Panelet Truma CP plus - iNet ready er påkrevd når et Truma Combi-varmeanlegg er en del av systemet (se kapittel 9.16).
- ▷ Installer Truma CP plus - iNet ready i samsvar med monteringsanvisningen.
- ▷ Følg betjeningsanvisningene (særlig ved bruk av klimaautomatikk) og feilsøkningsveiledningen.

10.2.4 Varmtvannsvarmeanlegg Alde

- ▷ Varmtvannsvarmeanlegget må aldri brukes uten varmevæske. Se henvisningene i kapittel 13.
- ▷ Ikke bor hull i gulvet. Varmtvannsrørene kan bli skadet.
- ▷ Ikke bruk rommet over og bak varmeanlegget som oppbevaringsrom.
- ▷ Ikke steng kistene helt under lasting, for da er ikke konveksjon av radiatorene lenger mulig. Varmluftfordelingen blir da dårligere.

- ▷ Dersom varmtvannsvarmeanlegget er i drift, må sirkulasjonspumpen alltid være slått på.
- ▷ Etter første oppvarmingsdrift anbefaler vi at varmesystemet utluftes og glykolkonsentrasjonen kontrolleres. Se henvisningene i kapittel 13.
- ▷ Når varmeanlegget er slått på, starter det med de sist brukte innstillingene.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon. Følg instruksjonen om vedlikehold i kapittel 13.
- ▷ Se avsnittet "Varmtvannsbereder" for mer informasjon om betjening av varmtvannsberederen.

Innebygde apparater

Varmtvannsvarmeanlegget er utstyrt med en sikkerhets-/avtappingsventil. Den er som oftest er montert nede i klesskapet.

Alde Smart Control

Med Alde Smart Control kan Alde Compact-varmeanlegg styres og overvåkes med en smarttelefon.

Til Alde Smart Control trengs følgende bestanddeler:

- Alde Smart Control-modul
- Smarttelefon med installert Alde Smart Control-app
- Kontrollpanel (se nedenfor)

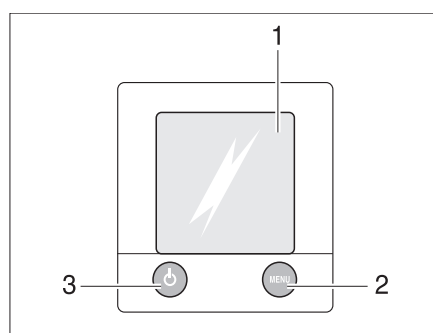

▷ Se betjeningsanvisningene i bruksanvisningen som følger med.

Kontrollpanel

Kontrollpanelet er inndelt i to områder:

- Fargedisplay (berøringsskjerm)
- Betjeningsknapper

- 1 Fargedisplay (berøringsskjerm)
- 2 Knapp "Menu"
- 3 "På/Av"-knapp

Bilde 327 Kontrollpanel for varmtvannsvarmeanlegg

▷ Når ingen knapp trykkes på, kobler kontrollpanelet automatisk over til hvilemodus etter to minutter.

▷ Endringer i innstillingene lagres automatisk etter 10 sekunder.

Betjeningsknapper

Betjeningsknappene har følgende funksjoner:

Pos. i Bilde 327	Knapp	Funksjon
2	MENU	Åpne innstillingsmenyen
3		Aktivere varmeanlegg

Fargedisplay

Fargedisplayet (Bilde 327,1) er konstruert som kontaktflate (berøringsskjerm). Berøringen av symboler henter opp den tilordnede funksjonen.

Startbilde

Etter at varmeanlegget er slått på, vises startbildet på fargedisplayet. Startbildet inneholder følgende informasjon:

Symbol	Betydning
	Dette symbolet vises når sirkulasjonspumpen er aktivert
	Dette symbolet vises når et omkoblingsanlegg for gassflasker er aktivert
	Dette symbolet vises når det er en spenning på 230 V over varmeanlegget
	Ved siden av dette symbolet vises innnetemperaturen
	Ved siden av dette symbolet vises utetemperaturen, hvis en utføler er montert

Innstillingsmeny

Knappen "MENU" henter opp innstillingsmenyen. De enkelte symbolenes betydning beskrives i den følgende tabellen.

Via symbolene "+" eller "-" kan verdiene økes eller reduseres.

Symbol	Betydning
	Stille inn ønsket temperatur på +5 til +30 °C
	Stille inn vanntemperaturen i varmtvannsberederen
	Stille inn varmeeffekten i elektrisk drift
	Aktivere funksjon "Varmeanlegg i gassdrift"
	Hente opp utløsningsmenyen for verktøymenyene

Tilbakestille varmeanlegget til innstillingen fra fabrikk:

- Trykk på knappen "MENU" i 15 sekunder.

Verktøymenyer

Via verktøymenyene kan man hente opp og stille inn varmeanleggets forskjellige funksjoner. Pilsymbolene tjener til å skifte mellom menyene. De enkelte symbolenes betydning beskrives i bruksanvisningen fra produsenten.

Velge driftsmåte

Varmtvannsvarmeanlegget kan drives av følgende energikilder:

- Gassdrift
- 230 V elektrisk drift
- Gassdrift og 230 V elektrisk drift

Driftsmåten velges fra kontrollpanelet.

Velge gassdrift:

- Trykk på "On"-knappen ved siden av symbol "▲". Gassdrift aktiveres.

Velge 230 V elektrisk drift:

- Trykk på "+"-knappen ved siden av symbol "⚡" helt til ønsket varmeeffekt er oppnådd.

- ▷ Velg effekttrinnet ved 230 V elektrisk drift slik at sikringen til 230 V-tilkoblingen tilsvarer:

Trinn 1 (1050 W) ved 6 A

Trinn 2 (2100 W) ved 10 A

Trinn 3 (3150 W) ved 16 A

Velg gassdrift og 230 V elektrisk drift:

- Velg både gassdrift og 230 V elektrisk drift på kontrollpanelet.
- ▷ Når gassdrift og 230 V elektrisk drift blir valgt, og kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen, arbeider varmtvannsvarmeanlegget først kun i 230 V elektrisk drift. Først når varmeanlegget ikke er tilstrekkelig lenger, kobles gassdriften inn automatisk.
- ▷ Gassdrift er kun mulig når hovedventilen på gassflasken og gassavstengingsventilen er åpnet.
- ▷ 230 V elektrisk drift er kun mulig når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen.

Når varmeanlegget er slått på, starter det med den sist innstilte driftsmåten.

Slå på varmeanlegg:

- Trykk på knapp "☺". Startbildet vises på displayet. Varmeanlegget starter automatisk.

Slå av varmeanlegg:

- Trykk på knapp "☺". Varmeanlegget kobles ut.

Bryter for vannpumpe

Bryteren for vannpumpen befinner seg under førersetet.

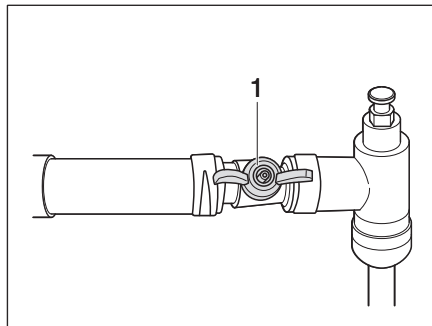
Slå på:

- Trykk oppe på vippebryteren: Vannpumpen er slått på.

Slå av:

- Trykk nede på vippebryteren "☐": Vannpumpen er slått av.

Stoppekran Alde

Bilde 328 Stoppekran Alde, åpen

Varmekretsløpet for førerkabinen eller soverommet kan reguleres med stoppekranen. Stoppekranens posisjon er avhengig av planlegningen. På Iveco-karosseriet befinner den seg i oppbevaringsrommet bak førerkabinen.

Lukke stoppekranen:

- Sett stoppekranen (Bilde 328,1) på tvers til rørledningen.

Åpne stoppekranen:

- Sett stoppekranen (Bilde 328,1) parallell til rørledningen.

Varmeveksler Alde

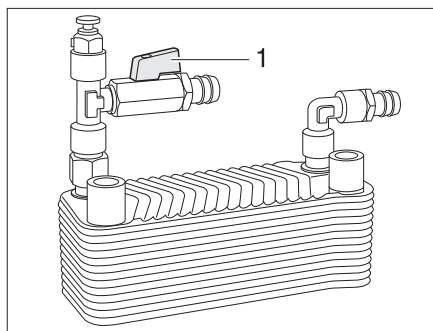
- ▷ Varmeveksleren fungerer bare når kjøretøyets motor er i gang.
- ▷ Når varmeveksleren ikke er i bruk (f.eks. om sommeren), skal den slås av med stengekranen.

Varmeveksleren gjør det mulig å varme bilens boenhet under kjøring, men sirkulasjonspumpen i varmeanlegget **må likevel aktiveres via betjeningsenheten for varmeanlegget** ("Kontrollpanel", side 227).

Varmeveksleren er koblet til kjøretøyets motor kjølekretsløp og fungerer dermed på samme måte som kjøretøyets varmeanlegg.

Varmeeffekten stilles inn med varmereguleringen i boenheten.

Varmevekslerens stoppekran er plassert direkte på varmeveksleren.

Bilde 329 Varmeveksler Alde

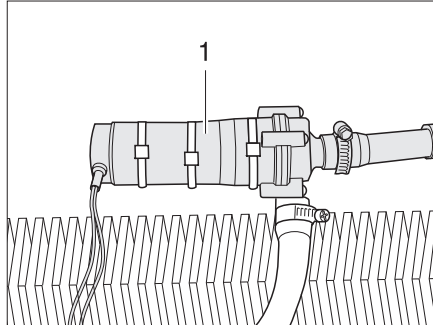
Åpne: ■ Sett håndtaket (Bilde 329,1) til stoppekranen parallelt med rørledningen.

Stenge: ■ Sett håndtaket (Bilde 329,1) til stoppekranen på tvers av rørledningen.

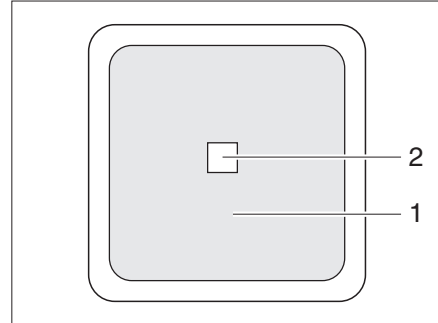
Ekstra sirkulasjonspumpe Alde

- ▷ Den ekstra sirkulasjonspumpen virker bare når det er montert en varmeveksler og denne arbeider samt varmtvanns-varmeanlegget er i gang.

Bilde 330 Ekstra sirkulasjonspumpe

Bilde 331 Betjeningsbryter for ekstra sirkulasjonspumpe

Ved hjelp av den ekstra sirkulasjonspumpen (Bilde 330,1) kan bilmotoren varmes opp når bilen står stille.

Den ekstra sirkulasjonspumpen er koblet til kjølekretsløpet på kjøretøyets motor og fungerer dermed på samme måte som en motorvarmer.

Bryteren (Bilde 331,2) til den ekstra sirkulasjonspumpen er plassert i området ved sittegruppen eller – for kjøretøy med dobbeltgolv – ved siden av kontrollpanelet til varmtvanns-varmeanlegget. Den gule kontrollampen (Bilde 331,1) lyser når pumpen er i bruk.

Stille inn omdreiningstall til sirkulasjonspumpen

- ▷ Trinn 2 = normaltrinn
▷ Trinn 5 = ventilasjon

Stille inn effekten:

- Sett justeringsskruen på pumpen på trinn 2.
- Sett justeringsskruen på trinn 5 for å lufte ut pumpen.

230 V-sirkulasjonspumpe

Varmtvanns-varmeanlegget har en ekstra 230 V-sirkulasjonspumpe, dette er avhengig av utstyret.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, kan det kobles om til høyere effekt på 230 V-sirkulasjonspumpen.

Omkobling mellom 12 V-sirkulasjonspumpen og 230 V-sirkulasjonspumpen gjøres på betjeningsenheten til varmtvanns-varmeanlegget.

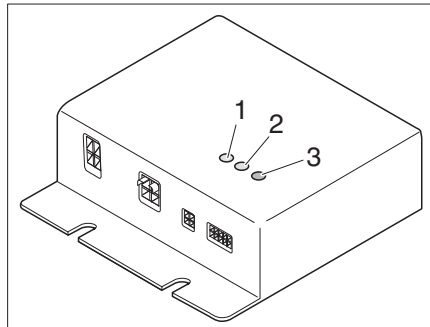
10.2.5 Varmeanlegg for spillvannstank og spillvannsledninger (vinterkomfort-pakke)

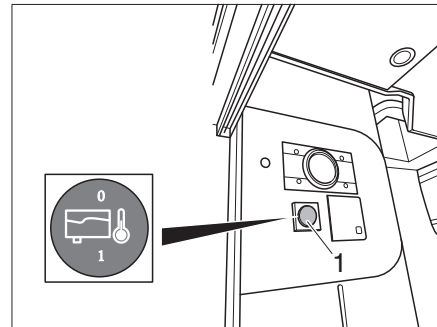
- Følg med på batteriforbruket! Driften av varmeanlegget for spillvannstanken og spillvannsledningene er bare i en viss grad mulig uten ekstern strømforsyning.

For å hindre at spillvannsanlegget fryser kan spillvannstanken og spillvannsledningene varmes opp elektrisk.

Når varmeanlegget er på, overvåker temperaturfølerne temperaturen i spillvannstanken og spillvannsledningene. Synker temperaturen under 5 °C, slår varmeelementene seg på og varmer opp spillvannstanken og spillvannsledningene. Varmeelementene slår seg av når temperaturen stiger over en bestemt verdi.

Bilde 332 Automatisk kontrollenhet

Bilde 333 Reservebryter

Den automatiske kontrollenheten (Bilde 332) er montert i klesskapet. Kontrolllampene på den automatiske kontrollenheten har følgende betydning:

- Kontroll-LED (Bilde 332,1) VK1 lyser grønt: Varmekrets 1 er i drift
- Kontroll-LED (Bilde 332,2) VK2 lyser grønt: Varmekrets 2 er i drift
- Feil-LED (Bilde 332,3)

Bruk reservebryteren på panelet for å slå oppvarmingen av spillvannstanken på og av. Unntatt for panel LT 96 / LT 97.

Ved kjøretøy med dobbelt gulv befinner reservebryterne seg på betjeningspanelet for vannpumpen (Bilde 333).

10.2.6 Elektrisk gulvvarme/sengevarme

- ▶ På modeller med elektrisk gulvvarme/sengevarme må det ikke bores huller eller skrus skruer i gulvet. Forsiktig med spisse gjenstander. Fare for støt eller kortslutning ved skader på varmekabel.

- ▷ Regulatoren må ikke tildekkes. Fare for overheting!

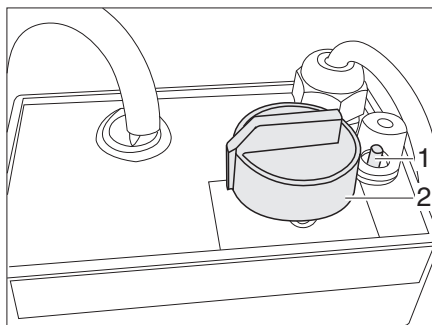
- ▷ Den elektrisk gulvvarmen/sengevarmen fungerer kun når kjøretøyet er koblet til en 230 V-forsyning.
- ▷ Den elektriske gulvvarmen/sengevarmen alene er ikke tilstrekkelig til oppvarming av boenheten.

Regulatoren for den elektriske gulvvarmen/sengevarmen er montert i klesskapet.

Innstillingstrinn

Den elektriske gulvvarmen/sengevarmen har fire innstillingstrinn:

- 0 "Av"
- 20 V "lavt oppvarmingstrinn"
- 22 V "middels oppvarmingstrinn"
- 24 V "høyt oppvarmingstrinn"

Bilde 334 Regulator for elektrisk gulvvarme/sengevarme

- Slå på:**
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen (se avsnittet 9.20.1).
 - Dreie regulatoren (Bilde 334,2) til ønsket oppvarmingstrinn.

- Slå av:**
- Dreie regulatoren (Bilde 334,2) til stilling "0".

Gulvet er fortsatt varmt en stund etter at gulvvarmen er koblet ut.

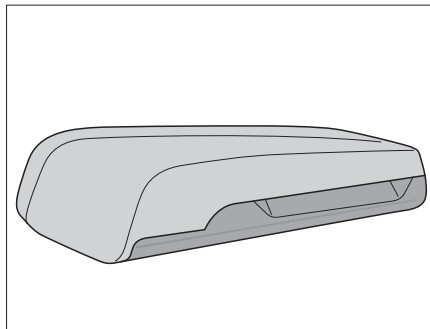
Overlastvernet utløses når regulatoren overbelastes. Stiften (Bilde 334,1) springer ut.

- Slå på overlastvernet:**
- Press stiften (Bilde 334,1) på overlastvernet inn når regulatoren er avkjølt.

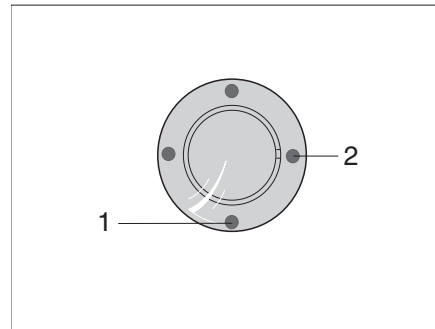
10 Innebygde apparater

10.3 Takklima­anlegg

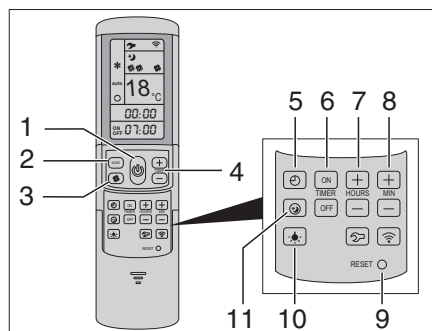
10.3.1 Takklima­anlegg (Truma)

Bilde 335 Takillustrasjon

Bilde 336 IR-mottaker/funksjonsdisplay

Bilde 337 Fjernkontroll

Klima­anlegget er montert på taket til kjøretøyet. Fjernkontrollen (Bilde 337) for klima­anlegget er plassert i kjøkkenområdet.

► Takklima­anlegget (Truma) kan også styres ved hjelp av Panel Truma CP plus (ekstra­utstyr). Se kapittel 9.16.

Slå på:

- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen. Klima­anlegget er klart til drift. Den blå LED-en (Bilde 336,1) lyser.
- For å slå på trykker du på knappen (Bilde 337,1) på fjernkontrollen. Den blå LED-en (Bilde 336,1) blinker.
- Still inn ønsket driftsmåte med knappen MODE (Bilde 337,2).
 - "KJØLING"
 - "AUTOMATIKK"
 - "OMLUFT"
- Ved behov stiller du inn ønsket viftetrinn med knappen (Bilde 337,3) og rom-temperaturen med knappene (Bilde 337,4).

Når temperaturen som er stilt inn på fjernkontrollen, er nådd, slukner den blå LED-en (Bilde 336,1), kompressoren slår seg av og resirkulasjonsviften fortsetter å gå.

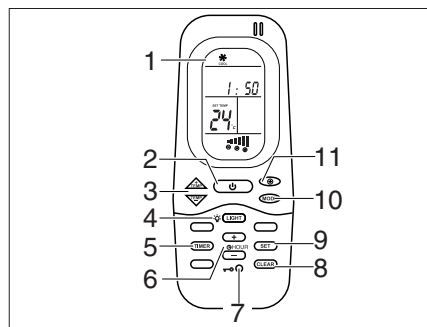
Slå av:

- For å slå av trykker du en gang til på knappen (Bilde 337,1) på fjernkontrollen.

Timer

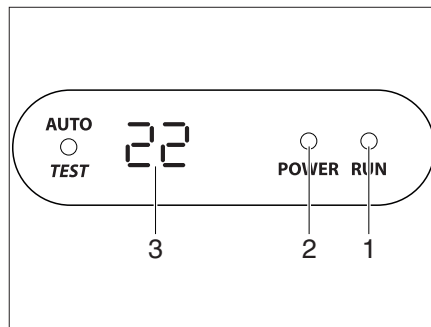
Med det integrerte koblingsuret kan du stille inn inn- og utkoblingstider for klimaanlegget fra gjeldende klokkeslett og inntil 24 timer på forhånd.

- For å programmere slår du på klimaanlegget med knappen (Bilde 337,1) på fjernkontrollen.
- Still inn ønsket driftsmåte med knappen (Bilde 337,2) og romtemperaturen med knappene (Bilde 337,4).
- Velg ønsket funksjon med knappene (Bilde 337,6):
 - "ON": Slå på timeren
 - "OFF": Slå av timeren
- Velg ønsket koblingstid med knappene (Bilde 337,7 og 8) (15 minutter til 24 timer).
- Bekreft innstillingen med knappen "ON" eller "OFF" (Bilde 337,6).

10.3.2 Takklimaanlegg (Telair)

Bilde 338 Fjernkontroll

- 1 Display
- 2 På/av-bryter
- 3 Knappene TEMP (+/-) for innstilling av temperaturen
- 4 Knappen LIGHT for belysning på diffusor
- 5 Knappen TIMER for timerfunksjonen
- 6 Knappene HOUR (+/-) for innstilling av klokkeslett for fjernkontroll og drifts- og utkoblingstider av timerfunksjonen
- 7 Reset-knapp
- 8 Knappen CLEAR for sletting av programmeringen
- 9 Knappen SET for innstillingsmodus
- 10 Knappen MODE for valg av driftsmodus
- 11 Valg av hastighetstrinn for ventilatoren

Bilde 339 Display på diffusor

Klimaanlegget er montert på taket til kjøretøyet. Fjernkontrollen (Bilde 338) for klimaanlegget er plassert i kjøkkenområdet.

Slå på:

- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen. Klimaanlegget er klart til drift. LED-en (Bilde 339,2) på diffusordisplayet lyser rødt.
- For å slå på trykker du på på/av-bryteren (Bilde 338,2) på fjernkontrollen. LED-en (Bilde 339,1) lyser grønt når klimaanlegget arbeider i kjøledrift. LED-en (Bilde 339,1) lyser rødt når klimaanlegget arbeider i oppvarmingsdrift.

- Still inn ønsket driftsmåte med knappen MODE (Bilde 338,10).
 - "KJØLING"
 - "OPPVARMING"
 - "AUTOMATIKK"
- Ved behov stiller du inn ønsket viftetrinn med knappen (Bilde 338,11) og romtemperaturen med knappene (Bilde 338,3).

Slå av: ■ For å slå av trykker du på på/av-bryteren (Bilde 338,2) på fjernkontrollen igjen.

Timer Med det integrerte koblingsuret kan du stille inn inn- og utkoblingstider for klimaanlegget fra gjeldende klokkeslett og inntil 24 timer på forhånd.

- For å programmere slår du på klimaanlegget med på/av-bryteren (Bilde 338,2) på fjernkontrollen.
- Trykk på knappen TIMER (Bilde 338,5). Nå aktiveres ON-visningen for starttiden.
- Still inn klokkeslettet med knappene TEMP (+/-) (Bilde 338,3).
- Trykk en gang til på knappen TIMER (Bilde 338,5). Nå aktiveres OFF-visningen for starttiden.
- Still inn klokkeslettet med knappene TEMP (+/-) (Bilde 338,3).
- Trykk en gang til på knappen TIMER (Bilde 338,5).
- Trykk på knappen SET (Bilde 338,9) når innstillingen er ferdig.
- For å slette timerprogrammeringen trykker du på knappen CLEAR (Bilde 338,8).

- ▷ Se den separate bruksanvisningen "DualClima 8400 H" fra produsenten for mer informasjon.

10.4 Varmtvannsbereder

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmtvannsberederen aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Bruk aldri varmtvannsberederen i gassdrift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Vannet i varmtvannsberederen kan varmes opp til 65 °C. Fare for skålding!

- ▶ Varmtvannsberederen må aldri settes i gang uten vann.
- ▶ Tøm varmtvannsberederen ved frostfare når den ikke er i drift.
- ▶ Still varmtvannsberederen kun på maks. temperatur når det trengs mye varmtvann. Det beskytter varmtvannsberederen mot forkalkning.

- ▷ Dethleffs anbefaler at du ikke bruker vannet i varmtvannsberederen til drikkevann.

10

Innebygde apparater

10.4.1 Modeller med eksosavtrekk på høyre side

- ▶ Når forteltet er slått opp og varmtvannsberederen går på gass, kan eksos fra varmtvannsberederen samle seg i forteltet. Kvelningsfare! Sørg for tilstrekkelig lufting.

10.4.2 Varmtvannsbereder Alde

Slå på/av varmtvannsberederen

Varmtvannsberederen er integrert i varmtvannsvarmeanlegget. En separat betjening er ikke mulig. For betjening av varmtvann/varmeanlegg, se avsnittet 10.2.4.

Fylle/tømme varmtvannsberederen

Varmtvannsberederen forsynes med vann fra vanntanken.

Fylle varmtvannsberederen med vann:

- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Kontroller om dreiebryteren for sikkerhets-/avtappingsventilen står i stillingen "Drift" og er låst. Se kapittel 10.4.3.
- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Se kapittel 10.4.3.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.

Tømme varmtvannsberederen:

- Slå av varmtvannsberederen.
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen. Se kapittel 10.4.3. Varmtvannsberederen tømmes via tømmestussen.
- Kontroller at alt vannet renner ut av varmtvannsberederen (ca. 12,5 liter).
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

10.4.3 Sikkerhets-/avtappingsventil

Bobilen er utstyrt med en sikkerhets-/avtappingsventil (Bilde 340). Sikkerhets-/avtappingsventil hindrer at vannet i varmtvannsberederen fryser når varmeanlegget ikke er på når det er frost.

Ved overtrykk tømmes vannet støtvis ut via en utløpsstuss når det er fare for frost (ved en omgivelsestemperatur på ca. 3 °C).

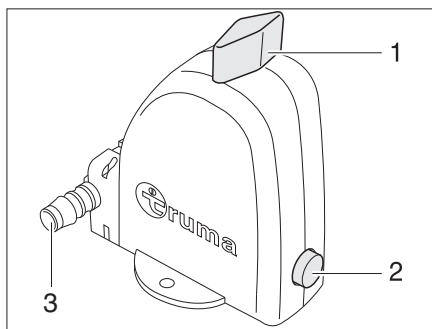
Først når omgivelsestemperaturen er kommet opp i frostsikkert område (omgivelsestemperatur på ca. 7 °C), kan sikkerhets-/avtappingsventilen lukkes manuelt.

- ▷ Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen, og tøm varmtvannsberederen når kjøretøyet ikke brukes over lang tid.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventilen beskytter ikke vannpumpen og armaturene mot frost.

- ▷ Tømmestussen (Bilde 340,3) til sikkerhets-/avtappingsventilen må alltid holdes fri for smuss, f.eks. løv og is.

Bilde 340 Sikkerhets-/avtappingsventil for varmtvannsbereder - Stilling drift

- ▷ Ved fare for frost (under ca. 3 °C) åpnes sikkerhets-/avtappingsventilen automatisk.

Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen:

- Drei dreiebryteren (Bilde 340,1) 90° langs med sikkerhets-/avtappingsventilen.
- Trykknappen (Bilde 340,2) spretter ut automatisk. Varmtvannsberederen tømmes via tømmestussen (Bilde 340,3) på sikkerhets-/avtappingsventilen.

Stenge sikkerhets-/avtappingsventilen:

- Drei dreiebryteren (Bilde 340,1) 90° på tvers av sikkerhets-/avtappingsventilen.
- Trykk inn trykknappen (Bilde 340,2).

10.5

Kokeplass

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Ikke bruk gasskomfyr eller gass-stekeovn til oppvarming.
- ▶ Når man håndterer varme gryter, panner og lignende gjenstander må man bruke votter eller grytekluter. Fare for personskade!

10.5.1

Gasskomfyr

- ▶ Mens den slås på og når gasskomfyren er i bruk, må det ikke være noen brennbare eller lettantennelige gjenstander som f.eks. kopphåndklær, servietter osv. i nærheten av gasskomfyren. Brannfare!
- ▶ Hele tenningsprosessen må være synlig ovenfra og må ikke dekkes til av kasseroller.
- ▶ Avhengig av modell lukkes gasskomfyrdekslet ved hjelp av fjærkraft. Fare for skader når dekslet lukkes!

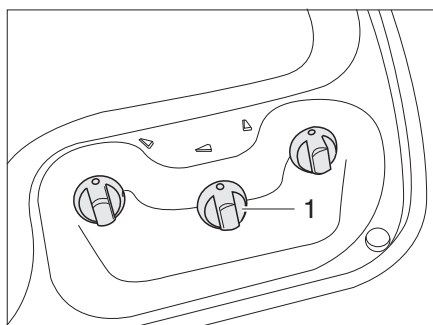
- ▷ Gasskomfyrdekslet av glass skal ikke brukes som kokefelt.
- ▷ Lukk ikke gasskomfyrdekslet når komfyren er i bruk.
- ▷ Ikke belast gasskomfyrdekslet med trykk når det er lukket.
- ▷ Ikke still varme kasseroller på gasskomfyrdekslet.
- ▷ Etter kokingen må man la gasskomfyrdekslet være åpent så lenge brennerne avgir varme. Ellers kan glassplaten eksplodere.
- ▷ La ingen varme gjenstander, som for eksempel kasseroller, stå på dekslet til oppvaskummen. Plasten kan deformeres.

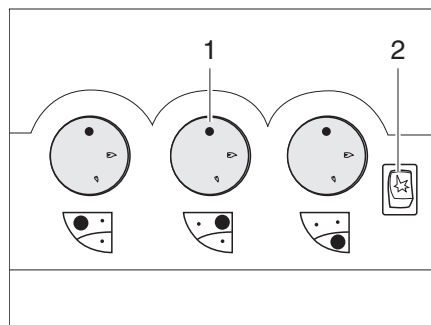
- ▷ Bruk kun gryter og panner som passer til diameteren på brennerristen til gasskomfyren.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Integrert komfyr med gass" som er vedlagt separat.

Kjøkkenbenken i kjøretøyet er utstyrt med en gasskomfyr med 2 eller 3 brennere. Avhengig av modellen kan komfyren ha elektronisk tenning.

Avhengig av modellen er gasskomfyrens brytere plassert på betjeningspanel eller direkte på gasskomfyren.

Bilde 341 Brytere for gasskomfyr (uten piezo-tenningsknapp)

Bilde 342 Brytere for gasskomfyr (med piezo-tenningsknapp)

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kokeplass".
- Åpne gasskomfyrdekslet.
- Drei dreieregulatoren (Bilde 341,1 hhv. Bilde 342,1) til ønsket varmekilde til tenningsposisjon (stor flamme).
- Trykk inn dreieregulatoren, og hold den inne.
- Hvis gasskomfyren har tenningsautomatikk: Gnisten genereres automatisk når dreieregulatoren trykkes.
- Hvis en tenningsknapp (Bilde 342,2) er montert:
Lag en tenningsgnist ved å trykke på tenningsknappen.
- Hvis ingen tenningsknapp er montert:
Tenn brenner med en gasstenner, en fyrstikk eller andre egnede tennere.
- Når flammen brenner holder man dreieregulatoren inne i enda 10 til 15 sekunder, til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
- Slipp dreieregulatoren løs og drei den til ønsket innstilling.
- Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen.

For å slå av:

- Vri dreieregulatoren til 0-posisjon. Flammen slukkes.
- Steng gassavstengeventilen "Kokeplass" og hovedventilen på gassflasken.

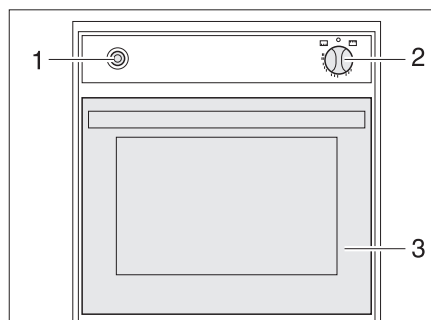
10.5.2 Gasstekeovn (Spinflo)

- ▶ Ventilasjonsåpningene på gasstekeovnen må alltid holdes åpne.
- ▶ Under tenningsprosedyren må det ikke finnes brennbare gjenstander i nærheten av gasstekeovnen.
- ▶ Stekeovnsluken må være åpen når stekeovnen tennes.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gasstekeovnen.
- ▶ Hvis gasstekeovnen likevel ikke fungerer, lukker man gasstengeventilen og underretter servicestasjonen.
- ▶ Hvis brennerflammen slukkes i vanvare, slår du av stekeovnen og lar brennerne være avslått i minst 1 minutt. Tenn den på nytt først da.
- ▶ Ved grilling må du trekke ut varmebeskyttelsen og la døren være helt åpen.

- ▶ La gasstekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▶ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▶ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Gasstekeovn" som er vedlagt separat.

Bilde 343 Gasstekeovn (Spinflo)

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gasstengeventilen "Stekeovn".
 - Åpne stekeovnsdøren (Bilde 343,3) helt.
 - Trykk lett på dreieregulatoren (Bilde 343,2) og sett den på "🔥" (stekeovn) eller "GRILL" (grilling).
 - Trykk dreieregulatoren (Bilde 343,2) og hold den inne 5 til 10 sekunder. Det strømmer gass til brenneren.
 - Trykk på tenningsbryteren (Bilde 343,1) gjentatte ganger til flammen brenner.
 - Når flammen brenner, fortsetter du å trykke på dreieregulatoren i 10 til 15 sekunder, helt til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
 - Slipp dreieregulatoren løs og dreii den til ønsket innstilling.
- Slå av:**
- Drei dreieregulatoren (Bilde 343,2) til stilling "O". Flammen slukkes.
 - Steng gasstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

10.5.3 Gasstekeovn (Dometic)

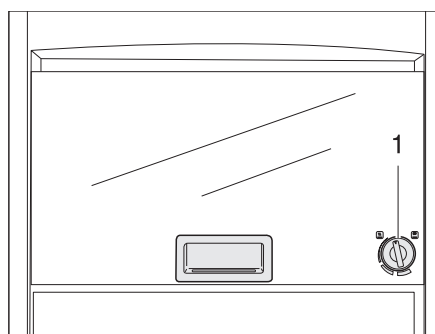

- ▶ Ventilasjonsåpningene på gasstekeovnen må alltid holdes åpne.
- ▶ Under tenningsprosedyren må det ikke finnes brennbare gjenstander i nærheten av gasstekeovnen.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gasstekeovnen.
- ▶ Hvis gasstekeovnen likevel ikke fungerer, lukker man gasstengeventilen og underretter servicestasjonen.
- ▶ Hvis brennerflammen slettes i vanvare, dreier man dreieregulatoren til "O" og lar brenneren være avslått i minst 1 minutt. Tenn den på nytt først da.

- ▶ Avhengig av modell leveres gasstekeovnen med integrert grill.
- ▶ La gasstekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▶ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▶ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Gasstekeovn" som er vedlagt separat.

Stekeovnen har elektronisk tenning.

Bilde 344 Gasstekeovn (Dometic)

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gasstengeventilen "Stekeovn".
 - Trykk lett på dreieregulatoren (Bilde 344,1), og dreii den til venstre til ønsket posisjon.
 - Trykk dreieregulatoren og hold den inne 5 til 10 sekunder. Det tennes automatisk.
 - Slipp dreieregulatoren løs og dreii den til ønsket innstilling.
- Slå av:**
- Dreii dreieregulatoren (Bilde 344,1) på "O". Flammen slukkes.
 - Steng gasstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

10.5.4 Gasstekeovn (Thetford)

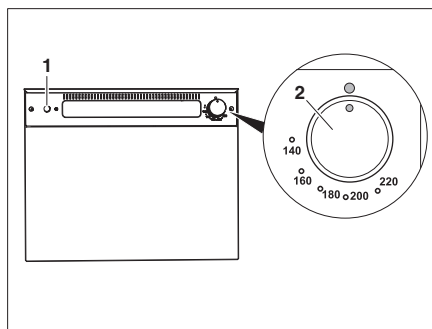

- ▶ Ventilasjonsåpningene på gasstekeovnen må alltid holdes åpne.
- ▶ Under tenningsprosedyren må det ikke finnes brennbare gjenstander i nærheten av gasstekeovnen.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gasstekeovnen.
- ▶ Hvis gasstekeovnen likevel ikke fungerer, lukker man gasstengeventilen og underretter servicestasjonen.

- ▶ La gasstekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▶ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▶ Ytterligere informasjon finnes i den separate bruksanvisningen.

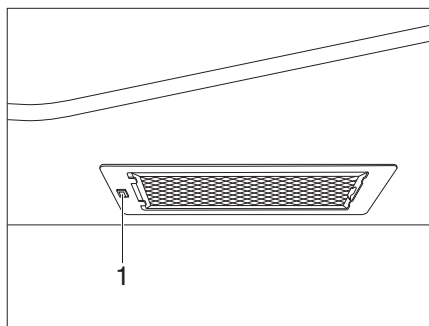
Stekeovnen har elektronisk tenning.

Bilde 345 Gasstekeovn (Thetford)

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gasstengeventilen "Stekeovn".
 - Trykk lett på dreieregulatoren (Bilde 345,2), og dreii den til venstre til ønsket posisjon.
 - Trykk dreieregulatoren og hold den inne 5 til 10 sekunder.
 - Trykk på tenningsbryteren (Bilde 345,1) gjentatte ganger til flammen brenner.
 - Slipp dreieregulatoren og dreii den til ønsket innstilling.
- Slå av:**
- Dreii dreieregulatoren (Bilde 345,2) på "0". Flammen slukkes.
 - Steng gasstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

10.5.5 Vifte

Bilde 346 Vifte

Kokeplassen er utstyrt med en avtrekkshette med tottrinns vifte. Avhengig av modellen blir dampen filtrert og sirkulert, eller ført direkte ut.

Slå viften på/av:

- Slå viften av og på med bryteren (Bilde 346,1).

10.6 Kjøleskap

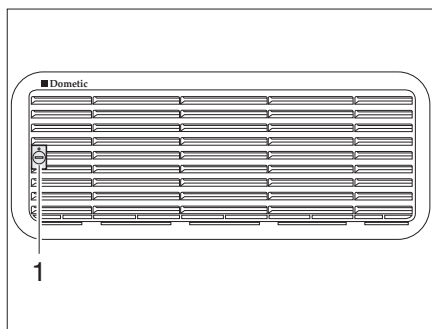
Under kjøring må kjøleskapet kun drives via 12 V-spenning. Ved høye omgivelsestemperaturer kommer ikke kjøleskapet opp i full kjøleeffekt lenger. Ved høye utetemperaturer oppnår kjøleaggregatet full kjøleeffekt kun når kjøleskapet får tilstrekkelig lufttilførsel. Luftegitteret på kjøleskapet kan tas av for bedre lufting.

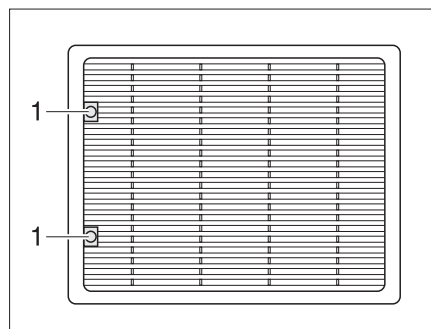
- ▷ Sett alltid på kjøleskapets luftegitter når du forlater kjøretøyet. Hvis ikke kan det trenge inn vann når det er regnvær.

10.6.1 Kjøleskapets luftegitter

Dometic

Bilde 347 Kjøleskapets luftegitter (Dometic lite)

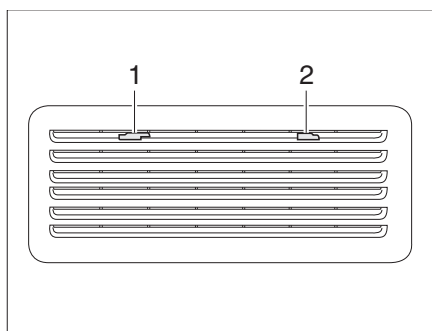

Bilde 348 Kjøleskapets luftegitter (Dometic stort)

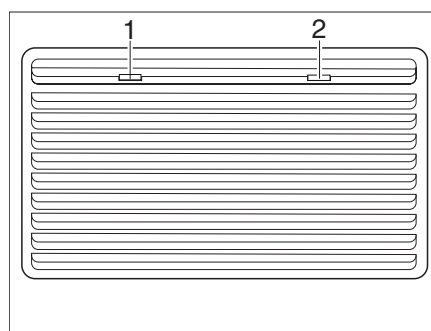
Demontering:

- Bruk en mynt til å skru skruen (Bilde 347,1 hhv. Bilde 348,1) en kvart omdreining.
- Ta av kjøleskapets luftegitter.

Thetford

Bilde 349 Kjøleskapets luftegitter (Thetford)

Bilde 350 Kjøleskapets luftegitter (Thetford stort)

Demontering:

- Skyv sperren (Bilde 349,1) inn til midten.
- Ta av kjøleskapets luftegitter.

10.6.2 Drift (Dometic 8-serien)

Driftsmåter

Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Valg av driftsmåte skjer med bryterne på pyntekanten på kjøleskapet.

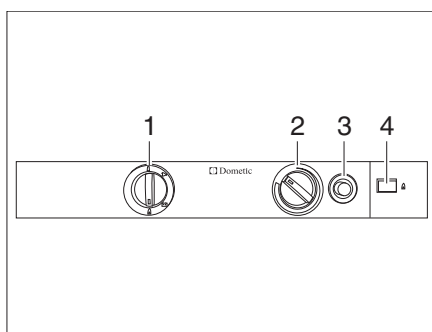
- ▷ Det må kun brukes én energikilde.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Det er ikke tillatt å drive kjøleskapet med bilgass.

Bilde 351 Brytere for kjøleskapet (Dometic 8-serien)

- 1 Energi-valgbryter
- 2 Dreieregulator temperaturinnstilling
- 3 Gasstenningsknapp
- 4 Flammeindikator

10

Innebygde apparater

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Still energi-valgbryteren (Bilde 351,1) på "▲".
- Trykk dreieregulatoren (Bilde 351,2), dreid den på det høyeste trinnet og hold den inne. Vent til det strømmer gass til brenneren.
- Trykk inn gasstenningsknappen (Bilde 351,3) og hold den inne. Det tennes automatisk.
- Hold gasstenningsknappen (Bilde 351,3) inntrykt til flammeindikatoren (Bilde 351,4) blir grønn, slipp så.
- Hold dreieregulatoren (Bilde 351,2) inne i 10 - 15 sekunder til før den slippes.
- Still dreieregulatoren på ønsket kjøleskaptemperatur.

For å slå av:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.
- Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Elektrisk drift

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspenning
- 12 V likespenning

Slå på 230 V-drift:

- Still energi-valgbryteren (Bilde 351,1) på "⚡".
- Still dreieregulatoren (Bilde 351,2) på ønsket kjøleskaptemperatur.

Slå av 230 V-drift:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.

Slå på 12 V-drift:

- Still energi-valgbryteren (Bilde 351,1) på "🔋".

Slå av 12 V-drift:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12 V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til apparatprodusenten som er vedlagt separat.

10.6.3 Drift (Dometic 8-serien med manuelt energivalgsystem MES)

Driftsmåter

Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Valg av driftsmåte skjer med bryterne på pyntekanten på kjøleskapet.

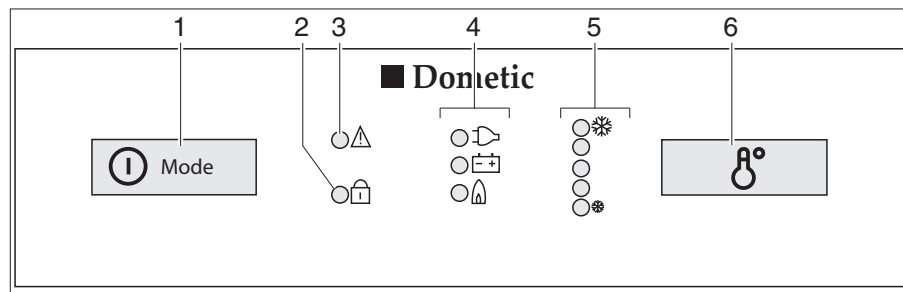

- ▷ Det må kun brukes én energikilde.
- ▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av, trekkes en liten strømmengde som belaster boenhets-batteriene ekstra. Ved midlertidig stans, må man alltid slå av kjøleskapet.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.

Bilde 352 Brytere for kjøleskapet (Dometic 8-serien med MES)

- 1 Tilkoblingsbryter/energi-valgbryter
- 2 LED-visning "Åpen dør" (bare ved sentrallås av kjøleskapdør)
- 3 LED-visning "Feil"
- 4 Kontrollamp
- 5 LED-visning "Temperaturnivå"
- 6 Bryter temperaturinnstilling

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 352,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. LED-et for sist valgte driftsmåte begynner å lyse.
- Trykk om nødvendig flere ganger kort på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 352,1) til kontrollampen Gas "🔥" lyser. Gasstilførselen er åpen. Det tenner automatisk. En tikkelyd høres til tenningen er ferdig.
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 352,6).

For å slå av:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren i 2 sekunder. Kjøleskapet er slått av.
- Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Elektrisk drift

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspenning
- 12 V likespenning

Slå på 230 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 352,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. LED-et for sist valgte driftsmåte begynner å lyse.
- Trykk om nødvendig flere ganger kort på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 352,1) til kontrollampen 230 V "⏏" lyser.
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 352,6).

Slå av 230 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren i 2 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

Slå på 12 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 352,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. LED-et for sist valgte driftsmåte begynner å lyse.
- Trykk om nødvendig flere ganger kort på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 352,1) til kontrollampen 12 V "⏏" lyser.
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 352,6).

Slå av 12 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren i 2 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

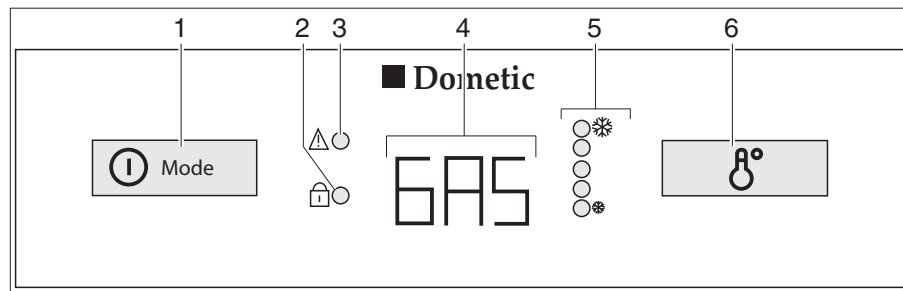
I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12 V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Kjøleskap" som er vedlagt separat.

10.6.4 Drift (Dometic 8-serien med automatisk energivalgsystem)

Driftsmåter

Bilde 353 Brytere for kjøleskapet (Dometic 8-serien med AES)

- 1 Tilkoblingsbryter/energi-valgbryter
- 2 LED-visning "Åpen dør" (bare ved sentrallås av kjøleskapdør)
- 3 LED-visning "Feil"
- 4 Kontrollampe
- 5 LED-visning "Temperaturnivå"
- 6 Bryter temperaturinnstilling

Kjøleskapet er utstyrt med et automatisk energivalgsystem (AES). Når automatisk drift (AU) er valgt, velger AES automatisk den beste energikilden og regulerer driften av kjøleskapet. Det er ikke nødvendig å foreta manuelle inngrep når det gjelder energivalg, men det er mulig.

AES velger blant følgende energikilder:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning
- Gass

Prioriteringen av energikilde er fastsatt i denne rekkefølge.

Ved feil blinker LED-visningen Feil "⚠" (Bilde 353,3).

➤ Også når 12 V-forsyningen er slått av, trekkes en liten strømmengde som belaster boenhets-batteriene ekstra. Ved midlertidig stans, må man alltid slå av kjøleskapet.

230 V-drift

Er 230 V-forsyningen tilkoblet, er dette AES første prioritet ved valg av energikilde.

12 V-drift

AES velger 12 V-drift kun når kjøretøyets motor er i gang og dynamoen gir tilstrekkelig 12 V-driftsspenning.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.

- ▷ Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".

Hvis 230 V-forsyningen **ikke** er tilkoblet, og kjøretøyets motor **er slått av**, velger AES forsyning med gass. Ved valg av gassdrift åpnes tennsikringen automatisk, slik at gass kan strømme ut til brenneren. Samtidig koples den elektroniske tenneren inn. Hvis gassflammen går ut, f.eks. pga. trekk, aktiveres tenneren umiddelbart og antenner gassen på nytt. Ved feil i gassdriften blinker teksten "GAS" på kontrollpanelet (Bilde 353,4).

Å veksle mellom energikildene

- ▶ Åpen ild er forbudt ved bensinstasjoner. Varer oppholdet lenger enn 15 minutter, må kjøleskapet slås av på energi-valgbryteren.

Ved veksling mellom de ulike energikilder oppstår det forsinkelser som er bygd inn i AES med hensikt. Derfor er kjøleskapet ikke driftsklart rett etter omkobling til en ny energikilde. Ved omkobling fra 12 V-drift til gassdrift er det montert inn en 15-minutters forsinkelse i AES. Dette forhindrer at det kobles om til gassdrift når motoren slås av under korte opphold (f.eks. bensinstasjon).

Regulering av kjøleskaptemperatur

Etter at det er slått på, velger kjøleskapet automatisk midtre termostatinnstilling. Denne innstillingen kan justeres manuelt med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 353,6). LED-visningene (Bilde 353,5) viser valgt termostatinnstilling. Med denne bryteren kan man justere kjøletemperaturen for alle tre energivariantene. Det tar et par timer før kjøleskapet når normal driftstemperatur. Termostatinnstillingen beholdes selv om det velges en annen driftsmåte. Kjøletemperaturen beholdes også, uavhengig av energitype.

Manuell betjening

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 353,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. Den sist valgte driftsmåten vises på kontrollpanelet (Bilde 353,4).
- Velg energitype med tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 353,1).
- Still inn kjøleskaptemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 353,6). LED-visningene (Bilde 353,5) viser valgt termostatinnstilling.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med boenhets-batteriets spenning.

- ▷ Når kjøleskapet er stilt manuelt på "12 V", bruker det hele tiden strøm. Koble derfor om til gassdrift når kjøretøyets motor **ikke** går og kjøretøyet **ikke** er koblet til 230 V-forsyningen.

10

Innebygde apparater

For å slå av:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 353,1) i 2 sekunder. Alle visningene slukkes.

- Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Kjøleskap" som er vedlagt separat.

10.6.5 Drift (Dometic 10-serien)

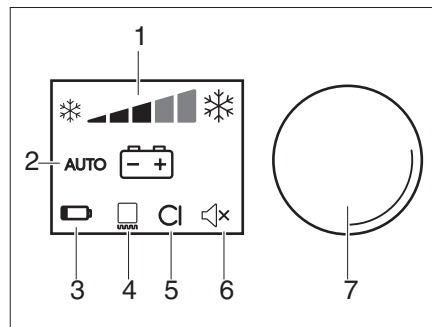
Driftsmåter

Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Kjøleskapet er utstyrt med en automatisk driftsmodus, som velger den optimale energikilden automatisk. Det er ikke nødvendig å foreta manuelle inngrep når det gjelder energivalg, men det er mulig.

Brytere og indikeringer

- 1 Indikering kjøleeffekt
- 2 Driftsmodus (vekselstrøm, likespenning, gass eller AUTO)
- 3 Indikering batteripakke lagt inn (valgfritt)
- 4 Driftsindikering rammeoppvarming fryseskap
- 5 Indikering CI-buss (valgfri)
- 6 Indikering akustisk signaltone på/av
- 7 Bryter

Bilde 354 Brytere for kjøleskapet (Dometic 10-serien)

Automatisk drift

I automatisk modus velger kjøleskapet automatisk den gunstigste driftstypen etter følgende prioritet:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning
- Gass

Slå på:

- Sett driftsmodus på "AUTO".
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 354,7).

Slå av:

- Trykk og hold inne bryter (Bilde 354,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Drift av kjøleskapet med autogass er ikke tillatt.

Slå på: ■ Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".

- Sett driftsmodus på "🔥".
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 354,7).

Slå av: ■ Trykk og hold inne bryter (Bilde 354,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

- Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Elektrisk drift

- ▶ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning
- ▶ Velg 230-V-drift hvis energiforsyningen er forbundet med et vekselstrømnett.

Slå på 230 V-drift: ■ Sett driftsmodus på "🔌".

- Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 354,7).

Slå av 230 V-drift: ■ Trykk og hold inne bryter (Bilde 354,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

Slå på 12 V-drift: ■ Sett driftsmodus på "🔋".

- Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 354,7).

Slå av 12 V-drift: ■ Trykk og hold inne bryter (Bilde 354,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▶ Kjøleskapets kjøleeffekt i likestrømsdrift er en tanke redusert. Driv kjøleskapet med vekselstrøm eller gass til ønsket kjøletemperatur er nådd. Slå deretter over på 12-V-drift.
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Batteripakke for uavhengig gassdrift (valgfritt)

Kjøleskapet kan utstyres med et valgfritt batterirom i elektronikkhuset. Batterirommet (med batteripakker) sørger for uavhengig strømforsyning for å sikre gassdriften når ingen ekstern likespenningsforsyning er tilgjengelig.

- ▶ Batteripakkene er ikke del av leveringsområdet.
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

10.6.6 Drift (Dometic 10er-serie, modell RM 10.5)

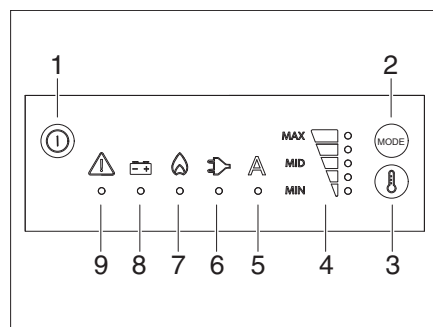
Driftsmåter

Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Kjøleskapet er utstyrt med en automatisk driftsmodus, som velger den optimale energikilden automatisk. Det er ikke nødvendig å foreta manuelle inngrep når det gjelder energivalg, men det er mulig.

Brytere og indikeringer

- 1 På/av-tast
- 2 Tasten Driftsmåte
- 3 Temperaturvalgtast
- 4 Temperaturindikator
- 5 Automatisk drift
- 6 Drift med vekselstrøm
- 7 Drift med gass
- 8 Drift med likestrøm
- 9 Feilvisning

Bilde 355 Brytere for kjøleskapet (Dometic 10er-serien, modell RM 10.5)

Automatisk drift

I automatisk modus velger kjøleskapet automatisk den gunstigste driftstypen etter følgende prioritet:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning
- Gass

Slå på: ■ På/av-tast (Bilde 355,1) trykkes i to sekunder.
Kjøleskapet starter med de mest aktuelle innstillingene.

Slå av: ■ På/av-tast (Bilde 355,1) trykkes i fire sekunder.
Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Drift av kjøleskapet med autogass er ikke tillatt.

Slå på: ■ Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
■ Trykk gjentatte ganger på tasten driftsmodus (Bilde 355,2) inntil LED-en (Bilde 355,7) for drift med gass lyser.
■ Trykk gjentatte ganger på temperaturvalgtasten (Bilde 355,3) inntil ønsket temperaturtrinn er stilt inn.

Slå av: ■ På/av-tast (Bilde 355,1) trykkes i fire sekunder.
Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.
■ Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Elektrisk drift

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning

- ▷ Velg 230-V-drift hvis energiforsyningen er forbundet med et vekselstrømnett.

Slå på 230 V-drift:

- Trykk gjentatte ganger på tasten driftsmodus (Bilde 355,2) inntil LED-en (Bilde 355,6) for drift med vekselstrøm lyser.
- Trykk gjentatte ganger på temperaturvalgtasten (Bilde 355,3) inntil ønsket temperaturtrinn er stilt inn.

Slå av 230 V-drift:

- På/av-tast (Bilde 355,1) trykkes i fire sekunder.
Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.

Slå på 12 V-drift:

- Trykk gjentatte ganger på tasten driftsmodus (Bilde 355,2) inntil LED-en (Bilde 355,8) for drift med likestrøm lyser.
- Trykk gjentatte ganger på temperaturvalgtasten (Bilde 355,3) inntil ønsket temperaturtrinn er stilt inn.

Slå av 12 V-drift:

- På/av-tast (Bilde 355,1) trykkes i fire sekunder.
Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▷ Kjøleskapets kjøleeffekt i likestrømsdrift er en tanke redusert. Driv kjøleskapet med vekselstrøm eller gass til ønsket kjøletemperatur er nådd. Slå deretter over på 12-V-drift.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Batteripakke for uavhengig gassdrift (valgfritt)

Kjøleskapet kan utstyres med et valgfritt batterirom i elektronikkhuset. Batterirommet (med batteripakker) sørger for uavhengig strømforsyning for å sikre gassdriften når ingen ekstern likespenningsforsyning er tilgjengelig.

- ▷ Batteripakkene er ikke del av leveringsomfanget.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

10.6.7 Drift (Thetford)

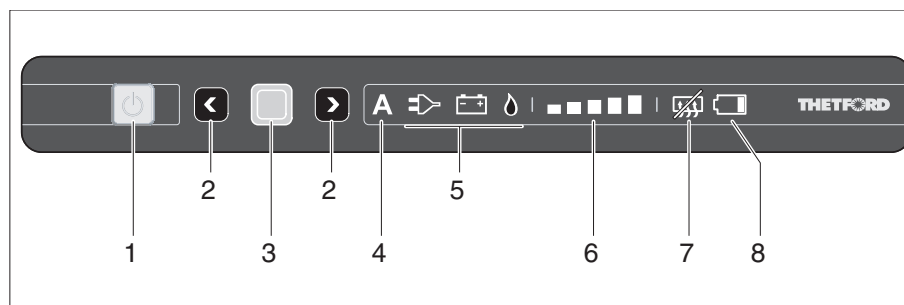
Slå på kjøleskap:

- Hvis kjøleskapet skal brukes i gassdrift: Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk på knappen (Bilde 356,1). Knappen lyser grønt. Trykk en gang til på knappen for å vise gjeldende innstillinger.

Slå av kjøleskap:

- Trykk på og hold inne knappen (Bilde 356,1). Alle lampene slukner.
- Hvis kjøleskapet er brukt i gassdrift: Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Driftsmåter

Bilde 356 Betjenings- og visningselementer for kjøleskapet (Thetford uten SES)

- 1 Knapp AV/PÅ
- 2 Valgknapper
- 3 Bekreftelsesknapp
- 4 Indikator for automatisk drift (avhengig av utstyr)
- 5 Symboler for driftsmåte
- 6 Indikator for kjøletrinn
- 7 Antikondens (avhengig av utstyr)
- 8 Batteriindikator (avhengig av utstyr)

Kjøleskapet har 3 driftsmåter:

- Automatisk drift (avhengig av utstyr)
- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

- ▷ Det må kun brukes én energikilde.
- ▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av, trekkes en liten strømmengde som belaster boenhetsbatteriet ekstra. Slå av kjøleskapet ved midlertidig opphold i driften.

Automatisk drift (avhengig av utstyr)

Kjøleskapet velger automatisk den beste tilgjengelige kilden. Alternativene vises i denne rekkefølgen: 230 V-drift, 12 V-drift, gassdrift.

Hvis automatisk drift velges, lyser indikatoren for automatisk drift på kontrollpanelet (Bilde 356,4) og den beste tilgjengelige kilden (Bilde 356,5).

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Drift av kjøleskapet med autogass er ikke tillatt.

Velge gassdrift:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 356,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 356,5) begynner å blinke.
- Velg gassdrift med valgknappene (Bilde 356,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 356,3).

Elektrisk drift

- ▶ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning

Velge 230 V-drift:

- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 356,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 356,5) begynner å blinke.
- Velg 230 V-drift med valgknappene (Bilde 356,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 356,3).

Velge 12 V-drift:

- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 356,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 356,5) begynner å blinke.
- Velg 12 V-drift med valgknappene (Bilde 356,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 356,3).

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12 V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▶ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Kjøleskap" som er vedlagt separat.

Regulering av kjøletrinn*Velge kjøletrinn:*

- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 356,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 356,5) begynner å blinke.
- Trykk en gang til på bekreftelsesknappen (Bilde 356,3). Indikatoren for kjøletrinn (Bilde 356,6) begynner å blinke.
- Velg ønsket kjøletrinn med valgknappene (Bilde 356,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 356,3).

10.6.8 Kjøleskapsdør-lås

Avhengig av modellen har kjøleskapet et separat frysenskap. Informasjonen i dette avsnittet gjelder også for døren på frysenskapet.

► Under kjøring må kjøleskapsdøren alltid være lukket og låst i lukket posisjon.

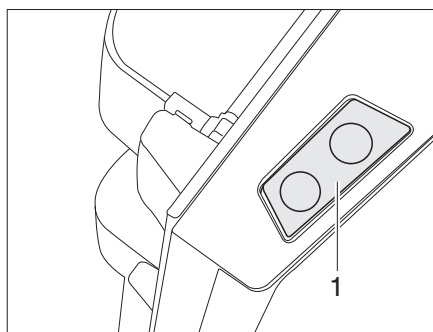

► Når kjøleskapet er avslått, låses kjøleskapsdøren i luftstilling. På denne måten unngår man at det danner seg mugg.

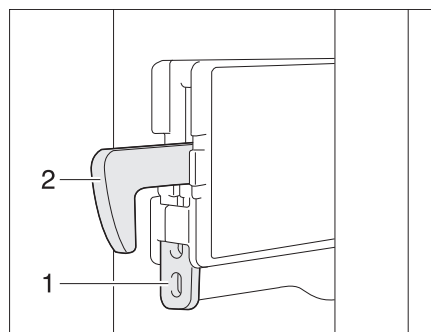
Kjøleskapsdøren kan stå i to stillinger:

- Lukket kjøleskapsdør mens man kjører og når kjøleskapet er i bruk
- Kjøleskapsdøren litt åpen for å lufte når kjøleskapet er avslått

Dometic 8-serien

Bilde 357 Opplåsingsknapp for kjøleskapsdøren (Dometic 8-serien)

Bilde 358 Feste låsehake

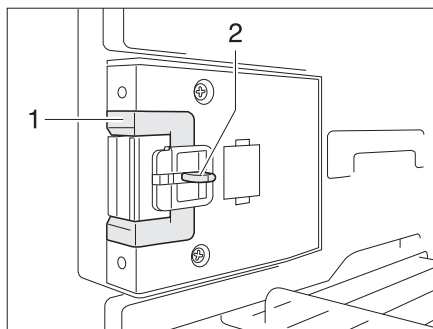
For å åpne: ■ Trykk på opplåsingsknappen (Bilde 357,1), og åpne kjøleskapsdøren.

For å stenge: ■ Stenge kjøleskapsdøren. Låsehaken klikker hørbart på plass.

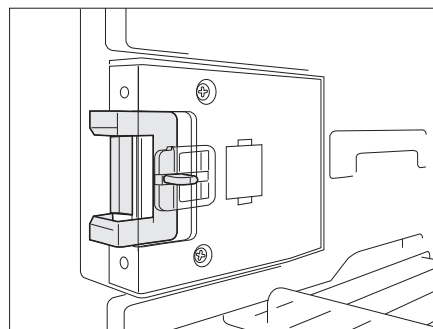
Når kjøretøyet er oppstilt, kan låsehaken festest. Kjøleskapsdøren kan da åpnes utan at opplåsingsknappen må trykkes.

Feste låsehaken: ■ Trykk festet (Bilde 358,1) oppover. Låsehaken (Bilde 358,2) skyves oppover og har ikke lenger låsefunksjon.

Løse låsehaken: ■ Trykk låsehaken (Bilde 358,2) ned. Låsehaken fungerer igjen.

Bilde 359 Låseanordning i normalstilling

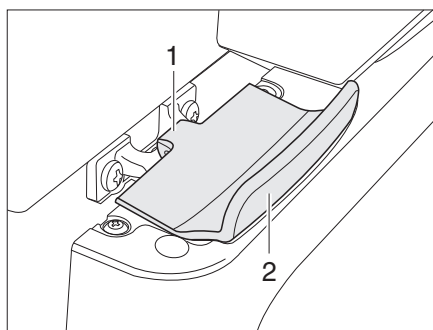
Bilde 360 Låseanordning i luftstilling

Låse i luftstilling:

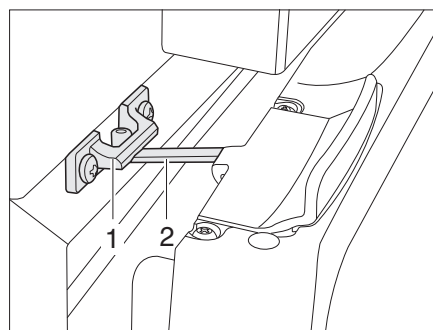
- Åpne kjøleskapsdøren.
- Trykk inn utløseren (Bilde 359,2).
- Skyv låseanordningen (Bilde 359,1) fremover (Bilde 360).

Når kjøleskapsdøren lukkes, blir døren stående litt åpen.

Thetford, lås oppe

Bilde 361 Lås på kjøleskapsdør, stengt (Thetford)

Bilde 362 Kjøleskapsdør i luftstilling (Thetford)

For å åpne:

- Åpne kjøleskapsdøren ved hjelp av håndtaket (Bilde 361,2). Låsen (Bilde 361,1) løses automatisk.

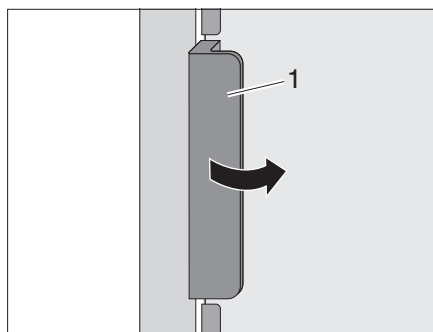
For å stenge:

- Lukk kjøleskapsdøren ordentlig. Pass på at låsen går helt igjen.

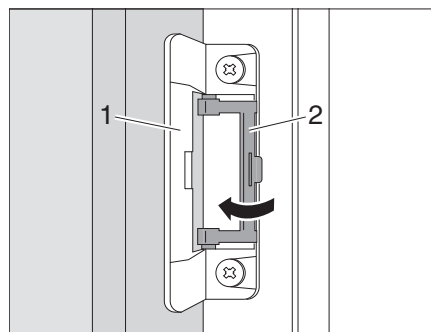
Låse i luftstilling:

- Åpne kjøleskapsdøren/fryseskapsdøren såvidt.
- Åpne låsen (Bilde 362,2) og fest den i låsefestet (Bilde 362,1). Nå holdes kjøleskapsdøren på gløtt.

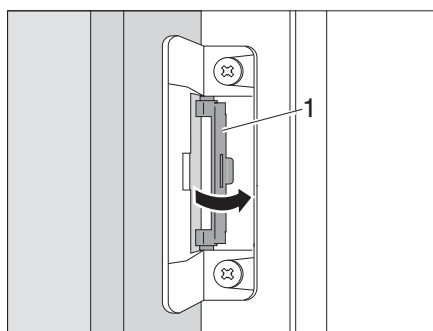
Thetford, lås på siden

Bilde 363 Åpne kjøleskapdøren

Bilde 364 Låse i luftestilling

Bilde 365 Drei låsen tilbake i utgangsstilling

- Åpne:**
- Åpne kjøleskapdøren ved hjelp av håndtaket (Bilde 363,1). Låsen (Bilde 364,1) løses automatisk.
- Lukke:**
- Lukk kjøleskapdøren ordentlig. Pass på at låsen går helt igjen.
- Låse i luftestilling:**
- Åpne kjøleskapdøren.
 - Fell ut låsen (Bilde 364,2).
 - Lukk kjøleskapdøren til du hører et klikk.
 - Kontroller at kjøleskapdøren er litt åpen.
- Ta ut av luftestilling:**
- Drei låsen (Bilde 365,1) tilbake i utgangsstilling.
 - Kontroller at kjøleskapdøren lukkes.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om sanitæranlegget i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- vannforsyningen generelt
- bryteren for vannpumpen
- Vanntanken
- Spillvannstanken
- Det komplette vannanlegget
- Toalettrommet
- Toalettet

11.1 Vannforsyning, generelt

- ▶ Vanntanken må kun fylles fra drikkevannsnettet slik at kvaliteten på drikkevannet er sikret.
- ▶ Til påfylling må det kun brukes slanger eller beholdere som er tillatt for bruk til drikkevann.
- ▶ Påfyllingsslanger eller beholdere må skylles grundig med drikkevann (to til tre ganger kapasiteten).
- ▶ Påfyllingsslanger eller beholdere må tømmes fullstendig etter påfylling, og åpningene på påfyllingsslanger eller beholdere må lukkes.
- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen.

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskader på innbyggingsapparatene, frostskader på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.
- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

Kjøretøyet er utstyrt med en vanntank. En elektrisk vannpumpe pumper vann til de ulike kranene. Når en vannkran åpnes, slår vannpumpen seg automatisk på og pumper vann til uttappingspunktet.

Spillvannstanken fanger opp spillvannet. På panelet vises hvor full vanntanken eller spillvannstanken er.

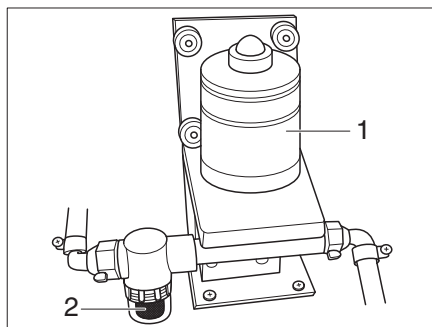
- ▷ Før man benytter vannarmaturene, må 12 V-forsyningen på panelet være slått på. Ellers arbeider ikke vannpumpen.
- ▷ Avhengig av modellen brukes det to forskjellige pumpetyper som vannpumpe. Dykkpumper eller trykkvannspumper.

11

Sanitæranlegg

- ▷ I forbindelse med dykkpumper med ventilasjon eller ventilert tilbakeslagsventil kommer en tynn vannstråle ut mellom pumpedekselet og det smale partiet på stussen hvis pumpen ikke er dykket helt ned. Denne bobleeffekten er den egentlige luftingen av pumpen og indikerer ikke at noe er galt.
- ▷ Pumpene er konstruert for en driftstid på maks. 20 minutter. Avhengig av intervallet må pausen være lengre. Hvis ikke denne overholdes, kan det oppstå følgeskader.

Bilde 366 Trykkvannspumpe

Plassering av vannpumper

Dykkpumpene befinner seg i vanntanken.

Trykkvannspumpen (Bilde 366,1) med vannfilter (Bilde 366,2) er montert utenfor vanntanken.

11.2 Bryter for vannpumpe (vinter-komfortpakke eller spesialutstyr)

Bryteren for vannpumpen er montert under førersetet.

Med denne bryteren kan vannpumpen kobles ut.

Dermed unngås det at vannpumpen begynner å arbeide når vannanlegget er tømt og vannkranene åpnes. Ellers kan vannpumpen gå varm, og boenhetsbatteriet kan tømmes.

- ▷ På modellene Alpa, Esprit og GLOBETROTTER kan vannpumpen på betjeningspanelet MP20-T kobles via knappen "Res". Se kapittel 9.13.8.

11

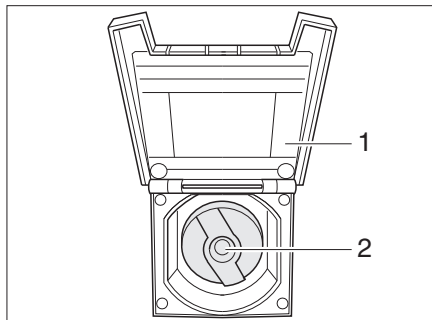
Sanitæranlegg

11.3 Vanntank

11.3.1 Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel

- Dekslene for påfyllingsstussene for drikkevann og for drivstoff-påfyllingsstussene er svært like. Før man fyller tanken skal merkingen kontrolleres.

Bilde 367 Dekslet for drikkevann-påfyllingsstuss

Drikkevann-påfyllingsstussen er, avhengig av modellutførelse, plassert på venstre eller høyre side av kjøretøyet.

For å unngå forveksling har drikkevannstanken blått lokk.

For å åpne:

- Åpne dekslet (Bilde 367,1) til påfyllingsstussen for drikkevann. Dekselet blir holdt magnetisk mot ytterveggen på kjøretøyet.
- Stikk nøkkelen inn i låsesylinderen (Bilde 367,2) og dreii den en kvart omdreining mot urviseren.
- Fjern dekslet.
- Fyll vanntanken med drikkevann.

For å stenge:

- Sett dekslet på drikkevann-påfyllingsstussen.
- Drei nøkkelen en kvart omdreining med urviseren.
- Trekk ut nøkkelen.
- Kontroller at dekslet sitter godt fast på drikkevann-påfyllingsstussen.
- Lukk dekslet.

11.3.2 Fylle på vann

- Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

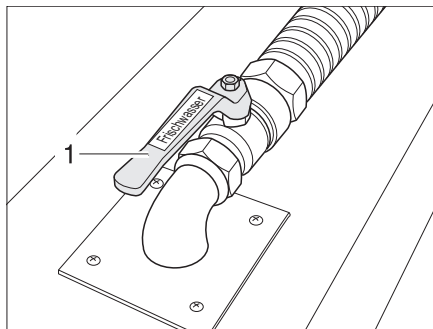
Gå fram på følgende måte for å fylle vanntanken med drikkevann:

- Åpne drikkevann-påfyllingsstussen (Bilde 367).
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Lukk drikkevann-påfyllingsstussen.

11.3.3 Tappe av vann

Modeller med dobbeltgulv

Det kan kobles en slange til vannutløpsstussen under kjøretøyets gulv.

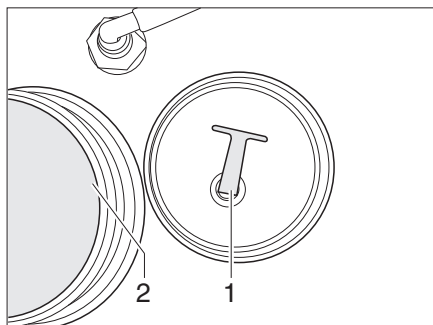
Bilde 368 Tappekran i dobbeltgulvet

Tappekranen (Bilde 368,1) er plassert i dobbeltgulvet. Tappekranen er grønn og merket med "Frischwasser" ("Rent vann").

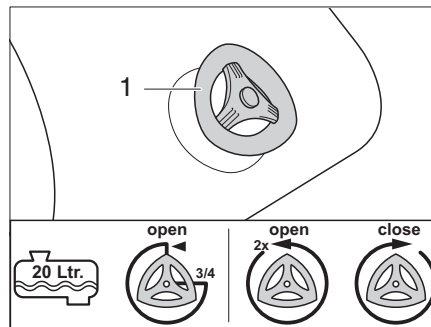
Modeller uten dobbeltgulv

Ingen modeller uten dobbeltgulv har tappekran.

Vanntanken tømmes enten via en blindplugg eller en tappekran.

Bilde 369 Blindplugg

Bilde 370 Tappekran

Tømme vanntank med blindplugg:

- Skru blindpluggen (Bilde 369,1) ut av tappeåpningen (Bilde 369,2). Vannet renner ut.
- Skru inn blindpluggen.
- Skru dekslet på vanntanken.

Tømme vanntanken med tappekran:

- Kontroller påfyllingsnivået i vanntanken, se kapittel 9.
- Halvfullt eller mindre: Skru tappekranen (Bilde 370,1) 3/4 omdreining mot urviseren. Vannet renner ut.
- 3/4 fullt og mer: Skru tappekranen (Bilde 370,1) 2 omdreining mot urviseren. Vannet renner ut.
- Steng tappekranen (Bilde 370,1) med urviseren.

11.4 Spillvannstank

- ▷ Fyll tilstrekkelig med "Frostvæske" (f.eks. koksalt) på spillvannstanken, slik at ikke spillvannet fryser ved frostfare.
- ▷ På modeller med dobbeltgulv: Hvis boenhets-varmeanlegget ikke er i drift, er spillvannstanken ikke lenger tilstrekkelig beskyttet mot frost.
- ▷ Hell aldri kokende vann rett i utslagsvasken. Kokende vann kan føre til deformasjon eller utettheter i rørsystemet.

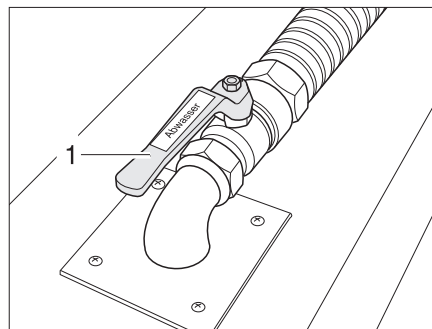
- ▷ Ikke kjør med full spillvannstank. En full spillvannstank innebærer at det kan renne spillvann inn i kjøretøyet.
- Tøm spillvannstanken før den når maksimalt nivå.

- ▷ Spillvannstanken må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

11.4.1 Spillvannstank (Modeller med dobbeltgulv)

I modeller med dobbeltgulv blir spillvannstanken varmet opp med varmluft fra boenhetens varmeanlegg. Spillvannstanken er dermed beskyttet mot frost når boenhets-varmeanlegget er i drift.

Bilde 371 Spillvannkran

Spillvannkranen for tømming av spillvann er avhengig av modellen montert på bobilens høyre eller venstre side.

Spillvannskranen (Bilde 371,1) er plassert i dobbeltgulvet. Tappekranen er svart og merket med "Abwasser" ("Avløpsvann").

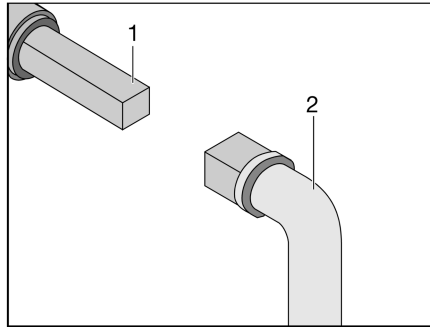
For å tømme:

- Sett en egnet avløpsslange på utløpsstussen for spillvann, eller plasser en egnet oppsamlingsbeholder under avløpsstussen.
- Åpne spillvannskranen (Bilde 371,1). Spillvannet renner ut.
- Steng tappekranen.
- Steng den utvendige luken.
- Sett på og lås dekkhetten ved å vri den en kvart omdreining mot urviseren.

- ▷ På den delvis integrerte/integrerte modellen Esprit skjer tømmingen elektrisk via toalett-tømmeluken.

11.4.2 Spillvannstank (Modeller uten dobbeltgulv)

Bilde 372 Betjening spillvannskran

Spillvannskranen for tømning av spillvann er avhengig av modellen montert på bobilens høyre eller venstre side.

Firkant for åpning av spillvannskran kan nås direkte under gulvet av kjøretøyet.

For å tømme:

- Stikk nøkkelen (Bilde 372,2) på firkanten (Bilde 372,1).
 - For å åpne spillvannskranen må firkanten dreies en kvart omdreining.
 - Tøm spillvannstanken fullstendig.
 - For å stenge spillvannskranen skal firkanten dreies tilbake til anslag.
- ▷ På modellen Globeline skjer tømningen elektrisk på betjeningspanelet i bakre lasteluke.

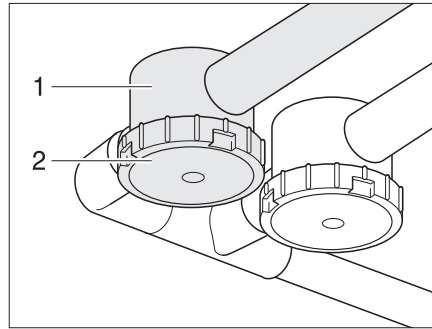
11.4.3 Vannlås

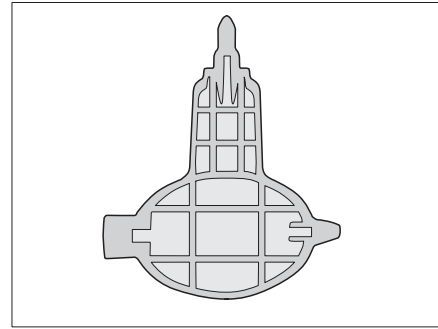
- ▷ Er det fare for frost skal bunnen i sifongen fjernes på modeller uten dobbeltgulv. Det beskytter sifongen mot frost.
- ▷ Når sifong-gulvene er fjernet og kjøretøyet blir brukt: Plasser en egnet beholder under sifongen for å samle opp spillvann (gjelder ikke modeller med dobbeltgulv).

- ▷ Bobiler som er utstyrt med spesialutstyret "Vinter-komfort-pakke", har elektrisk oppvarmede spillvannsledninger. Ved temperaturer under 5 °C blir denne frostsikringsanordningen slått automatisk på.
- ▷ På modellen Alpa medfølger det en nøkkel (Bilde 374) til å løsne vannlåsen med.

Bilde 373 Vannlås

Bilde 374 Nøkkel for vannlås (kun Alpa)

For å hindre ubehagelig lukt fra spillvannsanlegget er kjøretøyet utstyrt med vannlåser (Bilde 373,1) (modellavhengig). Vannlåsene er integrert i spillvannsledningene.

Rengjør vannlåsene minst hver 6. måned. Skru av gulvet (Bilde 373,2) for å gjøre dette.

11.5 Påfylling av vannanlegget

- ▶ Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

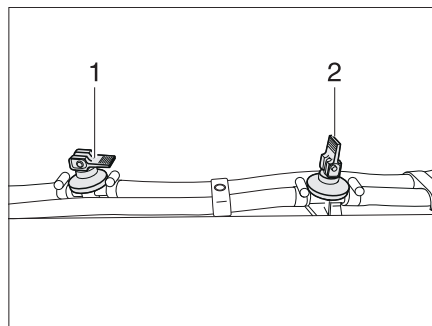
- ▶ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

- ▶ Ikke kjør med full vanntank. En full vanntank innebærer at det kan renne vann inn i kjøretøyet.
- ▶ Ikke fyll vanntanken mer enn 70 %.

- ▶ Truma-anlegget og Alde-anlegget (varmeanlegg/varmtvannsbereider) har en sikkerhets-/avtappingsventil. Hvis det skal monteres en trykkvannspumpe, befinner det seg en tappekran ved siden av trykkvannspumpen.
- ▶ Man kan kontrollere vannmengden på panelet mens vanntanken fylles.

Bilde 375 Tappekran

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Slå evt. på vannpumpen på panelet.

- Rengjør hhv. desinfiser vannanlegget.
- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Dette gjøres ved å skru dreiebryteren i stilling "Drift" til den går i lås og trykke inn trykknappen (se avsnitt 10.2.3). Det er ikke mulig å stenge sikkerhets-/avtappingsventilen ved temperaturer under 7 °C. Slå derfor på varmeanlegget i boenheten og vent til romtemperaturen ved sikkerhets-/avtappingsventilen er over 7 °C.
- Steng alle tappekranene. Sett vippearmen (Bilde 375,1) i vannrett posisjon.
- Sett eventuelt blindpluggen i utløpsåpningen til vanntanken, eller skrud den inn.
- Steng alle vannkraner.
- Fyll vanntanken med drikkevann.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og la dem stå åpne. Kaldtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler.
- Steng alle vannkraner.
- Kontroller at dekslet på vanntanken er tett.

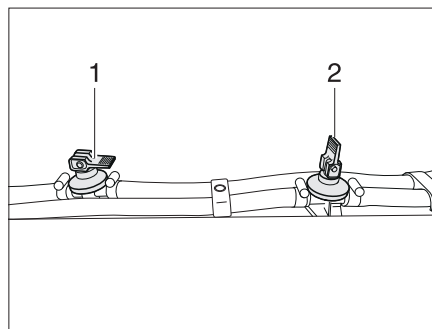
11.6 Tømme vannanlegg

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskader på innbyggingsapparatene, frostskader på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.
- ▷ Hvis vannpumpen kan slås av via panelet, må man alltid slå av vannpumpen på panelet før man tømmer vannanlegget. Ellers går vannpumpen til den blir overopphetet eller batteriet er tomt.

- ▷ Truma-anlegget og Alde-anlegget (varmeanlegg/varmtvannsbereder) har en sikkerhets-/avtappingsventil.

Bilde 376 Tappekran

Gå fram på følgende måte for å tømme og lufte vannanlegget. Slik unngår du frostskader og avleiringer:

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå evt. av vannpumpen på panelet.
- Slå av 12 V-forsyningen på panelet.

- Ta varmtvannsberederen ut av drift (se avsnittet 10.4).
- Åpne alle tappekraner. Sett vippearmen (i Bilde 376,2) i loddrett posisjon.
- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen. Drei dreiebryteren 180° til den går i lås. Trykkknappen spretter ut automatisk. Varmtvannsberederen tømmes via tømestussen (se avsnitt 10.2.3).
- På modeller med vannavløp i vanntanken: Skru av dekslet på vanntanken.
- Åpne vanntankens avløp (se avsnittet 11.3.3).
- På modeller med dobbeltgulv: Ta av dekkheten på vannutløpsstussen og åpne tappekranen.
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Heng opp hånddusjen i dusjstilling.
- Kjør kjøretøyet et par kilometer etter at anlegget er tømt helt, slik at restvannet kan renne ut av tanken.
- La trykkpumpen gå i ca. ett minutt, slik at den tørkes.
- Tøm spillvannstanken. Følg miljøvernanvisningene i dette kapitlet.
- Tøm Thetford-kassett-toalettet. Følg miljøvernanvisningene i dette kapitlet.
- Rengjør vanntanken og spyl den deretter grundig.
- Blås ut slanger og ledninger med trykkluft (maks. 1,5 bar).
- La vannanlegget tørke så lenge som mulig.
- La alle vannkraner stå åpne i midtstilling etter tømning.
- La alle tappekranene stå åpne.

11.7 Toalettrom

- ▷ Det må ikke transporteres last i dusjkabinettet. Dusjkabinettet eller andre gjenstander i toalettrommet kan bli skadet.

- ▷ For å lufte under eller etter bruk av dusjen eller til tørking av våte klær; lukk toalettromsdøren og åpne vinduet eller takluken i toalettrommet. Da sirkulerer luften bedre.
- ▷ Når du dusjer må du trekke for dusjforhenget skikkelig, slik at det ikke kommer vann mellom veggen og dusjkaret.
- ▷ Vask bort såperester i dusjkaret etter bruk av dusjen, ellers kan det med tiden dannes sprekker i dusjkaret.
- ▷ Tørk dusjen etter bruk, ellers kan det dannes fuktighet.
- ▷ Ytterligere informasjon angående rengjøring av toalettrommet finner du i avsnittet 12.2.

11

Sanitæranlegg

11.7.1 Vario-toalett

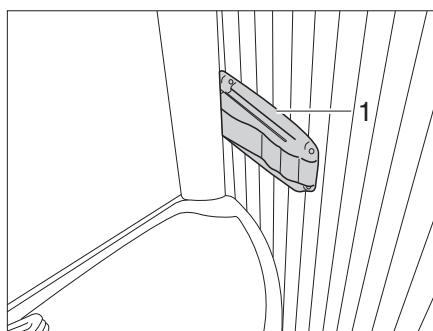
- ▷ Toalettdørens innside skal bare foldes ut når toalettdøren er lukket.

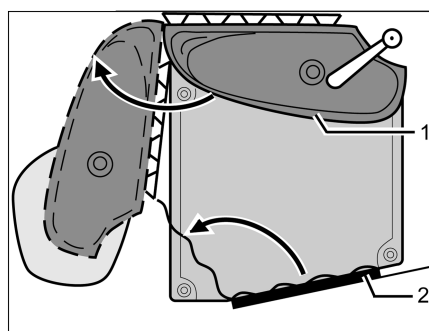
- ▷ Alt etter modell er Vario-toalettet montert speilvendt av det som er vist her. Ombyggingen skjer i så fall speilvendt av det viste Vario-toalettet.

Det er montert et Vario-toalett i kjøretøyet (modellavhengig). Vario-toalettet kan med enkle grep forandres til en lukket dusjkabinett. Toalettområdet er dermed beskyttet mot vannsprut.

Ominnredning til dusjkabinett

Bilde 377 Vario-toalett, låse fast dusjveggen

Bilde 378 Vario-toalett

- Trykk inn sperren (Bilde 377,1) på høyre side av vaskens kant og dra litt i vasken. Vasken beveger seg forover med bakveggen.
- Drei vasken med bakvegg (Bilde 378,1) i pilens retning.
- Gå inn i toalettrommet og lukk og lås toalettdøren (Bilde 378,2) fra innsiden.

Bilde 379 Vario-toalett, toalettdør

- Sett låsen (Bilde 379,1) på toalettdøren i lodrett posisjon og fold ut toalettdørens innside.
- Snu toalettdørens innside i pilens retning og trykk den mot vaskens bakvegg. Dusjkabinettet er komplett ferdig og kan tas i bruk.

Ominnredning til toalettrom

- Drei innsiden mot toalettdøren og sett låsen (Bilde 379,1) i vannrett posisjon.
- Flytt vasken med bakvegg tilbake til utgangsposisjon og lås den fast.

11.8 Toalett

- ▷ Tøm kloakktank (kassetten) når det er fare for frost og kjøretøyet ikke er oppvarmet.
- ▷ Ikke sitt på toalettlokket. Lokket er ikke konstruert for å bære personer og det kan brette.
- ▷ Bruk kjemiske midler som egner seg til toalett. Lufteanlegget fjerner kun lukt, ikke bakterier og gasser. Bakterier og gasser angriper tetningsgummien.
- ▷ Pass på at toalett-kassett eller kloakktanken aldri blir for full. Tøm toalett-kassetten eller kloakktanken før nivået når det kritiske området.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

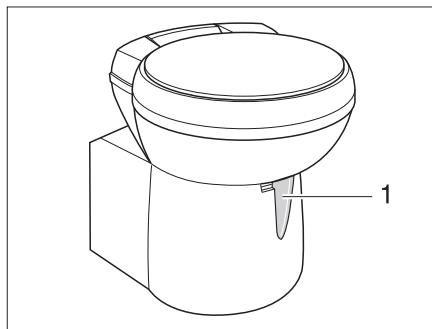

- ▷ Kloakktank (kassetten) må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

11.8.1 Svingbart toalett (Thetford)

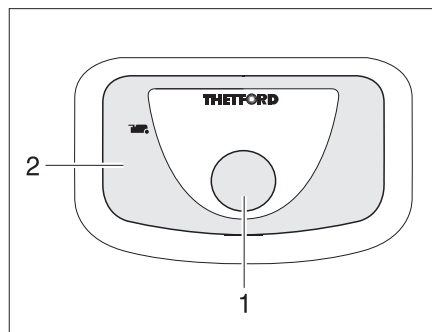
- ▷ Det svingbare toalettet er konstruert for en maksimal belastning på 100 kg.

Spyling av Thetford-toalettet skjer direkte fra vannsystemet i kjøretøyet. Om nødvendig kan toalettskålen snus i ønsket posisjon.

Bilde 380 Thetford-toalettskål, svingbar

Kontrollpanelet befinner seg i nærheten av toalettskålen.

Bilde 381 Spyleknapp/kontrollampe Thetford-toalett

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Skyv skyvearmen (Bilde 380,1) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 381,1) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Skyv skyvearmen med urviseren.

Kontrollampen (Bilde 381,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

Tømme vanntanken:

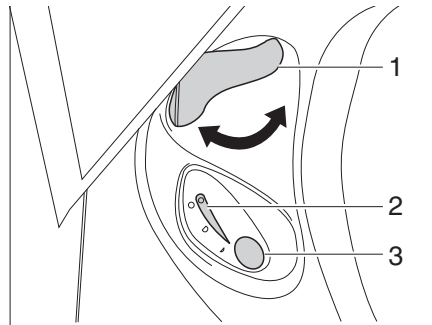
- Åpne skyver. Skyv skyvearmen mot urviseren.
- Hold spyleknappen inne til det ikke renner vann i bekkenet lenger.
- Lås skyveren igjen. Skyv skyvearmen med urviseren.
- Tøm Thetford-kassett-toalettet.

Tømme Thetford-kassett-toalettet:

- Skyv skyvearmen (Bilde 381,1) med urviseren. Skyveren lukkes. Skyveren **må** stenges før Thetford-toalettet tømmes.
- Ta ut Thetford-kassett-toalettet og tøm det som beskrevet i avsnittene 11.8.3 og 11.8.4.

11.8.2 Toalett med fast benk

Toalettet spyles direkte via kjøretøyets vannsystem.

Bilde 382 Kontrollpanel Thetford-toalett

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Vri skyvearmen (Bilde 382,1) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 382,3) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Drei skyvearmen (Bilde 382,1) med urviseren.

Kontrollampen (Bilde 382,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

For å tømme:

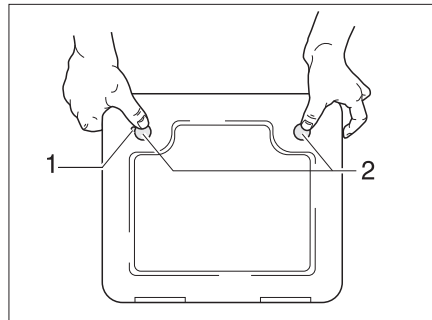
- Drei skyvearmen (Bilde 382,1) med urviseren. Skyveren lukkes. Skyveren **må** stenges før Thetford-toalettet tømmes.
- Ta ut Thetford-kassett-toalettet og tøm det som beskrevet i avsnittene 11.8.3 og 11.8.4.

11.8.3 Ta ut kassett

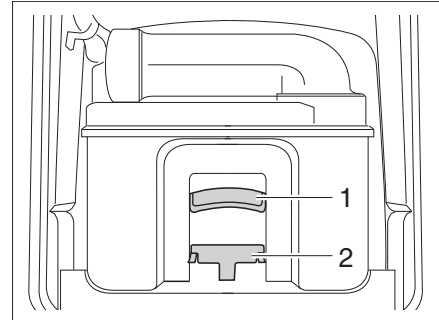

▷ Kloakktanken (kassett) kan kun tas ut når skyveren er lukket.

Kloakktanken (kassett) er tilgjengelig via en spesiell serviceluke på utsiden av kjøretøyet.

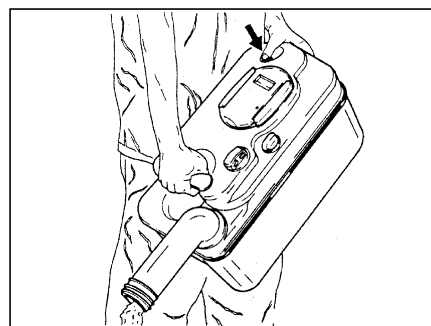
Bilde 383 Luke på toalett-kassett

Bilde 384 Thetford-kassett-toalett

- Åpne luken på kassetten på utsiden av kjøretøyet. For å gjøre dette stikker du nøkkelen i låsesylindren til trykklåsen (Bilde 383,1) og dreier den en kvart omdreining.
- Trekk ut nøkkelen.
- Begge trykklås (Bilde 383,2) trykkes samtidig med tomlene og luken til kassetten åpnes.
- Trekk holdebøylen (Bilde 384,2) forover for å løsne toalett-kassetten, og trekk i håndtaket (Bilde 384,1) for å ta ut kassetten.

11.8.4 Tømme kassett

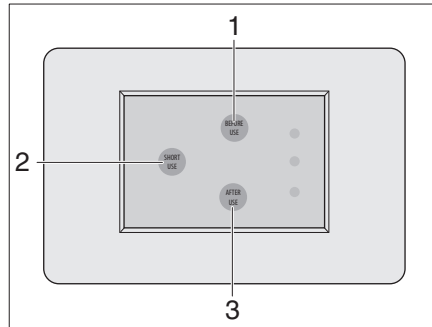
Bilde 385 Tøm Thetford-kassett-toalettet

- Bring kassetten til et tømme sted som er beregnet til dette. Pek tømme stussene oppover.
- Drei eventuelt tømme stussene oppover.
- Ta av dekslet på tømme stussen.
- Rett kassetten med tømme stussen nedover.
- Ved Thetford-kassett-toalett: Betjen løfteknappen med tommelen. Kassetten tømmes.
- Lås tømme stussen med dekslet.
- Drei eventuelt tømme stussen tilbake.
- Skyv kassetten tilbake på plass.

- Påse at kassetten er sikret med holdebøylen.
- Lukk luken til kassetten.

11.8.5 Kverntoalett

Kverntoalettet betjenes via panelet.

Bilde 386 Panel kverntoalett

Kast flytende avføring

Short-Use-knappen skal brukes for flytende avføring når ingen fast avføring fester seg til toalettskålen.

- Trykk på Short-Use-knapp (Bilde 386,2).
Toalettet spyles og tømmes og toalettskålen forblir tom.

Kast fast avføring

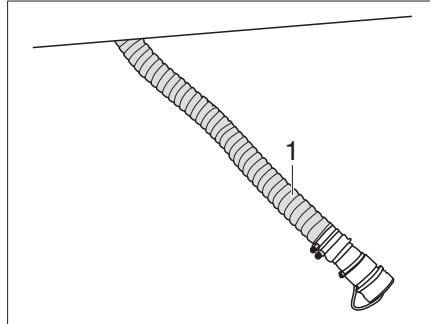
For fast avføring fylles toalettskålen med vann før bruk, slik at veggene i toalettskålen ikke blir forurensset av faste stoffer eller toalettpapiret tetter tuten på toalettskålen.

- Trykk på Before-Use-knappen (Bilde 386,1) før du bruker toalettet.
Toalettskålen fylles med vann.
- Bruke toalettet.
- Trykk på After-Use-knappen (Bilde 386,3) etter at du bruker toalettet.
Innholdet i toalettet tømmes.

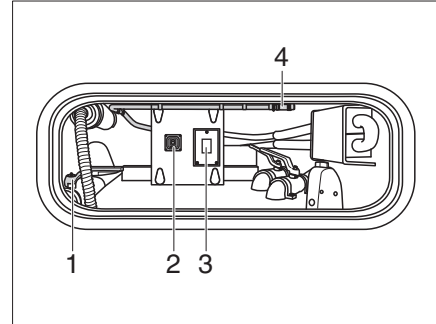
11.8.6 Tømme kassetten til kverntoalettet

- ▷ Kloakktank (kassetten) må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

Bilde 387 Tømme kassetten til kverntoalettet

Bilde 388 Skyll kassetten til kverntoalettet (illustrasjon i oppbevaringsrom)

Tømme kassett

- Ta frem tømmeslangen (Bilde 387,1) fra under bilen, og før den ned i tømme-stasjonen.
- Åpne tømme-kranen (Bilde 388,1).
- Trykk på bryteren (Bilde 388,3).
Spærreskyveren for tømningen under gulvet åpner seg.
- Aktiver bryteren (Bilde 388,2) for tømme-pumpen.

Skyll kassetten

- La tømme-slangen (Bilde 387,1) ligge ned i tømme-stasjonen.
- Ta frem slangen for tankrengjøring (Bilde 388,4) i oppbevaringsrommet, og koble den til en vanntilførsel.
- Skyll kassetten.
- Etter skylling kobles vanntilførselen fra, og slangen til tankrengjøring (Bilde 388,4) legges på plass igjen.
- Steng tømme-kranen (Bilde 388,1).
- Legg tømme-slangen (Bilde 387,1) på plass igjen under bilen.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om stell av kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Kjøretøyets eksteriør
- Innvendig
- Vannanlegget
- Vifte
- Toalettene
- Vinterdrift

På slutten av kapitlet finner du sjekklister med forholdsregler som må tas når kjøretøyet ikke skal brukes over lengre tid.

Sjekklister omfatter:

- Midlertidig lagring
- Lagring om vinteren
- Igangsetting etter lagring

12.1 Utvendig stell

12.1.1 Vaske med høytrykksspyler

- ▷ Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. Dekkene kan ta skade av det.
- ▷ **Ikke sprut direkte på klistremerkene (pyntefolier) med høytrykksspyleren. Klistremerkene kan løse seg opp.**

Les bruksanvisningen for høytrykksspyleren før denne brukes til å vaske kjøretøyet.

Ved vasking med rundstråledyse mellom kjøretøyet og rengjøringsdysen må det være en minimumsavstand på ca. 700 mm.

Påse at vannstrålen kommer ut av rengjøringsdysen med trykk. Ukyndig håndtering av høytrykksspyleren kan føre til skader på kjøretøyet. Vanntemperaturen må ikke overskride 60 °C. Beveg vannstrålen under vasking. Vannstrålen må ikke rettes direkte mot dørsprekken, elektriske deler, stikkontakter, pakninger, luftgitter eller taklukene. Kjøretøyet kan bli skadet eller det kan trenge inn vann.

12.1.2 Vaske kjøretøyet

- ▷ Rengjør aldri kjøretøyet i vaskegater. Det kan trenge vann inn i kjøleskapventilasjonen, eksosavtrekket, lufteventilene på avtrekkshetten eller i luftsystemene. Kjøretøyet kan bli skadet.

- Rengjør kjøretøyet kun på vaskeplasser som er beregnet for vasking av kjøretøyer. Unngå direkte sollys. Ta hensyn til miljøet.
- Til rengjøringen av utvendige klistremerker og deler av plast skal det utelukkende brukes rikelig med varmt vann, oppvaskmiddel og en myk klut.
- Vask kjøretøyet med rikelig vann, en ren svamp eller en myk børste. Vanskelige flekker fjernes ved å tilsette vaskevannet litt oppvaskmiddel.
- Lakkerte yttervegger kan i tillegg rengjøres med et spesialmiddel.
- Bruk bare et mildt rengjøringsmiddel til rengjøring av overflater av glassfiberforsterket plast (GRP). Rengjøringsmidler og pussemidler for GRP-overflater fås i spesialforretninger.

- Etterbehandle deler i glassfiberforsterket plast (GRP) regelmessig med et poleringsmiddel. Dermed unngår du at delene gulner, og forseglingen på overflaten opprettholdes.
- Gummitetninger på dører og luker til oppbevaringsrom gnis inn med talkum.
- Låsesylindere på dører og luker til oppbevaringsrom behandles med grafittstøv.

12.1.3 Vindusruter av akrylglass

Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling.

- ▷ Tørk aldri av akryl-vindusruter med en tørr klut. Støvkorn kan skade overflaten.
- ▷ Rengjør akrylglass-vindusruter kun med rikelig med varmt vann, litt oppvaskmiddel og en myk klut.
- ▷ Glassrens med kjemiske, slipende eller alkoholholdige tilsetningsstoffer må under ingen omstendigheter brukes. Resultatet vil da være at rutene blir sprø fortere og deretter danner sprekker.
- ▷ Rengjøringsmidler som brukes i karosseriområdet (f.eks. tjære- eller silikonfjerner) må ikke komme i kontakt med akrylglass.
- ▷ Kjør ikke i vaskehaller.
- ▷ Ikke fest klistremerker på akrylglass-vindusruten.
- ▷ Etter at kjøretøyets vindusruter i akrylglass er rengjort, skal de spyles med rikelig med rent vann.
- ▷ Gummipakninger behandles med glyserin.

- ▷ Akrylglass-rengjøringsmiddel med antistatisk virkning er godt egnet til etterbehandling. Små riper kan behandles med akrylglass-politur. Tilbehørsforhandleren har dette.

12.1.4 Undergulv

Kjøretøyets undergulv har et belegg som delvis beskytter mot slitasje. Skader på undergulvbeskyttelsen bør straks utbedres. Flater som er innsatt med beskyttelsesmidler må ikke behandles med sprayolje.

- ▷ Bruk kun produkter som er godkjente av produsenten. Våre autoriserte forhandlere og servicestasjoner hjelper deg gjerne.
- ▷ På modeller med ubderstell med kledning i glassfiberforsterket plast må det kun brukes pleieprodukter som er egnet for dette materialet.

12.1.5 Spillvannstank

Rengjør spillvannstanken hver gang kjøretøyet har vært i bruk.

Rengjøre:

- Tømme spillvannstanken.
- Skyll spillvannstanken grundig med rent vann.
- Avløpssonden rengjøres for hånd gjennom rengjøringsåpningen hvis mulig.

12.1.6 Stigtrinn

Når stigtrinnene smøres kan store smussbiter feste seg i smøremidlet under kjøring og dermed ødelegge funksjonen til trinnene eller føre til skade på stigtrinnene.

- ▷ Stigtrinnets bevegelige deler skal ikke smøres med fett eller olje.

12.1.7 Førerhus isolasjonsmatte (I-modell)

Isolasjonsmatten for førerhuset rengjøres med rent, lunkent vann. Sterkere tilsmussing fjernes med filler og sprit. De rengjorte stedene skylles straks av med lunkent vann.

12.2 Innvendig stell

- ▷ Hvis mulig skal flekker fjernes umiddelbart.
- ▷ Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling (se avsnittet 12.1.3).
- ▷ Fordi kunststoffdeler i bad og boenhet er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling. Det må ikke brukes løsemidler eller alkoholholdige rengjøringsmidler eller sandholdige skuremidler. Slik unngår du at delene blir sprø og får riper.
- ▷ Ikke tøm etsende midler i avløpsåpningene. Ikke tøm kokende vann i avløpsåpningene. Etsende middel og kokende vann skader avløpsrørene og vannlås.
- ▷ Ikke bruk eddikessens til rengjøring av toalettet og vannanlegget, heller ikke når vannanlegget skal avkalkes. Eddikessens kan skade pakninger eller deler på anlegget. Til avkalking skal det brukes avkalkingsmidler som er å få i vanlig handel.
- ▷ Bruk lite vann. Tørk opp alle rester av vann.
- ▷ Støvsug tepper og trekk jevnlig med en egnet børste.

- ▷ Våre representanter og servicestasjoner står til disposisjon for ytterligere informasjon om bruk av midler til vedlikehold.
- ▷ Misfarging på grunn av tekstiler er unntatt fra produsentgarantien. Det dreier seg her på ingen måte om en feil med trekket, men om en feil på bekledningsstoffet, som det må klages på overfor klesprodusenten.

- Møbelflater, møbelhåndtak, lamper og samtlige plastdeler i bad og boenhet rengjøres med vann og en ullklut. Vannet kan tilsettes et mildt rengjøringsmiddel. Stell ved behov lakkflater med møbelpolitur.
- Putetrekk rengjøres med tørrskum eller skum fra et mildt vaskemiddel. Pute-trekkene skal ikke vaskes, kun rengjøres. Beskytt putene mot direkte sollys slik at de ikke falmer.
- Kunstlætrekk må rengjøres minst en gang i uken med en absorberende klut eller svamp og en blanding av vann og nøytralt såpeskum. Ettervask med rent vann, men ikke bruk for nye vann.
Rengjør gjenstridige flekker med en blanding av alkohol og vann (30 % alkohol og 70 % vann) eller med etanol fortynnet til 10 % (10 % etanol og 90 % vann) og etterbehandle med rent vann. Det er likevel ikke sikkert du får bort alt.
Ikke bruk løsemiddelholdige eller slipende produkter, og heller ikke ufortynnet alkohol og/eller aceton.

- Teflonbehandlede trekk rengjøres med en klut med god sugeevne eller en svamp og et mildt, vanlig vannbasert rengjøringsmiddel. Eventuelt kan en blanding av 2 spiseskjeer ammoniakk og 1 liter vann brukes. Du må aldri gni på fuktige eller oljeholdige flekker. Tørk lett med en klut med god sugeevne. Arbeid utenfra og innover, slik at ikke flekken blir større. Ved harde flekker eller flekker som har tørket, skal de grove smusspartiklene først fjernes med en butt kniv eller spatel, eller børstes av med en myk børste. Tørk deretter av restene med en fuktig klut.
- Gardiner og stores skal renses kjemisk på renseri.
- Teppegulvene skal rengjøres med teppeskum og støvsuges ved behov.
- PVC-gulvbelegg rengjøres med et mildt, såpeholdig rengjøringsmiddel for PVC-gulv. Ikke legg teppegulv på vått PVC-gulv. Teppegulv og PVC-belegg kan klisteres sammen.
- Utslagsvaskene og gasskomfyren må ikke vaskes med sandholdige skuremidler. Unngå alt som kan forårsake riller og furer.
- Gasskomfyren må kun rengjøres med en fuktig klut el.l. Vann må ikke komme inn i gasskomfyrens åpninger. Vann kan skade gasskomfyren.
- Børst myggnettingen på dører, vinduer og takluker med en myk børste eller sug av med støvsugerens børste.
- Børst blendingsgardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børsteoppsats. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjerne-såpe) på 30 °C.
- Børst blendingsfoldegardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børste. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjerne-såpe) på 30 °C.
- Sikkerhetsbeltet kan rengjøres med varmt såpevann når det er rullet ut. Sikkerhetsbeltene må være helt tørre før de rulles opp igjen.

12.3 Vannanlegg

12.3.1 Rengjøre vannledninger

- Rengjør vanntanken med et plastrengjøringsmiddel som fås hos faghandelen. Følg informasjonen fra produsenten.

12.3.2 Desinfisere vannanlegget

- ▷ Bruk kun egnet desinfiseringsmiddel fra forhandleren.

- ▷ Samle opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel som tappes ut, og sørg for korrekt avfallshåndtering.

- Tøm vannanlegget.
- Steng av alle utløpsåpninger og utløpskraner.
- Fyll en blanding av vann og desinfiseringsmiddel i vanntanken. Overhold produsentens angivelse av blandingsforhold.
- Åpne tappekranene en etter en.
- La tappekranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng tappekranene igjen.

- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng alle vannkraner.
- Betjen toalettspylingen flere ganger.
- La desinfiseringsmidlet virke slik produsenten angir.
- Tøm vannanlegget. Samle deretter opp blandingen av vann og desinfiseringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.
- For å skylle hele vannanlegget skal det fylles opp med drikkevann og tømmes gjentatte ganger.

12.4 Vifte

- Før arbeider med apparatet, slå av strømforsyningen.

Rengjør fettfilteret til viften nå og da. Hvor ofte det er nødvendig å rengjøre filteret, avhenger av hvor ofte viften brukes. Vent ikke med å rengjøre filteret til viften har merkbart dårligere effekt.

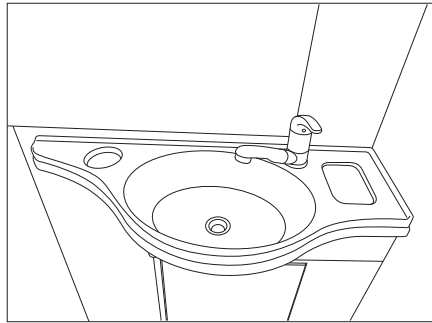
Rengjør fettfilteret:

- Ta eventuelt av det nedre dekselet.
- Ta ut filteret.
- Vask filteret med varmt vann og litt oppvaskmiddel.
- La filteret tørke helt, og sett det inn igjen.
- Sett eventuelt på dekselet igjen, og sikre med de to skruene.

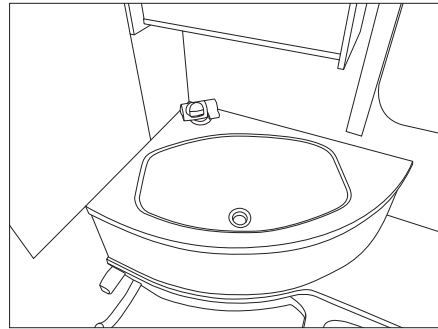
Skifte kullfilter:

- Ta av det nedre og midtre dekselet.
- Ta ut det gamle kullfilteret.
- Sett inn et nytt kullfilter.
- Sett på dekslene igjen, og sikre med de to skruene.

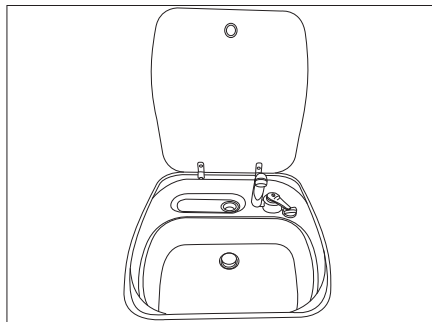
12.5 Vask/utslagsvask

Bilde 389 Vask (variant 1)

Bilde 390 Vask (variant 2)

Bilde 391 Utslagsvask

12.5.1 Vask/utslagsvask i rustfritt stål

- ▷ Må ikke rengjøres med blekemidler, produkter som inneholder klor eller saltsyre, bakepulver eller sølvpuss.
- ▷ Bruk ikke skurekrem og grove svamper.

- ▷ Kontroller på et lite synlig sted at rengjøringsproduktet ikke skader overflaten.
- ▷ Etter rengjøringen tørkes overflatene grundig av, slik at kalkstriper unngås.
- ▷ Tørk i sliperetningen på overflater i børstet rustfritt stål.

- Rengjør og behandle vasken/utslagsvasken minst 2 ganger i året med et vanlig rengjøringsmiddel for rustfritt stål.
- Spyl vasken/utslagsvasken etter bruk, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne vanskelig skitt:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med en vanlig husholdningssvamp og rengjøringskrem.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne fett og olje:

- Fukt en kjøkkenklut med litt white sprit, og gni på vasken/utslagsvasken.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne fingeravtrykk:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med en oppvaskmiddelløsning og en rengjøringsklut av skinn.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

12

Stell

12.5.2 Vask/utslagsvask i plast

- ▷ Bruk ikke skurekrem/skurepulver og grove svamper.

- ▷ Kontroller på et lite synlig sted at rengjøringsproduktet ikke skader overflaten.
- ▷ Etter rengjøringen tørkes overflatene grundig av, slik at kalkstriper unngås.

Fjerne normal skitt:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med vanlig oppvaskmiddel eller husholdningsrengjøring uten skureeffekt.

Fjerne vanskelig skitt:

- Gni inn flekk- eller oppvaskmaskinsalt med en fuktig svamp, og la saltet virke i noen timer.
- Fjern saltet, og rengjør vasken med et næringsmiddelsikkert plastrengjøringsmiddel.
- Skyll vasken/utslagsvasken.

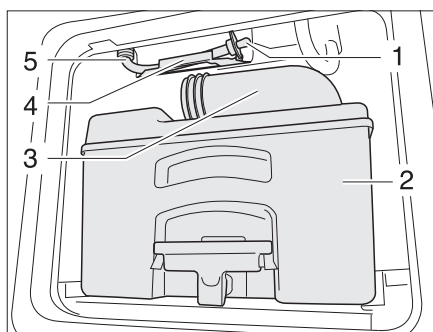
Fjerne kalkavleiringer:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med eddik eller kalkfjerner.
- Skyll vasken/utslagsvasken.

12.6 Toaletter

Dersom toalettet ikke skal benyttes på lang tid, f.eks. ved lagring over vinteren, skal toalettet rengjøres og tømmes helt.

12.6.1 Toalett med egen vanntank

Bilde 392 Avløpsslange vanntank toalett

Tømme tank:

- Trykk på spyleknappen for å aktivere betjeningsfeltet.
- Åpne skyveren og bruk spylingen helt til det ikke kommer mer vann.
- Lås skyveren.
- Kassetten (Bilde 392,2) tømmes på et godkjent tømmested og rengjøres.
- Tømmestussen (Bilde 392,3) skal stå åpen.
- Avløpsslange (Bilde 392,5) tas ut av festeanordningen (Bilde 392,4).
- Sett et tilstrekkelig stort kar under avløpsslangen.
- Avløpsstøpelet (Bilde 392,1) fjernes og restvannet renner ut.
- Når det ikke kommer mer vann, sett avløpsstøpelet i avløpsslangen.
- Sett avløpsslangen tilbake i festeanordningen.

12.7 Vintervedlikehold

Veisalt skader understelet og de delene som er utsatt for skvettvann. Vi anbefaler å vaske kjøretøyet oftere om vinteren. Mekaniske og overflatebehandlede deler og bilens understell er spesielt utsatt, og de må derfor rengjøres grundig.

- ▷ Ved frostfare må varmeanlegget alltid drives med minst 15 °C. Sett resirkuleringsviften (hvis den finnes) på auto. Ved ekstreme utetemperaturer bør også møbelklaffer og -dører stå litt på gløtt. Innstrømming av varmluft kan motvirke frysing av f.eks. vannledninger og at det dannes kondens i oppbevaringsrommene.
- ▷ Ved frostfare må i tillegg vinduene på utsiden av kjøretøyet dekket til med vinterisolasjonsmatter.

12.7.1 Forberedelser

- Kontroller om kjøretøyet har lakk- og rustskader. Utbedre evt. skader.
- Kontroller at det ikke kan komme vann inn i luftekanalene i gulv og varmeanlegg.
- Understellets metalleder skal behandles med voksbasert rustbeskyttelse.
- Lakkerte utvendige flater skal behandles med egnet middel.

12.7.2 Vinterdrift

Om vinteren oppstår det kondens når kjøretøyet brukes ved lave temperaturer. God ventilasjon er viktig for å sikre god luftkvalitet i boenheten og for å unngå skader på kjøretøyet på grunn av kondens.

- Sett varmeanlegget på maksimal oppvarming og åpne takskap, gardiner samt rullegardiner i oppvarmingsfasen. Slik oppnås optimal ventilasjon.
- Sett opp alle putene om morgenen, luft ut av oppbevaringsrom og tørk bort fuktighet.

- ▷ Dannes det likevel kondens på enkelte steder, må det tørkes bort.

12.7.3 Etter vintersesongen

- Vask undergulv og motor grundig. Slik fjernes korrosjonsfremmende smeltemidler (veisalt, lutrester).
- Vask bobilen utvendig og polér lakkflatene med bilvoks.

12.8 Lagring

12.8.1 Midlertidig lagring

- ▷ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▷ Ta hensyn til at vannet er ubrukelig etter kort tid.
- ▷ Kabelskader forårsaket av dyr kan føre til kortslutning. Brannfare!

Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. Det gjelder spesielt dersom dyr får oppholde seg uforstyrret i det parkerte kjøretøyet.

Dyrene kan komme seg inn i kjøretøyet i et ubevoktet øyeblikk og skjule seg der. For å unngå eller begrense skader forårsaket av dyr som har kommet seg inn, bør du regelmessig kontrollere kjøretøyet for skader eller spor etter dyr. Dette bør spesielt gjøres ca. 24 timer etter at kjøretøyet er parkert.

Hvis du oppdager spor etter dyr, må du kontakte en autorisert forhandler eller servicestasjon. Dersom det foreligger kabelskader, kan disse skadene føre til kortslutning. Kjøretøyet kan begynne å brenne.

Gjennomgå følgende sjekkliste før lagring:

Basiskjøretøy

Ting å gjøre	Utført
Fyll drivstofftanken helt full. På denne måten unngås rustskader på tankanlegget	
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke. Dette forhindrer trykkpunkter på dekkene og hjullager	
Beskytt dekkene mot direkte sollys. Fare for sprekkdannelse!	
Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
Kontrollere reservehjulet eller dekkreparasjonssettet	
Sørg for tilstrekkelig lufttilførsel til undergulvet	
 ► Fuktighet eller mangel på oksygen, f.eks. når det brukes plastfolie til å dekke til, kan føre til synlige uregelmessigheter på undergulvet	
Følg i tillegg henvisningene i bruksanvisningen til basiskjøretøyet	

Karosseri

Dekk alle avtrekk med de tilhørende dekkhettene og tett alle gjenværende åpninger (bortsett fra luftesystemet). Slik hindrer du dyr (f.eks. mus) i å trenge inn	
For å hindre at det dannes kondens med påfølgende jordslag, må boenheten og alle oppbevaringsrom som er tilgjengelige utenfra samt oppstillingsplassen (f.eks. garasje) luftes hver 3. uke	

Inne

Still opp putene til lufting og dekk dem til	
Vask kjøleskapet	
La dørene til kjøleskap og fryseskap stå på gløtt	
Let etter spor etter dyr som har kommet seg inn	
Koble flatskjermen fra strømnettet og ta den eventuelt ut av kjøretøyet	

Gassanlegg

Ting å gjøre	Utført
Steng gassflaskens hovedventil	
Lukk alle gassavstengeventiler	
Ta alltid gassflasken ut av gasskapet, selv om de er tomme	

Elektrisk anlegg

Boenhets- og startbatteriet skal lades helt opp	
 ▷ Lad alltid batteriet minst 24 timer før kortere lagring.	
Koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen	

Vannanlegg

Tøm hele vannanlegget. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (hvis montert) og alle tappekranene stå åpne. Se henvisningene i kapittel 11.	
Koble ut sikkerhets-/avtappingsventilen på strømsentralen. Hvis dette ikke blir gjort, utlades batteriet for raskt	
 ▷ Hvis sikkerhets-/avtappingsventilen er utkoblet, er ikke vannanlegget lenger beskyttet mot frost.	
Åpne vannfilteret på trykkvannspumpen og tøm ut vannet (se kapittel 13.3.4)	

12.8.2 Lagring om vinteren

Supplerende forholdsregler er nødvendige ved lagring over vinteren:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Karosseriet og understellet må rengjøres grundig og sprayes med varmvoks eller med lakkpleiemiddel	
	Fyller drivstofftanken med vinterdiesel	
	Kontroller frostvæsken i kjølevannet	
	Utbedre lakkskader	
	Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
Karosseri	Luftesystemet må stå åpent	
	Påmonterte støttebein skal rengjøres og smøres	
	Samtlige dør- og klaffehengsler må rengjøres og smøres	
	Låser skal pensles med olje eller glyserin	
	Samtlige gummipakninger må gnis inn med talkum	
	Lukkesylindrene skal behandles med grafittstøv	
Inne	Sett inn et luftavfuktingsapparat	
	Putene må tas ut av kjøretøyet og oppbevares på et tørt sted	
	Luft boenheten med jevne mellomrom	
	Tøm alle skap og oppbevaringsrom og åpne klaffer, dører og skuffer	
	Rengjør boenheten grundig	
	Ved frostfare må flatskjermen tas ut av kjøretøyet	
Elektrisk anlegg	Start- og boenhets-batteriet må tas ut og lagres på et frostsikkert sted (se kapittel 9)	
Vannanlegg	Rengjør vannanlegget med et spesielt rengjøringsmiddel som fås hos faghandelen	
	Åpne vannfilteret på trykkvannspumpen og tøm ut vannet (se kapittel 13.3.4)	
Hele kjøretøyet	Plasser tildekkingen slik at lufteåpningene ikke tildekkes, eller bruk plater som tillater luftgjennomstrømning	

12.8.3 Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring

Gjennomgå følgende sjekkliste før igangsetting:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Kontroller trykket i dekkene	
	Kontroller dekktrykket og tilstanden til reservehjulet eller dekkreparasjonssettet	
Karosseri	Rengjør stigtrinnets dreielager	
	Kontroller at støttebeina fungerer	
	Kontroller at dører, vinduer og takluker fungerer	
	Kontroller at alle utelåser fungerer	
	Fjern dekslet foran eksosavtrekket (der det finnes)	
	Fjern vinterdekslet foran kjøleskapgitteret (der det finnes)	
Gassanlegg	Sett inn gassflasker i gasskapet, surr dem fast og koble dem til gassstrykkregulatoren	
Elektrisk anlegg	Koble til 230 V-forsyning via utvendig stikkontakt	
	Boenhets- og startbatteriet skal lades helt opp	
	 Etter lagring skal batteriet lades opp i minst 24 timer.	
	Koble boenhets-batteriet til 12 V-spenningen (se kapittel 9)	
Vannanlegg	Kontroller at det elektriske anlegget, f.eks. innelamper, stikkontakter og installerte elektriske apparater, fungerer	
	Desinfisere vannledninger og vanntank	
	Kontroller at betjeningshendelen på spillvannstanken fungerer	
	Steng sikkerhets-/avtappingsventil, tappekraner og vannkraner	
Innebygde apparater	Kontroller at sikkerhets-/avtappingsventilen, vannkranene, tappekranene og vannfordelerne er tette	
	Kontroller at kjøleskapet fungerer	
	Varmevæsken i varmtvanns-varmeanlegget skal skiftes ut hvert 2 år	
	Kontroller at varmeanlegget/varmtvannsberederen fungerer	
	Kontroller at gasskomfyren fungerer	
	Kontroller at klimaanlegget fungerer	

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om inspeksjons- og vedlikeholdsarbeid på kjøretøyet.

Anvisningene vedrørende vedlikehold omfatter:

- Varmtvanns-varmeanlegg Alde
- Kupévarmer
- Klimaanlegget
- Bytte av lyspærer og lysstoffrør
- AL-KO bakakselen

På slutten av kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

13.1 Inspeksjonsarbeider

I likhet med alle tekniske apparater, må kjøretøyet undersøkes med jevne mellomrom.

Fagfolk må utføre disse inspeksjonsarbeidene.

Dette arbeidet forutsetter spesielle fagkunnskaper som ikke kan beskrives innenfor rammen av denne bruksanvisningen. Denne fagkunnskapen fås hos alle autoriserte forhandlere og servicestasjoner. Fabrikkens erfaring og regelmessige tekniske anvisninger herfra, samt innretninger og verktøy garanterer faglig korrekt inspeksjon utfra den nyeste kunnskapen.

Servicestasjonen som utfører arbeidet bekrefter arbeidet som er utført.

Inspeksjonsarbeider på chassis skal bekreftes av chassisprodusenten i kundeserviceheftet.

- ▷ Legg merke til inspeksjonene som er fastsatt av produsenten, og sørg for at de utføres i de foreskrevne intervaller. På denne måten tas kjøretøyet godt vare på.
- ▷ Bekreftelse av de utførte inspeksjonsarbeidene gjelder samtidig som bevis ved eventuelle skader og garantisaker.

13.2 Vedlikeholdsarbeid

Som ethvert annet teknisk apparat trenger kjøretøyet vedlikehold. Omfang og hyppighet retter seg etter de ulike drifts- og bruksforholdene. Vanskeligere driftsforhold krever hyppigere vedlikehold.

Vedlikehold basiskjøretøyet og innbyggingsapparatene ved intervallene som er oppgitt i de aktuelle bruksanvisningene.

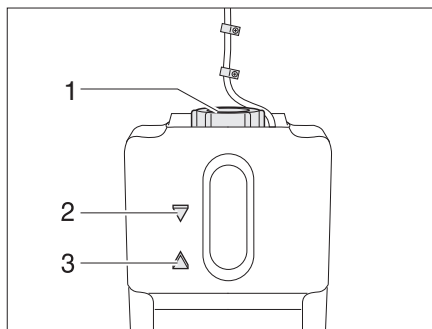
13.3 Varmtvanns-varmeanlegg Alde

- ▷ Kontroller nivået på varmevæsken en gang i halvåret år på ekspansjonstanken.
- ▷ Under og etter de første driftstimene til varmtvannsvarmeanlegget kan væsknivået synke under minimum. I så fall må det fylles varmevæske.
- ▷ Etter første oppvarmingsdrift anbefaler vi at varmesystemet utluftes og glykolkonsentrasjonen kontrolleres.
- ▷ La den autoriserte forhandleren eller servicestasjon skifte varmevæske ca. hvert andre år, ettersom korrosjonsbeskyttelsen avtar med tiden.
- ▷ Varmesystemet skal kun fylles eller etterfylles med en vann-glykol-blanding (60 : 40). Denne blandingen gir frostbeskyttelse ned til ca. -25 °C. Følg informasjonen i bruksanvisningen fra produsenten ved etterfylling av varmtvannsvarmeanlegg som er koblet til kjølekretsløpet på kjøretøyet motor.

- Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

13.3.1 Kontroll av væsknivået

Bilde 393 Ekspansjonstank for varmtvanns-varmeanlegg

- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Kontroller at væsken i ekspansjonstanken (Bilde 393) står mellom "MIN" (Bilde 393,3) og "MAX" (Bilde 393,2) merket.
- Varmevæsken må skiftes ut annethvert år.

13.3.2 Etterfylling av varmevæske

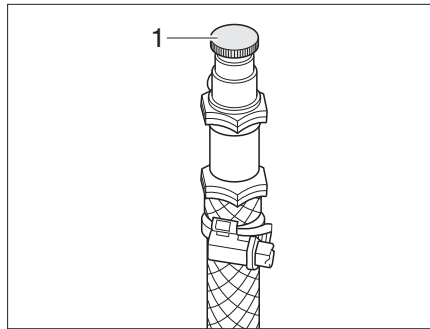
- Varmevæsken må skiftes ut annethvert år.

- Still kjøretøyet vannrett. På denne måten unngår man bæredannelse.
- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Skru hhv. dra av dekslet.
- Skru opp skrudekslet (Bilde 393,1) på ekspansjonstanken.
- Ta dekslet med sirkulasjonspumpen langsomt opp og ut.
- Kontroller frostvæsken med en frostvæske-spindel. Frostsikringskonsentrasjonen må være 40 % eller svare til et frostvern ned til -25 °C.
- Etterfyll vann-frostvæske-blanding på ekspansjonstanken langsomt.

- Optimalt væsknivå er nådd nå væsken står 1 cm over "MIN" merket i ekspansjonstanken.

13.3.3 Utlufting av varmeanlegget

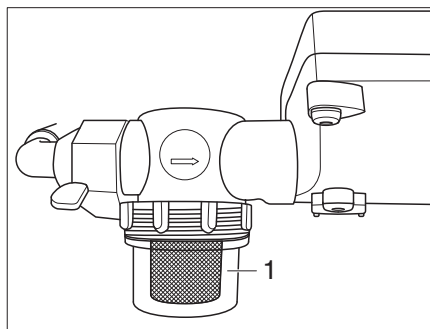

Bilde 394 Lufteventil for varmtvanns-varmeanlegg

Lufteventilene er montert ved radiatorene.

- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Åpne lufteventilen (Bilde 394,1) og la den være åpen til det ikke lenger kommer ut luft.
- Steng lufteventilen.
- Gjenta denne fremgangsmåten på alle lufteventilene.
- Kontroller om varmtvanns-varmeanlegget blir varmt.

13.3.4 Rengjøre vannfilteret til trykkvannspumpen

Bilde 395 Vannfilter til trykkvannspumpen

Vannfilteret (Bilde 395,1) på trykkvannspumpen må rengjøres regelmessig, og minst én gang i året. Gjennom seglasset kan man allerede fra utsiden vurdere hvor høy tilsmussingsgraden er.

- Stopp vanntilførselen.
- Skru av seglasset og tøm ut forurensning.
- Skru seglasset på igjen.
- Gjenopprett vanntilførselen.

13.4 Dieselloppvarming Webasto

13.4.1 Desinfeksjon

► Rengjør og desinfiser vannforsyningssystemet minst en gang i året.

Til desinfeksjon bruker du en natriumhypoklorittløsning (NaOCl), fortynning 5 %, 30 °C til 40 °C (f.eks. Certisil®, Puriclean).

- Tapp ut alt vannet og steng alle vannkranene.
- Fyll hele vannforsyningssystemet med NaOCl.
- Still inn bryteren for driftsmåte (Bilde 326,3) på sommerdrift, vanntemperatur 40 °C (Bilde 326,2).
- Åpne vannkranene på kjøkken, bad, dusj osv etter hverandre (sett blandedarterier eller enkeltarmaturer på "varm"), til all luft har sluppet ut av ledningssystemet og det renner NaOCl ut av vannkranene.
- Start apparatet og la det gå i 1-2 timer.
- Tapp ut all NaOCl.
- Spyl ledningssystemet på samme måten en til to ganger. Det er ikke nødvendig å la apparatet gå i 1 til 2 timer.
- Tapp ut alt vannet.

13.4.2 Avkalking

For å bevare varmeapparatets vannkvalitet og effektivitet anbefaler vi regelmessig avkalking avhengig av vannkvaliteten.

Til avkalkingen brukes husholdningsprodukter som f.eks. en blanding av vineddik og vann i forholdet 1:2.

- Tapp ut alt vannet og steng alle vannkranene.
- Fyll hele vannforsyningssystemet med en blanding av vineddik og vann.
- Still inn bryteren for driftsmåte (Bilde 326,3) på sommerdrift, vanntemperatur 40 °C (Bilde 326,2).
- Åpne vannkranene på kjøkken, bad, dusj osv. etter hverandre (sett blandedarterier eller enkeltarmaturer på "varm"), til all luft har sluppet ut av systemet og det renner en blanding av vineddik og vann ut av vannkranene.
- Start apparatet og la det gå i 1-2 timer.
- Kontroller om avleiringene har løst seg helt opp i eddikvannet. Hvis ikke, lar du varmeapparatet gå i 30 minutter til
- Tapp ut alt eddikvannet.
- Spyl ledningssystemet med drikkevann til du ikke lenger kjenner noen eddiklukt.

13

Vedlikehold

13.4.3 Sikringer

- Før du skifter ut en sikring, må du kontrollere at dieselloppvarmingen er slått av.

- Feil kabling av sikringene, som ikke er i samsvar med spesifikasjonene, kan føre til brann.

Dieselloppvarmingen Webasto har tre sikringer: 5A, 15A og 15A. Hver sikring skal kobles til den tilhørende ledningen (følg fargen).

- 5A: rød-blå ledning
- 15A: rød-svart ledning
- 15A: rød ledning

13.5 Kupévarmer

Sett på kupévarmeren minst én gang i måneden når motoren er kald og sett på viften i 10 minutter på laveste viftetrinn.

Kupévarmeren skal kontrolleres på et autorisert fagverksted før vintersesongen.

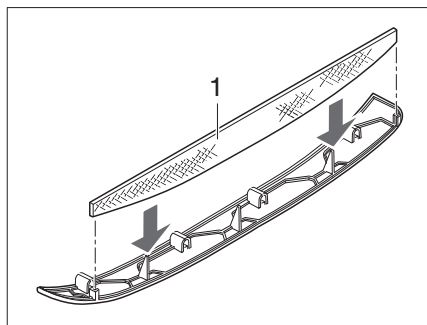
13.6 Takklimaapparat (Truma)

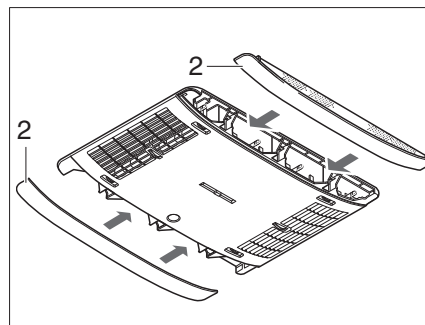
- Slå av strømforsyningen før arbeid på apparatet.

- Klimaapparatet må aldri brukes uten smussfilter. Uten montert smussfilter blir fordampere skitten, og klimaapparatets effekt reduseres.
- Hvis kondensvannløpet tilstoppes, kan kondensvann komme inn i kjøretøyet. Kondensvannløpet må holdes fritt for skitt, løv og lignende.

Bilde 396 Smussfilter til klimaapparat

Bilde 397 Paneler klimaapparat

På sidepanelene (Bilde 397,2) er det montert to smussfiltre. Smussfiltrene må rengjøres med jevne mellomrom, minimum 2 ganger i året, og byttes ved behov.

- Trekk panelet (Bilde 397,2) ut av luftfordeleren, og rengjør eller skift ut smussfilteret (Bilde 396,1) alt etter behov.
- Sett panelet med rengjort eller nytt smussfilter tilbake på plass.

13.7 Bytte av lyspærer og lysstoffrør

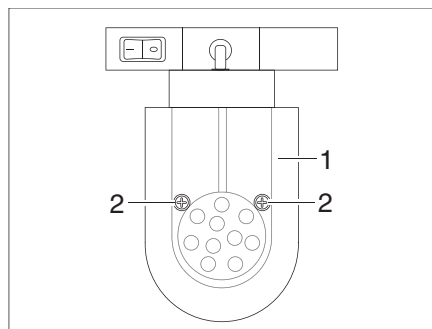

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme. La dem derfor alltid avkjøles før de byttes ut.
- ▶ Før lyspæren skiftes må strømtilførsen på ledningsbeskyttelsesbryteren i 230 V-sikringsboksen slås av.
- ▶ Oppbevar lyspærer utilgjengelig for barn.
- ▶ Ikke bruk lyspærer som er falt ned eller som har riper i glasset. Lyspærene kan sprekke.
- ▶ Lamper kan bli svært varme. Når lyset er slått på, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander alltid være 30 cm. Brannfare!

- ▷ Ikke ta på en ny lyspære med fingrene. Bruk en klut når du skal sette inn en ny lyspære.
- ▷ Bruk kun lyspærer av samme type og med riktig styrke.
- ▷ Når lysdiodene i lampene er defekte, oppsøk en autorisert forhandler eller servicestasjon.

13.7.1 LED-spotlight

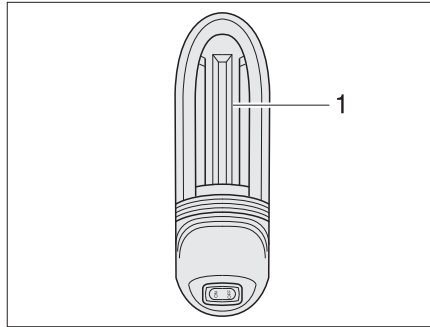

Bilde 398 LED-spotlight (flyttbar)

Skifte lyspære:

- Løsne festeskrue (Bilde 398,2).
- Ta forsiktig av lampeglasset (Bilde 398,1).
- Fjern LED-pæren.
- Sett på en ny LED-pære.
- Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

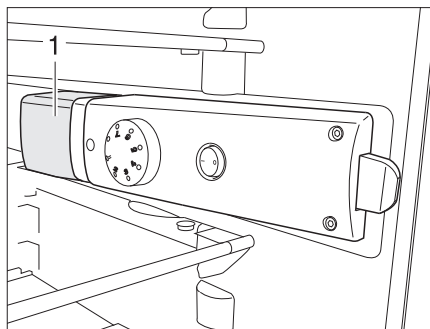
13.7.2 Garasjelampe

Bilde 399 Garasjelampe

- Skifte lyspære:*
- Skyv lampedekselet (Bilde 399,1) litt opp, og ta det av.
 - Ta ut lyspæren.
 - Sett inn ny lyspære.
 - Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

13.7.3 Kjøleskapslys

Bilde 400 Kjøleskapslys

- Skifte lyspære:*
- Slå av kjøleskapet med den eksterne bryteren.
 - Hold under lampedekselet (Bilde 400,1) fra baksiden, og løft lampedekselet ca. 3 mm.
 - Ta av lampedekselet på siden.
 - Ta ut lyspæren.
 - Sett inn ny lyspære.
 - Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

Fiat-kjøretøy med AL-KO bakaksel uten luftfjæring

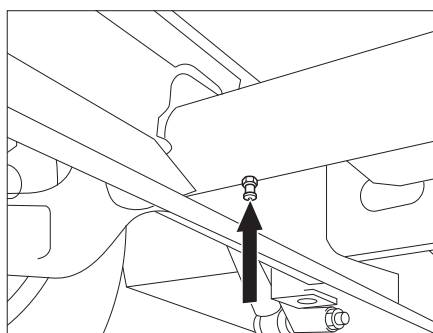
I tillegg til forskriftene og henvisningene i bruksanvisningen til basiskjøretøyet samt vedlikeholdshåndboken, må man etter 20 000 km, minimum hver 12. måned, ettersmøre bakakslingene.

- ▷ Smør kun når bakakslingen er avlastet.
- ▷ Ved smøring kan følgende fettyper benyttes:
Costrac GL 1501 fra firma Klüber
Cardex 3746 SP fra firma CONDA

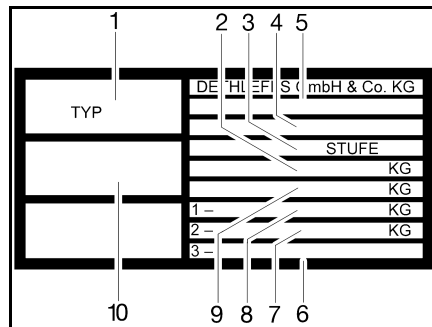
- ▷ Når kjøretøyet er utstyrt med en vedlikeholdsfri dreiestavfjæraksel eller en bakaksel med luftfjæring, bortfaller begge smøreniplene.

Bilde 401 AL-KO bakaksel

Smøreniplene (Bilde 401, pil) befinner seg på undersiden av akselrøret.

13.9 Typeskilt

- 1 Type
- 2 Teknisk tillatt vogntogvekt for kjøretøyet med tilhenger
- 3 Stigtrinnprodusent (utbyggingstrinn)
- 4 Produsent- og karosserinummer
- 5 EG-driftstillatelse-nr.
- 6 Tillatt akseltrykk bakaksel (ved tandemaksel)
- 7 Tillatt akseltrykk bak
- 8 Tillatt akseltrykk foran
- 9 Teknisk tillatt totalvekt for kjøretøyet
- 10 Serienummer

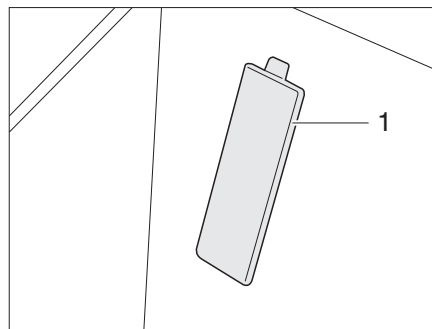
Bilde 402 Typeskilt

Typeskiltet (Bilde 402) med serienummeret er plassert på B-søylen på passasjersiden (T-modeller og A-modeller) eller i inngangsområdet (I-modeller).

Ikke fjern typeskiltet.

Typeskiltet:

- Identifiserer kjøretøyet
- Er til hjelp ved bestilling av reservedeler
- Dokumenterer sammen med vognkortet hvem som eier bilen

Bilde 403 Deksel chassisnummer (basis-kjøretøy Fiat)

- ▷ Oppgi alltid **serienummeret** ved spørsmål til kundeservicestasjonen.
- ▷ På kjøretøy på Fiat-basis befinner chassisnummeret seg bak et deksel (Bilde 403,1) i innstigningen på passasjersiden.

13.10 Varsel- og henvisningsklistremerker

På og i kjøretøyet finnes det varsel- og henvisningsklistremerker. Varsel- og henvisningsklistremerker er der av hensyn til sikkerheten, det er ikke tillatt å fjerne dem.

- ▷ Reserve-klistremerker kan bestilles hos autoriserte forhandlere eller på servicestasjoner.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafikksikkerheten.
- ▶ Spesialutstyret og original-reservedelene som anbefales av Dethleffs er utviklet og godkjent spesielt for ditt kjøretøy. De autoriserte forhandlerne eller servicestasjonene fører disse produktene. De autoriserte forhandlerne og servicestasjonene er informert om tillatte tekniske detaljer og utfører nødvendige arbeider faglig korrekt.
- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av Dethleffs kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafikk-sikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av Dethleffs. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for apparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted. Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

Noen forslag for viktige reservedeler:

- Sikringer
- Drivreimer
- Vindusviskere
- Lyspærer
- Vannpumpe (dykkpumpe)

Ved bestilling av reservedeler må man oppgi serienummer og kjøretøysmodell til den autoriserte forhandleren eller servicestedet.

Kjøretøyet som beskrives i denne bruksanvisningen er konstruert og utrustet i samsvar med fabrikknormene. Avhengig av bruksområde tilbys det nyttig tilleggsgutstyr. Ved montering av tilleggsgutstyr må det undersøkes om disse må føres inn i vognkortet. Ta hensyn til teknisk tillatt totalvekt. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om dekkene i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Dekkutvalget
- Håndtering av dekkene
- Hjulbytte
- Holder til reservehjul
- Dekktrykk

På slutten av kapitlet er det en tabell hvor du finner korrekt dekktrykk for ditt kjøretøy.

15.1 Generelt

- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.

- ▷ Kontroller dekktrykket kun når dekkene er kalde.
- ▷ Det er montert slangefrie dekk på kjøretøyet. Monter aldri slanger i disse dekkene.
- ▷ Følg bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

- ▷ Avhengig av basiskjøretøy og utførelse, er kjøretøyene som standard utstyrt med et dekkreparasjonssett.
- ▷ Kjør ut på høyre side av veibanen ved punktering. Sikre kjøretøyet med varsel-trekant. Slå på varselblinkanlegget.
- ▷ På kjøretøy med tandemaksel kan - systembetinget - ha høyere dekkslitasje.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden. Det firesifrede DOT-nummeret på siden av dekket viser produksjonsdatoen. De to første sifrene viser uken, de to siste produksjonsåret.

Eksempel: (1509) Uke 15, produksjonsår 2009.

- OBS:**
- Foreta regelmessig (hver 14. dag) kontroll av dekkene, kontroller om det er jevn mønsterslitasje, mønsterdybde og utvendige skader.
 - Ta hensyn til påbudt minste mønsterdybde.
 - Bruk alltid dekk av samme type, fabrikk og modell (sommer- eller vinterdekk).
 - Bruk bare dekk som er tillatt for felgtypen. Tillatte felgstørrelser og dekkdimensjoner er angitt i kjøretøyetets vognkort, men den autoriserte forhandleren eller servicestasjonen hjelper deg også gjerne.
 - Nye dekk skal kjøres inn på en ca. 100 km lang strekning i middels hastighet - først da er godt veigrep garantert.

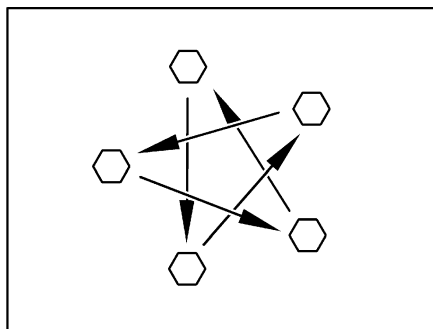

Bild 404 Trekk hjulmutrene eller hjulskruene diagonalt

- Kontroller regelmessig at hjulmutrene og hjulskruene er godt festet. Etter skifte av hjul må hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes diagonalt etter 50 km (Bild 404).
- Ved bruk av nye eller nylakkerte felger skal hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes etter ca. 1 000 til 5 000 km.
- Ved lagring eller ved lengre stillstand må man hindre trykk på dekk og hjul-lagre:
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke slik at stillingene til hjulene forandrer seg.
- Skift ut reservehjulet eller dekkreparasjonssettet regelmessig.

15.2 Dekkutvalg

- Under kjøringen kan feil dekkvalg føre til alt fra skade på dekkene til punktering.

- Når det monteres dekk som ikke er tillatt for kjøretøyet, kan det oppheve driftstillatelsen for kjøretøyet og dermed forsikringsbeskyttelsen. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

Tillatte dekkstørrelser for ditt kjøretøy står i vognkortet eller du kan få det oppgitt hos de autoriserte forhandlerne eller på servicestasjonene. Hvert dekk må passe til kjøretøyet som det skal brukes på. Dette gjelder først og fremst for utvendige mål (diameter, bredde) som angis gjennom den standardiserte størrelsesbetegnelsen. I tillegg må dekkene oppfylle kravene kjøretøyet stiller med tanke på vekt og hastighet.

Ved vekt går man ut fra tillatt maksimal akseltrykk som fordeles på to dekk. Maksimal bæreevne til et dekk utvises gjennom lastindeksen (= LI, bæreevne-karakteristikk).

Aksegeometrien til et kjøretøy, som camber og sporing er viktig ved valg av dekk. Et dekkets tillatte maksimalhastighet (ved full bæreevne) angis ved en speed-indeks (= GSY, hastighetssymbol). Last-indeks og speed-indeks utgjør til sammen kjørespesifikasjonen til et dekk. Det er offisiell bestandel til den fullstendige, standardiserte dimensjonsbetegnelsen som står på hvert dekk. Disse angivelsene på dekket må stemme over ens med angivelsene i vognkortet.

15.3 Betegnelser på dekket

215/70 R 15C 109/107 Q

Betegnelse	Forklaring
215	Dekkets bredde i mm
70	Forhold høyde/bredde til dekket i prosent
R	Dekkonstruksjon (R = radial)
15	Felgdiameter i tommer
C	Commercial (Transporter)
109	Bæreevne-karakteristikk enkeltdekk
107	Bæreevne-karakteristikk tvillingdekk
Q	Hastighetssymbol (Q= 160 km/t)

15.4 Håndtering av dekkene

- Kjør på skrå over kantsteiner. Hvis ikke kan dekkene bli klempt på flanken. Hvis man kjører over kantstein i spiss vinkel, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kjør sakte over høye kloakklokk. Hvis ikke kan dekkene bli klempt. Hvis man kjører over høye kloakklokk med stor fart, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kontroller støtdemperne med jevne mellomrom. Hvis man kjører med dårlige støtdempere fører det til betydelig større slitasje.
- Ved ujevn mønsterslitasje, må man kontrollere sporing og camber. Hvis man kjører med feil innstilt sporing eller ensidig justert camber fører det til betydelig større slitasje.
- Unngå blokkering av bremsene. Ved blokkering av bremsene blir dekkene mer eller mindre gode "bremseskiver". Dette reduserer kjørekomforten. Dekkene kan til og med bli ubrukbare.
- Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. I løpet av få sekunder kan dekkene blir skadet, noe som kan føre til punktering.
- Kjør slik at dekkene skånes. Unngå kraftig bremsing, bår start og lange turer på dårlige veier.

15.5 Montere felg-påkjøringsbeskyttelsesring

- ▷ Skruene må gjennomgå en visuell kontroll i regelmessige intervaller.
- ▷ Følg bruksanvisningen fra produsenten.

Felg-påkjøringsbeskyttelsesringen beskytter felgene mot skader, f.eks. ved kantsteinberøring eller ved steinberøring ved kjøring i terreng.

Forarbeider

Før montering må følgende overholdes:

- Omgivelsestemperaturen og temperaturen til delene må ligge over 5 °C.
- Rester av vaskelut og skjæreoljer må fjernes med varmt vann.
- Ev. gjengedeler må rengjøres og deretter tørkes før påføring av Loctite® 7063 eller felgrens.
- Overflatene må være fri for fett og rene.

Montering

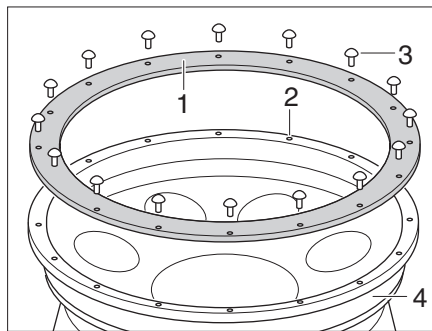

Bild 405 Felg-påkjøringsbeskyttelsesring

- ▷ Skruesikringsmiddelet angriper overflatebelegget til felene og påkjøringsbeskyttelsesringen.
Ved påføring sørg for at rester av dette ikke under noen omstendigheter blir værende igjen utenfor gjengeboringen. Rester må fjernes.
- ▷ Bruk skruesikringsmiddel etter produsentangivelsene.
- Drypp skruesikringsmiddelet Loctite® 222 inn i kjernehullet (Bild 405,2).
- Monter felg-påkjøringsbeskyttelsesringen (Bild 405,1) med skruene (Bild 405,3) på felgene (Bild 405,4).
- Trekk til skruene (Bild 405,3) med et tiltrekkingsmoment på 2-3 Nm.

Demontering

Den lavtfestende skruesikringen Loctite® 222 kan løsnes igjen med normalt verktøy.

- Gjengene må deretter befris fra limrester.

15.6 Hjulbytte**15.6.1 Generelle råd**

- ▶ Kjøretøyet må stå på et jevnt, hardt og sklisikkert underlag.
- ▶ Sett bilen i første gir. Ved automatgir setter du bilen i stilling "P".
- ▶ Trekk til håndbremsen før kjøretøyet heves.
- ▶ Sikre kjøretøyet med støtteklosser på motsatt side, slik at det ikke begynner å trille.
- ▶ Kjøretøyet må ikke løftes ved hjelp av de påmonterte støttene.
- ▶ Når en tilhenger er tilkoblet: Koble fra tilhengeren før kjøretøyet løftes.
- ▶ Ikke bruk jekken på karosseriet, men sett den under akselen.
- ▶ Jekken må aldri overbelastes. Maks. tillatt belastning er angitt på jekkens typeskilt.
- ▶ Bruk jekken kun til kortvarig løfting av kjøretøyet under dekkskiftet.
- ▶ Ikke start motoren mens kjøretøyet er hevet.
- ▶ Ingen må legge seg under kjøretøyet når det er løftet.

- ▶ Påse at gjengeboltens gjenger ikke skades under hjulbyttet.
- ▶ Trekk hjulmutrene eller hjulskruene diagonalt (Bild 404).
- ▶ Ved bytte til andre felger (f.eks. alufelger eller hjul med vinterdekk) må det brukes tilhørende hjulskruer i riktig lengde og form. Hjulfestet og bremseanlegget er avhengig av dette.
- ▶ Felger og dekk som ikke er godkjent for kjøretøyet, kan føre til nedsatt trafiksikkerhet.
- ▶ Hjulene må ikke skiftes kryssvis.

- ▶ Kjøretøyet skal sikres i henhold til nasjonale forskrifter, f. eks. med varseltrekant.
- ▶ Før hjulbytte må felg- og dekkdimensjonen kontrolleres, likeså dekkenes belastningsevne og hastighetsindeksen på dekket. Bruk kun de felg- og dekkdimensjoner som står oppført i vognkortet.
- ▶ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

15.6.2 Tiltrekkingsmoment

Felger	Tiltrekkingsmoment
Stålfelger 15"	160 Nm
Stålfelger 16"	180 Nm
Aluminiumsfelger 15" (Fiat / Citroen)	130 Nm
Aluminiumsfelger 16" (Fiat / Citroen)	160 Nm
Aluminiumsfelger 17" (Light-chassis)	140 Nm
Aluminiumsfelger 17" (Maxi-chassis)	160 Nm
Aluminiumsfelger Dethleffs 16" (Light-chassis)	140 Nm
Aluminiumsfelger Dethleffs 16" (maxi-chassis)	160 Nm
Iveco stålfelg, M14-gjengers (modeller 30S - 35S)	144 ¹⁾ –176 Nm ²⁾
Iveco aluminiumsfelg, M14-gjengers (modeller 30S - 35S)	200 ¹⁾ –245 Nm ²⁾
Iveco M18×1,5-gjengers (modeller 35C - 40C - 45C - 50C - 60C - 65C - 70C - 72C)	290 ¹⁾ –350 Nm ²⁾

1) Laveste verdi

2) Høyeste verdi

15.7 Dekkreparasjonssett

- ▶ Modeller med basiskjøretøy av merket Fiat leveres som standard med dekkreparasjonssett for fylling av defekte dekk.

15.8 Dekktrykk

- ▶ For lavt dekktrykk fører til overoppheting av dekket. Alvorlige skader på dekket kan være resultatet.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Bruk bare ventiler som er tillatt for det foreskrevne dekktrykket.

- ▶ Kontroller dekktrykket kun når dekkene er kalde.

Bæreevnen og dekkets holdbarhet er umiddelbart avhengig av dekktrykket. Luft er et flyktig medium som uungåelig også siver ut av dekk.

Som tommelfingerregel kan man regne med et trykktap på 0,1 bar hver andre måned når et dekk er fylt. Kontroller dekktrykket regelmessig for å unngå dekk-skader eller punktering.

- ▶ Dekktrykk-verdiene gjelder for lastete kjøretøy med kalde dekk.
- ▶ Ved varme dekk er trykket høyere enn ved kalde dekk. Kontroller derfor om du har riktig trykk med kalde dekk.
- ▶ Dekktrykket angis i bar.

- ▷ Ventilen som brukes må være godkjent for lufttrykket. Ved trykk over 4,75 bar anbefaler vi bruk av en metallventil.
- ▷ Opplysninger om tillatt akseltrykk finner De i vognkortet.
- ▷ Ved erstatningsbehov anbefaler Dethleffs dekkene i Camping-utførelse.

Kjøretøyene tilpasses stadig nyeste tekniske standard. Det er mulig at nye dekkdimensjoner ikke er tatt med i denne tabellen. I så tilfelle opplyser Dethleffs-forhandleren gjerne om de nyeste verdiene.

Lufttrykktabell (avhengig av akseltrykket)

Dekkdimensjo- ner	Lufttrykk [bar]	Akseltrykk [kg]						
		1500	1650	1700	1750	1850	1900	1950
215/70 R15 C (109/107R)	Foran	3,1	3,5	3,7	3,75	4,0	4,1	4,25
	Bak	3,1	3,5	3,7	3,75	4,0	4,1	4,25
215/70 R15 CP (109R)	Foran	3,25	3,6	3,75	3,9	4,25	4,4	4,5
	Bak	3,75	4,25	4,4	4,5	4,9	5,0	5,25
225/70 R15 C (112/110R)	Foran	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
	Bak	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
225/70 R15 CP (116R)	Foran	3,0	3,0	3,0	3,25	3,3	3,4	3,5
	Bak	3,0	3,0	3,5	3,6	3,9	4,0	4,1
215/75 R16 C (116/114R)	Foran	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
	Bak	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
225/75 R16 C (116/114N)	Foran	3,0	3,0	3,0	3,25	3,3	3,4	3,5
	Bak	3,0	3,0	3,0	3,25	3,3	3,4	3,5
225/75 R16 CP (116R)	Foran	3,0	3,0	3,0	3,25	3,3	3,4	3,5
	Bak	3,0	3,0	3,5	3,6	3,9	4,0	4,1
235/60 R17 C (117/115R)	Foran	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
	Bak	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
225/75 R16 C (121/120R)	Foran	3,0	3,0	3,1	3,2	3,4	3,5	3,6
	Bak	3,0	3,0	3,1	3,2	3,4	3,5	3,6
255/55 R18 CP (120R)	Foran	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
	Bak	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9

Dekkdimensjoner	Lufttrykk [bar]	Akseltrykk [kg]					
		2000	2100	2200	2300	2400	2700
215/70 R15 C (109/107R)	Foran	4,5	–	–	–	–	–
	Bak	4,5	–	–	–	–	–
215/70 R15 CP (109R)	Foran	4,75	–	–	–	–	–
	Bak	5,5	–	–	–	–	–
225/70 R15 C (112/110R)	Foran	4,0	–	–	–	–	–
	Bak	4,0	–	–	–	–	–
225/70 R15 CP (116R)	Foran	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	–
	Bak	4,25	4,5	4,75	5,0	5,25	–
215/75 R16 C (116/114R)	Foran	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	–
	Bak	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	–
225/75 R16 C (116/114N)	Foran	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	–
	Bak	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	–
225/75 R16 CP (116R)	Foran	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	–
	Bak	4,25	4,5	4,75	5,0	5,25	–
235/60 R17 C (117/115R)	Foran	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	–
	Bak	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	–
225/75 R16 C (121/120R)	Foran	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	5,5
	Bak	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	5,5
255/55 R18 CP (120R)	Foran	4,0	4,1	4,25	4,3	4,5	4,85
	Bak	4,0	4,1	4,25	4,3	4,5	4,85
255/55 R18 (118T)	Foran	–	–	–	4,0	–	–
	Bak	–	–	–	–	5,0	–

IVECO-chassis Lufttrykktabell (avhengig av akseltrykket)

Modell	Dekkdimensjoner	maks. tillatt last på foraksel (kg)	Lufttrykk (bar)	maks. tillatt last på bakaksel (kg)	Lufttrykk (bar)
35C - 40C	195/75 R16 107/105R	1900	4,5	2600	3,5
				3100	
35C - 50C	195/75 R16 110/108R	2100	5,0	2600	
				3100	
				3700	4,5
60C	225/65 R16 112/110R	2200	4,75	4200	
60C - 65C	225/75 R16 118/116R	2300	4,5	5000	5,0
70C	225/75 R16 121/120R	2500	4,75	5350	5,5
72C		2700	5,25		

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om mulige feil på kjøretøyet.

Feilen er listet opp med mulige årsaker og forslag til hvordan de kan utbedres.

Anvisningene omfatter:

- Bremseanlegg
- Elektrisk anlegg
- Gassanlegg
- Gasskomfyr
- Gass-stekeovn
- Mikrobølgeovn
- Varmeanlegg
- Varmtvannsbereder
- Kjøleskapet
- Klimaanlegget
- Vannforsyning
- Toalettet
- Karosseri

De nevnte feilene kan utbedres på egenhånd uten store fagkunnskaper og med noen få grep. Hvis de tiltak som er angitt i denne bruksanvisningen ikke løser problemene, må et autorisert fagverksted foreta feilsøkingen og utbedringen.

16.1 Bremseanlegg

- Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.

16.2 Elektrisk anlegg

▷ Erstatt alltid boenhetsbatteriet med et batteri av samme type.

▷ For skifting av sikringer, se kapittel 9.

Feil	Årsak	Tiltak
Lysanlegget fungerer ikke helt som det skal	Defekt lyspære	Skift lyspære. Vær oppmerksom på angitte volt- og wattverdier
	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Sikringer i kjøretøyets sikringsboks defekte	Kontroller og skift eventuelt ut sikringer i kjøretøyets sikringsboks.
Innebelysningen fungerer ikke	Defekt lyspære	Skift lyspære. Vær oppmerksom på angitte volt- og wattverdier
	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Elektriske stigtrinn kan ikke skyves ut eller trekkes inn	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Ingen 230 V-forsyning tross tilkobling	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på 230 V-sikringsautomat
	Sikring i kabeltrommelen defekt	Kontroller og skift eventuelt ut sikring i kabeltrommelen
Startbatteriet eller boenhetsbatteriet lades ikke i 230 V-drift	Stor bladsikring (40 A) på start- eller boenhetsbatteriet defekt	Skift ut stor bladsikring (40 A) på start- eller boenhetsbatteriet
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
Boenhetsbatteriet lades ikke av kjøretøyet	Sikring på dynamo klemme D+ defekt	Skift sikring
	Skillerele i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
Kontrollampen 12 V lyser ikke	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Batteriskillebryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteriskillebryteren
	Start- eller boenhetsbatteriet er ikke oppladet	Lad startbatteriet eller boenhetsbatteriet
	Skillerele i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Bladsikring (2 A) på boenhetsbatteriet defekt	Skift bladsikring (2 A) på boenhetsbatteriet

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen indikering på panellet	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
	Start- eller boenhetsbatteriet er ikke oppladet	Lad startbatteriet eller boenhetsbatteriet
	Skillerele i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
12 V-forsyning fungerer ikke	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
	Boenhetsbatteriet er utladet	Lad boenhets-batteri
	Stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri defekt	Skift stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri
	Skillerele i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
12 V-forsyning fungerer ikke i 230 V-drift	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Ta kontakt med kundeservice
	Stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri defekt	Skift stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri
Startbatteriet lade ut i 12 V-drift	Skillerele i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
Ingen spenning fra boenhetsbatteriet	Boenhetsbatteriet er utladet	Lad boenhetsbatteriet umiddelbart Fullstendig utlading skader batteriet. Hvis kjøretøyet ikke skal brukes på lang tid, må boenhetsbatteriet lades helt opp

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen utgangsspenning på vekselretteren (lysdioden "Power Status" angir feil)	For høy inngangsspenning (blinker raskt)	Kontroller inngangsspenningen
	For lav inngangsspenning (blinker langsomt)	Lad batteriet
		Kontroller ledningene og forbindelsene
	Termisk overbelastning (blinker periodisk)	Slå av vekselretteren og strømforbrukeren, og slå på igjen etter ca. 5 til 10 minutter
		Forbedre ventilasjonen
	Kortslutning, feilpoling eller for høy kontinuerlig belastning (lyser kontinuerlig)	Slå av vekselretteren, og fjern strømforbrukeren. Hvis det ikke oppstår feil ved ny innkobling uten strømforbruker, er strømforbrukeren defekt. Kontakt kundeservice hvis feilen likevel oppstår igjen.
Vifte fungerer ikke	230 V-sikringsautomat avslått	Slå på 230 V-sikringsautomat
	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyningsapparatet på panelet
	Apparat for nettilkobling defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Sikring (15 A) i 230-V-sikringsboksen defekt	Skift sikring (15 A)
	Sikring (15 A) på strømsentralen defekt	Skift sikring (15 A)
	Vifte defekt	Ta kontakt med kundeservice
Klimaanlegget kan ikke slås av og på	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på 230 V-sikringsautomat
	Fjernkontrollens batteri er tomt	Skifte batteri i fjernkontrollen
Apparater med 12 V forsyning fungerer ikke lenger (for EBL 402/403)	Defekt på databuss	Still om EBL 402/403 til nøddrift (se kapittel 9.10.2)

16.3 Gassanlegg

- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Feil på gassanlegget må utbedres av et autorisert fagverksted.

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen gass	Gassflasken er tom	Bytt gassflaske
	Gassavstengeventil stengt	Åpne gassavstengeventilen
	Gassflaskens hovedventil stengt	Åpne gassflaskens hovedventil
	For lav utetemperatur (-42 °C ved propangass, 0 °C ved butangass)	Vent til utetemperaturen har steget
	Innebygget apparat defekt	Ta kontakt med kundeservice

16.4 Gasskomfyr/gasstekeovn

Feil	Årsak	Tiltak
Tennsikringene går ikke på (flammen brenner ikke når reguleringshåndtaket slippes løs)	For kort oppvarmingstid	Hold reguleringshåndtaket nedtrykket i ca. 15 til 20 sekunder etter tenning
	Defekt tennsikring	Ta kontakt med kundeservice
Flammen går ut når den stilles på svakt	Tennsikringsføleren står ikke riktig	Still tennsikringsføleren riktig (ikke bøy den). Følerspissen skal stikke 5 mm over brenneren. Følerhalsen skal ikke ha mer enn 3 mm avstand til brennerkransen; oppsøk eventuelt kundeservice

16.5 Varmeanlegg/Varmtvannsbereder

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikat. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

16.5.1 Varmeanlegg/Varmtvannsbereder Truma

Feil	Årsak	Tiltak
Varmeanlegget tennes ikke	Temperaturføler på betjeningsdelen eller den eksterne føleren er defekt	Trekk ut støpslet på betjeningsdelen. Varmeanlegget fungerer da uten termostat. Oppsøk kundeservice så snart som mulig
Rød kontrollampe "Feil" lyser	Luft i gassledningssystemet	Slå på og av igjen. Etter to mislykkede tenningsforsøk må du vente i 10 minutter før du slår på på nytt
	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
	Defekt i et sikringsledd	Ta kontakt med kundeservice
Rød kontrollampe "Feil" blinker	For lav driftsspenning	Lad eller bytt boenhetsbatteri (lassen)
Grønn kontrollampe bak dreiebryter lyser ikke	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Sikringen i den elektroniske styreenheten har utløst	Ta kontakt med kundeservice
	Defekt boenhetsbatteri	Lad eller bytt boenhetsbatteri (lassen)
Gul kontrollampe på energi-valgbryteren lyser ikke	Ingen forsyningsspenning	Kontroller 230 V-tilkobling og sikringer
	Overopphetingsbryter har utløst	Trykk på overopphetingsbryter
Varmtvannsberederen tømmes, sikkerhets-/avtappingsventilen har åpnet seg	Innetemperatur under 7 °C	Varm opp boenheten
	Sikkerhets-/avtappingsventil adskilt fra batteriforsyningen	Oppheve batteri-adskillelse. Slå på batteri-skillebryteren på strømsentralen eller opphev batteri-atskillelsen via panelet
	Driftsspenning under 10,8 V	Lad eller bytt boenhetsbatteri (lassen)
	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Sikkerhets-/avtappingsventilen lukkes ikke ved innkobling	Sikkerhets-/avtappingsventil adskilt fra batteriforsyningen	Oppheve batteri-adskillelse. Slå på batteri-skillebryteren på strømsentralen eller opphev batteri-atskillelsen via panelet
	Driftsspenning under 10,8 V	Lad boenhetsbatteri (lassen)
	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Rød og grønn kontrollampe lyser ikke	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Viftehjulet går med høy lyd eller ikke jevnt	Viftehjulet er tilsmusset	Oppsøk Truma-service

16.5.2 Varmeanlegg/Varmtvannsbereder Alde

▷ Når det oppstår en feil i systemet, vises årsaken i displayet.

Feil	Årsak	Tiltak
Varmeanlegget tennes ikke ved gassdrift	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
Varmeanlegget tennes ikke	For lav batterispenning	Lad batteriet. Når batterispenningen stiger over 11 V, starter varmeanlegget automatisk
Varmeanlegget tenner ikke ved 230 V elektrisk drift	Ingen 230 V-forsyning	Slå på sikringsautomat 230 V
		Kople til 230 V-forsyning
Varmeanlegget kobles ut	Overoppheting	La varmeanlegget avkjøles. For å tilbakestille visningen, avbryter man 12 V-forsyningen til varmeanlegget og kobler det til igjen
Varmeanlegget går, men det er ingen varme på konvektorene	Sirkulasjonspumpen fungerer ikke	Slå på romtermostat
		Ta kontakt med kundeservice
Varmeanlegget og sirkulasjonspumpen går, men det er ingen varme på konvektorene	Luft i varmeanlegget	Luft varmtvanns-varmeanlegget

16.6 Kjøleskap

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikat. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

16.6.1 Kjøleskap Dometic uten AES

Feil	Årsak	Tiltak
Kjøleskapet slås ikke på ved 230 V-drift	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
	For lav driftsspenning 230 V	Få en fagmann til å kontrollere 230 V-forsyningen
Kjøleskapet slås ikke på ved 12 V-drift	Stor bladsikring (40 A) på startbatteriet defekt	Skift stor bladsikring (40 A) på startbatteriet
	Bladsikring (2 A) på startbatteriet defekt	Skift bladsikring (2 A) på startbatteriet
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	For lav driftsspenning 12 V	Få en fagmann til å kontrollere 12 V-forsyningen
Kjøleskapet slås ikke på ved gassdrift Kontrolllampen "GAS" blinker gult	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
	Luft i gassledning	Gjenta tenningsprosessen 3 eller 4 ganger
	Spindelrev eller forbrenningsrester i brennkammeret	Ta av luftegitteret på utsiden av kjøretøyet og rengjør brennkammeret

16.6.2 Kjøleskap Thetford uten SES (feildiagnose)

Feilkode	Årsak	Tiltak
1	230 V-forsyningen ligger 75 % under nødvendig driftsspenning	Ta kontakt med kundeservice
2	12 V-forsyningen ligger 75 % under nødvendig driftsspenning	Ta kontakt med kundeservice
3	Kjøleskapet går i 230 V drift selv om 230 V drift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
4	Kjøleskapet går i 12 V drift selv om 12 V drift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
5	Kjøleskapet går på gassdrift selv om gassdrift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
6	Gassventilen fastslås som åpen selv om den skal være lukket	Ta kontakt med kundeservice
7	Gassventilen fastslås som lukket selv om den skal være åpen	Ta kontakt med kundeservice
8	230 V-forsyningen ligger 20 % under nødvendig driftsspenning	Kontroller 230 V-forsyning

Feilkode	Årsak	Tiltak
9	Gasstilførselen ble lukket. Flammen ble ikke tent i løpet av 30 sekunder i gassdrift	- Kontroller gassforsyningen - Gjenta tenningsprosessen 3 til 4 ganger - Ta kontakt med kundeservice
10	Kjøleskapet står på 12 V-drift, og kjøretøyets motor går ikke	Start kjøretøyets motor eller velg en annen energikilde
11	Kjøleskapet står på "AUTO"-modus, og ingen energikilde er tilgjengelig	Klargjør en energikilde og tilbakestill kjøleskapet. For å gjøre dette slår du kjøleskapet av og på igjen
12	–	Ta kontakt med kundeservice
13	Temperaturføleren er defekt	Kontroller om støpslet er pluggget riktig inn ovenfor lamellen inni kjøleskapet. Hvis ja: Ta kontakt med kundeservice
14	Forbindelsen mellom betjeningselementer og styreapparat er brutt	Ta kontakt med kundeservice

16.6.3 Dometic 8-serien med MES

► Ved en feil lyser også alltid LED-visningen Feil "⚠".

Feil	Årsak	Tiltak
LED "⚡" blinker	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
	For lav driftsspenning 230 V	Få en fagmann til å kontrollere 230 V-forsyningen
LED "⚡" blinker	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	For lav driftsspenning 12 V	Få en fagmann til å kontrollere 12 V-forsyningen
LED "🔥" blinker	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
	Spindelrev eller forbrenningsrester i brennkammeret	Ta av luftegitteret på utsiden av kjøretøyet og rengjør brennkammeret
LED for visning av temperaturnivå blinker	Temperaturføler defekt	Ta kontakt med kundeservice
LED "⚡" og LED for visning av temperaturnivå blinker	230 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice
LED "⚡" og LED for visning av temperaturnivå blinker	12 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice

16.6.4 Dometic 8-serien med AES

▷ Ved en feil lyser også alltid LED-visningen Feil "⚠".

Feil	Årsak	Tiltak
Teksten "230 V" blinker	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
	For lav driftsspenning 230 V	Få en fagmann til å kontrollere 230 V-forsyningen
Teksten "12 V" blinker	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	For lav driftsspenning 12 V	Få en fagmann til å kontrollere 12 V-forsyningen
Teksten "GAS" blinker	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
	Spindelrev eller forbrenningsrester i brennkammeret	Ta av luftegitteret på utsiden av kjøretøyet og rengjør brennkammeret
LED for visning av temperaturnivå blinker	Temperaturføler defekt	Ta kontakt med kundeservice
Teksten "HE1" blinker	230 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice
Teksten "HE2" blinker	12 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice

16.6.5 Dometic 10-serien

- ▷ Feil vises med en feilkode med varselsymbolet "⚠" midt på displayet.
 ▷ I bruksanvisningen fra produsenten finner du en tabell med feilkodene

Feil av typen FEIL tilbakestilles manuelt

- Trykk og hold inne bryter (Bild 354,7) i 2 sekunder.
 Det høres en pipetone.

Nå er feilen tilbakestilt.

16

Feillokalisering

16.7 Klimaanlegg

Feil	Årsak	Tiltak
Klimaanlegge kjøler ikke	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikring defekt	Kontroller sikring og event. bytt
	Temperatur under 16 °C	
	Temperaturen er stilt inn feil	Still inn temperatur
	Luftfilteret er tilsmusset	Bytt luftfilter

16.8 Vannforsyning

Feil	Årsak	Tiltak
Lekkasjevann i kjøretøyet	Utett sted	Lokaliser det utette stedet, tilkoble vannledningene på nytt
Ikke vann	Vanntanken er tom	Fylle på drikkevann
	Tappekranen ikke stengt	Steng tappekranen
	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Sikring for vannpumpe defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Vannpumpe defekt	Bytt vannpumpe (lassen)
	Vannledningen er knekt	Rett ut eller skift vannledningen
	Strømsentral defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Vannpumpen på panelet utskiftet	Slå på vannpumpen
Toalettet uten spylevann	Vanntanken er tom	Fylle på drikkevann
	Sikring for toalett defekt	Skift sikring
Indikator for vann og spillvann viser feil verdi	Målesonden i spillvannstanken eller vanntanken er tilsmusset	Rengjør spillvannstanken/vanntanken
	Målesonde defekt	Skift målesonde
Ikke mulig å tømme spillvannstanken	Tappekranen tiltettet	Åpne rengjøringsdekslet på spillvannstanken og tapp av spillvannet. Spyl spillvannstanken grundig
Utløpet på engrepsblanden tilstoppet	Perlator forkalket	Klips ut perlatoren, avkalles i eddikvann (gjelder kun metallprodukter)
Vanndysene på dusjhodet tilstoppet	Vanndysene er forkalket	Avkalk dusjhodet i eddikvann eller tork av skitt i dysene (gjelder kun metallprodukter)
Vannet renner sakte eller ikke i det hele tatt ut av dusjkaret	Kjøretøyet står ikke vannrett	Still kjøretøyet vannrett

Feil	Årsak	Tiltak
Uklart drikkevann	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vanntanken mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Avsetninger i vanntanken eller i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Endring av smak eller lukt på vannet	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Drivstoff er uforvarende fylt i vanntanken	Kontakt et fagverksted snarest
	Mikrobiologiske avleiringer i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Avleiringer i vanntanken og/eller i vannledende komponenter	For lang ståtid for vannet i vanntanken og i vannledende komponenter	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann

16.9 Karosseri

Feil	Årsak	Tiltak
Hengsler på luker/dører tunge å bevege	Hengsler på luker/dører ikke/for lite smurt	Smør hengsler på luker/dører med syre- og harpiksfritt fett
Hengsler/ledd i våtrom/toalettrom tunge å bevege/knirker	Hengsler/ledd ikke/for lite smurt	Smør hengsler/ledd med løsemiddel-/syrefri olje Oljen på spraybokser inneholder ofte løsemidler
Hengsler på skap tunge å bevege/knirker	Hengsler på skap ikke/for lite smurt	Smør skaphengslene med syre- og harpiksfritt syntetisk olje
Motorlokkets hevesylinder går tungt	Motorlokkets hevesylinder ikke/for lite smurt	Smør motorlokkets hevesylinder med syrefritt og harpiksfritt fett
Heki-takluke tung å bevege	Gjengespindel ikke smurt	Smør gjengespindel
	Gjengespindel defekt	Sett inn ny gjengespindel

- Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

17.1 Vekt og spesialutstyr

- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av Dethleffs kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafikk-sikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafikk-sikkerheten.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av Dethleffs. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Tabellen viser en vektoversikt for Dethleffs-spesialutførelse og -utstyr. Hvis disse gjenstandene ikke føres med i eller på kjøretøyet og ikke hører med til standardutstyret, må det tas hensyn til dette ved beregning av last.

Alle vektopplysninger er "cirka"-opplysninger.

Ta hensyn til teknisk tillatt totalvekt.

Artikkelbetegnelse	Overvekt [kg]
Spillvannstank, isolert	2
Sovealkove, sammenfoldbar	2
Alkovevindu, kan slås ut	2
Tilhengerkobling	26-46
Vindu med åpning utover, førerhus	8
Utedusj	1
Utvendig kjøkken	10
Utvendig lagringsrom (senket hekk)	59-63
Utvendig lagringsrom (oppbevaringsrom)	3
Automatgir	17-32
Bilradio med CD	2
Stekeovn	14
Chassis-pakke (klimaanlegg førerhus, kollisjonsputer)	23-27
Takluke (klart glass)	1
Takluke (Midi-Heki)	10
Takreling	10
Takstativ	15-20
Dekorpakke "Kissenschlacht" (putekrig)	1
Dreiekonsoll, sete	20
Vifte	2-5
Duo-omkoblingsanlegg (inkl. gassflaske)	26
Stigtrinn, elektrisk	2
Førerhusteppe	3
Førerhusdør	17
Sykelstativ for 3 sykler	9
Sykelstativ for 4 sykler	10

Artikkelbetegnelse	Overvekt [kg]
Blendingsfoldegardin, førerhus	3
Brannslukningsapparat 6 kg	8
Flatskjerm	4-6
Elektrisk gulvvarme/sengevarme	9
Gasstikkontakt ute	1
Holder for flatskjerm	3-5
Løfte- og vippetakluke (Heki 3)	12-15
Varmeanlegg Trumatic C 6002, elektro-sett	2
Myggnettingdør	3
Isolasjonsmatte til vindu førerhus	2
Klimaanlegg	32-40
Kjøleskap, separat frysenskap	7-20
Markise 300 cm	21
Markise 350 cm	25-35
Markise 400 cm	27-40
Markise 450 cm	32
Markise 500 cm	36
Markise 600 cm	40
Mikrobølgeovn	15
Motorsykelstativ/sykelstativ	40
Navigasjonssystem (med ledningsopplegg)	9
Nødseng	3-5
Pilotsete	20
Tverrstøtte, takreling	7
Klargjøring for radio	4
Hjulkapsler	4
Røykvarsler	1
Ryggekamera inkl. monitor og ledningsopplegg	5-10
Sotpartikkelfilter	10
Satellittanlegg	15-24
Bryter for vannpumpe	1
Skruefjærer foran, forsterket	5
Serviceluke	3-8
Sikkerhetspakke	5
Samme putetrekk i førerhus som i boenhet	3
Solaranlegg	15
Spenningsomformer klimaanlegg	3
Støtter (2 stykk)	6-10
Gulvteppe, med kant, ligger løst	6-9

Artikkelbetegnelse	Overvekt [kg]
Bordbein, frittstående	5
Stigbrett	8
Deksel, innvendig	2
Forteltlampe	1
Varmtvanns-varmeanlegg Alde	30-50
Varseltrekant og førstehjelpsskrin	2
Varmeveksler Alde	2-5
Vinterdeksel kjøleskapgitter	1
Vinter-komfort-pakke (avhengig av utstyr)	15-75
Ekstrabatteri	27
Ekstraoppvarming, førerhus (kupévarmer)	7
Ekstra lys, innvendig	2
Ekstrapumpe Alde varmeanlegg	1
Ekstra varmeveksler (Arizona)	3

17.2 Heving (Globebus Performance)

Tiltrekningsmomenter for skruer for heving av Globebus Performance:

Fahrzeug / Vehicle: VW Crafter(2) Sy/SZ

Artikel / Article: 40 mm Suspension Distance Kit/ Federn Distanz Satz

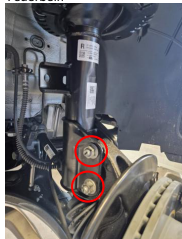
Anzugsdrehmomente / Torque

Schraubenart bolt quality	M5	M6	M8	M10	M12	M16
8.8	6 Nm	10 Nm	25 Nm	50 Nm	85 Nm	200 Nm
10.9	-	12 Nm	30 Nm	60 Nm	100 Nm	250 Nm
A2-70	5 Nm	8 Nm	20 Nm	40 Nm	70 Nm	175 Nm
A4-80	7 Nm	11 Nm	27 Nm	55 Nm	95 Nm	230 Nm

ACHTUNG: Das Anzugsdrehmoment aller Schrauben nach 1000km und danach zu jedem Kundendienst überprüfen.
ATTENTION: Check the tightening torque of all bolts after 1000km and thereafter at each service.

Vorderachse (beide Seiten berücksichtigen)

Federbein

Stabilisierungsstange

Federbein oben

Hinterachse (beide Seiten berücksichtigen)

Pendelstange

Stoßdämpfer

2 x Federbügel

Halterung der Bremsleitung

Stabilisierungsstange

Bild 406 Tiltrekningsmomenter

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du nyttige tips vedrørende kjøring.

Anvisningene omfatter:

- Trafikkbestemmelsene i Tyskland
- Hjelp i europeiske land
- Trafikkbestemmelsene i europeiske land
- Gassforsyning i europeiske land
- Veiavgiftsbestemmelsene i europeiske land
- Sikker overnatting når man er på tur
- Vintercamping

På slutten av kapitlet er det en sjekklister hvor du finner det viktigste utstyret for reisen.

18.1 De viktigste opplysningene for bobiler

18.1.1 Trafikkbestemmelser i Tyskland

	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Topp hastighet			
Innenfor lukkede tettsteder	50 km/t	50 km/t	50 km/t
Utenfor lukkede tettsteder	100 km/t	100 km/t	80 km/t/ 100 km/t ²⁾
Motorvei	Anbefalt hastighet 130 km/t		80 km/t/ 100 km/t ³⁾
 Forbikjøringsforbud For kjøretøy over 3,5 t ¹⁾	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder
 Forbudt for kjøretøy For kjøretøy over 3,5 t ¹⁾	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder
 Forbudt å kjøre uten minisavstand	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder hvis kjøretøyet foran er over 3,5 t ¹⁾

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

²⁾ På motorveier, for bobiler med teknisk tillatt totalvekt mellom 3,5 t og 7,5 t

³⁾ For bobiler med teknisk tillatt totalvekt mellom 3,5 t og 7,5 t

Informasjon uten garanti

18.1.2 Trafikkbestemmelser i utlandet

- ▷ Sjåføren er forpliktet til å informere seg om trafikkbestemmelsene i det landet han/hun reiser til. Kontakt bilorganisasjoner eller nasjonale avdelinger.
- ▷ I enkelte europeiske land må man bruke refleksvest når man forlater kjøretøyet på grunn av uhell eller ulykker.

Informasjonen om trafikkbestemmelser er svært viktig, ettersom retten i landet man kjører i, gjelder ved en eventuell skade. For din egen sikkerhet bør du derfor alltid følge disse punktene ved kjøring i utlandet:

- Sørg for å ha med det grønne forsikringsbeviset.
- Ha med et skademeldingsskjema fra forsikringsselskapet.
- Meld alltid fra til politiet ved uhell.
- Ikke underskriv noen dokumenter som ikke er fullstendig lest og forstått.

18.1.3 Parkering

- ▷ Innenfor lukkede tettsteder skal kjøretøy med teknisk tillatt totalvekt på over 2,8 t gjøres synlige foran og bak på siden mot kjørebanelen ved bruk av en egen lyskilde Erstatningsvis kan det brukes et reflekterende parkeringsvarselskilt (størrelse 423 x 423 mm). Parkeringsvarselskiltet må kun være satt på under stopp. Overkanten på parkeringsvarselskiltet kan maksimalt være 1200 mm over kjørebanelen. Reflektorer og nummerskilt må ikke tildekkes av parkeringsvarselskiltet.

Parkering av kjøretøy i offentlig trafikk		Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Prinsipielt		Tillatt hvis ikke trafikkskilt angir restriksjoner		
På gangveier med avmerkede parkeringsplasser		Parkering tillatt	Parkering ikke tillatt	
	Parkering for alle typer motorkjøretøy	Parkering tillatt		
	Parkering på gangveier	Parkering tillatt	Parkering ikke tillatt	
	Tilleggsskilt: Kun personbiler	Parkering ikke tillatt		
	Tilleggsskilt: Kun bobiler	Parkering tillatt		
	Tilleggsskilt: Kun motorkjøretøy over 3,5 t ¹⁾	Parkering ikke tillatt		Parkering tillatt
	Tilleggsskilt: Kun for lastebiler med tilhenger	Parkering ikke tillatt		
	Tilleggsskilt: Kun lastebiler med tilhenger	Parkering ikke tillatt		

Parkering av kjøretøy i offentlig trafikk	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
 Tilleggsskilt: Kun for busser	Parkering ikke tillatt		

Stopp av kjøretøyet når det er mørkt

Innenfor lukkede tettsteder	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Egen lyskilde eller varsel-skilt
Utenfor lukkede tettsteder	Egen lyskilde (parkeringslys)	Egen lyskilde (parkeringslys)	Egen lyskilde (parkeringslys)

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

Informasjon uten garanti

18.1.4 Offentlige kontroller

	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Hovedundersøkelse (HU) TÜV/DEKRA med eksosundersøkelse	Første HU etter 36 måneder; deretter hver 24. måned	Første HU etter 36 måneder; deretter hver 24. måned	24 måneder; fra det 7. året: 12 måneder
Kontroll av gassanlegget (utført av sakkyndig innen gass)	24 måneder	24 måneder	24 måneder

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

Informasjon uten garanti

18.1.5 Nødutstyr

	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Følgende må medbringes i kjøretøyet:	Førstehjelpsskrin, varsel-trekant	Førstehjelpsskrin, varsel-trekant	Førstehjelpsskrin, varsel-trekant, blinkende varsellys

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

Informasjon uten garanti

18

Verdifulle tips

18.2 Hjelp på Europas veier

Informasjoner om dette finner du på Dethleffs nettside.

18.3 Fartsbegrensninger og tillatte dimensjoner

- Følg alltid hastighetsgrensene i de enkelte land.
- Før kjøring må du alltid gjøre deg kjent med gjeldende forskrifter i hvert enkelt land.

Her en oversikt over fartsbegrensningene (i km/t) og tillatte dimensjoner (i m) i de best besøkte landene:

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	Tempolimits		
	Bredde	Lengde		På tettsteder	Landevei	På motorvei
Belgia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/120 ¹⁾	120
			2,8 t til 3,5 t	50	90/120 ¹⁾	120
			3,5 t til 7,5 t	50	90 ¹⁾	90
			Over 7,5 t	50	60/90 ¹⁾	90
Bosnien og Hercegovina	2,50	12	Inntil 2,8 t	50	80/100 ¹⁾	130
			2,8 t til 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	130
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80
Bulgaria	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90	130/140 ²⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	90	130/140 ²⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	70	100
			Over 7,5 t	50	70	100
Danmark	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80 ¹⁾	130
			2,8 t til 3,5 t	50	80 ¹⁾	130
			3,5 t til 7,5 t	50	70/80 ¹⁾	80
			Over 7,5 t	50	70/80 ¹⁾	80
Tyskland	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	100 ^{1) 3)}	130 ³⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	100 ^{1) 3)}	130 ³⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80	100
			Over 7,5 t	50	60	80
Estland	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/110 ^{1) 4)}	-
			2,8 t til 3,5 t	50	90/110 ^{1) 4)}	-
			3,5 t til 7,5 t	50	70	-
			Over 7,5 t	50	70	-

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	Tempolimits		
	Bredde	Lengde		På tettsteder	Landevei	På motorvei
Finland	2,60	12	Inntil 2,8 t	50	80/100 ⁵⁾	80/100 ⁵⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	80/100 ⁵⁾	80/100 ⁵⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80 ⁵⁾	80
			Over 7,5 t	50	80 ⁵⁾	80
Frankrike	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/ 110 ^{1) 6) 7)}	130 ^{8) 9)}
			2,8 t til 3,5 t	50	90/ 110 ^{1) 6) 7)}	130 ^{8) 9)}
			3,5 t til 7,5 t	50	80/100 ^{1) 6)}	110 ⁸⁾
			Over 7,5 t	50	80/100 ^{1) 6)}	110 ⁸⁾
Hellas	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/110 ²⁾	130
			2,8 t til 3,5 t	50	90/110 ²⁾	130
			3,5 t til 7,5 t	40	80	80
			Over 7,5 t	40	80	80
Storbritannia ¹⁰⁾	2,55	12	Inntil 2,8 t	30 [48]	60 [96]/ 70 [112] ¹⁾	70 [112]
			2,8 t til 3,5 t	30 [48]	60 [96]/ 70 [112] ¹⁾	70 [112]
			3,5 t til 7,5 t	30 [48]	60 [96]/ 70 [112] ¹⁾	70 [112]
			Over 7,5 t	30 [48]	60 [96]/ 70 [112] ¹⁾	70 [112]
Irland	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80/ 60-100 ^{1) 2)}	120
			2,8 t til 3,5 t	50	80/ 60-100 ^{1) 2)}	120
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80
Island	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90 ¹¹⁾	-
			2,8 t til 3,5 t	50	90 ¹¹⁾	-
			3,5 t til 7,5 t	50	90 ¹¹⁾	-
			Over 7,5 t	50	90 ¹¹⁾	-
Italia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/ 110 ^{1) 8) 12)}	130 ^{8) 13)}
			2,8 t til 3,5 t	50	90/ 110 ^{1) 8) 12)}	130 ^{8) 13)}
			3,5 t til 7,5 t	50	80	100
			Over 7,5 t	50	80	100

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	Tempolimits		
	Bredde	Lengde		På tettsteder	Landevei	På motorvei
Kroatia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/110 ^{1) 14)}	130 ¹⁴⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	90/110 ^{1) 14)}	130 ¹⁴⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80	90
			Over 7,5 t	50	80	90
Latvia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50 ¹⁵⁾	90/ 110 ^{1) 2) 16)} 17)	-
			2,8 t til 3,5 t	50 ¹⁵⁾	90/ 110 ^{1) 2) 16)} 17)	-
			3,5 t til 7,5 t	50 ¹⁵⁾	90/ 110 ^{1) 2) 16)} 17)	-
			Over 7,5 t	50 ¹⁵⁾	80/ 90 ^{1) 16) 17)}	-
Litauen	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/ 100 ^{1) 18) 19)} 20)	110 ²⁰⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	90/ 100 ^{1) 18) 19)}	110 ²⁰⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80 ^{19) 21)}	90
			Over 7,5 t	50	80 ^{19) 21)}	90
Luxembourg	2,50	12	Inntil 2,8 t	50	90 ^{8) 22)}	130 ^{8) 23)}
			2,8 t til 3,5 t	50	90 ^{8) 22)}	130 ^{8) 23)}
			3,5 t til 7,5 t	50	75	90
			Over 7,5 t	50	75	90
Makedonia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80 ¹⁾	80
			2,8 t til 3,5 t	50	80 ¹⁾	80
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80
Montenegro	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80/100 ¹⁾	-
			2,8 t til 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	-
			3,5 t til 7,5 t	50	80	-
			Over 7,5 t	50	80	-
Nederland	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80/100 ¹⁾	130
			2,8 t til 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	130
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	Tempolimits		
	Bredde	Lengde		På tettsteder	Landevei	På motorvei
Norge	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80/100 ^{1) 2)}	90/100 ²⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	80/100 ²⁾	90/100 ²⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80
Østerrike	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	100	130 ²⁴⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	100	130 ²⁴⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	70	80
			Over 7,5 t	50	70	80
Polen	2,55	12	Inntil 2,8 t	50 ²⁵⁾	90/100 ^{1) 26)}	140
			2,8 t til 3,5 t	50 ²⁵⁾	90/100 ^{1) 26)}	140
			3,5 t til 7,5 t	50 ²⁵⁾	70/80 ¹⁾	80
			Over 7,5 t	50 ²⁵⁾	70/80 ¹⁾	80
Portugal	2,50	12	Inntil 2,8 t	50	90/100 ²⁾	120 ²⁷⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	80/90 ²⁾	120 ²⁷⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80/90 ²⁾	110 ²⁷⁾
			Over 7,5 t	50	80/90 ²⁾	110 ²⁷⁾
Romania	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80/90 ^{1) 18)}	120 ^{20) 26)}
			2,8 t til 3,5 t	50	80/90 ^{1) 18)}	120 ^{20) 26)}
			3,5 t til 7,5 t	50	80/90 ^{1) 18)}	120 ^{20) 26)}
			Over 7,5 t	50	80/90 ^{1) 18)}	120 ^{20) 26)}
Russland	2,50	12	Inntil 2,8 t	50	80/90 ^{1) 18)}	120 ^{20) 26)}
			2,8 t til 3,5 t	60 ¹⁵⁾	90 ²⁾	110 ²⁾
			3,5 t til 7,5 t	60 ¹⁵⁾	70	90 ²⁾
			Over 7,5 t	60 ¹⁵⁾	70	90 ²⁾
Sverige	2,60	24 ²⁸⁾	Inntil 2,8 t	50	70/110 ^{1) 2)}	110 ²⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	70/110 ^{1) 2)}	110 ²⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80/90 ^{1) 2)}	90 ²⁾
			Over 7,5 t	50	80/90 ^{1) 2)}	90 ²⁾
Sveits	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80/100 ¹⁾	120
			2,8 t til 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	120
			3,5 t til 7,5 t	50	80/100 ¹⁾	100
			Over 7,5 t	50	80/100	100

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	Tempolimits		
	Bredde	Lengde		På tettsteder	Landevei	På motorvei
Serbia	2,50	12	Inntil 2,8 t	50	80	80
			2,8 t til 3,5 t	50	80	80
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80
Den slovakiske republikk	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90	130/90 ²⁹⁾
			2,8 t til 3,5 t	50	90	130/90 ²⁹⁾
			3,5 t til 7,5 t	50	80	90
			Over 7,5 t	50	80	90
Slovenia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/100 ¹⁾	100
			2,8 t til 3,5 t	50	90/100 ¹⁾	100
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80
Spania	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80/90 ¹⁾	100
			2,8 t til 3,5 t	50	80/90 ¹⁾	100
			3,5 t til 7,5 t	50	80	90
			Over 7,5 t	50	80	90
Tsjekkia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/110 ¹⁾	130
			2,8 t til 3,5 t	50	90/110 ¹⁾	130
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80
Tyrkia	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	80	90
			2,8 t til 3,5 t	50	80	90
			3,5 t til 7,5 t	50	80	90
			Over 7,5 t	50	80	90
Ungarn	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	90/110 ¹⁾	130
			2,8 t til 3,5 t	50	90/110 ¹⁾	130
			3,5 t til 7,5 t	50	70	80
			Over 7,5 t	50	70	80
Kypros	2,55	12	Inntil 2,8 t	50	100 ¹⁾	100
			2,8 t til 3,5 t	50	100 ¹⁾	100
			3,5 t til 7,5 t	50	80	80
			Over 7,5 t	50	80	80

¹⁾ På motorveier og veier med mer enn en kjørebane i hver retning

²⁾ Alt ettersom hvordan det er skiltet

³⁾ Anbefalt hastighet: 130 km/h

- 4) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn to år er fartsgrensen 90 km/t
- 5) 100 km/t for bobiler registrert fra 01.01. 1995 til en egenvekt på 1875 kg eller for bobiler registrert fra 01.01. 1981 til en egenvekt på 1800 kg
- 6) I vått vær reduseres hastigheten med 10 km/t
- 7) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn tre år er fartsgrensen 80 km/t på landeveier og 100 km/t på motorveier
- 8) I vått vær reduseres hastigheten med 20 km/t
- 9) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn tre år er fartsgrensen 110 km/t på motorveier
- 10) Data i km/t [mph]
- 11) På grusveier (Schotter): 80 km/h
- 12) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn tre år er fartsgrensen 90 km/t på motorveier
- 13) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn tre år er fartsgrensen 100 km/t på motorveier
- 14) Sjøfører under 25 år må redusere hastigheten med 10 km/t
- 15) I boligområder 20 km/t
- 16) Fra 01.12. til 01.03. gjelder 90 km/t
- 17) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn to år er fartsgrensen 80 km/t
- 18) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn tre år er fartsgrensen 70 km/t på landeveier og 90 km/t på motorveier
- 19) Utenfor byer og tettsteder på uasfalterte veier 70 km/t
- 20) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn tre år er fartsgrensen 90 km/t på motorveier
- 21) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn to år er fartsgrensen 70 km/t
- 22) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn ett år er fartsgrensen 75 km/t utenfor byer og tettsteder
- 23) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn ett år er fartsgrensen 90 km/t på motorveier
- 24) Fra kl. 22.00 til 05.00 på motorveiene Tauernautobahn (A10), Inntalautobahn (A12), Brennerautobahn (A13) og Rheintalautobahn (A14): 110 km/h
- 25) Kl. 23-5: 60 km/h
- 26) På firefelts motorveier gjelder 110 km/t
- 27) Hvis du har hatt førerkort i mindre enn ett år er fartsgrensen 90 km/t; en passende plakkett (tilgjengelig fra ACP-kontorer) må være synlig festet bak på kjøretøyet
- 28) Eiere av svenske campingplasser kan kreve at man har et lukket spillvannsystem for bobiler
- 29) På motorveier i byer

Utgave 01/2020

Informasjon uten garanti

18.4 Kjøring med nærlys i europeiske land

- ▷ I mange europeiske land må man også kjøre med lys om dagen. Forskriftene er forskjellige fra land til land. Du får informasjon om dette hos automobilklubber eller landsrepresentanter.

18.5 Overnatte i kjøretøyet utenfor campingplasser

Land	Overnatte på veier og plasser*		Overnatte på privat grunn		Kommentarer * én natt utenfor campingplasser ** Kun på privat grunn med tillatelse fra grunneier
	Ja	Nei	ja**	Nei	
Albania	X 1)		X 2)		1) begrenset i nasjonalparker og naturreservater; samt nær offentlige bygninger 2) Tillatelse fra grunneiere for én til to netter
Bosnia og Hercegovina		X	X		utenfor storby- og turistområder tolereres villcamping av de fleste myndigheter og innbyggere
Belgia	X		X		maksimalt 24 timer dersom ingen veitrafikk blir forhindret
Bulgaria		X	X	X	
Danmark		X	X		
Tyskland	X 1)		X 1)		regionale og lokale forbud (f.eks. naturvern, skog- og dikelever) 1) En enkel overnatting for å gjenopprette kjøreevnen
Estland	X 1)		X		1) Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden
Finland		X	X		
Frankrike	X		X		kun med tillatelse fra lokale myndigheter, delvis regionale forbud
Hellas		X		X	
Storbritannia		X 1)	X 2)		1) kun med tillatelse fra lokale myndigheter, delvis regionale forbud. I Skottland er det stort sett tillatt å overnatte på offentlige steder 2) ikke langs en vei
Irland	X		X		kun med tillatelse fra lokale myndigheter; regionale restriksjoner; ikke langs veier og broer
Italia	X 1)		X 2)		1) med tillatelse fra lokale myndigheter; ikke i nasjonalparker og statsskoger 2) delvise lokale forbud
Kroatia		X		X	
Latvia	X 1)		X		1) Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden
Litauen	X 1)		X		1) Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden

Land	Overnatte på veier og plasser*		Overnatte på privat grunn		Kommentarer * én natt utenfor campingplasser ** Kun på privat grunn med tillatelse fra grunneier
	Ja	Nei	ja**	Nei	
Luxembourg		X	X 1)		1) ikke rundt innsjøen Esch-sur-Sûre; maksimalt to telt; Overhold regionale restriksjoner
Makedonia		X		X	
Montenegro		X		X	bare under spesielle omstendigheter og med tillatelse fra lokale myndigheter
Nederland		X 1)		X	1) kun i kommuner med anviste plasser
Norge	X		X		ikke på areal som brukes til landbruksformål eller kultiverte arealer; minimumsavstand til hus 150 m
Østerrike	X 1)		X		Én overnatting hvis det er nødvendig å hvile for å kunne kjøre videre; ikke i naturvernområder; regionale forbud (f.eks. Tyrol) 1) kun med tillatelse fra lokale myndigheter
Polen	X 1)		X		ikke ved kysten og i naturreservater 1) kun med tillatelse fra lokale myndigheter
Portugal		X		X	
Romania	X		X		
Russland		X		X	
Sverige	X		X 1)		ikke på jordbruksland eller i nærheten av hus; følg lokale restriksjoner 1) på privat grunn er det restriksjoner i forhold til antall telt og personer
Sveits		X 1)	X		Overnatting tolereres på motorveirasteplasser og i noen kantoner 1) kun med tillatelse fra lokale myndigheter
Serbia		X		X	Overnatting på offentlig eller privat grunn er bare mulig under spesielle omstendigheter og med tillatelse fra lokale myndigheter
Den slovakiske republikk		X		X	
Slovenia		X		X	

Land	Overnatte på veier og plasser*		Overnatte på privat grunn		Kommentarer * én natt utenfor campingplasser ** Kun på privat grunn med tillatelse fra grunneier
	Ja	Nei	ja**	Nei	
Spania	X 1)		X 1)		kun med tillatelse fra lokale myndigheter 1) delvis gjelder regionale forbud, fremfor alt på strender
Tsjekkia		X		X	
Tyrkia	X		X		kun med tillatelse fra lokale myndigheter; regionale forbud
Ungarn		X		X	
Ukraina	X 1)		X		1) ikke i naturreservater; ikke i nærheten av grenseoverganger
Hviterussland	X 1)		X		1) ikke på jordbruksareal; ikke innenfor 50 meter fra boliger eller offentlige bygninger

Utgave 01/2020

Informasjon uten garanti

18.6 Gassforsyning i europeiske land

Generelle tips

Følg alltid disse rådene:

- Kjør på ferie med fylte gassflasker.
- Utnytt maksimal mulig kapasitet på gassflaskene.
- Ta med adaptersett (fås i campingbutikken) for å fylle gassflasker i utlandet, og for å koble gasstrykkregulatoren til utenlandske gassflasker.
- I den kalde årstiden må man fylle med en andel propangass (butan omdannes ikke til gass under 0 °C).
- Bruk blå flasker fra Campingaz (finnes over hele verden). Bruk alltid sikkerhetsventil på gassflaskene.
- Kjøp en såkalt selvtankingsflaske. Denne 11 kg flasken kan da fylles på igjen omtrent som en fast innebygd gasstank på alle LGP-stasjoner (oversikt hos ADAC). En TÜV-kontroll er foreskrevet hvert 10 år.
- Hvis man må bruke fremmede flasker i utlandet, må man sjekke gassflaskene passer inn i gasskapet. Utenlandske gassflasker er ikke alltid like store som de tyske Euro-gassflaskene.
- Følg EU-direktivet for varmeapparater. Se www.truma.de for informasjon

Gassforsyningen i de mest besøkte landene i Europa:

Land	Gassforsyning	Leverandør	Infor- ma- sjonstel efon
Albania	Bytte og påfylling av gassflasker mulig	App Park4Night (tips om gassforhandlere og butikker som bytter eller fyller gassflasker er skjult under "Tilleggstjenester"-ikonet)	
Belgia	Identiske gassflasker	Belgian Shell og Totalfina, Bryssel; Primagaz, Tessen-derlo; Gasbottling, Gent; Semnickgas, Geraardsbergen	
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Danmark	Tyske 5 og 11 kg gassflasker kan byttes på nesten alle campingplasser.	BP-Gas tilbyr tyske gassflasker Kosan Gas A/S, Hasselager Centervej 19-21, 8260 Viby J.	00 45/ 89 48 77 00
	Påfyllingsstasjoner for grå gassflasker finnes		
Estland	Kommersielle flasker kan fylles med euro-adaptore		
Finland	Finske gassflasker tilbys på NES-TE-bensinstasjoner og i dagligvareforretninger på mindre steder.	Fa. Tehokaasu Neste (www.neste.fi). Oversikt over leverandører: AGA (www.aga.no)	0035 80 10 24 21
	Kjøp av adaptore for norske gassflasker hos AGA		
Frankrike	Utenlandske gassflasker kan ikke fylles på eller byttes		
	Franske gassflasker kan brukes ved hjelp av Euro-tilkoblingssett (kan kjøpes i Tyskland)		
Hellas	Tyske gassflasker kan fylles ved bruk av Euro-tilkoblingssett; bytte og påfyllingsstasjoner nesten bare i større byer (Athen, Thessaloniki, Patras und Monemvassia)		
Storbritannia	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Calorgas (www.calor.co.uk)	
	Britiske gassflasker man kobles til tyske systemer med en adapter (fås også hos Calorgas)		
Irland	Gassflasker kan fylles på	Noel Leaders Shop, Tuam Road, Galway Calor Kosangas, Dublin og Cork	00353 1 50 5000 00353 18 50 81 24 50 00353 28 90 45 55 88

Land	Gassforsyning	Leverandør	Infor- ma- sjonstel efon
Island	Gassflasker kan fylles på	N1 (tidligere Esso), Reykjavík	
	Gule islandske gassflasker passer til tyske systemet når en gummi-ring legges i regulatortilkoblingen		
Italia	Gassforsyning med Euro-påfyllings- og tilkoblingssett		
	Levering av flytende gass til gass-påfyllingssteder for campingkjøretøy med fast innebygd gasstank er forbudt av avgiftsmessige årsaker		
	man kan fylle gass på spesielle sentral- eller fyllestasjoner		
Kroatia	Gassflasker som er kontrollert for maks. 5 år siden, fylles på filialer av INA	INA	
	Adapter kan kjøpes hos INA		
Marokko	Gassflasker kan fylles på	Tiznit, Agadir, Nador, Mohammedia, Sidi Ifni, Safi, Taza	
	De blå flaskene fra Fa. Camping-gaz er også tilgjengelige.		
Nederland	bruk kun identiske gassflasker		
	Gassflasker kan byttes og fylles (ikke alle campingplasser bytter tyske flasker mot tyske flasker)		
Norge	Tyske gassflasker kan fylles hos LPG Norge	AGA	0047 81 53 28 80 0047 40 60 42 77
	Kjøp av adaptere for norske gassflasker hos AGA	LPG Norge	
	Gassflasker med pant er tilgjengelige		
	Norske 11 kg gassflasker kan brukes med adapter		
Østerrike	Identiske gassflasker		
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Polen	Identiske gassflasker		
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Portugal	Tyske gassflasker fylles på bensinstasjoner merket med en blå elefant (beholderne må imidlertid forbli i flaskekassen)	Repsol; Cepsa	
	Gassflasker med pant er tilgjengelige		

Land	Gassforsyning	Leverandør	Informasjonstелефон
Sverige	Tyske gassflasker kan ikke fylles	AGA (www.aga.no)	0046 0 87 06 95 00
	Kjøp av adaptere for norske gassflasker hos AGA		
Sveits	Mulig å leie sveitsisk gassflaske med trykkregulator	Shell Gas, Switzerland	00 41/ 3 27 58 75 55
	Fylling av tyske gassflasker mulig i unntakstilfeller		
Slovenia	Tyske gassflasker kan fylles	Plinarna, Ljubljana; Plinarna, Maribor; Internia DD Ljubljana, Kozina; OMV Istrabenz DOO, Koper	
	Det anbefales å ha med Euro-påfyllings- og -tilkoblingssett		
Spania	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Repsol	00 34/ 901 10 01 00 00 34/ 913 37 75 29
	Mulig å leie og fylle på spanske gassflasker hvis gasstilkoblingen tilpasses	Cepsa	
	6 kg gassflasker med pant kan brukes med adapter		
Tsjekkia	Tyske gassflasker kan fylles på nytt	Agip, Bohemia Gas, BP, Krainpol, Pri-maplyn Flaga-Plyn	0090 21 22 32 04 00
Tyrkia	Salg av 2 og 12 kg gassflasker; mulig å koble til med adapter	lpragaz (www.ipragaz.com.tr/tupgaz-size-en-yakin-bayi)	
Ungarn	Identiske gassflasker	Primagaz, Totalgaz, Shellgas, Mol	
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		

Informasjon uten garanti

18.7 Veivgiftsbestemmelser i europeiske land

I mange europeiske land er det krav om betaling av veivgift. Veivgiftsbestemmelsene og betalingsmåten er svært forskjellig. Uvitenhet gir imidlertid ikke fritak for straff, og straffene kan være svært strenge.

I likhet med trafikkbestemmelsene, er sjåføren forpliktet til å skaffe seg informasjon om veivgiftene før reisen starter. I Østerrike, for eksempel, er ikke lenger vignett tilstrekkelig for kjøretøy med en totalvekt over 3,5 t. Man må skaffe seg og sette på en såkalt "Go-Box".

Informasjon fås hos alle bilorganisasjoner eller på Internett.

- Frontruter med solfilter kan hindre funksjonen til automatiske bompengesystemer (f.eks. Go-Box). Det må tas hensyn til dette ved kjøp av enhetene (f.eks. Split-Go-boks).

18.8 Tips for trygg overnatting når man er underveis

Hensynsfull atferd er den beste sikkerhetsforanstaltningen for en sikker natt i bobilen.

Man reduserer risikoen for tyveri til et minimum når man følger disse grunnreglene:

- Lukk og lås alle vinduer, dører og takluker.
- Sikre førerhusdørene fra innsiden med en strammestropp eller kjetting som trekkes gjennom håndtakene, armlene osv., slik at de ikke kan åpnes utenfra.
- Hvis montert: Slå på eller aktiver tyverialarm og spesielle dørsikringer. Utstyr for varsling av gassoverfall med narkosegass tilbys hos campingspesialister.
- Under høysesongen bør man ikke overnatte på motorveirasteplasser eller på parkeringsplasser langs motorveien som er typiske ferieruter.
- Overnatt om mulig på store, travle parkeringsplasser, for eksempel i nærheten av en restaurant.
- Kjør til en campingplass, selv om det bare er for én natt.
- Når du parkerer ute i det fri, bør du sørge for fluktmuligheter. Sørg for at du har fri adgang til førerisetet. Ha tenningsnøkkelen lett tilgjengelig.
- Ta kun med verdisaker som er absolutt nødvendig. Hvis det er mulig bør man oppbevare verdisaker i et lite pengeskap og ikke i nærheten av vinduer og dører.
- Lås kjøretøyet omhyggelig.
- Bruk ikke parkeringsstøtter.

18.9 Tips for vintercampere

Følgende tips bidrar til at vintercampingen blir et hyggelig minne.

- Reserver oppstillingsplass til rett tid. Gode vintercampingplasser blir ofte tidlig opptatt.
- Start ikke uten vinterdekk.
- Ta med kjettinger.
- Velg oppstillingsplass under tak. Vær oppmerksom på underlaget. Snø og is kan tine.
- Når kjøretøyet er oppstilt, løsner man håndbremsen for å hindre at den fryser fast.
- Snøskavler må aldri dekke det automatiske luftesystemet.
- Hold det automatiske luftesystemet fritt for is og snø.
- Sørg for god luftsirkulasjon. God luftsirkulasjon hindrer fuktighet, og boenheten blir lettere å varme opp.
- Dekk vindusrutene i førerhuset med isolasjonsmatter for å unngå kuldebroer.
- Følg rådene i avsnittet "Gassforsyning i europeiske land".
- Til gassanlegget brukes et toflaske-system med omkoblingsautomatikk slik at det ikke går tomt for gass i løpet av natten.
- Bruk gassanlegget kun med propangass.
- Rommet bak varmeanlegget skal ikke brukes som oppbevaringsrom.
- Inne i bilen må man aldri bruke katalysatorovner og infrarød-gasstråleovner, da de forbruker oksygen ved forbrenning.
- Legg 230 V-forsyningsledningen slik at den ikke fryser fast eller blir skadet (f.eks. ved snørydding).
- Ved kraftig snøfall må man jevnlig fjerne snøen fra taket på kjøretøyet. Noen få centimeter med pulversnø isolerer, men våt snø blir fort altfor tung for taket.
- Rydd taket helt for snø slik at kjøretøy som kjører bak deg ikke blir hindret av snødrevet.

18.10 Reisesjekklister

Disse sjekklistene hjelper deg med å huske å ta med viktige ting, selv om ikke alt på sjekklistene er nødvendig.

- ▷ Kontroller reisedokumentene (f.eks. papirer og informasjon) og kjøretøyets tekniske stand i god tid, ikke vent til like før reisen. Planlegging og kontroll av dokumentene i god tid gjør at du kan nyte ferien fra første stund.
- ▷ Overhold maksimalt tillatt totalvekt for bobilen under pålastingen.

Kjøkkensaker

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Tørkeklut		Oppvaskmiddel		Salatbestikk
	Beger		Oppvaskhåndklær		Skjærebrett
	Stekespade		Grillbestikk		Boller
	Boksåpner		Kaffekanne		Oppvaskbørste
	Eggeglass		Korketrekker		Oppvaskkluter
	Bakke til isbiter		Kjøkkenrull		Fyrstikker
	Lighter		Skje		Kopper
	Flaskeåpner		Kniv		Tallerkener
	Plastbokser		Søppelposer		Termoskanne
	Frokosttallerkener		Panner		Gryter
	Gafler		Røreskje		Drikkeglass

Bad/Sanitær

	Håndklær		Toalettbørste		Tannglass
	Vaskemidler		Toalettpapir		

Boenhet

	Søplebøtte		Insektlampe		Regntøy
	Bilatlas		Beskyttelsesmidler mot insekter		Reiseapotek
	Badehåndklær		Kortspill		Reisehåndbok/Over-sikt over oppstil-lingsplasser
	Badesko		Feiekost		Ryggsekk
	Batterier		Stearinlys		Soveposer
	Lakener		Feiebrett		Skrivesaker
	Sengetøy		Kleshengere		Sko
	Pose for skittentøy		Klesbørste		Skopussesaker
	Bøker		Hodeputer		Støvsuger
	Campingveiviser		Kart		Lommelykt
	Reservelampe		Medikamenter		Lommekniv
	Feltflaske		Musikkassetter		Bordduk
	Kikkert		Nakkeputer		Klesklyper
	Brannslukkingsappa-rat		Sysaker		Klessnor
	Gassflaske		Radio		

Kjøretøy/verktøy

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Kanne til spillvann		Stoffbånd		Skrutrekker
	Stikkontakt til adapter		Kanne til drikkevann		Strømtester
	CEE-adapter		Kabeltrommel		Stigtrinn
	Snor		Drivreimer		Støtteklosser
	Reservehjul		Lim		Førstehjelpsskrin
	Reservelamper		Kombitang		Jekk
	Reservesikringer		Kompressor		Varseltrekant
	Reservevannpumpe		Kroneklemmer		Varseltavle
	Hammer		Maljer		Varselvest
	Stillbar skrunøkkel med åpen ende		Slangeadaptere		Blinkende varsellys
	Gassfyllingsadapter		Slangeklemmer		
	Gasslange		Kjettinger (vinter)		

Ute

	Avspenningstau		Campingbord		Lås
	Blåsebelg		Bagasjestropper		Snor
	Campingstoler		Grill		Teltplugg/strammestropper

Dokumenter

	Adresseliste		Vognkort		Pass
	Påmeldingsbekræftelse(r)		Fører kort		ID-kort
	Allergikort		Grønt forsikringsbevis		Veihjelpsbevis
	Bruksanvisninger		Vaksinasjonskort		Vignett/bompengekort
	Pakningsvedlegg for medikamenter		Kredittkort		Visum

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du juridisk informasjon om informasjon relatert til vekt. Vektspesifikasjonene og testene for bobil er regulert i hele EU i EUs implementeringsforordning nr. 2021/535 (til juni 2022: EUs implementeringsforordning nr. 1230/2012). De viktigste vilkårene og lovkravene fra denne forskriften er oppsummert og forklart nedenfor. Våre forhandlere og Dethleffs-konfiguratoren på nettsiden vår tilbyr ekstra assistanse for å konfigurere kjøretøyet.

Teknisk tillatt totalvekt

Kjøretøyet teknisk tillatte totalvekt (også: teknisk tillatt maksimal lastet masse) (f.eks. 3500 kg) er en massespesifikasjon spesifisert av produsenten som kjøretøyet ikke må overstige. Informasjon om teknisk tillatt totalvekt for den valgte modellen finner du i de tekniske dataene. Hvis kjøretøyet overstiger teknisk tillatt totalmasse ved praktisk kjøring, er dette en administrativ overtredelse som kan straffes med bot.

Masse i kjøreklar tilstand

Kort forklart er massen i kjøreklar tilstand basiskjøretøyet med standardutstyr pluss en lovbestemt fastvekt på 75 kg for sjåføren. Dette inkluderer hovedsakelig følgende elementer:

- egenvekten til kjøretøyet inkludert karosseri inkludert driftsmaterialer som smørefett, oljer og kjølevæsker;
- standardutstyret, d. H. alt utstyr som er inkludert som standard i det fabrikkmonterte leveringsområdet;
- ferskvannstanken som er 100 % full under kjøring (fylles i henhold til produsentens anvisninger; 20 liter) og en 100 % full gassflaske i aluminium som veier 16 kg;
- 90 % full drivstofftank med drivstoff;
- sjåføren, hvis vekt - uavhengig av faktisk vekt - er satt til en fast sats på 75 kg i henhold til EU-retten.

Informasjon om masse i kjøreklar stand finnes for hver modell i våre salgsdokumenter. Det er viktig at verdien som er oppgitt i salgsdokumentene for massen i kjøreklar tilstand er en standardverdi fastsatt i typegodkjenningsprosessen og kontrollert av myndighetene. Det er lovlig tillatt og mulig at kjøretøyet masse i kjøreklar tilstand avviker fra den nominelle verdien som er oppgitt i salgsdokumentene. Den juridiske toleransen er $\pm 5\%$. Ved å gjøre dette tar EU-lovgiveren hensyn til at det er visse svingninger i massen i kjøreklar tilstand på grunn av svingninger i vekten av innkjøpte deler samt prosess- og værrelaterte faktorer.

Disse vektavvikene kan illustreres ved hjelp av et eksempelberegning:

- Masse i kjøreklar tilstand i henhold til salgsdokumenter: 2.850 kg
- Lovlig toleranse på $\pm 5\%$: 142,50 kg
- Lovlig tillatt masseområde i kjøreklar tilstand: 2.707,50 kg til 2.992,50 kg

Det spesifikke området for tillatte vektavvik finner du for hver modell i de tekniske dataene. Dethleffs strekker seg langt for å redusere vektssvingninger til et minimum som er uunngåelig med tanke på produksjonsteknologi. Avvik i øvre og nedre ende av området er derfor svært sjeldne; De kan imidlertid ikke utelukkes helt for alle tekniske optimaliseringer. Dethleffs kontrollerer derfor kjøretøyet reelle vekt og overholdelse av tillatt toleranse ved å veie hvert kjøretøy på slutten av samlebåndet.

Passasjerenes masse

Passasjerenes masse utgjør en flat sats på 75 kg for hver sitteplass som er tiltenkt av produsenten, uavhengig av hvor mye passasjerene faktisk veier. Massen i kjøreklar tilstand er allerede inkludert i massen i kjøreklar tilstand (se nr. 2 ovenfor) og er derfor ikke inkludert på nytt. I en bil med fire godkjente seter er passasjerenes masse $3 \cdot 75 \text{ kg} = 225 \text{ kg}$.

Spesialutstyr og faktiske dimensjoner

I henhold til lovdefinisjonen omfatter spesialutstyr (også: spesialutstyr eller tilleggsutstyr) alle tilleggsutstyrsdeler som ikke er inkludert i standardutstyret og som er produsentens ansvar - dvs. H. fra fabrikk - er festet til kjøretøyet og kan bestilles av kunden (f.eks. markise, sykkel- eller motorsykkelstativ, satellittanlegg, solcelleanlegg, stekeovn, osv.). Informasjon om enkelt- eller pakkevektene til spesialutstyret som kan bestilles finner du i salgsdokumentene våre. Annet tilbehør som ettermonteres av forhandleren eller av deg personlig etter levering av kjøretøyet fra fabrikk er ikke inkludert i spesialutstyret.

Kjøretøyets masse i kjøreklar tilstand (se „Masse i kjøreklar tilstand“ på side 341) og massen av tilleggsutstyr fra fabrikk installert på et spesifikt kjøretøy blir samlet referert til som den faktiske massen. Du finner den tilsvarende informasjonen for kjøretøyet ditt etter levering under avsnitt 13.2 i samsvarssertifikatet (Certificate of Conformity, CoC). Vær oppmerksom på at dette også er en standardisert verdi. Siden massen i kjøreklar stand - som et element i den faktiske massen - har en lovlig tillatt toleranse på $\pm 5\%$ (se „Masse i kjøreklar tilstand“ på side 341), kan den faktiske massen avvike tilsvarende fra den angitte nominelle verdien.

Nyttelast og minstenyttelast

Installasjonen av spesialutstyr er også underlagt tekniske og juridiske begrensninger: Det kan bare bestilles og monteres så mye spesialutstyr på fabrikk som det fortsatt er nok frivekt til bagasje og annet tilbehør (såkalt nyttelast) uten å overskride teknisk tillatt totalvekt. Nyttelasten beregnes ved å trekke fra massen i kjøreklar tilstand (nominell verdi i henhold til salgsdokumenter, se „Masse i kjøreklar tilstand“ på side 341), spesialutstyrets masse (se „Spesialutstyr og faktiske dimensjoner“ på side 342) og passasjerenes masse (se „Passasjerenes masse“ på side 341) fra den teknisk tillatte totalvekten (se „Teknisk tillatt totalvekt“ på side 341). EU-regelverket legger opp til en fast minste nyttelast for biler, som i det minste må stå igjen for bagasje eller annet tilbehør som ikke er fabrikkinstallert. Denne minstenyttelasten beregnes på følgende måte:

- Minstenyttelast i kg $\geq 10 \times (n + L)$

Hvor: „n“ = maksimalt antall passasjerer pluss fører og „L“ = total lengde på kjøretøyet i meter.

For bil med lengde 6 m og 4 godkjente seter er minste nyttelast f.eks. For eksempel $10 \text{ kg} \times (4 + 6) = 100 \text{ kg}$.

For å sikre at minimum nyttelast opprettholdes, er det en maksimal kombinasjon av spesialutstyr som kan bestilles for hver kjøretøymodell. I eksemplet ovenfor med en minste nyttelast på 100 kg, bør totalmassen til tilleggsutstyret for et kjøretøy med fire godkjente seter og en masse i kjøreklar stand på 2850 kg være f.eks. maksimalt 325 kg:

Eksempel på beregning

		Eksempel
Teknisk tillatt totalvekt		3.500 kg
Masse i kjøreklar tilstand		- 2.850 kg
Passasjerenes masse (3 × 75 kg)		- 225 kg
Minstenyttelast		- 100 kg
Spesialutstyrets maksimalt tillatte masse	=	325 kg

Det er viktig å merke seg at denne beregningen er basert på standardmassen i kjøreklar stand spesifisert i typegodkjenningssprosessen, uten å ta hensyn til de tillatte vektvariasjonene i masse i kjøreklar tilstand (se „Masse i kjøreklar tilstand“ på side 341).

Vektrelatert informasjon

Hvis den maksimalt tillatte verdien for spesialutstyret på (i eksempelet) 325 kg er nesten eller fullstendig oppbrukt, er det mulig at minimumsnyttelasten på 100 kg beregnes ved å bruke standardverdien for massen i kjøreklar tilstand, men faktisk er det er ikke noe tilsvarende ekstra lastealternativ.

Her er også et eksempel på beregning for et kjøretøy med fire seter hvis faktiske massen i kjøreklar tilstand er 2 % høyere enn den nominelle verdien:

Eksempel på beregning

		Eksempel
Teknisk tillatt totalvekt		3.500 kg
Reelt veid masse i kjøreklar tilstand (+2 % sammenlignet med den oppgitte verdien på 2 850 kg)		- 2.907 kg
Passasjerenes masse (3 × 75 kg)		- 225 kg
Spesialutstyr (maksimal tillatt verdi)		- 325 kg
Faktisk lastemulighet (< minstenyttelast på 100 kg)	=	43 kg

For å unngå en slik situasjon reduserer Dethleffs ytterligere den tillatte maksimalvekten på alt tilleggsutstyr som kan bestilles, avhengig av modell. Begrensningen av spesialutstyr har til hensikt å sikre at minimum nyttelast, dvs. H. den lovbestemte frie massen for bagasje og påfølgende installert tilbehør er faktisk tilgjengelig for ekstra lasting i kjøretøyene levert av Dethleffs.

Ettersom vekten til et konkret kjøretøy bare kan bestemmes når det veies ved enden av linjen, kan det i svært sjeldne tilfeller, til tross for denne begrensningen av spesialutstyret, oppstå en situasjon der minimum nyttelast ved enden av linjen ikke er garantert. For å sikre minimum nyttelast også i disse tilfellene, vil Dethleffs sjekke med deg og din handelspartner før levering av kjøretøyet, for eksempel om kjøretøyet skal lastes, seter reduseres eller spesialutstyr fjernes.

Effekt på massens toleranser i kjøreklar tilstand på nyttelasten

Uavhengig av minste nyttelast, bør du også merke deg at uunngåelige produksjonsrelaterte svingninger i massen i kjøreklar stand – både oppover og nedover – har en speilvendt effekt på gjenværende nyttelastalternativ: Når du bestiller vårt modellkjøretøy (se „Passasjerenes masse” på side 341.) f.eks. med en totalvekt på 150 kg, gir dette en beregnet nyttelast på 275 kg basert på standardverdien for massen i kjøreklar stand. På grunn av toleransene kan det faktisk tilgjengelige nyttelastalternativet avvike fra denne verdien og kan være høyere eller lavere. Hvis massen til kjøretøyet ditt i kjøreklar stand er omtrent 2 % høyere enn spesifisert i salgsdokumentene, reduseres nyttelastalternativet fra 275 kg til 218 kg:

Eksempel på beregning

		Eksempel
Teknisk tillatt totalvekt		3.500 kg
Reelt veid masse i kjøreklar tilstand (+2 % sammenlignet med den oppgitte verdien på 2 850 kg)		- 2.907 kg
Passasjerenes masse (3 × 75 kg)		- 225 kg
Det konkrete kjøretøyets bestilte spesialutstyr		- 150 kg
Faktisk nyttelastalternativ	=	218 kg

For å være sikker på at den beregnede nyttelasten faktisk er gitt, bør du ta hensyn til mulige og tillatte toleranser for massen i kjøreklar tilstand når du konfigurerer kjøretøyet.

Vi anbefaler også å veie den lastede bobilten på en ikke-automatisk vekt før hver reise og, under hensyntagen til passasjerenes individuelle vekt, fastslå om teknisk tillatt totalvekt og teknisk tillatt totalvekt på akselen overholdes.

Stikkord

12 V-forsyning	160
Feillokalisering	308
Slå på	184
slå på	189
12 V-hovedbryter	184, 189
12 V-sikringer	217
boenhets-batteriet	218
For startbatteriet	217
For Thetford-toalett	219, 220
Ved boenhets-batteriet	219
12 V-spenning	160
230 V-forsyning, se 230 V-tilkobling	215
230 V-kontrollampe	183
230 V-sikringsautomat	220
230 V-spenning	215
230 V-tilkobling	215
Feillokalisering	307
Forsyningsledning	215
Kontroller feilstrømsvernebryter	215
230 V-tilkobling	66

A

Adapterkabel	216
AL-KO bakaksel	295
Anhengsbord	96, 97
Forminske	96, 97
Ominnredning til sengebunn	97
Utvide	96, 97
Armlenene, innstilling	55
Årsinspeksjon	
Inspeksjonsbevis	17
Atskilt sovedel	142
Skyvedør	142
Automatisk energivalgsystem (AES)	249
Automatisk luftesystem	25, 78

B

Bakakseltrykk	42
Bakre lasteluke	39
Bakre oppbevaringsrom	39
Barnesenger	113, 115, 125
Batteri, se startbatteri og boenhetsbatteri	160
Batterialarm	186, 192
Batteriets kapasitet	160
Batterilading	179
Batteriovervåking	169, 173, 176, 179, 181
Batteri-skillebryter	178
Batteriskillebryter	169, 172, 175, 181

Batterispenning, indikere	184, 190
Batterivalgbryter	172, 175
Begreper relatert til masse	
Masse i kjøreklar tilstand	32
Teknisk tillatt totalvekt på akselen (akselast)	36
Tillatt vekt	32
Belastning	31, 35
Bakre lasteluke	39
Bakre oppbevaringsrom	39
Dobbeltgolv	41
Lastestativ for taklast	38
Sykkelstativ	41
Belastning se også last	35
Belysning	
Feillokalisering	307
Lamper, rengjøre	278
Betegnelser på dekket	300
Betingelser for tetthetsgaranti	8
Bildokumenter	21
Blendingsfoldegardin	
Frontrute	48
Sidevindu	47
Vindu i inngangsdør	73
Blendingsfoldegardin, førerhus	60
Åpne	88, 89
Lukke	88, 89
Blendingsfoldegardin, Heki-takluke	
Åpne	93
Lukke	93
Blendingsfoldegardin, rengjøre	279
Blendingsfoldegardin, takluke med sveiveløfting	
Åpne	94
Lukke	94
Blendingsfoldegardin, vindu i inngangsdør	
Åpne	73
Lukke	73
Blendingsgardin, rengjøre	279
Blendingsgardin, takluke med smekklås	
Åpne	92
Lukke	92
Blendingsgardin, vindu	
Åpne	86
Lukke	86
Blinkende varsellys	325
Boenhets-batteri	
Lade	162

Stikkord

Boenhetsbatteri	
Anvisninger for	160
Batterialarm	186, 192
Feillokalisering	307, 308
Monteringssted	161
Sikringer	219
Spenning, indikere	184, 190
Utladning	161
Bord	96
2-søylet vippebord, kan senkes	101
2-søylet vippebord, kan senkes ved midtre løfte- seng	102
Klappbord, senkbart og stivt	103
Senkbart bord i hjørnesofa	99, 100
Brann	
Oppførsel ved	25
Slukking	24
Brannfare, unngå	24
Brannvern	24
Bremseanlegg, feillokalisering	306
Bremser	53
Kontroller	53, 306
Bryter for vannpumpe	261
Buesofa, ominnredning til senger	129, 130, 131
Butangass	28, 143

C

Campernet	222
Campingflasker, bruke	29, 144
Caramatic DriveOne-omskiftningsanlegg	149
Caramatic DriveTwo-omskifteranlegg	153
Chassisinspeksjon	
Inspeksjonsbevis	17

D

Dekk	298
Bæreevne	302
Dekktrykk	303
Dekkvalg	299
Generelle råd	298
Håndtering av	300
Merking	300
Økt slitasje	26, 50, 298, 303
Dekkhette, vannutløpsstuss	263
Dekkskifte se hjulbytte	302
DEKRA	325
Deler se spesialutstyr	25

Dethleffs Connect App	207
Funksjoner på Dethleffs Connect App	211
Koble mobilenheten til kjøretøyet	207
Dimensjoner, tillatte	326
Dobbeltgulv, belastning	41
Dører	
Feillokalisering	318
Førerdør	70
Inngangsdør	70
Lås	70
Dørlås	70
Driftsmåter	
Kjøleskap	245, 247, 251, 253, 255
Varmeluftsvarmeanlegg	225
Drikkevann	29
Drikkevann-påfyllingsstuss	262
Åpne	262
Lukke	262
Dugg se kondens	78
Dusj	268

E

Eksosavtrekk på høyre side	224, 237
Eksosundersøkelse (AU)	325
Ekstern gasstilkobling	148
Elektrisk anlegg	159
230 V-tilkobling, feillokalisering	307
Begrepsforklaringer	159
Belysning, feillokalisering	307
Feillokalisering	307
Sikkerhetsanvisninger	29
Stigtrinn, feillokalisering	307
Elektrisk justerbare ytterspeil	59
Elektrisk nedfellbar seng	122
Elektroblokk EBL 31-2	180
Monteringssted	181
Oppgaver	180

F

Fartsbegrensninger	326
Fast bord	
Forskyve i lengderetningen	98
Forskyve i tverretningen	98
Forskyve på tvers	98
Fast seng	126
Åpne	126
Lukke	126

Stikkord

Feillokalisering	306
12 V-forsyning	308
230 V-tilkobling	307
Batteri	307
Belysning	307
Boenhetsbatteri	307
Bremseanlegg	306
Elektrisk anlegg	307
Gassanlegg	310
Gasskomfyr	310
Gass-stekeovn	310
Innvendig dør	318
Karosseri	318
Kjøleskap	312, 313
Klimaanlegg	309
Kokeplass	310
Møbelklaffer	318
Startbatteri	307
Stigtrinn	307
Toalett	317
Vannforsyning	317
Varmeanlegg	310
Varmelufts-varmeanlegg	311
Varmtvannsbereder (Alde)	312
Varmtvannsbereder (Truma)	311
Varmtvanns-varmeanlegg	312
Vekselretter	309
Vifte	309
Felgdimensjoner	302
Felge-påkjøringsbeskyttelsesring (Globebus Performance)	301
Felgtype	298
Fjernsynsapparat	46, 107
Svinge	107
Trekke ut	107
Flatskjerm	
med leddarm	108
senkbar	109
Flatskjerm, plassering	107
Før kjøring	30
Fører dør	70
Fører dør, innvendig	
Åpne	72
Låse	72
Fører dør, utvendig	
Åpne	71
Låse	71
Førerhus isolasjonsmatte, stell	278

Førerhuskillevegg	77
Åpne	77
Lukke	77
Førersete	55
Armlenene, innstilling	55
Dreie i kjøreposisjon	55
Innstilling av egnet seteposisjon	55
Førstehjelpsskrin	325
Forsyningsledning for 230 V-tilkobling	215
Frostfare	29, 260, 267
Fullstendig utlading	159

G

Garanti	8
Garasjelampe	294
Gardiner, rengjøre	279
Gassanlegg	143
Crash-sensor	151, 157
Defekt	28, 143, 310
Feillokalisering	310
Gassfilter	151, 157
Generelle råd	27
Kontroll	325
Omkoblingsautomatikk	153
Sikkerhetsanvisninger	27, 143
Slangebruddsikring	152, 158
Gassavstengeventiler	147
Symboler	147, 223
Gassflasker	
Sikkerhetsanvisninger	28, 144
Skifte	146
Gassforbruk	145
Gassforsyning i europeiske land	334
Gasskap	28, 144
Gasskomfyr	
Feillokalisering	310
Rengjøre	279
Slå av	240
Slå på	240
Gasskontroll	
Inspeksjonsbevis	17
Gasslange, kontrollere	28, 144
Gasslukt	28, 143, 310
Gass-stekeovn	
Feillokalisering	310
Gasstekeovn	241, 242
Slå av	241, 242, 243
Slå på	242, 243
Gasstekeovn (Thetford)	243

Stikkord

Gasstilkobling, ekstern	148
Gasstrykkregulator, forskruninger	144
Generelle råd	22
Globebus Performance	
Felg-påkjøringsbeskyttelsesring	301
Heving	322
LED Lightbar	221
Sikringer startbatteri	218
Grunnutstyr	33
Gulvbelegg av PVC	45
Gulvvarme/sengevarme, elektrisk	
Overlastvern	233
slå av	233
slå på	233

H

Håndbremse	64
Dra til	25
Håndtering av dekkene	300
Heki-takluke	92
Åpne	93
Blendingsfoldegardin	93
Luftestilling	93
Lukke	93
Myggnetting	93
Henvisningsklistremerker	296
Hevebord	
Ominnredning til sengebunn	103
Hjelp på Europas veier	326
Hjelp ved uhell i Europa	326
Hjørnesofa, ominnredning til	
senger	132, 133, 135, 136, 137
Hjul	298
Hjulbytte	302
Tiltrekkingsmoment	303
Holdebremse, se håndbremse	64
Høyt gassforbruk	28, 143, 310
Høytrykksspyler, vaske med	276
Hvilespenning	159
Hvilestrøm	159

I

Igangsetting	
Etter lagring over vinteren	287
Etter midlertidig lagring	287

Indikeringer	
Batterispenning	184, 190
Fyllenivå spillvannstank	186, 191
Fyllenivå, vanntank	186, 191
Klokkeslett	187
Temperatur	187, 192
iNet-boks	214
Ingen gass	310
Innebelysning	
Feillokalisering	307
Lyspærer, skifte	293
Innebygd klimaanlegg (Truma)	
Vedlikehold	292
Innebygde apparater	223
Anvisninger	25
Inngangsdør	70, 73
Blendingsfoldegardin, åpne	73
Blendingsfoldegardin, lukke	73
Myggnetting	72
Myggnettrullegardin, åpne	74
Myggnettrullegardin, lukke	73
Vindu, åpne	73
Vindu, lukke	73
Inngangsdør, innvendig	
Åpne	71
Låse	71
Inngangsdør, utvendig	
Åpne	70
Låse	71
Innvendig dør, feillokalisering	318
Innvendig stell	278
Insektnettsjalusi, rengjøre	279
Insektnettsjalusi, vindu	
Åpne	86
Lukke	86
Inspeksjoner	288
Andre	15
Årsinspeksjon	15
Chassis	16
Gasskontroll	16
Inspeksjonsarbeider	288
Inspeksjonsbevis	
Tetthetsinspeksjon	11

J

Jordfeilbryter	215
----------------------	-----

K

Kabeltrommel	215
--------------------	-----

Stikkord

Kjettinger	49
Kjøkkenbenk	
Sentrallås	49, 103
Kjøkkenbenk, sentrallås	49, 103
Kjøleskap	66, 244
12 V-drift, slå på/av	246, 248, 252, 254, 256
230 V-drift, slå på/av	252, 254, 256
230 V-drift, slå på/av	246, 248
Å veksle mellom energikildene	250
Automatisk drift, slå av	251, 253
Automatisk drift, slå på	251, 253
Batteripakke (valgfritt)	252, 254
Betjening	250
Brytere og indikeringer	251, 253
Dørlås	257
Driftsmåter	245, 247, 251, 253, 255
Feillokalisering	312, 313
Gassdrift	250
Gassdrift, slå av	246, 247, 252, 253
Gassdrift, slå på	246, 247, 252, 253
Luftegitter, ta av	244
Regulering av kjøleskaptemperatur	250
Kjøleskapdør-lås	
Åpne	257, 258, 259
Blokkere i luftestilling	258
Låse i luftestilling	259
Lukke	257, 258, 259
Kjøleskapets luftegitter, ta av	244
Kjøleskapslys	294
Kjøre med bobilen	52
Kjøre ut satellittanlegg	69
Kjørehastighet	53
Kjøretøy, vaske	276
Klaffelås	
Åpne	74
Lukke	74
Med håndtaksskål	74
Klimaanlegg	
Feillokalisering	309
Klimaanlegg (Telair)	
Timer	236
Klimaanlegg (Truma)	
Timer	235
Klokkeslett, indikere	187
Kobling av tilhenger	27
Generelle råd	42
Sikkerhetsanvisninger	27
Kokeplass	239
Feillokalisering	310
Komfyr se gasskomfyr eller gasstekeovn	239

Kondens	
På akrylglass-dobbeltvinduet	78
På gulv-understellforskruinger	78
Kontrolllampe, 230 V-forsyning	183, 188
Kontrolllampe, toalett	271, 272
Kontroller se sjekkliste	50, 284
Kontroller, offentlige	325
Kontrollfrister	325
Kontrollfrister	325
Køyeseng	125
Ominnredning	125
Sikkerhetsnett	120, 121, 123, 127
Sikringsnett	126
Stige	126, 127
Kunstlætrekk, rengjøre	278
Kupévarmer	
Vedlikehold	292
Kvelningsfare	25, 78
Kverntoalett	
Betjening	274

L

Lagring	
Midlertidig	283
Om vinteren	286
Lamper	111, 293
Betjene	111
Rengjøre	278
Lås	
Førerhusskillevegg	77
Inngangsdør	70
Utvendig luke	74, 75
Last	30
Beregne akseltrykk	37
Beregning	34
Eksempel på beregning	34
Eksempel på beregning av grunnutstyr	33
Konvensjonell belastning	33
Masse i kjøreklar tilstand	32
Personlig utstyr	34
Sammensetning	33
Teknisk tillatt totalvekt på akselen (akselast)	36
Tillatt vekt	32
Tilleggsutstyr	33
Last se også belastning	30
Lastestativ for taklast	38
LED Lightbar (Globebus Performance)	221
LED-spotlight	293
Skifte lyspærer	293

Stikkord

Lekkasjevann i kjøretøyet	317
Liftgardin	90
Lossing	38
Luftdysene, stille inn	224
Lufting	78
Toalettrom	268
Lukelås	
Åpne	75
Lukke	75
Med håndtaksskål	75
Lys, se lyspærer, skifte	293
Lysbryter	111
Lyspærer, skifte	293
Garasjelampe	294
Kjøleskapslys	294
Lysstoffrør, skifte	293

M

Manuelt nedfellbar seng	118
Markise	66
elektrisk	68
manuell	67
Masse i kjøreklar tilstand	34, 341
Mekaniske støttebein	
Lengde, justere	65
Skyve ut	65
Trekke in	66
Miljøvernansvisninger	23
Møbelflater, rengjøre	278
Møbelklaffer, feillokalisering	318
Motorlokk	
Åpne	61
Lukke	62
Motstående sittegruppe, ominnredning til senger	134
Myggnetting, Heki-takluke	
Åpne	93
Lukke	93
Myggnetting, inngangsdør	
Åpne	72
Lukke	72
Myggnetting, rengjøre	279
Myggnetting, takluke med sveiveløfting	
Åpne	94
Lukke	94
Myggnettrullegardin, vindu i inngangsdør	
Åpne	74
Lukke	73

N

Nakkestøtter	45, 57
Nærlys	331
Nedfellbar midseng	
Senk løfteseng ned til midtre stilling	121
Senke eller heve nedfellbar seng	119
Nedfellbar seng	116, 124
Åpne	117, 123, 124
Elektrisk	122
Elektrisk nedfellbar midtseng - nøddrift	120
Elektrisk nedfellbar midtseng (variant 1)	119
Elektrisk nedfellbar midtseng (variant 2)	121
Fallsikring	119, 123
Holdestropper, stramme	125
Låse	118, 124
Lukke	119
Manuell	118
Slå sammen	122
Stige	122, 125
Nøddrift	178
Nødseng	131
Nødutstyr	325
Nøkler	30

O

Oljenivå, kontrollere	62
Ominnredning til senger	
Buesofa	129, 130
Buesofa til nødseng	131
Hjørnesofa	132
Hjørnesofa med langsgående benk	133, 135
Motsatt sittegruppe med langsgående benk ..	134
Omkoblingsautomatikk, gassanlegg	153
Omskifteranlegg Caramatic DriveTwo	
Karosseri	153
Kontrollpanel	154
Opplasting	38
Overbelastning	35
Overnatting	
Underveis	338
Utenom campingplasser	332
Overspenningsvern	176

P

Påfyllingsstuss for drivstoff	
Åpne	63
Lukke	63

Stikkord

Panel (MP 20-T)	183
12 V-hovedbryter	184
230 V-kontrollampe	183
Alarmer	186
Batteriindikeringer	184
Indikering av klokkeslett	187
Knapp reserve	187
Tankindikering	186
Temperaturindikator	187
Panel LT 96 / LT 97	
12 V-hovedbryter	193
230 V-kontrollampe	193
Aktivere vannpumpe	195
Alarmer	195
Beskrivelse	193
Deaktivere vannpumpe	195
Indikator for batterispenning	194
Indikator for fyllenivå	195
Panel MP 20-T	188
12 V-hovedbryter	189
230-V-kontrollampe	188
Alarmer	192
Batteriindikeringer	190
Knapp reserve	192
Tankindikering	191
Temperaturindikator	192
Panel Truma CP plus	196
Parkering	324
Passasjersele	55
Armlenene, innstilling	55
Dreie i kjørepøisjon	55
Innstilling av egnet setepøisjon	55
Pære se lypærer, skifte	293
Plastdeler i toalett- og boenhet, rengjøre	278
Propangass	28, 143
Putetrekk, rengjøre	278
PVC-gulvbelegg, rengjøre	279

R

Radio	110
I førerhuset	110
Redningskort	24
Registrering	30
Reisebarnesenger	113, 115, 125
Reisesjekkliste	339
Rengjøre	
Vannledninger	279
Rengjøre se stell	276

Rombad	142
Muligheter for romoppdeling	142
Rullegardin for frontruten	
Nødfunksjonen	87
Rullegardin for frontruten, elektrisk	87

S

Sanitæranlegg	260
Satellittanlegg	69
SCU (System Control Unit)	182
SCU Basic	182
Senger	113
Ominnredning fra enkelt seng til dobbeltseng	127
Se "Manuelt nedfellbar seng"	118
Sengeforlengelser ved Queens-senger	128
Serienummer	296
Seter	
ombygging	136, 137, 138, 139
Ominnrede enkeltseter fra kjøredrift	
til senger	140
Seter, dreie	95
Sikkerhets-/avtappingsventil varmtvannsbereider	238
Sikkerhetsanvisninger	24
Atskilt sovedel	142
Brannvern	24
Elektrisk anlegg	29
Gassanlegg	27, 143
Gassflasker	144
Kobling av tilhenger	27
Kokeplass	239
Trafikksikkerhet	26
Vannanlegg	29
Varmt vannsvarmeanlegg	226
Sikkerhetsbelter	53
Rengjøre	279
Riktig feste	54
Sikkerhetsgasstrykkreguleringsanlegg Caramatic DriveOne	
Karosseri	149
Sikkerhetstrykkregulator S2SR	149
Siktvisning	149
Sikkerhetsnett	
Sovealkove	118, 119
Sikkerhetsnett, Køyeseng	121
Sikkerhetsnett, nedfellbar seng	125
Sikkerhetsnett, sovealkove	116

Stikkord

Sikringer

12 V-sikringer	217
For startbatteriet	217
For Thetford-toalett	219, 220
Sikring 230 V	215, 220
Ved boenhets-batteriet	219
Sikringer for startbatteriet	
Globebus Performance	218
Sikringer, se 12 V-sikringer og 230 V sikringer	217
Sikringsboks, se 230 V-sikringsautomat	220
Sikringsnett, køyeseng	120, 123, 126, 127
Sirkulasjonspumpe	231
Sirkulasjonspumpe, stille inn omdreiningstall	231
Sittegrupper	112
Sitteplassforordning	57
Sjekkliste	
For igangsetting etter lagring	287
Før kjøring	50
For midlertidig lagring	284
Før reisen	339
Trafikksikkerhet	50
Ved lagring over vinteren	286
Skrive-/lesepult	61
Skyvevindu	
Åpne	79, 80, 81
Lukke	79, 80, 81
Sovealkove	115
Sikkerhetsnett	116, 118, 119
Slått ned	116
Slått opp	116
Stige	115, 119
Vippemekanisme	116
Spesialutstyr	319
Beskrivelse	21
Merking	21
Sikkerhetsanvisninger	25
Vekter	319
Spillvannkran	264, 265
Spillvannsmengde, indikere	186, 191
Spillvannstank	264, 265
Feillokalisering	317
Fyllnivå, indikere	186, 191
Rengjøre	277
Stell	277
Tømme	264, 265
Varmeanlegg	232

Startbatteri

Batterialarm	186, 192
Feillokalisering	307
Lade	162
Sikringer	217
Spenning, indikere	184, 190
Stekeovn se gasstekeovn	241, 242
Stell	276
Blendingsfoldegardin	279
Blendingsgardin	279
Førerhus isolasjonsmatte	278
Gardiner	279
Gasskomfyr	279
Gulvbelegg av PVC	279
Høytrykksspyler, vaske med	276
Innvendig stell	278
Insektnettsjalusi	279
Kunstlærtrekk	278
Lamper	278
Møbelflater	278
Myggnetting	279
Om vinteren	283
Plastdelene inne	278
Putetrekk	278
Sikkerhetsbelte	279
Spillvannstank	277
Stigtrinn	278
Stores	279
Teflonbehandlede trekk	279
Teppegulv	279
Toaletter	282
Undergulv	277
Utslagsvask	279
Utvendig stell	276
Varmtvanns-varmeanlegg	288
Vaske	276
Ved lagring over vinteren	286
Ved midlertidig lagring	283
Vifte	280
Vindusruter	277
Stige	121
Køyeseng	127
Sovealkove	119
Stige bak	38
Folding nedover	39
Folding oppover	39
Stige, bak	38
Stige, køyeseng	126
Stige, nedfellbar seng	122, 125

Stikkord

Stige, sovealkove	115
Stigtrinn	43, 44, 64
Feillokalisering	307
Kjøre ut	45
Kontrolllampe	44
Skyve inn	44
Stell	278
Trekke inn	45
Trekke ut	44
Varselsignal	44
Stoppekran Alde	229
Stores, rengjøre	279
Støttebein	65
Lengde, justere	65
Skyve ut	65
Trekke in	66
Støtteklosser	64
Støttelast	42
Støtter se støttebein	65
Strengsperre	58
Strømsentral EBL 102	174
Monteringssted	175
Oppgaver	174
Strømsentral EBL 111	168
Monteringssted	169
Oppgaver	168
Strømsentral EBL 119	171
Monteringssted	172
Oppgaver	171
Strømsentral EBL 402/403	177
Monteringssted	178
Oppgaver	177
Sykelstativ	
Belastning	41
Kjøring med lastet sykkelstativ	41
Symboler	
For instruksjoner	21
Gassavstengeventiler	147, 223
System Control Display	201

T

Takklimaanlegg (Telair)	235
slå av	236
slå på	235
Takklimaanlegg (Truma)	
Slå av	234
Slå på	234
Taklast	38

Takluke med smekklås	92
Åpne	92
Blendingsgardin	92
Lukke	92
Takluke med sveiveløfting	94
Åpne	94
Blendingsfoldegardin	94
Feillokalisering	318
Lukke	94
Myggnetting	94
Takluker	91
Takluke med smekklås	92
Takrail, belastning	38
Takreling	38
Tankalarm	186, 192
Tanken	63
Tanklokk, se påfyllingsstuss til drivstoff	63
Tankoppvarming, slå på og av	187, 192
Tappekran, vann	263
Teflonbehandlede trekk, rengjøre	279
Teknisk tillatt totalvekt	31, 34, 341
Telefon	
Handsfreeanlegg	110
Temperaturindikator	187, 192
Teppegulv, rengjøre	279
Tetthetsgaranti	
Betingelser	8
Inspeksjonsplan	9
Tetthetsinspeksjon	
Garanti	9
Inspeksjonsbevis	11
Thetford-kassett, holdebøyle	273
Thetford-toalett	
Kontrolllampe	271, 272
Sikring	220
Spyle	271, 272
Tømme	272
Vanntank, tømme	271
Tilbehør, montering	25
Tilhengerkobling	42
Demontering	43
Montering	43
Tilkoblingsledning se forsyningsledning	215
Tillatt totalvekt, se teknisk tillatt totalvekt	31
Tiltrekkingsmoment	
Hjul	303
Tips	323

Stikkord

Toalett	270
Feillokalisering	317
Sikring	219
Stell	282
Vanntank, tømme	282
Toalett-kassett	
Opplåsing	273
Ta ut	273
Tømme	273
Toalettrom	268
Lufting	268
Tømme kverntoalett	
kassetten	275
Tømming	
Kloakk	23
Søppel	23
Spillvann	23
Tomvekt	32
Trafikkbestemmelser i Tyskland	323
Trafikkbestemmelser i utlandet	324
Trafikksikkerhet	50
Anvisninger for	26
Sjekkliste	50
Trykkvannspumpe	
Rengjøre vannfilter	290
slå på og av	192
Trykkvannspumpe, slå på og av	187
TÜV	325
TV-skap	107
Typeskilt	296

U

Under kjøring	52
Undergulv, stell	277
Utelys	
Feillokalisering	307
Kontrollere	50
Utløpsstuss, vann	263
Utslagsvask	
Rengjøring	281
Utslagsvask, rengjøre	279
Utvendig stell	276
Utvendig tilkobling se 230 V-tilkobling	66
Utvendige luker	74
Klaffelås	74
låse i åpen posisjon	76
Lukelås	75

V

Vannanlegg	
Desinfisering	279
Drikkevann-påfyllingsstuss	262
Fylle	266
Rengjøre	279
Sikkerhetsanvisninger	29
Stell	279
Tømme	267
Vannforsyning	
Feillokalisering	317
Generelt	260
Vannlås	265
Vannledninger, rengjøre	279
Vannmengde, indikere	186, 191
Vannpumpe	260, 264, 266
Vannpumpe, bryter	229
Vanntank	
Fyllenivå, indikere	186, 191
Vann, fylle	262
Vann, tappe av	263
Vanntank se også vannanlegg	262
Vario-toalett	269
Ominnredning til dusjkabinett	269
Ominnredning til toalettrom	269
Varme, ytterspeil	59
Varmeanlegg	224
Feillokalisering	310
Første igangsetting	224
Luftdysene, stille inn	224
Varmeveksler, skifte	223
Varmluftfordeling	224
Varmeanlegg for spillvannstank og spillvannsled-	
ninger	232
Varmeveksler (Alde)	
Åpne	230
Stenge	230
Varmeveksler, varmeanlegg, skifte	223
Varmluftfordeling	224
Varmlufts-varmeanlegg	
Feillokalisering	311
Varmluftsvarmeanlegg	
Driftsmåter	225
Slå av	226
Slå på	226

Stikkord

Varmtvannsbereder (Alde)	
Feillokalisering	312
Slå av	237
Slå på	237
Tømme	237
Vann, fyll	237
Varmtvannsbereder (Truma)	
Feillokalisering	311
Sikkerhets-/avtappingsventil	238
Varmtvanns-varmeanlegg	
Ekstra sirkulasjonspumpe	231
Feillokalisering	312
Omreiningstall, sirkulasjonspumpe	231
Stell	288
Varmeanlegg, utlufting	290
Varmevæske, etterfyll	289
Varmeveksler	230
Væsknivå, kontroller	289
Vedlikeholdsarbeid	288
Varmtvannsvarmeanlegg	
230 V elektrisk drift, velge	228
Gassdrift og 230 V elektrisk drift, velge	229
Gassdrift, velge	228
Innstillingsmeny	228
Kontrollpanel	227
Sikkerhetsanvisninger	226
Startbilde	228
Varmeanlegg, slå av	229
Varmeanlegg, slå på	229
Verktøymeny	228
Varselmerker	296
Varseltrekant	325
Vask	
Rengjøring	281
Vaske med høytrykksspyler	276
Vedlikeholdsarbeid	288, 297
AL-KO bakaksel	295
Innebygd klimaanlegg (Truma)	292
Kupévarmer	292
Varmtvanns-varmeanlegg	288
Veiavgiftsbestemmelser i europeiske land	337
Vekselretter	164
Feillokalisering	309
Vekselretter MultiPlus	165
Digital Multi Control-panel	166
Vekt og spesialutstyr	319

Vektrelatert informasjon	
Masse i kjøreklar tilstand	341
Massens toleranse på nyttelast	343
Nyttelast og minstenyttelast	342
Passasjerenes masse	341
Spesialutstyr og faktiske dimensjoner	342
Teknisk tillatt totalvekt	341
Vifte	244
Filter, rengjøre	280
Stell	280
Vindu med åpning utover	84
Åpne	82, 84
Blendingsgardin	86
Insektnettsjalusi	86
Langvarig lufting	83, 85
Lukke	82, 84
Vindu, inngangsdør	
Åpne	73
Blendingsfoldegardin, åpne	73
Blendingsfoldegardin, lukke	73
Lukke	73
Myggnettrullegardin, åpne	74
Myggnettrullegardin, lukke	73
Vinduer	78
Blendingsfoldegardin	88, 89
Blendingsgardin	86
Insektnettsjalusi	86, 87
Liftgardin	90
Vindusheis, elektrisk	59
Vindusruter, rengjøre	277
Vindusspylervæske, fyll	62
Vintercamping	338
Vinterdrift	283
Vintervedlikehold	283
Vippemekanisme, sovealkove	116

Y

Ytterspeil, elektrisk justerbare	
Justere	59
Ytterspeil, elektrisk justerbart	
Speiloppvarming, slå på	59
Speiloppvarming, slå på	53